

ਬਾਇਉਕੈਮਿਕ ਸਾਰ ਸੰਗ੍ਰਹ

ਲਹੂ ਅਤੇ ਤੰਤੂਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਰਜੀਵਕ ਪਦਾਰਥ
ਸਾਰੇ ਸਾਧ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ ।

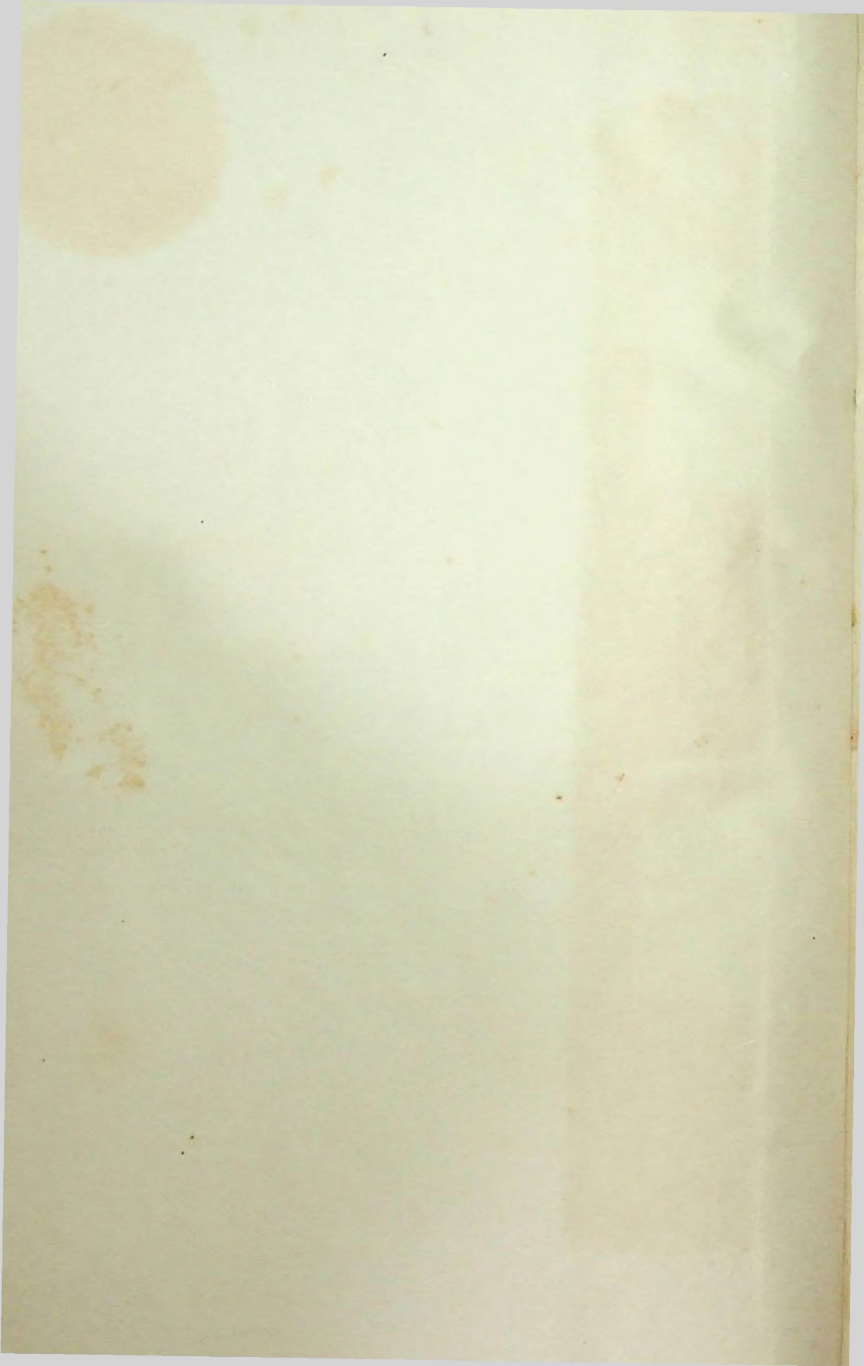
—ਡਾ: ਸ਼ੁਸਲਰ

ਡਾ: ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਡੀ. ਐਮ. ਐਸ.

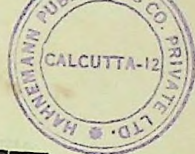

843

843

Biochemie San Sangraha

ਬਾਇਓਕੈਮਿਕ ਸਾਰ ਸੰਗ੍ਰਹ

For Review in

The Hahnemannian Archives & Lectures
Calcutta

Huscharan Singh
1966

24. 10. 66

ਡਾ: ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਡੀ. ਐਮ. ਐਸ.

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ—ਡਾ: ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਡੀ. ਐਮ. ਐਸ.

ਅੱਡਾ ਬਜ਼ਾਰ, ਤਰਨ ਤਾਰਨ (ਪੰਜਾਬ)

ਸਭ ਹੱਕ ਲੇਖਕ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ

ਮਿਲਨ ਦਾ ਪਤਾ —

ਬਾਬਾ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਹੋਮਿਓਪੈਥ

ਤਹਿਸੀਲ ਬਜ਼ਾਰ, ਤਰਨ ਤਾਰਨ (ਪੰਜਾਬ)

ਛਾਪਕ—ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ

ਕਸ਼ਮੀਰ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ, ਬਜ਼ਾਰ ਸੌਢੀਆਂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਮੁਲ : ਦਸ ਰੁਪੈ

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, 1000

ਭੂਮਿਕਾ

ਬਾਇਉਕੈਮਿਕ ਚਿਕਿਤਸਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੋਇਆਂ ਅਜੇ ਸੌ ਸਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਸਰਲ, ਨਿਰਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਗੁਣਕਾਰੀ ਪੱਖ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸਫਲ ਅਤੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ।

ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਸੂਸਲਰ ਨੇ ਸਰੀਰ ਕਿਰਿਆ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਲਹੂ ਤੇ ਤੰਤੂਆਂ ਦੇ ਰਸਾਇਣਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰਖੀ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਲੂਣ ਜੀਵਨ ਸੰਤੁਲਤਾ ਕਾਇਮ ਰਖਦੇ ਹਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੌਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਲੂਣਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੱਛਣ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੋਗ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਹਰ ਇਕ ਲੂਣ ਦੀ ਕਮੀ ਇਸ ਦੇ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਲੱਛਣਾਂ ਤੋਂ ਪਛਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਜੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਲੂਣ ਰਾਹੀਂ ਰੋਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਏ ਤਾਂ ਉਹ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਡਾਕਟਰ ਸੂਸਲਰ ਪਿੱਛੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਘੇ ਚਿਕਿਤਸਕਾਂ ਨੇ, ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਅਜਮਾਇਆ, ਅਪਣਾਇਆ, ਸੰਵਾਰਿਆ ਅਤੇ ਨਿਖਾਰਿਆ ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਲਗ ਪਗ ਹਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਚੰਗੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਲੋੜ ਪਰਤੀਤ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ । ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵਲ ਇਕ ਤੁੱਛ ਜਿਹਾ ਜਤਨ ਹੈ ।

ਇਸ ਚਿਕਿਤਸਾ ਵਿਧੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਰਲ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਚਿਕਿਤਸਕ ਹੀ ਸਗੋਂ ਹਰ ਸੂਝਵਾਨ ਪਾਠਕ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੀ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਜਾਣੂ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਤੋਂ

ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਬਾਇਊਕੈਮਿਕ ਅਤੇ ਹੋਮਿਊਪੈਥਿਕ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਕੇਵਲ ਪਰਮਾਣੀਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਭਰੋਸੇ ਯੋਗ ਅਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾਏ ।

ਬਾਬਾ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੋਮਿਊਪੈਥ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਉੱਦਮ ਦੇਣ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹ ਸਕੀ ਹੈ । ਕਰਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੈ ।

ਤਰਨ ਤਾਰਨ
ਮਿਤੀ 10-7-1964 }

ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਡੀ. ਐਮ. ਐਸ.

ਤਤਕਰਾ

	ਪੰਨਾ		ਪੰਨਾ
ਬਾਇਉਕੈਮਿਕ ਚਿਕਿਤਸਾ		ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ	71
ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ	11	ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ	76
ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਰੋਗ	12	ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ	82
ਦਵਾ ਦੀ ਤਿਆਰੀ	14	ਮੈਟੀਰੀਆ ਮੈਡੀਕਾ ਸਾਰ	90
ਮਾਤਰਾ	15	ਚਿਕਿਤਸਾ	99
ਸ਼ਕਤੀ	15	ਉਨੀਦਰਾ	99
ਖੁਰਾਕ ਦਾ ਵਕਫਾ	15	ਉਲਟੀ	100
ਔਸ਼ਧੀਆਂ ਅਦਲ ਬਦਲ ਕੇ ਦੇਣਾ	15	ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਰੋਗ	101
ਸਮਿਲਨ		ਅਧਰੋਗ	102
(Combination)	16	ਆਤਸ਼ਕ	103
ਔਸ਼ਧੀਆਂ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਵਰਤੋਂ	16	ਅੰਡਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਪਾਣੀ	104
ਮੈਟੀਰੀਆ ਮੈਡੀਕਾ	19	ਇਸਤ੍ਰੀ ਰੋਗ	104
ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ	19	ਇਨਫਲੂਐਂਜ਼ਾ	107
ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ	23	ਸੱਟਾਂ	108
ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ	29	ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ	108
ਫੋਰਮ ਫਾਸ	33	ਸਨਾਯੂ-ਦੁਰਬਲਤਾ	109
ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ	38	ਸਰਸਾਮ	110
ਕਾਲੀ ਫਾਸ	44	ਸੜਨਾ	111
ਕਾਲੀ ਸਲਫ	51	ਸਿਰਪੀੜ	111
ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ	56	ਸਿੱਲ	113
ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ	62	ਸੁਆਸ-ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸੰਜ ਤੇ ਨਜ਼ਲਾ	114

	ਪੰਨਾ		ਪੰਨਾ
ਸੁਜਾਕ	115	ਚੱਕਰ	134
ਸੁਪਨਦੋਸ਼	116	ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੋਗ	134
ਸੂਲ	117	ਚੀਚਕ	137
ਸੋਕੜਾ	118	ਚੂਲੇ ਦੇ ਜੋੜ ਦਾ ਰੋਗ	138
ਸੋਜ	119	ਜ਼ਹਿਰਬਾਦ	138
ਸੰਘ ਬਹਿਣਾ	119	ਜ਼ਖਮ, ਘਾਉ	139
ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਰੋਗ	120	ਜਣੇਪਾ ਅਤੇ ਗਰਭ	140
ਹਿਸਟੀਰੀਆ	121	ਜਲੋਧਰ ਅਤੇ ਜਲ-ਸੋਜ	141
ਹਿਡਕੀ	121	ਜਿਗਰ ਦੇ ਰੋਗ	142
ਹੈਜ਼ਾ	121	ਜ਼ੁਕਾਮ, ਨਜ਼ਲਾ	143
ਕਬਜ਼	122	ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਸੋਜ	144
ਕਾਲੀ ਖੰਘ	123	ਝੋਲਾ	145
ਕਿਰਮ	123	ਡੰਗ, ਕੀੜੇ ਮਕੋੜਿਆਂ ਦੇ	145
ਕੁੜੱਲਾਂ, ਦੰਦਨਾਂ ਆਦਿ	124	ਤਾਪ, ਸਧਾਰਨ	146
ਕੰਨਾਂ ਦੇ ਰੋਗ	124	ਸੂਤਕੀ	146
ਕੰਨਪੋੜੇ	126	ਮਿਆਦੀ	147
ਖਸਰਾ	126	ਵਾਰੀ ਦਾ	148
ਖੁਨਾਕ	127	ਤਿਲੀ ਦੀ ਸੋਜ	148
ਖੰਘ	128	ਦਸਤ	149
ਗਸ਼ੀ	129	ਦਮਾ	150
ਗਲੇ ਪੈਣੇ	131	ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਸੱਟ	151
ਗਿਲ੍ਹਟੀਆਂ ਦੇ ਰੋਗ	131	ਦਿਮਾਗੀ ਹਾਲਤਾਂ	152
ਗੁਰਦੇ ਦੇ ਰੋਗ	132	ਥਕੇਵਾਂ	152
ਗੋਸ਼ਤਖੋਰ ਫੋੜਾ	133	ਪਰਦਿਆਂ ਦੀ	
ਗੰਠੀਆ	133	ਸੋਜ	153

	ਪੰਨਾ		ਪੰਨਾ
ਦਿਲ ਦੀ ਪੀੜ	153	ਰੱਤ-ਹੀਣਤਾ	173
ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗ	154	ਰਤਵਾਹਣ	174
ਦੰਦਪੀੜ	155	ਰਿਤੂ ਦੇ ਵਿਗਾੜ	175
ਦੰਦੀਆਂ ਕਢਣ		ਰਿਤੂ-ਸੂਲ	176
ਸਮੇਂ ਦੇ ਰੋਗ	156	ਰਿਤੂ ਰੋਧ	176
ਧਰਨ ਦੀ ਸੋਜ	157	ਰੀਂਘਣ-ਵਾ	177
ਨਕਸੀਰ	157	ਰੀੜ੍ਹ ਦੇ ਰੋਗ	178
ਨਮੂਨੀਆ	157	ਲੱਕਪੀੜ	178
ਪਸੀਨਾ	159	ਲਾਕੜਾ ਕਾਕੜਾ	179
ਪਤਾਲੂਆਂ ਦੇ ਰੋਗ	159	ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕੁੜੱਲ	179
ਪਲੂਰਿਸੀ	160	ਵਾਤ ਰੋਗ	179
ਪਿੱਤ-ਪੱਥਰੀ	160	ਰੈਪਰਟਰੀ	183
ਪਿਸ਼ਾਬ ਦੇ ਵਿਗਾੜ	161	ਮਨ	184
ਪ੍ਰਦਰ	162	ਚੱਕਰ	186
ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ ਜਲ-ਸੋਜ	163	ਸਿਰ	187
ਫੋੜਾ	164	ਅੱਖਾਂ	193
ਬਵਾਸੀਰ	165	ਦਿਸ਼ਟੀ	198
ਬਾਲ-ਅਸਥੀ ਵਿਕਾਰ	166	ਕੰਠ	200
ਭਗੰਦਰ	166	ਸੁਣਨ ਸ਼ਕਤੀ	204
ਮਧੂ-ਮੋਹ	167	ਨਕ	206
ਮਰੋੜ	167	ਚਿਹਰਾ	212
ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਵਿਗਾੜ	168	ਮੂੰਹ	217
ਮਿਰਗੀ	170	ਦੰਦ	223
ਮੂੰਹ ਦੇ ਰੋਗ	171	ਸੰਘ	226
ਰਸੋਲੀਆਂ	172	ਧੋਣ	231

	ਪੰਨਾ		ਪੰਨਾ
ਮਿਹਦਾ	232	ਲਹੂ-ਗੋੜ ਪ੍ਰਬੰਧ	291
ਪੇਟ	241	ਨਾੜੀ ਸੰਸਥਾ	294
ਗੁਦਾ ਅਤੇ		ਕੰਡ ਜਾਂ ਪਿੱਠ	297
ਸ਼ਰਲ ਆਂਦਰ	247	ਸ਼ਾਖਾਂ	302
ਟੱਟੀ	254	ਨੀਂਦ ਅਤੇ ਸੁਪਨੇ	313
ਮਸਾਨਾ	258	ਸੀਤ	316
ਗੁਰਦੇ	260	ਤਾਪ	317
ਪ੍ਰਾਸਟੇਟ ਗਿਲ੍ਹਟੀ	261	ਪਸੀਨਾ	319
ਮੂਤਰ ਮਾਰਗ	261	ਚਮੜੀ	321
ਪਿਸ਼ਾਬ	263	ਤੰਤੂ	332
ਪੁਰਸ਼ ਜਣਨੰਗ	265	ਵਿਆਪਕ ਲੱਛਣ	339
ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਣਨੰਗ	268	ਕਿਰਿਆ ਖੇਤਰ	348
ਗਰਭ ਅਤੇ ਜਣੇਪਾ	278	ਰੋਗ ਦਾ ਵਾਧਾ	351
ਸੁਆਸ ਪ੍ਰਬੰਧ	280	ਰੋਗ ਦਾ ਘਾਟਾ	359

ਬਾਇਉਕੈਮਿਕ ਚਕਿਤਸਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ

ਦੇਸ਼ੀ ੭ ਨਿਰਮਲ ਮਾਠੀਓਂ ਦੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ

ਬਾਇਊਕੈਮਿਕ

ਚਕਿਤਸਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ

ਬਾਇਊਕੈਮਿਕ ਚਕਿਤਸਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਇਸ ਗਲ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕੋਸ਼ਣਾਂ (Cells) ਵਿਚ ਧਾਤੂ-ਲੂਣਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਰੋਗ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੂਣਾਂ ਨੂੰ ਔਸ਼ਧੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਣ ਨਾਲ ਇਹ ਘਾਟ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਅਰੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਰਮਨੀ ਵਿਚ ਓਲਡਨਬਰਗ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਸ਼ੂਸਲਰ ਨੇ 1873 ਦੇ ਕਰੀਬ ਇਸ ਚਕਿਤਸਾ ਵਿਧੀ ਦਾ ਖੋਜ ਕੀਤਾ।

ਧਾਤੂ-ਲੂਣ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਤੇ ਤੰਤੂਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਲਈ ਅਤੀ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਥੂਲ ਅਧਾਰ ਹਨ। ਸ਼ੂਸਲਰ ਦੇ ਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਉਂਦੇ ਤੰਤੂਆਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੂਣਾਂ ਦੀ ਅਣਗਤੀ (Molecular Motion) ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਘਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਘਨ ਨੂੰ ਰੋਗ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਧਾਤੂ-ਲੂਣਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਥੋੜੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਦਿਤਾ ਜਾਏ ਤਾਂ ਰੋਗ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਤੋਲ ਬਹਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਰੀਰ ਦੇ ਲਹੂ ਅਤੇ ਤੰਤੂਆਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ, ਧਾਤੂ-ਲੂਣ ਅਤੇ ਜਾਨਦਾਰ ਮਾਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜਾਨਦਾਰ ਮਾਦਾ ਸ਼ਕਰ, ਚਰਬੀ ਅਤੇ ਅਲਬਿਊਮਨ ਤੋਂ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਧਾਤੂ-ਲੂਣ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅਤੀ ਲੋੜੀਂਦੇ ਭਾਗ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਇਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਧਾਤੂ-ਲੂਣਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਅਸਧਾਰਨ ਦਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਰੋਗ ਹੈ।

ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਵਿਚ ਇਹੋ ਅਸੂਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭੋਂ ਦਾ ਰਸਾਇਣੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਬੂਟਿਆਂ ਜਾਂ ਫਸਲ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਰੋਗ - ਸਿਹਤ ਸਰੀਰ ਦੀ ਉਹ ਅਵਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੋਸ਼ਾਣੂ ਅਪਣੇ ਸਧਾਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਰੋਗ ਕਿਸੇ ਇਕ ਧਾਤੂ-ਲੂਣ ਦੀ ਅਣਗਤੀ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਓਸੇ ਧਾਤੂ-ਲੂਣ ਨੂੰ ਘਟੋ ਘਟ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਦੇਣ ਨਾਲ ਅਣਗਤੀ ਦਾ ਸਮਤੋਲ ਬਹਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੋਗ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

ਵਰਚੋ (Virchow) ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰੋਗ ਕੋਸ਼ਾਣੂ ਦੀ ਬਦਲੀ ਹੋਏ ਦਸ਼ਾ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਿਹਤ ਕੋਸ਼ਾਣੂ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਦਸ਼ਾ ਹੈ ।

ਹਰ ਇਕ ਸਧਾਰਨ ਕੋਸ਼ਾਣੂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਜੇ ਕਿਸੇ ਹਿਲਜੁਲ ਕਾਰਨ ਕੋਸ਼ਾਣੂ ਵਿਚ ਇਕ ਲੂਣ ਦੀ ਕਮੀ ਹੋ ਜਾਏ ਤਾਂ ਇਹ ਗੁਣ ਘਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਜਿਉਂ ਹੀ ਕੋਲ ਦੀ ਪੌਸ਼ਕ ਭੋਂ ਤੋਂ ਸਜਾਤੀ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਘਾਟ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਏ, ਸਮਤੋਲ ਬਹਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਕਈ ਵਾਰ ਰੋਗੀ ਕੋਸ਼ਾਣੂਆਂ ਵਿਚ ਐਸੀ ਸਥੂਲ ਤਬਦੀਲੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਲੋੜੀਂਦੇ ਲੂਣ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਰੋਕ ਰਖਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਲੂਣ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਤਲਾਈ ਦਸ਼ਾ ਅਰਥਾਤ ਉੱਚੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਚੂਰਣ ਜਾਂ ਤਰਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।

ਬਾਇਉਕੈਮਿਕ ਚਕਿਤਸਾ ਵਿਧੀ ਕੁਝ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ ਕੁਦਰਤੀ ਅਸ਼ਧੀਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਜਤਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ।

ਬਾਇਉਕੈਮਿਸਟਰੀ ਦਾ ਮੰਤਵ ਲੂਣਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਤੁਰਤ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਦੂਸਰੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚਕਿਤਸਾ-ਵਿਧੀਆਂ ਏਸ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਅਸਿਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ । ਉਹ ਐਸੇ ਸਾਧਨ ਵਰਤਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ 12 ਧਾਤੂ-ਲੂਣ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਹਨ —

1. ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰੀਕਾ **Calcarea Fluorica**
2. ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸਫੋਰੀਕਾ **Calcarea Phosphorica**

3. ਕਲਕੋਰਿਆ ਸਲਫਿਊਰੀਕਾ	Calcarea Sulphurica
4. ਫੈਰਮ ਫਾਸਫੋਰੀਕਮ	Ferrum Phosphoricum
5. ਕਾਲੀ ਮਿਊਰੀਐਟੀਕਮ	Kali Muriaticum
6. ਕਾਲੀ ਫਾਸਫੋਰੀਕਮ	Kali Phosphoricum
7. ਕਾਲੀ ਸਲਫਿਊਰੀਕਮ	Kali Sulphuricum
8. ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸਫੋਰੀਕਾ	Magnesia Phosphorica
9. ਨੈਟਰਮ ਮਿਊਰੀਐਟੀਕਮ	Natrum Muriaticum
10. ਨੈਟਰਮ ਫਾਸਫੋਰੀਕਮ	Natrum Phosphoricum
11. ਨੈਟਰਮ ਸਲਫਿਊਰੀਕਮ	Natrum Sulphuricum
12. ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ	Silicea

ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਹੋਰ ਲੂਣ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਪਰ ਲਿਖੇ 12 ਲੂਣ ਸਦਾ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਬਾਇਉਕੈਮਿਕ ਚਿਕਿਤਸਾ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਾਧ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ 12 ਲੂਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ।

ਬਾਇਉਕੈਮਿਕ ਔਸ਼ਧੀਆਂ, ਤੰਤੂਆਂ ਦੇ ਕੋਸ਼ਕ-ਲੂਣਾਂ (Cellular Salts) ਦੀ ਸੂਖਮਤਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਘਟੋ ਘਟ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਅਰੋਗ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਇਹ ਲੂਣ ਔਸ਼ਧੀਆਂ ਦੀ ਤੀਸਰੀ, ਚੌਥੀ ਜਾਂ ਪੰਜਵੀਂ ਦਸਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ।

1000 ਗਰਾਮ ਲਹੂ ਕਣਾਂ ਵਿਚ ਧਾਤੂ-ਲੂਣਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ :—

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ	0.094
ਫੈਰਮ	0.998
ਕਾਲੀ ਮਿਊਰ	3.079
ਕਾਲੀ ਫਾਸ	2.343
ਕਾਲੀ ਸਲਫ	0.132
ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ	0.060

ਨੈਟਰਮ	0.344
ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ	0.633
1000 ਗਰਾਮ ਅੰਤਰਾ-ਕੋਸ਼ਕ ਰਸਾਂ (ਪਲਾਜ਼ਮਾ) ਵਿਚ ਧਾਤੂ-ਲੂਣਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਇਸ ਪਰਕਾਰ ਹੈ :—	
ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ	0.298
ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ	0.359
ਕਾਲੀ ਸਲਫ	0.281
ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ	0.218
ਨੈਟਰਮ	1.532
ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ	5.545
ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ	0.271

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅੰਤਰਾ-ਕੋਸ਼ਕ ਰਸਾਂ ਵਿਚ ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ, ਫਲੋਰੀਨ ਅਤੇ ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ ਵੀ ਅਤੀ ਸੂਖਮ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ :—

ਦਵਾ ਦੀ ਤਿਆਰੀ—ਬਾਇਉਕੈਮਿਕ ਐਸ਼ਧੀਆਂ ਦਸ ਜਾਂ ਸੌ ਦੇ ਨਾਪ (Decimal or Centesimal Scale) ਅਨੁਸਾਰ ਚੂਰਨ ਜਾਂ ਤਰਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਕੱਚਾ ਰਸਾਇਣੀ ਲੂਣ ਇਕ ਭਾਗ ਅਤੇ ਦੁਧ ਚੀਨੀ (Sugar of Milk) ਨੌਂ ਭਾਗ ਲੈ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਟੋ ਘਟ ਦੋ ਘੰਟੇ ਖਰਲਾਕੇ ਚੂਰਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਦਸਮਕ ਚੂਰਨ ($1 \times$ Trituration) ਹੈ । ਇਸ ਚੂਰਨ ਵਿਚ ਦਸਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਧਾਤੂ ਲੂਣ ਹੈ ।

ਪਹਿਲੇ ਦਸਮਕ ਚੂਰਨ ਦਾ ਇਕ ਭਾਗ ਅਤੇ ਦੁਧ ਚੀਨੀ ਨੌਂ ਭਾਗ ਲੈ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੇਰ ਦੋ ਘੰਟੇ ਖਰਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੂਜਾ ਦਸਮਕ ($2 \times$) ਚੂਰਨ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਉਂ $3 \times$, $6 \times$, $12 \times$ ਅਤੇ ਉੱਚੇਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਸੌ ਦੇ ਨਾਪ (Centesimal Scale) ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਭਾਗ ਕੱਚਾ ਰਸਾਇਣੀ ਲੂਣ

ਅਤੇ 99 ਭਾਗ ਦੁਧ ਚੀਨੀ ਮਿਲਾ ਕੇ ਖਰਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੂਰਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਸੌ ਦੇ ਨਾਪ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ । ਇਸ ਨਿਸ਼ਬਤ ਨਾਲ ਉੱਚੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਚੂਰਨ ਤੋਂ ਇਕ ਇਕ ਗ੍ਰੇਨ ਦੀਆਂ ਟਿਕੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਮਾਤਰਾ—ਬਾਲਗਾਂ ਲਈ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਦਵਾ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਖੁਰਾਕ 5 ਟਿਕੀਆਂ ਜਾਂ 5 ਗ੍ਰੇਨ ਚੂਰਨ ਹੈ । ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਧੀ ਖੁਰਾਕ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਧ ਚੁੰਘਦੇ ਬਾਲਾਂ ਦੀ ਇਸ ਦਾ ਚੌਥਾ ਹਿੱਸਾ । ਇਸ ਤੋਂ ਥੋੜੀ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਮਾਤਰਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਬਹੁਤ ਵਡੀ ਖੁਰਾਕ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ । ਚੂਰਨ ਜਾਂ ਟਿਕੀਆਂ ਜੀਭ ਤੇ ਖੋਰ ਕੇ ਲੰਘਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ । ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਦੇਣ ਨਾਲ ਦਵਾ ਵਧੇਰੇ ਅਸਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਰੋਗੀ ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਵੀ ਦਵਾ ਦਿਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ।

ਸ਼ਕਤੀ— $3\times$ ਅਤੇ $6\times$ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਆਮ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਪੁਰਾਣੇ ਰੋਗਾਂ ਵਿਚ $12\times$, $30\times$, $200\times$ ਅਤੇ ਉੱਚੇਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਜਿੱਟੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ।

ਖੁਰਾਕ ਦਾ ਵਕਫਾ—ਤੀਖਣ ਰੋਗਾਂ ਵਿਚ ਦਵਾ ਇਕ ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ ਦੋ ਘੰਟੇ ਪਿਛੋਂ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਬੜੇ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਦੁਖਦਾਇਕ ਰੋਗਾਂ ਵਿਚ 10 ਤੋਂ 15 ਮਿੰਟਾਂ ਦੇ ਵਕਫੇ ਪਿਛੋਂ ਦਵਾ ਦਿਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ । ਪੁਰਾਣੇ ਰੋਗਾਂ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 1 ਤੋਂ 4 ਖੁਰਾਕਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ ।

ਐਲਟਰਨੇਸ਼ਨ ਆਫ ਰੀਮੇਡੀਜ਼ ਕੇ ਦੇਣਾ— (Alternation of remedies) ਕੁਝ ਰੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਕ ਹੀ ਦਵਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ । ਇਹ ਦਵਾਈਆਂ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ । ਇਹ ਇਕ ਦੂਸਰੀ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀਆਂ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦਵਾ ਦੀਆਂ ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ ਖੁਰਾਕਾਂ ਰੋਜ਼

ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਂ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦ ਕਿ ਪਰਧਾਨ ਔਸ਼ਧੀ ਜਾਂ ਔਸ਼ਧੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦਿਨ ਵਿਚ ਕਈ ਕਈ ਖੁਰਾਕਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਸਮਿਲਨ—(Combination) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਰੋਗ ਲਈ ਦੋ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਲਛਣ ਮਿਲਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਲੱੜੀਂਦੀ ਨਿਸਬਤ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਠਾ ਖਰਲਾਇਆ ਜਾਂ ਰਗੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਚੂਰਨ ਨੂੰ ਜੀਭ ਤੇ ਖੁਸ਼ਕ ਜਾਂ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਘੋਲ ਕੇ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਔਸ਼ਧੀਆਂ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਵਰਤੋਂ—ਦਵਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ । ਇਹ ਵਰਤੋਂ ਕਈ ਪਰਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ।

1. ਚੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ—ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਦੇ ਵਢੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਤੋਂ ਲਹੂ ਵਗਣੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਓਥੇ ਫੈਰਮ ਫਾਸ $3 \times$ ਪਾਊਡਰ ਧੂੜ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।

2. ਗਰਮ ਘੋਲ—ਜਖਮਾਂ, ਅੱਗ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਾੜ, ਰਗੜਾਂ ਅਤੇ ਸੋਜ ਲਈ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਦਵਾ ਦੀ $2 \times$ ਜਾਂ $3 \times$ ਸ਼ਕਤੀ 20 ਗ੍ਰਾਮ ਪਾਊਡਰ ਲੈ ਕੇ 2 ਛਟਾਂਕ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਖੋਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕਪੜਾ ਭਿਉਂਕੇ ਰੋਗੀ ਥਾਂ ਤੇ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਕਪੜੇ ਨੂੰ ਇਸ ਲੋਸ਼ਨ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਤਰ ਰਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ । ਮੂੰਹ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਲੋਸ਼ਨ ਨਾਲ ਗਰਾਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ।

3. ਗਲੈਸਰੀਨ, ਵੈਜਲੀਨ, ਪਿਓ ਜਾਂ ਤੇਲ ਨਾਲ—ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਦਵਾ $3 \times$ ਚੂਰਨ ਇਕ ਹਿਸਾ ਅਤੇ ਉਪਰ ਲਿਖੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ 2 ਹਿੱਸੇ ਲੈ ਕੇ ਮਿਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਫੋੜੇ ਫਿਮਣੀਆਂ, ਵਾਤ ਪੀੜਾਂ ਜਾਂ ਸਨਾਯੂ ਪੀੜਾਂ ਆਦਿ ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

4. ਪੁਲਟਿਸ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ—ਫੋੜਿਆਂ, ਗੋਸ਼ਤਖੋਰ ਫੋੜਿਆਂ, ਚੰਦਰੇ ਆਦਿ ਤੇ ਦਵਾਈ ਦਾ ਚੂਰਨ ਧੂੜ ਕੇ ਉਪਰ ਗਰਮ ਪੁਲਟਿਸ ਬੰਨ੍ਹਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ।

ਮੈਟੀਰੀਆ ਮੈਡੀਕਾ

ਮੈਟੀਰੀਆ ਮੈਡੀਕਾ

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ (Calcarea Fluor)

(ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰੀਕਾ, ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ ਫਲੋਰਾਈਡ, ਫਲੋਰਾਈਡ ਆਫ ਲਾਈਮ)

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ ਲਚਕੀਲੀਆਂ ਤੰਦਾਂ, ਚਮੜੀ, ਹੱਡੀ ਦੀ ਸੜ੍ਹਾ ਅਤੇ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਉਤਲੀ ਪਰਤ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ।

ਇਹ ਦਵਾਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੈ :—

1. ਪੱਥਰ ਵਰਗੀ ਕਰੜਾਈ—ਰਸੋਲੀਆਂ, ਸੋਜਾਂ, ਗਿਲਟੀਆਂ, ਹੱਡੀ ਦੀ ਸੜ੍ਹਾ ਤੇ ਉਭਾਰ, ਬਵਾਸੀਰ ਦੇ ਮਹੁਕੇ, ਜਖਮਾਂ ਦੇ ਕੰਢੇ ਆਦਿ ਪੱਥਰ ਵਾਂਗ ਸਖਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

2. ਤੰਦਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਢਿਲੀ ਦਸ਼ਾ—ਫੁਲੀਆਂ ਸ਼ਿਰਾਵਾਂ, (Varicose Veins), ਬਵਾਸੀਰ ਦੇ ਮਹੁਕੇ, ਪੇਟ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਅੰਗਾਂ ਦਾ ਢਿਲਕ ਜਾਣਾ, ਧਰਨ ਚੌਂ ਰਤਵਾਹਣ, ਜਣੇਪੇ ਪਿਛੋਂ ਦੇਰ ਨਾਲ ਜਾਂ ਘਟ ਪੀੜਾਂ ਆਦਿ ਤੰਦਾਂ ਦੇ ਢਿਲੇਪਨ ਦੀਆਂ ਸੂਚਕ ਹਨ ।

3. ਹੱਡੀਆਂ ਤੇ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਦਾ ਘਾਟਾ—ਸੱਟ ਪਿਛੋਂ ਹੱਡੀ ਦਾ ਵਧਾਅ ।

ਲੱਛਣ

ਮਾਨਸਿਕ ਲੱਛਣ—ਉਦਾਸੀ, ਰੁਪੈ ਪੈਸੇ ਆਦਿ ਦੀ ਚਿੰਤਾ, ਦੁਚਿੰਤਾਪਨ ।

ਸਿਰ—ਬਾਲਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਖੂਨੀ ਰਸੋਲੀਆਂ । ਸਖਤ ਤੇ ਖੁਰਦਰੇ ਗਿਲਟੇ । ਜਖਮਾਂ ਦੇ ਸਿਰੇ ਕਠੋਰ । ਬਾਲਾਂ ਦੀ ਖੋਪਰੀ ਤੇ ਪਿਲਪਿਲੀਆਂ ਰਸੋਲੀਆਂ ।

ਅੱਖਾਂ—ਅੱਖਾਂ ਅਗੇ ਭੰਬਰਤਾਰੇ । ਪਰਦੇ ਤੇ ਦਾਗ । ਗੁਹਾਂਜਣੀ । ਡੋਲੇ ਦੁਖਣਾ, ਮੌਤੀਆ ਬਿੰਦ, ਛੱਪਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਸੋਲੀਆਂ, ਪਰਦੇ ਦਾ ਜ਼ਖਮ ਜਿਸ ਦੇ ਕੰਢੇ ਸਖਤ ਹੋਣ ।

ਕੰਨ—ਕੰਨ ਦੇ ਪਰਦੇ ਤੇ ਚੂਨਾ ਜਮ ਜਾਏ, ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਰੋਲਾ ਰੱਪਾ ।

ਨੱਕ—ਖੁਸ਼ਕ ਜੁਕਾਮ ਤੇ ਨੱਕ ਬੰਦ । ਰੋਸ਼ਾ ਚੌਖਾ, ਗਾੜ੍ਹਾ, ਪੀਲਾ, ਹਰਿਆ ਅਤੇ ਬੋਦਾਰ । ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਉਭਾਰ । ਨੱਕ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਗਲੇ ਵਿਚ ਰਸੋਲੀਆਂ । ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਰੋੜ ।

ਚਿਹਰਾ—ਗਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਬਾੜੇ ਦੀ ਹੱਡੀ ਤੇ ਕਰੜੀਆਂ ਸੋਜਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੀੜ ਜਾਂ ਦੰਦ ਪੀੜ ਹੋਵੇ । ਗਲ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਅਤੇ ਦੰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਖਾਧੀਆਂ ਜਾਣ । ਕਾਲਾ ਬੋਦਾਰ ਖੂਨ ਰਿਸੇ ।

ਮੂੰਹ—ਮਸੂੜਿਆਂ ਦਾ ਫੌੜਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਬਾੜੇ ਨੂੰ ਕਰੜੀ ਸੋਜ ਹੋ ਜਾਏ । ਮੂੰਹ ਅਤੇ ਗਲੇ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ।

ਜੀਭ—ਤਿੜਕੀ ਹੋਈ, ਕਰੜੀ ਜੀਭ । ਤੰਦਵਾ । ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ ।

ਦੰਦ—ਦੰਦ ਪੀੜ ਕਰਨ ਤੇ ਹਿਲਣ । ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਦੰਦ ਦੇਰ ਨਾਲ ਨਿਕਲਣ । ਦੰਦਾਂ ਦਾ ਪਾਲਸ਼ ਖੁਰਦਰਾ ਤੇ ਘਟ ।

ਗਲਾ—ਕਾਂ ਲੰਮਾ ਹੋ ਕੇ ਖਰਖਰੀ ਤੇ ਖੰਘ ਪੈਦਾ ਕਰੇ । ਗਲੇ ਫੁਲੇ ਹੋਏ ਤੇ ਕਰੜੇ । ਖੁਨਾਕ, ਜਦੋਂ ਰੋਗ ਸਾਹ ਦੀ ਨਾਲੀ ਰੋਕ ਲਏ । ਗਲ ਵਿਚ ਆਤਸ਼ਕੀ ਜ਼ਖਮ ਤੇ ਪੀੜ, ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਆਏ ।

ਮਿਹਦਾ—ਅਣਪਚੀ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਹਿਡਕੀ ।

ਪੇਟ ਅਤੇ ਟੱਟੀ—ਖੂਨੀ ਬਵਾਸੀਰ । ਬਾਦੀ ਬਵਾਸੀਰ ਨਾਲ ਲੱਕ ਪੀੜ ਤੇ ਕਬਜ਼ । ਗੁਦਾ ਦਾ ਚੀਰ । ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਜਿਗਰ ਵਿਚ ਪੀੜ, ਦੁਖਦਾਈ ਪਾਸੇ ਲੇਟਿਆ ਵਾਧਾ. ਹਰਕਤ ਤੇ ਤੁਰਨ ਫਿਰਨ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਗੰਠੀਆਂ ਦੇ ਰੋਗੀਆਂ ਦੇ ਦਸਤ ।

ਮੂਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਪਿਸ਼ਾਬ ਬਹੁਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਵਾਰ ਵਾਰ ਹਾਜ਼ਤ।
ਪਿਸ਼ਾਬ ਥੋੜਾ ਲਾਲ ਤੇ ਬੋਦਾਰ।

ਪੁਰਸ਼ ਜਣਨੰਗ—ਪਤਾਲੂ ਕਰੜੇ ਤੇ ਗੰਢਦਾਰ। ਅੰਡਕੋਸ਼ ਵਿਚ
ਪਾਣੀ (Hydrocele)। ਮਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਟੇਟ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦਾ ਰਸ ਲਗਾਤਾਰ
ਤੁਪਕਾ ਤੁਪਕਾ ਡਿਗੇ, ਅਤੇ ਪਤਾਲੂ ਸੁਕਦੇ ਜਾਣ। ਆਤਸ਼ਕ ਦਾ ਕਰੜਾ ਘਾਓ।

ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਣਨੰਗ—ਧਰਨ ਥਾਂ ਤੋਂ ਹਟ ਜਾਏ। ਚੌਡਿਆਂ ਤੇ
ਲੱਕ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਦਬਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ, ਪੱਟਾਂ ਵਲ ਜਾਏ।
ਧਰਨ ਪਿਲਪਿਲੀ, ਵਿੱਲੀ ਜਾਂ ਸਖਤ! ਰਿਤੂ ਚੌਖੇ, ਧਾਰ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਪੈਣ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਦਬਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ਹੋਣ। ਭਗ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਰਾਵਾਂ
ਫੁਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਧਰਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ੋਦਾਰ ਰਸੋਲੀ।

ਗਰਭ—ਜਣੇਪੇ ਪਿਛੋਂ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੀੜਾਂ। ਜਣੇਪੇ ਪਿਛੋਂ ਧਰਨ
ਨਾ ਸੁੰਗੜਨ ਕਾਰਨ ਰਤਵਾਰਣ। ਥਣਾਂ ਵਿਚ ਸਖਤ ਗੰਢਾਂ ਤੇ ਢੇਲੇ।
ਇਹ ਦਵਾਈ ਗਰਭ ਸਮੇਂ ਦੇਣ ਨਾਲ ਜਣੇਪਾ ਸੌਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸੁਆਸ ਜੰਤਰ—ਸੰਘ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਟਕਿਆ ਜਾਪੇ ਤੇ ਖਰਖਰੀ
ਨਾਲ ਖੰਘ ਆਏ। ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਸੰਘ ਬਹਿ ਜਾਏ, ਖੰਘਣ
ਨਾਲ ਚੀੜੀ ਤੇ ਪੀਲੀ ਬਲਗਮ ਦੇ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਢੇਲੇ ਖਾਰਜ ਹੋਣ।
ਦਮੋਂ ਵਿਚ ਖੰਘਾਰ ਔਖਾ ਨਿਕਲੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਪੀਲੇ
ਢੇਲੇ ਹੋਣ।

ਲਹੂ-ਚੱਕਰ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਲਹੂ-ਨਾਲੀਆਂ ਫੈਲ ਤੇ ਵਧ ਜਾਣ। ਲਹੂ-
ਨਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਸੋਲੀਆਂ। ਸ਼ਿਰਾਵਾਂ ਫੁਲੀਆਂ ਤੇ ਜ਼ਖਮੀ, ਸ਼ਿਰਾ ਦੀ
ਰਸੋਲੀ (Aneurism) ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦਰਜਾ। ਦਿਲ ਦਾ ਵਧ ਜਾਣਾ।

ਧੋਣ ਤੇ ਕੰਡ—ਧੋਣ ਦੀਆਂ ਗਿਲਟੀਆਂ ਪੱਥਰ ਸਮਾਨ ਕਰੜੀਆਂ।
ਛੋਟੇ ਕਰੜੇ ਗਿਲੂੜ। ਸਵਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ੋਰ ਖਾ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਸਖਤ

ਲੱਕ-ਪੀੜ, ਲਗਾਤਾਰ ਹਰਕਤ ਜਾਂ ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਰੀੜ੍ਹ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ ਤੇ ਕਰੜੀ ਰਸੋਲੀ ਅਤੇ ਪੀੜ । ਰੀੜ੍ਹ ਦਾ ਫੋੜਾ ।

ਸ਼ਾਖਾਂ—(Extremities) ਗੁੱਟਾਂ ਤੇ ਬੈਲੀਵਤ ਰਸੋਲੀਆਂ (Encysted Tumours) । ਚੰਦਰਾ (Felon) । ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਜੋੜਾਂ ਤੇ ਗੰਠੀਏ ਦੀਆਂ ਸੋਜਾਂ । ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ । ਜੋੜਾਂ ਵਿਚ ਕੜਾਕੇ ਪੈਣ । ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਫੋੜੇ । ਉਂਗਲਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ ਰਸੋਲੀ । ਖੁੱਚਾਂ ਵਿਚ ਵਾਰ ਵਾਰ ਰੋਸ਼ੇਦਾਰ ਰਸੋਲੀ ।

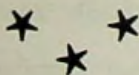
ਤਾਪ—ਤੰਦਾਂ ਦੀ ਢਿਲੀ ਦਸ਼ਾ ਤੋਂ ਤਾਪ । ਜੀਭ ਸੁੱਕੀ ਤੇ ਭੂਰੀ ।

ਚਮੜੀ—ਠੰਡ ਨਾਲ ਹੱਥ ਤੇ ਬੁਲ੍ਹ ਪਾਟ ਜਾਣ । ਕਰੜੀ ਚਮੜੀ ਤੇ ਸਿੱਕੜ ਬੱਝ ਜਾਣ । ਗੁਦਾ ਵਿਚ ਚੀਰ । ਭਗੰਦਰ ਜਿਸ ਚੋਂ ਗਾੜੀ ਪੀਲੀ ਪਾਕ ਵਗੇ । ਕਰੜੇ ਕੰਢਿਆਂ ਵਾਲੇ ਜਖਮ । ਸ਼ਿਰਾਵਾਂ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਜਖਮ । ਕਰੜੀ ਤੇ ਮੋਟੀ ਚਮੜੀ, ਛਿਲਕੇਦਾਰ ਐਗਜ਼ਿਮਾ, ਸਿਲ੍ਹੀ ਰੁਤ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ।

ਤੰਤੂ—ਪੱਥਰ ਸਮਾਨ ਕਰੜੀਆਂ ਗਿਲਟੀਆਂ । ਥਣਾਂ ਵਿਚ ਗੰਢਾਂ ਤੇ ਰਸੋਲੀਆਂ । ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਸੋਲੀਆਂ : ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗ ਕਾਰਨ ਜਲੋਧਰ । ਕਰੜੀਆਂ ਸੋਜਾਂ । ਹੱਡੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ।

ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ—ਹਰਕਤ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ, ਠੰਢੀ ਸਿਲ੍ਹੀ ਰੁਤੇ, ਝੱਖੜ, ਰੁਤ ਬਦਲੀ ਜਾਂ ਅਰਾਮ ਸਮੇਂ ਵਾਧਾ । ਸੇਕ ਤੇ ਮਾਲਸ਼ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ।

ਮਾਤਰਾ—ਕਰੜੀਆਂ ਸੋਜਾਂ ਤੇ ਤੰਤੂਆਂ ਦੀ ਢਿਲੀ ਦਸ਼ਾ ਵਿਚ $6 \times 12 \times$ ਤੇ $30 \times$ ਅਤੇ ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਵਿਚ ਉੱਚੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ (Calcareo Phos)

(ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸਫੋਰੀਕਾ, ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ ਫਾਸਫੇਟ, ਫਾਸਫੇਟ ਆਫ ਲਾਈਮ)

ਇਹ ਲੂਣ ਰਕਤ ਰਸ, ਰਕਤ ਕਣਾਂ, ਮੂੰਹ ਦੀ ਲਾਰ, ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਰਸ, ਹੱਡੀਆਂ, ਜੌੜ ਤੰਤੂਆਂ, ਦੰਦਾਂ, ਦੁਧ ਆਦਿ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਯੋਗ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਅਤੀ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿੱਗਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਵੇਂ ਰਕਤ ਕਣਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਲਹੂ-ਘਾਟ ਦੀ ਇਕ ਉੱਤਮ ਔਸ਼ਧੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਵੇਂ ਸੈਲ (Cell) ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਰੀਰਕ ਵਾਧੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੱਡੀਆਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਦੇ ਨੂੰ ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਲੂਣ ਹੈ। ਇਹ ਲਹੂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲਹੂ ਜਮ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

ਇਸ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਗਾੜ ਆਉਂਦੇ ਹਨ:—

1. ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੋਗ—ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਬਣਨਾ, ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਜੁੜ ਨਾ ਸਕਣਾ, ਹੱਡੀਆਂ ਪਤਲੀਆਂ ਤੇ ਮੁਰਕਵੀਆਂ।

2. ਅਧੂਰਾ ਪੋਸ਼ਣ—ਸੈਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਵਧਦੇ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਤੰਤੂ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰ ਹੱਡੀਆਂ ਤੇ ਗਿਲਟੀਆਂ ਦੇ।

3. ਦੰਦੀਆਂ ਕਢਣ ਸਮੇਂ ਦੀ ਉੱਤਮ ਔਸ਼ਧੀ—ਕਮਜ਼ੋਰ ਤੇ ਇਕ ਦੇ ਰੋਗੀਆਂ ਵਿਚ ਦੰਦਣਾਂ ਤੇ ਕੁੜੱਲਾਂ। ਦੰਦ ਦੇਰ ਨਾਲ ਨਿਕਲਣ, ਨਰਮ ਹੋਣ ਤੇ ਛੋਟੀ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਣ।

4. ਇਹ ਦਵਾਈ ਤੀਖਣ ਰੋਗਾਂ ਪਿਛੋਂ ਸ਼ਕਤੀ ਬਹਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ।

5. ਗਭਰੂਆਂ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਛੋਟੀ ਵਧ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਲਹੂ-ਘਾਟ।

6. ਛੋਟੀ ਛੋਟੀ ਬੱਚੇ ਜਣਨ, ਚਿਰ ਤਕ ਦੁਧ ਪਿਆਉਣ, ਵਧੇਰੇ ਰਿਤੂ ਤੇ ਪ੍ਰਦਰ (Leucorrhoea) ਆਉਣ ਪਿਛੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਈਆਂ

ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ । ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਕਾਸਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰੋਗ ।

7. ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਰੋਗ ।

8. ਸਰੀਰਕ ਗਰਮੀ ਦੀ ਘਾਟ, ਸਿਲ੍ਹੂ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ।

9. ਲਹੂ-ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਕੁੜੱਲਾਂ ਡੇ ਪੀੜਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੀੜੀਆਂ ਸਰਲ੍ਹਾਣ ਅਤੇ ਠੰਢ ਤੇ ਅੰਬਾਅ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋਵੇ ।

10. ਆਂਡੇ ਦੀ ਚਿਟਿਆਈ ਵਰਗੇ ਨਿਕਾਸ, ਪ੍ਰਦਰ ਆਦਿ ।

ਲੱਛਣ

ਮਾਨਸਿਕ ਲੱਛਣ—ਮਾਨਸਿਕ ਚਿੰਤਾ । ਚਿੜਚਿੜਾ, ਮੂਰਖ, ਛੇਤੀ ਸਮਝ ਨਾ ਸਕੇ । ਗ਼ਮ, ਖਿਝ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ ਦੇ ਅਸਰ । ਹਥਰਸੀ ਕਾਰਨ ਮਾਨਸਿਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ।

ਸਿਰ—ਤਾਲੂ ਵਿਚ ਪੀੜ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿਰ ਠੰਢਾ ਤੇ ਕੱਸਿਆ ਹੋਇਆ ਜਾਪੇ । ਚੜ੍ਹਦੀ ਜਵਾਨੀ ਸਮੇਂ ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰ ਪੀੜ । ਬਾਲਾਂ ਦੇ ਤਾਲੂ ਚਿਰ ਤਕ ਖੁਲ੍ਹੇ ਰਹਿਣ, ਖੋਪਰੀ ਨਰਮ ਅਤੇ ਪਤਲੀ । ਜਲ ਕਪਾਲ (Hydro cephalus) । ਹਜ਼ੀਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ । ਬੁੱਢਿਆਂ ਨੂੰ ਚੱਕਰ ਆਉਣ । ਧੋਣ ਸਿਰ ਦਾ ਭਾਰ ਝਲ ਨਾ ਸਕੇ ।

ਅੱਖਾਂ—ਭੈਂਗਾਪਨ, ਮੋਤੀਆ ਬਿੰਦ, ਅੰਨ੍ਹਾਪਣ । ਚਾਨਣ ਸਹਾਰ ਨਾ ਸਕੇ । ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਸੋਜ ਪਿਛੋਂ ਪੁੰਧਲਾਪਨ । ਤਪਦਿਕ ਦੇ ਰੋਗੀਆਂ ਦੇ ਬਚਿਆਂ ਦੀ ਜਮਾਂਦਰੂ ਪੁੰਦ । ਡੇਲੇ ਦੁਖਣ, ਛੱਪਰ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਪਏ ।

ਕੰਨ—ਕੰਨ ਪੀੜ ਨਾਲ ਚਿੱਟਾ, ਚੁਭਦਾ ਨਿਕਾਸ । ਦਿਕ ਦੇ ਰੋਗੀਆਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਚੋਂ ਪਤਲਾ ਬੋਦਾਰ ਨਿਕਾਸ ।

ਨੱਕ—ਨੱਕ ਦੀ ਨੋਕ ਬਰਫ ਵਾਂਗ ਠੰਢੀ । ਨੱਕ ਸੁੱਜਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀ । ਜ਼ੁਕਾਮ ਨਾਲ ਆਂਡੇ ਦੀ ਚਿਟਿਆਈ ਵਰਗਾ ਰੋਸ਼ਾ । ਪਿਛਲੇ ਨਾਸ - ਦੁਆਰ ਚੋਂ ਸੰਘ ਵਿਚ ਗਾੜਾ ਤੇ ਚੀੜ੍ਹਾ ਰੋਸ਼ਾ ਡਿਗੇ । ਪੁਰਾਣਾ ਜ਼ੁਕਾਮ । ਨੱਕ ਦੀ ਨਰਮ ਰਸੋਲੀ (Polypus) । ਨੱਕ ਦੀ ਜੜ੍ਹ

ਤੇ ਭਾਰ ਅਤੇ ਮੱਥਾ ਪੀੜ ।

ਚਿਹਰਾ—ਪਿੱਲਾ, ਮੈਲਾ, ਬਿੰਧਾ, ਫਿਮੁਣੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ, ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦਾ । ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਠੰਢਾ ਪਸੀਨਾ । ਕੰਨ ਅਤੇ ਜਬਾੜੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਗਿਲਟੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ ਅਤੇ ਕੰਨ ਪੀੜ । ਛਾਹੀਆਂ । ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਚਮੜੀ ਦਾ ਦਿਕ (Lupus) ।

ਮੂੰਹ—ਸਵੇਰੇ ਮੂੰਹ ਦਾ ਭੈੜਾ ਸੁਆਦ । ਉਤਲਾ ਬੁਲ੍ਹ ਸੁੱਜਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਪੀੜ ਕਰਦਾ ।

ਜੀਭ—ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ । ਸੁੱਜੀ ਹੋਈ, ਸੁੰਨ ਤੇ ਆਕੜੀ ਜੀਭ ਅਤੇ ਉਪਰ ਫਿਮੁਣੀਆਂ । ਸਿਰ ਪੀੜ ਨਾਲ ਕੌੜਾ ਸੁਆਦ ।

ਦੰਦ—ਦੰਦ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉੱਗਣ ਤੇ ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ ਨਾਸ ਹੋਣ । ਦੰਦੀਆਂ ਕਢਣ ਸਮੇਂ ਦੰਦਣਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰੋਗ । ਮਸੂੜੇ ਸੁੱਜੇ ਹੋਏ, ਦੁਖਦੇ ਅਤੇ ਪੀਲੇ । ਦੰਦ ਪੀੜ ਰਾਤ ਨੂੰ ਵਧ ਜਾਏ ।

ਸੰਘ—ਦੁਖਦਾ, ਨਿਗਲਨ ਸਮੇਂ ਪੀੜ ਹਰ ਪਾਸੇ ਖਿਲਰ ਜਾਏ । ਗਲਿਆਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ । ਗੱਲਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਖੰਘਾਰ ਕਢਦਾ ਰਹੇ । ਸੰਘ ਬਹਿ ਜਾਏ, ਗਿਲਟੀਆਂ ਪੀੜ ਕਰਨ । ਘੰਡੀ ਵਿਚ ਅਤੇ ਜੀਭ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਸਾੜ । ਗਲੇ (Tonsils) ਪੀਲੇ, ਢਿਲੇ ਤੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ।

ਮਿਹਦਾ—ਕਲੇਜੇ ਦਾ ਸਾੜ ਅਤੇ ਅਫਾਰਾ । ਕਲੇਜੇ ਵਿਚ ਡੱਬ ਪੈਣ । ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਪਿਛੋਂ ਪੀੜ । ਭੋਖੜਾ । ਬਾਲ ਹਰ ਵੇਲੇ ਦੁਧ ਚੁੰਘਣਾ ਚਾਹੇ ਅਤੇ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਉਲਟੀ ਕਰ ਦੇਵੇ । ਖੱਟੇ ਤੇ ਜੰਮੇ ਹੋਏ ਦੁਧ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਠੰਢਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਜਾਂ ਬਰਫ ਮਲਾਈ ਖਾਣ ਪਿਛੋਂ ਉਲਟੀ । ਹਰ ਵਾਰ ਖਾਣ ਲਗਿਆਂ ਢਿਡ ਪੀੜ ।

ਪੇਟ—ਪੁੰਨੀ ਲਾਗੇ ਪੀੜ ਤੇ ਖਾਲੀਪਨ ਦਾ ਅਨੁਭਵ । ਦੁਧ ਚੁੰਘਣ ਸਮੇਂ ਬੱਚਾ ਰੋਂਦਾ ਹੈ । ਪੇਟ ਨਾਲ ਲਗਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਢਿਲਾ ਢਿਲਾ । ਪਿੱਤ-ਪਥਰੀ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਧੀਆ ਦਵਾਈ ।

ਗੁਦਾ ਅਤੇ ਟੱਟੀ—ਦਸਤਾਂ ਨਾਲ ਸੁਲ। ਟੱਟੀ ਹਰੀ, ਚੀਕਨੀ ਅਤੇ ਅਣਪੱਚ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੰਦਾਰ ਹਵਾ ਸਰੇ । ਟੱਟੀ ਗਰਮ, ਚੌਖੀ, ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ ਬੰਦਾਰ । ਬਾਲਾ ਦਾ ਹੈਜ਼ਾ, ਬਾਲ ਐਸੀ ਚੀਜ਼ ਮੰਗੇ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਣੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੀ । ਭਗੰਦਰ ਅਤੇ ਛਾਤੀ ਦੇ ਲੱਛਣ ਅਦਲ ਬਦਲ ਕੇ ਹੋਣ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਭਗੰਦਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਰੁਤ ਬਦਲੀ ਸਮੇਂ ਜੋੜਾਂ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ਹੋਣ । ਪੀੜ-ਰਹਿਤ ਭਗੰਦਰ । ਲਹੂ ਘਾਟ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਹਰਨੀਆਂ । ਆਂਦਰਾਂ ਦਾ ਦਿਕ । ਗੁਦਾ ਦੋ ਚੀਰ । ਟੱਟੀ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਗੁਦਾ ਵਿਚ ਪੀੜ ।

ਮੂਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਬਾਲਾਂ ਤੇ ਬੁੱਢਿਆਂ ਦਾ ਪਿਸ਼ਾਬ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਿਕਲ ਜਾਏ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦੇਵੇ । ਮਧੂ-ਮੇਹ ਵਿਚ ਫਿਫੜੇ ਦੇ ਰੋਗ । ਚੌਖੇ ਪਿਸ਼ਾਬ ਨਾਲ ਥਕੇਵਾਂ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਿਚ ਅਲਬਿਊਮਨ ਤੇ ਫਾਸਫੇਟ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਦੀ ਵਾਰ ਵਾਰ ਹਾਜ਼ਤ । ਮਸਾਨੇ ਵਿਚ ਪਥਰੀ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਨੇਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ।

ਪੁਰਸ਼ ਜਣਨੰਗ—ਕਾਮ-ਚੇਸ਼ਟਾ ਵਧੀ ਹੋਈ । ਦੁਖਦਾਈ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ । ਹਥ ਰਸੀ । ਪੁਰਾਣਾ ਸੁਜ਼ਾਕ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੂਤਰ-ਨਾਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਟੇਟ ਗਿਲਟੀ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ ਪੀੜਾਂ ਹੋਣ, ਅਤੇ ਆਂਡੇ ਦੀ ਸਫ਼ੈਦੀ ਵਰਗਾ ਚਿੱਟਾ ਨਿਕਾਸ ਹੋਵੇ । ਸੁਜ਼ਾਕੀ ਵਾਤ ਰੋਗ, ਠੰਢੀ ਰੁਤ ਵਿਚ ਵਾਧਾ । ਪਤਾਲੂਆਂ ਅਤੇ ਅੰਡਕੋਸ਼ ਦੀ ਸੋਜ ।

ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਣਨੰਗ—ਧਰਨ ਟਿਕਾਣਿਓਂ ਖਿਸਕ ਜਾਏ ਅਤੇ ਵਾਈ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ਹੋਣ । ਧਰਨ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਏ ਅਤੇ ਡੋਬ ਪੈਣ, ਟੱਟੀ ਪਿਛੋਂ ਵਾਧਾ । ਕਾਮ-ਉਨਮਾਦ, ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਧਾ । ਆਂਡੇ ਦੀ ਚਿਟਿਆਈ ਸਮਾਨ ਚੀਕਨਾ ਪ੍ਰਦਰ । ਕਾਮ-ਚੇਸ਼ਟਾ ਵਧੀ ਹੋਈ, ਖਾਸ ਕਰ ਸਵੇਰੇ । ਲਹੂ-ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਰਜਰੋਧ । ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਤੂ । ਰਿਤੂ ਪੰਦਰੀਂ ਦਿਨੀਂ, ਚਮਕੀਲੇ ਲਾਲ । ਦੁਧ ਪਿਆਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰਿਤੂ ਤੁਰ ਪੈਣ । ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ ਜਣੇਪੇ ਵਰਗੀਆਂ

ਪੀੜਾਂ। ਵਾਤ ਰੋਗੀਆਂ ਦੇ ਰਿਤੂ ਕਾਲੇ ਅਤੇ ਦੋਰ ਨਾਲ ਆਉਣ। ਜਣੇਪੇ ਪਿਛੋਂ ਅਤੇ ਦੁਧ ਪਿਆਉਣ ਸਮੇਂ ਤਾਕਤ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ।

ਸੁਆਸ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਦਿਨ ਰਾਤ ਖੰਘੇ ਤੇ ਸੰਘ ਬਹਿ ਜਾਏ। ਆਂਡੇ ਦੀ ਚਿਟਿਆਈ ਵਰਗਾ ਖੰਘਾਰ। ਹੋਕੇ ਲੈਂਦਾ ਜਹੇ। ਭਗੰਦਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਛਾਤੀ ਦੇ ਰੋਗ। ਫੇਫੜਿਆਂ ਵਿਚ ਵਾਈ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ। ਛਾਤੀ ਦੁਖੇ। ਚਿਰ ਦੀ ਕਾਲੀ ਖੰਘ। ਲਹੂ-ਘਾਟ ਦੇ ਰੋਗੀਆਂ ਵਿਚ ਤਪਦਿਕ ਦਾ ਅਰੰਭ। ਗਲਾ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਖੰਘੂਰੇ। ਖੰਘ ਨੂੰ ਲੇਟਿਆਂ ਅਰਾਮ।

ਲਹੂ-ਚੱਕਰ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਲਹੂ ਦਾ ਚੱਕਰ ਮੱਠਾ ਪੈ ਜਾਏ, ਅੰਗ ਸੁੰਨ ਤੇ ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਠੰਢੀਆਂ ਹੋ ਜਾਣ। ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਪਿਛੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ। ਲਹੂ ਦੇ ਚਿੱਟੇ ਕਣ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੱਧਣ ਦਾ ਘਾਤਕ ਰੋਗ। (Leukaemia)

ਧੋਣ ਤੇ ਕੰਡ—ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਧੋਣ ਪਤਲੀ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ, ਸਿਰ ਦਾ ਭਾਰ ਨਾ ਸਹਾਰੇ। ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਦਾ ਕੁੱਚ ਨਿਕਲ ਆਏ। ਲੱਕ ਤੇ ਚੂਲੇ ਸੁੱਤੇ ਹੋਏ।

ਸ਼ਾਖਾਂ—ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਸੁੰਨ ਤੇ ਠੰਢੀਆਂ। ਜੋੜਾਂ ਦਾ ਵਾਤਰੋਗ, ਜੋੜ ਠੰਢੇ ਤੇ ਸੁੰਨ। ਵਾਤਰੋਗ ਰੁਤ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਵੱਧ ਜਾਏ, ਰੋਗੀ ਬਸੰਤ ਰੁਤ ਵਿਚ ਰਾਜੀ ਹੋ ਜਾਏ ਅਤੇ ਪੱਤ ਝੌੜ ਵਿਚ ਮੁੜ ਰੋਗੀ ਹੋ ਜਾਏ। ਅੰਗ ਸੁੱਤੇ ਹੋਏ ਜਾਪਣ, ਪੈਰ ਬਰਫ ਵਾਂਗ ਠੰਢੇ। ਪਿੰਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕੁੜੱਲਾਂ। ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਅਤੇ ਗਿੱਟੇ ਦੇ ਜੋੜਾਂ ਵਿਚ ਗੰਠੀਏ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ, ਠੰਢੀ ਰੁਤ ਵਿਚ ਵਾਧਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਕਮਾਨ ਵਾਂਗ ਝੁਕ ਜਾਣ। ਆਤਸ਼ਕ ਕਾਰਨ ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਪਰਦੇ ਦੀ ਸੋਜ ਅਤੇ ਜਖਮ।

ਨਾੜੀ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ ਠੀਕ ਸਮੇਂ ਤੇ ਹੋਵੇ, ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਤੇ ਰੁਤ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਵੱਧ ਜਾਏ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਰਲ੍ਹਾਟ, ਅੰਬਾਅ ਅਤੇ ਠੰਢ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋਵੇ। ਤੀਖਣ ਰੋਗਾਂ ਪਿਛੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ। ਦੰਦੀਆਂ ਕੱਢਣ ਸਮੇਂ ਬਾਲਾਂ ਨੂੰ ਦੰਦਣਾਂ ਪੈਣ। ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੜੱਲਾਂ, ਜੇ ਮਗਨੋਸ਼ੀਆ ਫਾਸ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰੇ। ਮਿਰਗੀ। ਵਾਤਰੋਗ

ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧਰੰਗ । ਲੱਤਾਂ ਬਾਂਹਵਾਂ ਕੰਬਣ ।

ਨੀਂਦ—ਉਘਲਾਂਦਾ, ਸੌਤੜ, ਸਵੇਰੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਜਾਗੇ । ਰਾਤ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਡਾਡਾਂ ਨਿਕਲ ਜਾਣ । ਲਗਾਤਾਰ ਆਕੜ ਅਤੇ ਉਬਾਸੀਆਂ ਲਏ ।

ਤਾਪ—ਠੰਢ ਨਾਲ ਕੰਬੇ । ਤਪਦਿਕ ਦੇ ਰੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਪਸੀਨਾ ਆਏ । ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਠੰਢਾ ਚੀਕਨਾ ਪਸੀਨਾ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਸਰੀਰ ਠੰਢਾ ।

ਚਮੜੀ—ਉਭਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਚਮੜੀ ਦੀ ਖਾਰਸ਼ । ਬੁੱਢਿਆਂ ਦੀ ਖਾਰਸ਼ । ਜਾਪੇ ਬਿਛੂ - ਬੂਟੀ ਲੜ ਗਈ ਏ । ਉਭਾਰਾਂ ਚੋਂ ਆਡੇ ਦੀ ਚਿਟਿਆਈ ਵਰਗਾ ਨਿਕਾਸ । ਅਗਜ਼ਿਮਾ, ਚਿੱਟੇ ਪੀਲੇ ਖੋਪੜ ਬੱਝ ਜਾਣ । ਚਿਹਰਾ ਫਿਮੁਣੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਏ ਛਾਹੀਆਂ, ਕਿੱਲ, ਚਮੜੀ ਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਗੰਢਾਂ ।

ਤੰਤੂ—(Tissues) ਲਹੂ-ਘਾਟ ਅਤੇ ਭੁੱਸ। ਢਿਲਮ ਢਿਲੇ, ਸੰਗੜੇ ਅਤੇ ਸੁੱਕੇ ਬੱਚੇ । ਬਾਲ ਸੈਕੜਾ, ਹੱਡੀਆਂ ਨਾ ਜੁੜਨ । ਨੱਕ, ਗੁਦਾ ਅਤੇ ਧਰਨ ਦੀਆਂ ਨਰਮ ਰਸੋਲੀਆਂ (Polypi) । ਪਤਲੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਰਕਵੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ । ਅਧੂਰਾ ਪੌਸ਼ਣ । ਵਧਣਾ, ਫੁਲਣਾ ਰੁਕ ਜਾਏ । ਲਹੂ ਦਾ ਕੈਂਸਰ (Leukaemia) । ਲੁੱਬੇ ਦੇ ਰੋਗ । ਰਸੋਲੀਆਂ ।

ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ—ਠੰਢ, ਹਰਕਤ, ਰੂਤ ਬਦਲੀ ਅਤੇ ਤਿ ਜਣ ਨਾਲ ਵਾਧਾ । ਲੋਟਣ, ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਗਰਮ ਰੂਤ ਅਤੇ ਗਰਮ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਅਰਾਮ ।

ਮਾਤਰਾ—ਛੋਟੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ $3 \times$ ਤੋਂ $6 \times$ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਉੱਚੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ, ਖ਼ਾਸ ਕਰ 30 ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਹੁਤ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹਨ । ਬੁੱਢਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਵਾਈ ਨੀਵੀਂ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ (Calcarea Sulph)

(ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫਿਊਰੀਕਾ, ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ ਸਲਫੇਟ)

ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ ਤੰਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿੱਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮੁਰਦਾ ਸੈਲਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਹੁੰਝਣ ਦਾ ਕੰਮ ਦੋਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਗਲਿਆ ਸੜਿਆ ਜੀਵ ਪਦਾਰਥ ਬਾਹਰ ਕਢ ਮਾਰਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਲੂਣ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਚਿਰ ਤਕ ਪਾਕ ਬਣਦੀ ਰਹਿੰਦੀ [ਹੈ ।

ਇਹ ਪਾਕ ਬਣਨੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਬਲਗਮੀ ਝਿਲੀਆਂ ਚੌਂ ਪਾਕ ਵਾਲੇ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਸੀਰਸ ਥੈਲੀਆਂ ਚੌਂ ਪਾਕ ਰਿਸਣ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਂਦਰਾਂ ਦੇ ਦਿੱਕੀ ਜ਼ਖਮਾਂ ਅਤੇ ਫੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ।

ਇਸ ਲੂਣ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪਾਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਲੱਛਣ ਹੈ ਪਾਕ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਲਈ ਛੋਕ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ ਪਾਕ ਬਣਨ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ ਇਸ ਅਮਲ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ।

ਲੱਛਣ

ਮਾਨਸਿਕ ਲੱਛਣ—ਚੇਤਨਤਾ, ਯਾਦ-ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਸੋਚ-ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਘਾਟ । ਮਾਨਸਿਕ ਹਾਲਤ ਬਦਲਦੀ ਰਹੇ । ਚਿੰਤਾਵਾਨ, ਖੁਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਅਰਾਮ ।

ਸਿਰ—ਸਿਰ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ । ਪੀਲਾ ਨਿਕਾਸ ਜਾਂ ਪੀਲੇ ਖੇਪੜ । ਖਰੀਂਢ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹੇਠ ਪਾਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਜਾਏ ।

ਅੱਖਾਂ—ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਜ਼ਖਮ, ਗਾੜ੍ਹਾ ਪੀਲਾ ਨਿਕਾਸ । ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਸੋਜ ਜਦੋਂ ਪਾਕ ਵੱਗ ਰਹੀ ਹੋਵੇ । ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਪਰਦੇ ਦਾ ਫੋੜਾ । ਅਰਧ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ।

ਕੰਨ—ਗਾੜ੍ਹਾ, ਪੀਲਾ ਤੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਖੂਨ ਮਿਲਿਆ ਨਿਕਾਸ। ਬੱਲਾਪਨ।

ਨੱਕ—ਪੁਰਾਣਾ ਜੁਕਾਮ, ਅਗਲੇ ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਨਾਸ-ਦੁਆਰੇ ਚੌਂ ਗਾੜ੍ਹਾ ਪੀਲਾ ਜਾਂ ਪਾਕ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਖੂਨ ਮਿਲਿਆ ਨਿਕਾਸ।

ਚਿਹਰਾ—ਚੜ੍ਹਦੀ ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਫਿਮੂਣੀਆਂ ਨਿਕਲਣ। ਦਾੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਦੁਖਦੀਆਂ ਫਿਮੂਣੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚੌਂ ਲਹੂ ਤੇ ਪਾਕ ਵਗੇ। ਦਦਰਾਂ।

ਮੂੰਹ—ਮਸੂੜ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਫੌੜੇ, ਬੁਲ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰਵਾਰ ਜ਼ਖਮ।

ਜੀਭ—ਜੀਭ ਤੇ ਮਿੱਟੀ-ਰੰਗੀ ਮੈਲ। ਜੀਭ ਸੁਜ ਜਾਏ ਅਤੇ ਪਾਕ ਵਗੇ।

ਦੰਦ—ਦੰਦ ਪੀੜ ਨਾਲ ਮਸੂੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਗਲ੍ਹਾਂ ਸੁਜ ਜਾਣ। ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੇ ਜ਼ਖਮ।

ਸੰਘ—ਸੰਘ ਦੁਖੇ। ਗਲਿਆਂ ਦੀ ਸੋਜ (Tonsillitis) ਤੇ ਜ਼ਖਮ, ਪਾਕ ਵਗੇ। ਦਮ ਘੁਟੇ।

ਮਿਹਦਾ—ਪਿਆਸ ਅਤੇ ਭੁਖ ਵਧੀ ਹੋਈ। ਚਾਹ, ਸ਼ਰਾਬ ਤੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਫਲਾਂ ਤੇ ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਤੀਬਰ ਇੱਛਾ।

ਪੇਟ—ਜਿਗਰ ਦਾ ਫੌੜਾ ਜਦ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ। ਜਿਗਰ ਦੁਖੇ।

ਗੁਦਾ ਤੇ ਟੱਟੀ—ਲਹੂ ਤੇ ਪਾਕ ਮਿਲੇ ਦਸਤ। ਮਰੌੜ, ਲਹੂ ਤੇ ਪਾਕ ਦੀਆਂ ਟੱਟੀਆਂ। ਮਿਆਦੀ ਤਾਪ ਵਿਚ ਆਂਦਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮ। ਭਰੀਦਰ ਦੇ ਰੋਗੀਆਂ ਦਾ ਗੁਦਾ ਕੋਲ ਪੀੜ-ਰਹਿਤ ਫੌੜਾ।

ਮੂਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ, ਲਹੂ ਦਾ ਨਿਕਾਸ! ਗੁਰਦੇ ਦੀ ਸੋਜ।

ਪੁਰਸ਼ ਜਣਨੰਗ—ਪ੍ਰਾਸਟੇਟ ਗਿਲਟੀ ਦਾ ਫੌੜਾ। ਸੁਜਾਕ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ

ਲਹੂ ਤੇ ਪਾਕ ਵਗੇ । ਆਤਸ਼ਕ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਅਵਸਥਾ, ਪਾਕ ਦਾ ਨਿਕਾਸ । ਗਿਲਟੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ।

ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਣਨੰਗ—ਰਿਤੂ ਦੇਰ ਨਾਲ ਆਉਣ ਤੇ ਚਿਰ ਤਕ ਰਹਿਣ, ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ਮਿਲੀ ਹੋਵੇ । ਪ੍ਰਦਰ ਗਾੜ੍ਹਾ, ਪੀਲਾ ਤੇ ਖੂਨੀ । ਭਗ ਦੇ ਲਬਾਂ ਦੀ ਸੋਜ । ਥਣਾਂ ਦੀ ਸੋਜ ਜਦ ਪਾਕ ਵਗਦੀ ਹੋਵੇ ।

ਸੁਆਸ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਖੰਘ ਨਾਲ ਕਾਟਵਾਂ ਤੇ ਪਾਕ ਮਿਲਿਆ ਰੋਸ਼ਾ ਅਤੇ ਨਿੱਕਾ ਨਿੱਕਾ ਤਾਪ । ਤਪਦਿਕ ਦੀ ਅੰਤਲੀ ਅਵਸਥਾ । ਪਾਕ ਵਾਲਾ ਰੋਸ਼ਾ ਬਰਤਨ ਦੇ ਥੱਲੇ ਬਹਿ ਜਾਏ ਤੇ ਖਿਲਰ ਜਾਏ । ਦਮੇ ਨਾਲ ਨਿੱਕਾ ਨਿੱਕਾ ਤਾਪ । ਫੇਫੜਿਆਂ ਜਾਂ ਪਲੂਰਾ ਪਰਦੇ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਏ । ਨਸੂਨੀਆ ਤੇ ਬ੍ਰਾਂਕਾਈਟਸ ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਅਵਸਥਾ ।

ਲਹੂ-ਗੋੜ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਦਿਲ ਦੇ ਪਰਦੇ ਦੀ ਸੋਜ, ਪਾਕ ਪੈਣ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ।

ਕੰਡ ਅਤੇ ਸ਼ਾਖਾਂ—ਕੰਡ ਤੇ ਗੋਸ਼ਤ ਖੋਰ ਫੋੜਾ । ਜੰੜਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ । ਗੰਠੀਆਂ । ਚੂਲੇ ਦੇ ਜੰੜ ਦਾ ਰੋਗ, ਪਾਕ ਦਾ ਨਿਕਾਸ । ਪਾਕ ਵਗਦੇ ਜ਼ਖਮ, ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਸੜਨ ।

ਨੀਂਦ—ਦਿਨ ਸਮੇਂ ਉੱਘਲਾਏ, ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਾਗੇ ।

ਤਾਪ—ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਪਾਲਾ ਲੱਗ ਕੇ ਤਾਪ ਚੜ੍ਹੇ । ਪਾਕ ਬਣਨ ਕਾਰਨ ਨਿੱਕਾ ਨਿੱਕਾ ਤਾਪ ਤੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਦਾ ਸਾੜ । ਮਿਆਦੀ ਤਾਪ ਵਿਚ ਦਸਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣ ।

ਚਮੜੀ—ਦਦਰਾਂ । ਘਾਉ ਤੇ ਘਸਰਾਂ ਚੌਂ ਪਾਕ ਵਗੇ ਅਤੇ ਛੇਤੀ ਰਾਜ਼ੀ 'ਨਾ ਹੋਣ । ਸਾੜ ਤੇ ਜਲਨ, ਪਾਕ ਬਣਨ ਦੀ ਅਵਸਥਾ । ਵਿਆਈਆਂ ਫੁਟ ਕੇ ਪਾਕ ਵਗੇ । ਪੀਲੇ ਪਾਕ ਵਾਲੇ ਖਰੀਂਢ ਜਾਂ ਨਿਕਾਸ । ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੋਗ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੀਲੇ ਖਰੀਂਢ ਹੋਣ ! ਚਮੜੀ ਛੇਤੀ ਪੱਕ ਜਾਏ ।

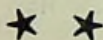
ਫੋੜਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈਣੋਂ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਉਸ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ। ਚੀਚਕ ਜਦੋਂ ਉਭਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ।

ਤੰਤੂ—ਸੁਜਾਕ, ਆਤਸ਼ਕ, ਵੱਧ, ਪ੍ਰਦਰ, ਨਜ਼ਲੇ ਤਪਦਿਕ ਆਦਿ ਵਿਚ ਪਾਕ ਦਾ ਨਿਕਾਸ। ਸੋਜ ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਅਵਸਥਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਿਕਾਸ ਖੂਨੀ ਜਾਂ ਢੇਰਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਹੋਵੇ। ਲਸਿਕਾ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਚੋਂ ਪਾਕ ਵਗੇ। ਜਖਮਾਂ ਪਿਛੋਂ ਕੋਂਸਰ। ਫੋੜਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ਬਣਨੋਂ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਦਵਾਈ ਅਤਿਅੰਤ ਗੁਣਕਾਰੀ ਹੈ।

ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ—ਕਪੜੇ ਧੋਣ, ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ, ਕਾਹਲੀ ਤੁਰਨ, ਹਦੋਂ ਵੱਧ ਗਰਮ ਹੋਣ ਅਤੇ ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਵਾਧਾ।

ਖੁਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਘਾਟਾ ਜਾਂ ਅਰਾਮ।

ਸ਼ਕਤੀ— $6 \times$ ਅਤੇ $12 \times$ ਆਮ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉੱਚੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪੁਰਾਣੇ ਰੋਗਾਂ ਵਿਚ ਗੁਣਕਾਰੀ ਹਨ।

ਫੈਰਮ ਫਾਸ (Ferrum Phos)

(ਫੈਰਮ ਫਾਸਫੋਰੀਕਮ, ਫਾਸਫੇਟ ਆਫ ਆਇਰਨ)

ਲੋਹਾ ਲਹੂ ਦੇ ਲਾਲ ਕਣਾਂ ਨੂੰ ਰੰਗਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ (Haemoglobin) ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲੂਣਾਂ ਵਿਚ ਆਕਸੀਜਨ ਨੂੰ ਖਿਚਣ ਦਾ ਗੁਣ ਹੈ। ਲਹੂ ਦੇ ਲਾਲ ਕਣਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਇਆ ਲੋਹਾ ਆਕਸੀਜਨ ਲੈ ਕੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤੰਤੂਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਫੈਰਮ ਫਾਸ ਦੀ ਥੁੜ੍ਹ ਕਾਰਨ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਗਾੜ ਉਤਪਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ :—

1. ਸੋਜ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਵਸਥਾ।
2. ਪੀੜਾਂ ਜੋ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਵਧਣ ਅਤੇ ਠੰਢ ਨਾਲ ਘਟਣ।
3. ਕਿਸੇ ਅੰਗ ਵਿਚ ਰੱਤ-ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਾਰਨ ਰਤਵਾਹਣ।
4. ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਤਾਜ਼ਾ ਜਖਮ।

ਲੱਛਣ

ਮਾਨਸਿਕ ਲੱਛਣ—ਖੂਨ ਦਿਮਾਗ ਵੱਲ ਦਬਾਅ ਪਾਏ ਅਤੇ ਬਕੜਵਾਹ ਤੇ ਸੁਦਾਅ ਦੀ ਹਾਲਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਬਹੁਤ ਗਾਲੜੀ। ਸਰਾਬੀਆਂ ਦਾ ਬਕੜਵਾਹ। ਦਲੇਰੀ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਘਾਟ। ਨਗੂਣੀ ਗੱਲੋਂ ਖਿਝ ਪਏ।

ਸਿਰ—ਸਿਰ ਪੀੜ, ਖੂਨ ਸਿਰ ਵੱਲ ਦਬਾਅ ਪਾਏ। ਸਿਰ ਫੁਹਿਆਂ ਦੁਖੇ। ਸਿਰ ਪੀੜ ਸਮੇਂ ਅਣਪਚ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਉਲਟੀ। ਸਿਰ ਪੀੜ ਨਾਲ ਕੰਨ ਪੀੜ, ਠੰਢਾ ਲੋਪ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਕਸੀਰ ਛੁੱਟਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ।

ਅੱਖਾਂ—ਅੱਖਾਂ ਸੁੱਜੀਆਂ ਤੇ ਲਾਲ, ਸੜਨ ਤੇ ਦੁਖਣ। ਛੱਪਰਾਂ ਹੇਠ ਰੇਤ ਭਾਸੇ। ਖਸਰਾ ਤੇ ਹੋਰ ਉਭਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਤਾਪਾਂ ਵਿਚ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਸੋਜ। ਅੱਖਾਂ ਪੀੜ ਕਰਨ, ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਜਾਂ ਨੀਝ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਵਾਧਾ।

ਕੰਨ—ਕੰਨਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਸੋਜ ਜਦ ਇਸ ਨਾਲ ਪੀੜ ਤੇ ਤਾਪ ਹੋਵੇ । ਖੂਨ ਦੇ ਦਬਾਉ ਕਾਰਨ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਰੋਲਾ । ਕੰਨ ਵਿਚ ਗੂੜੀ ਲਾਲੀ । ਜੇਕਰ ਨਿਕਾਸ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੋਵਲ ਬਲਗਮ ਤੇ ਪਾਕ ਦਾ । ਰਤਵਾਹਣ ਵੱਲ ਰੁਚੀ । ਪੀੜ ਦੋਰੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇ ਤੇ ਖਿੱਲਰ ਜਾਏ ।

ਨੱਕ—ਜੁਕਾਮ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਵਸਥਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਤਾਪ ਹੋਵੇ । ਜੁਕਾਮ ਵਾਰ ਵਾਰ ਲੱਗੇ । ਨਕਸੀਰ, ਖਾਸ ਕਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ, ਖੂਨ ਚਮਕੀਲਾ ਲਾਲ । ਨਕਸੀਰ ਫੁੱਟਣ ਨਾਲ ਸਿਰ ਪੀੜ ਨੂੰ ਅਰਾਮ ਆਏ ।

ਚਿਹਰਾ—ਸਿਰ ਪੀੜ ਨਾਲ ਚਿਹਰਾ ਲਾਲ । ਗਿੱਚੀ ਠੰਢੀ ਭਾਸੇ । ਲਹੂ ਦੀ ਘਾਟ, ਚਿਹਰਾ ਰੱਤ-ਹੀਣ, ਮਿੱਟੀ-ਰੰਗਾ ਤੇ ਪੀਲਾ । ਅੱਖਾਂ ਹੇਠ ਕਾਲੇ ਰੋਣ । ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਸੋਜ ਅਤੇ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ । ਚਿਹਰਾ ਗਰਮ ਅਤੇ ਪੀੜ ਕਰੇ, ਠੰਢੇ ਲੇਪ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ।

ਮੂੰਹ—ਮਸੂੜੇ ਗਰਮ ਤੇ ਸੁੱਜੇ ਹੋਏ । ਮੂੰਹ ਦੀ ਬਲਗਮੀ ਝਿੱਲੀ ਲਾਲ ।

ਜੀਭ—ਜੀਭ ਤੇ ਮੈਲ । ਜੀਭ ਸਾਫ ਤੇ ਲਾਲ । ਜੀਭ ਗੂੜੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸੁਜੀ ਹੋਈ ।

ਦੰਦ—ਦੰਦ ਪੀੜ ਅਤੇ ਗਲਾਂ ਗਰਮ, ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਅਤੇ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਵਾਧਾ, ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਤੇ ਠੰਢੀ ਖੁਰਾਕ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਨਾਲ ਤਾਪ ।

ਸੰਘ—ਸੰਘ ਖੁਸ਼ਕ, ਲਾਲ ਤੇ ਸੁੱਜਾ ਹੋਇਆ । ਗਲਿਆਂ ਦੀ ਸੋਜ (Tonsillitis) ਗਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ । ਸੰਘ ਦੇ ਜਖਮ । ਖੁਨਾਕ ਅਤੇ ਸੰਘ ਦੇ ਹੋਰ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਵਸਥਾ । ਗੜਵਈਆਂ ਤੇ ਪਰਚਾਰਕਾਂ ਦਾ ਗਲਾ ਦੁਖੇ । ਜਬਾੜੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਗਿਲਟੀਆਂ ਵਧ ਜਾਣ ।

ਮਿਹਦਾ—ਮਿਹਦੇ ਦੀ ਸੋਜ, ਥੋੜੀ ਤੋਂ ਥੋੜੀ ਖੁਰਾਕ ਖਾਣ ਪਿਛੋਂ ਪੀੜ । ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਸਾੜ ਅਤੇ ਦੁਖਣ, ਮਿਹਦਾ ਛੁਹਿਆ ਨਾ ਜਾਏ । ਅਣਪਚ ਖੁਰਾਕ ਜਾਂ

ਚਮਕੀਲੇ ਲਾਲ ਲਹੂ ਦੀ ਉਲਟੀ। ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਮਿਹਦੇ ਦੀ ਪੀੜ ਨੂੰ ਅਰਾਮ। ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਵਿਗਾੜ ਤੋਂ ਬੁਖਾਰ। ਸਿਰ ਪੀੜ ਨਾਲ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਉਲਟੀ। ਮਾਸ ਅਤੇ ਦੁਧ ਵੱਲ ਅਰੁਚੀ।

ਪੇਟ ਅਤੇ ਟੱਟੀ—ਮਿਹਦੇ ਅਤੇ ਆਂਦਰਾਂ ਦੇ ਵਿਗਾੜ ਤੋਂ ਤਾਪ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਵਸਥਾ। ਹੈਜ਼ੇ ਮਰੋੜ ਅਤੇ ਆਂਦਰ-ਪਰਦੇ ਦੀ ਸੋਜ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਵਸਥਾ। ਬਾਲਾਂ ਦਾ ਹੈਜ਼ਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਚਿਹਰਾ ਲਾਲ, ਨਾੜੀ ਭਰੀ ਹੋਈ ਤੇ ਨਰਮ ਅਤੇ ਟੱਟੀ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ ਤੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਖੂਨੀ ਹੋਵੇ। ਪਸੀਨਾ ਦੱਬਣ ਪਿੱਛੋਂ ਆਂਦਰਾਂ ਦੇ ਰੋਗ। ਮਰੋੜਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ ਬਲਗਮ ਤੇ ਖੂਨ ਮਿਲੀ ਟੱਟੀ ਹੋਵੇ। ਹਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇ ਪਰ ਮਰੋੜਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਣਪਚ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ ਟੱਟੀ। ਖੂਨੀ ਬਵਾਸੀਰ, ਬਹੁਤ ਪੀੜ ਕਰੇ, ਖੂਨ ਚਮਕੀਲਾ ਲਾਲ। ਢੁੰਡਰੀ ਨਿਕਲਣ ਵੱਲ ਰੁਚੀ। ਆਂਦਰਾਂ ਚੋਂ ਖੂਨ ਜਾਏ, ਲਹੂ ਚਮਕੀਲਾ ਲਾਲ, ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਜੰਮ ਜਾਏ।

ਮੂਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਸੋਜ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਵਸਥਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਿਸ਼ਾਬ ਰੁਕ ਜਾਏ, ਅਤੇ ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪੀੜ ਹੋਵੇ ਤੇ ਚੀਸਾਂ ਪੈਣ। ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਸਾੜ। ਗੁਰਦੇ ਸੜਨ ਅਤੇ ਦੁਖਣ। ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਿਚ ਚਰਬੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਰ ਆਏ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਤਾਪ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅੰਗ ਵਿਚ ਪੀੜ ਜਾਂ ਰੱਤ-ਸੰਗ੍ਰਹ ਹੋਵੇ। ਪਿਸ਼ਾਬ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਿਕਲ ਜਾਏ। ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਿਸ਼ਾਬ ਦਬ ਜਾਏ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੁੱਤੇ ਪਿਆਂ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ ਪਿਸ਼ਾਬ ਨਿਕਲ ਜਾਏ। ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਹਾਜ਼ਤ। ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਿਚ ਖੂਨ। ਹਰ ਵਾਰ ਖੰਘਣ ਨਾਲ ਪਿਸ਼ਾਬ ਨਿਕਲ ਜਾਏ।

ਪੁਰਸ਼ ਜਣਨੰਗ—ਪ੍ਰਾਸਟੇਟ ਗਿਲਟੀ ਦੀ ਸੋਜ। ਅੰਡਕੋਸ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਰਾਵਾਂ ਫੁੱਲਣ ਨਾਲ ਬਣੀ ਗੰਢ (Varicocele), ਵੱਧ (Bubo) ਅਤੇ ਪਤਾਲੂਆਂ ਦੀ ਸੋਜ ਨਾਲ ਤਾਪ, ਪੀੜ, ਅਤੇ ਚਸਕਾਂ। ਸੁਜਾਕ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਵਸਥਾ (ਕਾਲੀ ਮਿਊਰ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ)।

ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਣਨੰਗ—ਧਰਨ ਅਤੇ ਭਗ ਦੀ ਸੋਜ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤਾਪ, ਪੀੜ ਅਤੇ ਸਾੜ ਹੋਵੇ। ਰਿਤੂ ਸੂਲ ਨਾਲ ਚਿਹਰਾ ਲਾਲ, ਨਾੜੀ ਤੇਜ਼, ਅਣਪਚ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਉਲਟੀ, ਅਤੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਪਿਸ਼ਾਬ ਦੀ ਹਾਜ਼ਤ। ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਰਿਤੂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਪੀੜ। ਲਹੂ ਚਮਕੀਲਾ ਲਾਲ। ਭਾਵਕਤਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਕੀ ਕਾਰਨ ਭਗ ਵਿਚ ਕੁੜਲਾਂ।

ਗਰਭ—ਗਰਭ ਸਮੇਂ ਜੀ ਕੱਚਾ ਅਤੇ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਉਲਟੀ। ਥਣਾਂ ਦੀ ਸੋਜ। ਜਣੇਪੇ ਪਿਛੋਂ ਪੀੜਾਂ। ਦੁਧ ਚੜ੍ਹਨ ਦਾ ਤਾਪ ਰੋਕਣ ਲਈ।

ਸੁਆਸ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਸੁਆਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੋਜਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਵਸਥਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤਾਪ, ਗਰਮੀ ਤੇ ਪੀੜ ਹੋਵੇ। ਨਮੂਨੀਆ, ਬ੍ਰਾਂਕਾਈਟਸ, ਪਲੂਰਿਸੀ ਆਦਿ। ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਰਤਵਾਹਣ, ਖੂਨ ਚਮਕੀਲਾ ਲਾਲ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਬ੍ਰਾਂਕਾਈਟਸ। ਖੰਘਾਰ ਥੋੜਾ ਤੇ ਲਹੂ-ਲੀਕਿਆ, ਛਾਤੀ ਦੁਖੇ, ਵੱਖੀਆਂ ਵਿਚ ਚੁਭਕਾਂ, ਐਖਾ ਸਾਹ ਅਤੇ ਖੰਘ। ਖਿੱਚਵੀਂ ਖੰਘ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਿਸ਼ਾਬ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਿਕਲ ਜਾਏ। ਕਾਲੀ ਖੰਘ ਨਾਲ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਉਲਟੀ। ਗੋਣ ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਬੋਲਣ ਪਿਛੋਂ ਸੰਘ ਬਹਿ ਜਾਏ, ਅਵਾਜ਼ ਨਾ ਨਿਕਲੇ।

ਲਹੂ-ਗੋੜ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਦਿਲ, ਦਿਲ ਦੇ ਪਰਦੇ, ਦਿਲ ਦੀ ਅੰਦਰਲੀ ਝਿੱਲੀ ਅਤੇ ਧਮਨੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ। ਦਿਲ ਜਾਂ ਲਹੂ-ਨਾਲੀਆਂ ਦਾ ਫੈਲਾਉ। ਧਮਨੀ ਦਾ ਸਥਾਨਕ ਫੈਲਾਉ (Aneurism)। ਵੁੱਲੀ ਹੋਈ ਸ਼ਿਰਾ (Varicose vein)। ਖੂਨ ਦੀ ਕਮੀ। ਲਸੂਨ (ਜਮਾਂਦਰੂ ਨਿਸ਼ਾਨ)। ਨਾੜੀ ਭਰਵੀਂ ਤੇ ਗੋਲ।

ਕੰਡ ਤੇ ਸਾਖਾਂ—ਠੰਢ ਨਾਲ ਧੌਣ ਤੇ ਕੰਡ ਆਕੜ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪੀੜ ਕਰਨ, ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਵਾਧਾ। ਵਾਈ ਦਾ ਤਾਪ। ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਟੁੱਟ ਜਾਣਾ ਤੇ ਮਾਸ ਪੱਠਿਆਂ ਦੀ ਸੱਟ। ਚੂਕਨੇ ਦੇ ਜੋੜ ਦਾ ਰੋਗ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੋਜ, ਪੀੜ ਤੇ ਤਾਪ ਹੋਵੇ। ਜੁਕਾਮ ਲੱਗ ਕੇ ਵਾਈ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ। ਪੀੜ ਸਦਾ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਵਧੇ। ਜੋੜਾਂ ਦਾ ਵਾਤਰੋਗ। ਹੱਥ, ਸੁਜੇ ਹੋਏ ਤੇ ਦੁਖਦੇ।

ਨਾੜੀ ਸੰਸਥਾ—ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਸਤੀ ਥਕੇਵਾਂ, ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੇ ਪ੍ਰਾਲਤਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦੰਦੀਆਂ ਕੱਢਣ ਸਮੇਂ ਦੰਦਣਾਂ ਤੇ ਤਾਪ। ਮਿਰਗੀ ਨਾਲ ਸਿਰ ਵੱਲ ਲਹੂ ਦਾ ਦਬਾਅ ਪਵੇ ਅਤੇ ਤਾਪ ਹੋ ਜਾਏ। ਠੰਢ ਲੱਗ ਕੇ ਸੌਜ ਵਾਲਾ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ।

ਨੀਂਦ—ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਰੱਤ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਾਰਨ ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਏ। ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਬੇਚੈਨ।

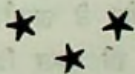
ਤਾਪ ਦੇ ਲੱਛਣ—ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੋਗ ਦੇ ਅਰੰਭ ਵਿਚ ਤਾਪ। ਵਾਰੀ ਦੇ ਤਾਪ ਨਾਲ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਉਲਟੀ। ਇਕ ਵਜੋਂ ਦੁਪਹਿਰ ਪਿਛੋਂ ਰੋਜ਼ ਪਾਲਾ ਲੱਗੇ।

ਚਮੜੀ—ਚਮੜੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਸੌਜ ਅਵਸਥਾ। ਸੱਟ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਜਖਮਾਂ ਕਾਰਨ ਲਹੂ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਜਾਏ।

ਤੰਤੂ—ਨਰਮ ਤੰਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ, ਜ਼ੋਰ ਖਾ ਜਾਣਾ, ਮਚਕੋੜ, ਟੱਕ, ਘਸਰ ਆਦਿ। ਇਹ ਦਵਾਈ ਬੁਖਾਰ, ਪੀੜ ਤੇ ਸੌਜ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰੋਗਾਂ ਵਿਚ ਉਪਕਾਰੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਨਰਮ ਅੰਗ ਸੁਜ ਜਾਣ ਤੇ ਪੀੜ ਕਰਨ। ਲਹੂ ਚਮਕੀਲਾ ਲਾਲ, ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਜੰਮ ਜਾਏ।

ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ—ਹਰਕਤ, ਉਤੇਜਨਾ ਤੇ ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਵਾਧਾ। ਠੰਢ, ਮਠੀ ਹਰਕਤ, ਖੂਨ ਵਗਣ ਅਤੇ ਲੇਟਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ।

ਸ਼ਕਤੀ— 3×3 ਤੋਂ 12×12 ਆਮ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 1×1 ਤੇ 2×2 ਖੂਨ ਦੀ ਕਮੀ ਵਾਸਤੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੈ। ਉੱਚੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਬਹੁਤ ਗੁਣਕਾਰੀ ਹਨ।

ਇਹ ਸਾਰੇ ਲੱਛਣਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖੋ ਅਤੇ ਠੀਕ ਠੀਕ ਚਿਕਿਤਸਾ ਲਵੋ।
 1. ਤਾਪ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸਿਰ ਠੰਡਾ ਕਰੋ।
 2. ਤਾਪ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਠੰਡੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਨੂੰ ਧੋਵੋ।
 3. ਤਾਪ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਠੰਡੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਨੂੰ ਧੋਵੋ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ (Kali Mur)

(ਕਾਲੀ ਮਿਉਰੈਟੀਕਮ, ਪੌਟਾਸ਼ੀਅਮ ਕਲੋਰਾਈਡ)

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ ਲਹੂ ਦੇ ਕਣਾਂ, ਮਾਸ ਪੱਠਿਆਂ, ਨਸਾਂ ਤੇ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਕੋਸ਼ਾਣੂਆਂ (Cells) ਅਤੇ ਅੰਤਰਾ-ਕੋਸ਼ਕ ਰਸਾਂ (Inter-cellular Fluids) ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ।

ਇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੱਛਣ ਹਨ :—

1. ਸੀਰਸ ਝਿੱਲੀਆਂ (Serous Membranes) ਦੀ ਸੋਜ ਦੀ ਦੁਸਰੀ ਅਵਸਥਾ ।
2. ਜੀਭ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਜਾਂ ਫੂਰੀ ਮੈਲ ।
3. ਬਲਗਮੀ ਝਿੱਲੀਆਂ ਚੋਂ ਗਾੜ੍ਹੀ, ਚਿੱਟੀ, ਰੇਸ਼ੇਦਾਰ ਚਿਕਨਾਹਟ ਜਾਂ ਬਲਗਮ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ।
4. ਚਮੜੀ ਤੋਂ ਚਿੱਟੇ ਛਿਲਕੇ ਉਤਰਨ ।
5. ਜਿਗਰ ਦੀ ਸੁਸਤੀ ।
6. ਗਿਲਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੋਜਾਂ ।
7. ਕਰੜੀ, ਨਰਮ ਜਾਂ ਰੇਸ਼ੇਦਾਰ ਸੋਮ ।
੮. ਸੁਸਤ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ, ਸੁਸਤ ਲੱਛਣ ਅਤੇ ਸੁਸਤ ਵਿਅਕਤੀ ।

ਲੱਛਣ

ਮਾਨਸਿਕ ਲੱਛਣ—ਰੋਗੀ ਵਰਤ ਰਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖਿਆਲ ਕਰੇ ।

ਸਿਰ—ਸਿਰ ਪੀੜ ਸਮੇਂ ਜੀਭ ਤੇ ਗਾੜ੍ਹੀ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ ਅਤੇ ਚਿੱਟੀ ਬਲਗਮ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਜਿਗਰ ਦੀ ਸੁਸਤ ਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਪਿੱਤ ਅਭਾਵ ਕਰਨ ਸਿਰ ਪੀੜ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ । ਸਿੱਕਰੀ ।

ਅੱਖਾਂ—ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੋਗ, ਜਦ ਗਾੜ੍ਹੇ ਚਿੱਟੇ ਜਾਂ ਹਰੇ ਪੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਪੀਲੇ, ਪਾਕ ਮਿਲੇ ਖੋਪੜ ਬਣ ਜਾਣ ।

ਛਾਲਿਆਂ ਪਿਛੋਂ ਪਧਰੇ ਜ਼ਖਮ । ਮੌਤੀਆ ਬਿੰਦ (ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ ਪਿਛੋਂ) ਕੁੱਕਰੇ, ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਰੇਤ ਜਾਪੇ । ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ-ਪਟਲ ਦੀ ਸੋਜ (Retinitis) ਅਤੇ ਸੋਮ ।

ਕੰਨ—ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਕੰਨ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਨਜ਼ਲਾਵੀ ਦਸ਼ਾ । ਕੰਨ ਪੀੜ, ਗਿਲਟੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ ਅਤੇ ਜੀਭ ਤੇ ਭੂਰੀ ਜਾਂ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ । ਕੰਨ ਪੀੜ ਨਾਲ ਗਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕੰਨ-ਸੰਘ ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ । ਅੰਦਰਲੇ ਕੰਨ ਦੀ ਸੋਜ ਕਾਰਨ ਬੋਲਾਪਨ । ਨੱਕ ਸੁਣਕਣ ਜਾਂ ਨਿਗਲਣ ਸਮੇਂ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਪਟਾਕੇ । ਕੰਨ ਦੇ ਢੋਲ ਦੀ ਝਿਲੀ ਸੁੰਗੜੀ ਹੋਈ । ਕੰਨ ਚੌਂ ਦਾਣੇਦਾਰ, ਸਿੱਲੀ ਜਾਂ ਗਾੜ੍ਹੀ ਚਿੱਟੀ ਸੋਮ ।

ਨੱਕ—ਜੁਕਾਮ, ਗਾੜ੍ਹਾ ਚਿੱਟਾ ਰੋਸ਼ਾ, ਦਮ ਘੁਟੇ, ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਭੂਰੀ ਮੈਲ । ਖੁਸ਼ਕ ਜੁਕਾਮ, ਦਮ ਘੁਟੇ ।

ਚਿਹਰਾ—ਗਲ੍ਹਾਂ ਸੁੱਜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਤੇ ਪੀੜ ਕਰਨ । ਚਿਹਰੇ ਅਤੇ ਮਸੂੜ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਸੋਜ ਅਤੇ ਪੀੜ ।

ਮੂੰਹ—ਦੁਧ ਚੁੰਘਦੇ ਬਾਲਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਚਿੱਟੇ ਛਾਲੇ । ਮੂੰਹ ਦੇ ਗਾਲਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਖਮ ਅਤੇ ਅਲੁਪਾਪਨ ।

ਜੀਭ—ਜੀਭ ਦੀ ਸੋਜ । ਜੀਭ ਖੁਸ਼ਕ ਜਾਂ ਚੀਕਨੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਭੂਰੀ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ ।

ਦੰਦ—ਦੰਦ ਪੀੜ ਨਾਲ ਮਸੂੜ੍ਹਿਆਂ ਜਾਂ ਗਲ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਜ । ਪਾਕ ਪੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਸੂੜ੍ਹੇ ਦਾ ਫੌੜਾ ।

ਸੰਘ—ਸੰਘ ਦਾ ਜ਼ਖਮ, ਆਤਸ਼ਕੀ ਜ਼ਖਮ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਚਿੱਟੇ ਜਾਂ ਭੂਰੇ ਧੱਬੇ । ਚਿੱਟੀ ਜਾਂ ਭੂਰੀ ਜੀਭ । ਗਲਿਆਂ ਦੀ ਸੋਜ (Tonsillitis) ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਭੂਰੇ ਚਿੱਟੇ ਦਾਗ, ਸਾਹ ਲੈਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ । ਖੁਨਾਕ ਦੀ ਵਧੀਆ ਦਵਾਈ । ਅਵਾਜ਼ ਬੈਠ ਜਾਏ । ਘਨ੍ਹੇਂ । ਬੰਦਾਰ ਪਨੀਰ

ਵਰਗੇ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਟੁਕੜੇ ਖੰਘੂਰ ਕੇ ਕਢੇ । ਨਿਗਲਨ ਸਮੇਂ ਪੀੜ ; ਗਲ ਕੋਸ਼ ਦੀ ਛੱਤ ਤੇ ਚਮੜੇ ਹੋਏ ਖੋਪੜ ।

ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਲੱਛਣ—ਭੁਖ ਨਾ ਰਹੇ । ਬਦਹਜ਼ਮੀ ਸਮੇਂ ਚਿੱਟੀ ਭੂਰੀ ਜੀਭ । ਥਿੰਧੀ ਚੀਜ਼ ਖਾਣ ਪਿਛੋਂ ਜੀਅ ਕੱਚਾ ਹੋਵੇ । ਸੱਜੀ ਮੋਰ ਹੇਠ ਪੀੜ ਅਤੇ ਭਾਰ ਦਾ ਅਨੁਭਵ । ਡਕਾਰ ਆਉਣ ਪਿਛੋਂ ਚੀਕਨਾ ਅਤੇ ਕੱਚਾ ਕੱਚਾ ਸੁਆਦ । ਬਦਹਜ਼ਮੀ ਨਾਲ ਚੀਕਨੀ, ਚਿੱਟੀ, ਮੋਟੀ ਬਲਗਮ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਤੱਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪੀਣ ਪਿਛੋਂ ਮਿਹਦੇ ਦੀ ਸੋਜ । ਅਛਾਰਾ ਅਤੇ ਜਿਗਰ ਦੀ ਸੁਸਤੀ । ਕਾਲੇ ਅਤੇ ਜੰਮੇ ਹੋਏ ਲਹੂ ਜਾਂ ਗਾੜ੍ਹੀ ਚਿੱਟੀ ਬਲਗਮ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਕੋੜਾ ਸੁਆਦ ਅਤੇ ਸਖਤ ਕਬਜ਼ । ਯਰਕਾਨ ।

ਪੇਟ ਅਤੇ ਟੱਟੀ—ਜਿਗਰ ਦੀ ਸੁਸਤ ਕਿਰਿਆ, ਪੀਲੀ ਖੱਟੀ - ਟੱਟੀ, ਜਿਗਰ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਜਾਂ ਸੱਜੀ ਮੋਰ ਹੇਠ ਪੀੜ, ਕਬਜ਼, ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ ਅਤੇ ਆਨੇ ਅਗੇ ਵੱਧ ਆਉਣ । ਠੰਢ ਲਗ ਕੇ ਯਰਕਾਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਾਰਾਂ-ਉਂਗਲ ਆਂਦਰ ਦਾ ਨਜ਼ਲਾ, ਚਿੱਟੀ ਜੀਭ ਅਤੇ ਚਿੱਟੀ ਟੱਟੀ ਹੋਵੇ । ਮਿਆਦੀ ਤਾਪ ਸਮੇਂ ਦਸਤ ਅਤੇ ਚਿੱਟੀ ਜੀਭ । ਦਸਤ, ਟੱਟੀ ਪੀਲੀ, ਖੱਟੀ, ਮਿੱਟੀ-ਰੰਗੀ ਅਤੇ ਪੇਟ ਦੀ ਸੋਜ । ਚੀਕਨੀ ਅਤੇ ਥਿੰਧੀ ਖੁਰਾਕ ਖਾਣ ਪਿਛੋਂ ਦਸਤ । ਮਰੋੜ, ਚੀਕਨੀ, ਪਤਲੀ ਕਾਟਵੀਂ ਟੱਟੀ, ਢਿਡ ਪੀੜ, ਟੱਟੀ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਹਾਜ਼ਤ, ਗੁਦਾ ਵਿਚ ਸਖਤ ਪੀੜ ਤੇ ਕਿਲੂਦੇ, ਰਹਿਣਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਚੀਕਾਂ ਨਿਕਲ ਜਾਣ । ਫੈਰਮ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਇਹ ਮਰੋੜਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰ ਦੇਂਦੀ ਹੈ । ਕਬਜ਼, ਚਿੱਟੀ ਟੱਟੀ, ਜਿਗਰ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਸੁਸਤ । ਰਤਵਾਹਣ, ਲਹੂ ਕਾਲਾ ਜੰਮਿਆ ਹੋਇਆ । ਬਵਾਸੀਰ ਜਦ ਲਹੂ ਕਾਲਾ ਤੇ ਗਾੜ੍ਹਾ ਹੋਵੇ ।

ਮੂਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਸੋਜ, ਗਾੜ੍ਹੀ ਚਿੱਟੀ, ਚੀਕਨੀ ਆਂ ਦਾ ਨਿਕਾਸ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਘਸਮੈਲਾ । ਗੁਰਦੇ ਦੀ ਸੋਜ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਅਵਸਥਾ ।

ਪੁਰਸ਼ ਜਣਨੰਗ—ਸੁਜਾਕ ਦੀ ਪਰਧਾਨ ਔਸ਼ਧੀ । ਸੁਜਾਕ ਦਬਣ ਨਾਲ ਪਤਾਲੂਆਂ ਦੀ ਸੋਜ । ਵੱਧ ਦੀ ਨਰਮ ਸੋਜ । ਪੁਰਾਣਾ ਆਤਸ਼ਕ, ਚਿੱਟਾ ਨਿਕਾਸ ।

ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਣਨੰਗ—ਪ੍ਰਦਰ, ਦੁਧ ਵਰਗੀ ਚਿੱਟੀ, ਗਾੜ੍ਹੀ, ਨਰਮ ਆਂ ਦਾ ਨਿਕਾਸ । ਧਰਨ ਦੀ ਧੋਣ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਦਾ ਜ਼ਖਮ, ਗਾੜ੍ਹਾ ਚਿੱਟਾ ਨਰਮ ਨਿਕਾਸ । ਰਿਤੂ ਰੁਕੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਦਬੇ ਹੋਏ, ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਪਿਛੋਂ । ਖੂਨ ਜੰਮਿਆ ਹੋਇਆ, ਕਾਲਾ ਕਰੜਾ ਅਤੇ ਚੌਖਾ । ਰਿਤੂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਆਏ । ਧਰਨ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ । ਧਰਨ ਵਧੀ ਹੋਈ ।

ਗਰਭ—ਗਰਭ ਸਮੇਂ ਚਿੱਟੀ ਬਲਗਮ ਦੀ ਉਲਟੀ ਅਤੇ ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ । ਸੂਤਕੀ ਤਾਪ । ਥਣਾਂ ਦੀ ਸੋਜ । ਲਹੂ ਦਾ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਪਨ ।

ਸੁਆਸ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਸੁਆਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੋਜਾਂ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਅਵਸਥਾ । ਬ੍ਰਾਂਕਾਈਟਸ, ਨਮੂਨੀਆ, ਪਲੂਰਿਸੀ ਆਦਿ । ਗਾੜ੍ਹੀ ਚਿੱਟੀ, ਚੀੜ੍ਹੀ ਜਾਂ ਦੁਧ ਵਰਗੀ ਬਲਗਮ । ਖੰਘ ਜੌਰਾਂ ਦੀ, ਮਿਹਦੇ ਚੋਂ ਉਠੇ, ਅੱਖਾਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਜਾਪਣ । ਖੰਘ ਨਾਲ ਸੰਘ ਬਹਿ ਜਾਏ । ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਵਿਗਾੜ ਤੋਂ ਦਮਾ, ਬਲਗਮ ਔਖੀ ਨਿਕਲੇ । ਠੰਢ ਨਾਲ ਸੰਘ ਬਹਿ ਜਾਏ । ਕਾਲੀ ਖੰਘ ਨਾਲ ਚਿੱਟਾ ਗਾੜ੍ਹਾ ਖੰਘਾਰ, ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਸਾਂ ਸਾਂ ਤੇ ਘਰੜ ਘਰੜ, ਖੰਘਾਰ ਨਿਕਲਨਾ ਔਖਾ । ਬਾਲ ਖੰਘਣ ਵੇਲੇ ਸੰਘ ਨੂੰ ਫੜ ਲਏ ।

ਲਹੂ-ਗੋੜ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਦਿਲ ਦੇ ਵਧ ਜਾਣ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਵਿਚ ਧੜਕਣ । ਦਿਲ ਦੇ ਪਰਦੇ ਦੀ ਸੋਜ । ਲਹੂ-ਨਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਖੂਨ ਜੰਮ ਜਾਏ ।

ਕੰਡ ਤੇ ਸ਼ਾਖਾਂ—ਧੋਣ ਦੀਆਂ ਗਿਲਟੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ । ਵਾਤ ਰੋਗ ਦੀਆਂ ਸੋਜਾਂ ਅਤੇ ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ । ਵਾਈ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ਹਰਕਤ

ਨਾਲ ਵਧਣ । ਲੱਤਾਂ ਤੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਪੂਰਾਣੀ ਸੋਜ । ਵਾਈ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ ਵਧ ਜਾਣ । ਰੀਂਘਣ ਦੀ ਪੀੜ ਲੱਕਾਂ ਉਠ ਕੇ ਬਿਜਲੀ ਵਾਂਗ ਪੈਰ ਵਲ ਜਾਏ, ਰੋਗੀ ਬਿਸਤਰੇ ਚੋਂ ਉਠ ਕੇ ਬਹਿ ਜਾਏ । ਪਾਕ ਪੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੂਲੇ ਦਾ ਰੋਗ । ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਦੇ ਜਖਮ, ਰੋਸ਼ੇਦਾਰ ਨਿਕਾਸ । ਪੈਰ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੀ ਸੋਜ । ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਆਈਆਂ ।

ਨਾੜੀ ਸੰਸਥਾ—ਐਗਜ਼ਿਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉਭਾਰ ਦਬ ਕੇ ਮਿਰਗੀ । ਗੀੜ੍ਹ ਦਾ ਦਿਕ ।

ਤਾਪ—ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅੰਗ ਜਾਂ ਭਾਗ ਦੀ ਸੋਜ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਤਾਪ । ਮਿਹਦੇ ਦੀ ਖਰਾਬੀ ਕਾਰਨ ਤਾਪ । ਮਿਆਦੀ ਤਾਪ । ਟਾਈਫਸ ਤਾਪ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ । ਸੂਤਕੀ ਤਾਪ । ਵਾਤ ਰੋਗ, ਪੀੜ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਵਧ ਜਾਏ । ਵਾਰੀ ਦਾ ਤਾਪ । ਨਜ਼ਲਾਵੀ ਤਾਪ । ਬਹੁਤ ਪਾਲਾ ਲਗੇ, ਅੱਗ ਲਾਗੇ ਬੈਠੇ, ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ ਅਰਾਮ । ਸਾਰੇ ਤਾਪਾਂ ਵਿਚ ਜੀਭ ਤੇ ਭੂਰੀ ਜਾਂ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ ।

ਚਮੜੀ—ਚਮੜੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੋਗ ਜਦੋਂ ਉਭਾਰ ਚਿੱਟੇ ਰੋਸ਼ੇਦਾਰ ਪਦਾਰਥ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਣ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਚਮੜੀ ਤੋਂ ਚਿੱਟੇ ਆਟੇ ਵਰਗੇ ਛਿਲਕੇ ਉਤਰਦੇ ਹੋਣ । ਚੀਚਕ ਦੇ ਖਰਾਬ ਲੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੋਗ । ਐਗਜ਼ਿਮਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ਕ, ਆਟੇ ਵਰਗੇ ਛਿਲਕੇ ਉਤਰਨ ਜਾਂ ਚਿੱਟਾ ਮਵਾਦ ਨਿਕਲੇ, ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ । ਧਰਨ ਦੀ ਵਿਗੜੀ ਕਿਰਿਆ ਕਾਰਨ ਐਗਜ਼ਿਮਾ । ਅੱਗ ਤੋਂ ਸਾੜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਰਜੇ । ਫੋੜੇ, ਗੱਸ਼ਤ ਖੋਰ ਫੋੜੇ ਆਦਿ, ਪਾਕ ਪੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਜ ਲਈ । ਬਾਲਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਸਿੱਕੜਾਂ ਵਾਲੇ ਉਭਾਰ । ਛਾਲਿਆਂ, ਫਲੂਰਿਆਂ ਵਾਲਾ ਜ਼ਹਿਰਬਾਦ । ਚਿਹਰੇ ਅਤੇ ਧੋਣ ਤੇ ਫਿਮੂਣੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਗਾੜ੍ਹਾ ਚਿੱਟਾ ਮਵਾਦ ਹੋਵੇ ।

ਮਿਹਦੇ ਜਾ ਰਿਤੂ ਦੇ ਵਿਗਾੜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਆਈਆਂ ਅਤੇ ਉਭਾਰ ।
ਮਹੁਕੇ । ਚੀਚਕ ਦੇ ਉਭਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈਣੇਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ।

ਤੰਤੂ—ਗਿਲਟੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ । ਹਜ਼ੀਰਾਂ ਕਾਰਨ ਗਿਲਟੀਆਂ ਦਾ ਵਧ
ਜਾਣਾ । ਦਿਲ, ਜਿਗਰ ਜਾਂ ਗੁਰਦੇ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂ ਪਿਤ-ਨਾਲੀਆਂ
ਦੇ ਰੁਕਣ ਕਾਰਨ ਜਲੋਧਰ, ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ । ਰਤਵਾਹਣ, ਲਹੂ
ਘਸਮੈਲਾ, ਕਾਲਾ, ਕਰੜਾ ਜਾਂ ਜੰਮਿਆ ਹੋਇਆ । ਸੱਟਾਂ, ਟੱਕਾਂ ਅਤੇ
ਘਸਰਾਂ ਦੇ ਅਸਰ, ਖਾਸ ਕਰ ਸੋਜ ਲਈ । ਹਜ਼ੀਰਾਂ, ਪੁਰਾਣਾ ਸੁਜਾਕ
ਅਤੇ ਆਤਸ਼ਕ ।

ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ—ਬਿੰਬੀ ਖੁਰਾਕ, ਹਰਕਤ, ਖੁਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਅਤੇ ਠੱਕੇ
ਵਿਚ ਵਾਧਾ ।

ਸ਼ਕਤੀ— $3 \times 6 \times$, ਅਤੇ ਉਚੇਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ।

*

ਕਾਲੀ ਫਾਸ (Kali Phos)

(ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਫੋਰੀਕਮ, ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਫਾਸਫੇਟ, ਫਾਸਫੇਟ ਆਰ ਪੋਟਾਸ਼)

ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਸਾਂ ਅਤੇ ਤੰਤੂਆਂ, ਖਾਸ ਕਰ ਦਿਮਾਗ, ਨਸਾਂ, ਪਠਿਆਂ ਅਤੇ ਲਹੂ-ਕਣਾਂ ਦਾ ਅੰਗ ਹੈ ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਈਆਂ :—

1. ਨਸਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਲਤਾ, ਉਪਰਾਮਤਾ, ਮਾਨਸਿਕ ਦੁਰਬਲਤਾ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀ ਸੁਸਤ ਦਸ਼ਾ ।

2. ਤੀਖਣ ਰੋਗਾਂ ਪਿਛੋਂ ਪਠਿਆਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਪਠਿਆਂ ਦੀ ਪੀੜ ਤੇ ਸੁਕਦੇ ਜਾਣਾ ।

3. ਖੂਨ ਦਾ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾਪਨ । ਖੂਨ ਦੇ ਕਣਾਂ ਅਤੇ ਪਠਿਆਂ ਦੇ ਰਸ ਦਾ ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ ਤਰੱਕਣਾ ਜਿਵੇਂ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਰਤਵਾਹਣ, ਮੂੰਹ ਦੀ ਸੋਜ, ਮਹੁਰੀ, ਮੁਰਦਾਰ ਦੀ ਬੌ ਵਾਲੇ ਦਸਤ, ਸਨ੍ਹਪਾਤਕ ਦਸ਼ਾ ਆਦਿ ।

ਲੱਛਣ

ਮਾਨਸਿਕ ਲੱਛਣ—ਹਦੋਂ ਵਧ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦਿਮਾਗੀ ਥਕੇਵਾਂ । ਢਹਿੰਦੀਆਂ ਕਲਾਂ, ਚਿੜਚਿੜਾ ਪਨ ਅਤੇ ਘਬਰਾਹਟ । ਚੇਤਾ ਭੁਲ ਜਾਣਾ । ਚਿੰਤਾ, ਡਰ, ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਜੋਲ ਵਲ ਅਰੁਚੀ । ਗਲਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਕਰੇ । ਰੋਲਾ-ਰੱਪਾ ਚੰਗਾ ਨਾ ਲਗੇ । ਗਮ ਦੇ ਅਸਰ । ਅਚਾਨਕ ਉਤੇਜਨਾ ਪਿਛੋਂ ਹਿਸਟੀਰੀਆ, ਹਸਣ ਤੇ ਰੋਣ ਦੇ ਦੌਰੇ । ਸੁਦਾਅ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਗਾੜ । ਸੂਤਕੀ ਪਾਗਲਪਨ । ਮਦਹੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਬੁੜਬੁੜ । ਹਿਸਟੀਰੀਆ ਵਿਚ ਉਬਾਸੀਆਂ । ਡਰ, ਉਨੀਂਦਰਾ ਅਤੇ ਬੇਚੈਨੀ । ਖਿਆਲੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਫੜੇ । ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਡਹਿਲ ਆਏ । ਸੁਪਨ ਗਮਤਾ (Somnabulism) । ਸੁੱਤਾ ਪਿਆ ਗੱਲਾਂ ਕਰੇ ।

ਸਿਰ—ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰ ਪੀੜ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿਹਦੇ ਵਿਚ ਖਾਲੀਪਨ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋਵੇ, ਦਿਮਾਗੀ ਰੋਲਾ ਅਤੇ ਘੜਗਾਹਟ ਹੋਵੇ । ਰੋਗੀ ਉਕਾਸੀਆਂ ਲਏ ਅਤੇ ਉਸਲਵੱਟ ਭੰਨੇ, ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਤੁਰਨ ਫਿਰਨ ਅਤੇ ਖਾਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਗਿੱਚੀ ਵਿਚ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਉਪਰ ਪੀੜ ਤੇ ਭਾਰ । ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪੀੜ ਤੇ ਭੁਖ । ਲੇਟਣ ਤੋਂ ਉਠਣ ਲਗਿਆਂ, ਬਹਿਣ, ਖਲੋਣ ਅਤੇ ਉਪਰ ਤੱਕਣ ਲਗਿਆਂ ਚੱਕਰ ਆਉਣ । ਦਿਮਾਗੀ ਲਹੂ-ਘਾਟ । ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਪਾਣੀ । ਖੁਰਕ ।

ਅੱਖਾਂ—ਬਿਤਰ ਬਿਤਰ ਵੇਖਣਾ । ਪੁਤਲੀਆਂ ਫੈਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ । ਖੁਨਾਕ ਪਿਛੋਂ ਭੈਂਗਾਪਨ । ਛੱਪਰ ਡਿਗ ਪੈਣ । ਅੰਸ-ਮਾਤਰ ਜਾਂ ਉੱਕਾ ਅੰਨ੍ਹਾ । ਡੋਲੇ ਦੁਖਣ । ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਅੱਥਰੂ, ਚੀਜਾਂ ਤੇ ਸਾੜ । ਅੱਖਾਂ ਚੌਂ ਪੀਲਾ, ਭੂਰਾ, ਚਿੱਟਾ ਨਿਕਾਸ ।

ਕੰਨ—ਕੰਨਾਂ ਤੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਰੋਲਾ ਅਤੇ ਬੋਲਾਪਨ । ਕੰਨਾਂ ਦੇ ਪਰਦੇ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮ, ਨਿਕਾਸ ਬੋਦਾਰ, ਪਤਲਾ, ਲਗਦਾ ਜਾਂ ਖੂਨ ਮਿਲਿਆ । ਕੰਨ ਦੀ ਕਨੂਲੀ ਵਿਚ ਖੁਰਕ ।

ਨੱਕ—ਨਿਰਬਲ ਤੇ ਸੁਹਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਕਸੀਰ, ਲਹੂ ਪਤਲਾ, ਕਾਲਾ, ਜੰਮ ਨਾ ਸਕੇ । ਵਾਰ ਵਾਰ ਨਕਸੀਰ ਛੁੱਟੇ । ਨਜ਼ਲਾ, ਰੋਸ਼ਾ ਗਾੜ੍ਹਾ ਤੇ ਪੀਲਾ । ਪੁਰਾਣਾ ਨਜ਼ਲਾ, ਬੋਦਾਰ ਪੀਲੇ ਜ਼ਖਮ ਤੇ ਖਰੀਂਢ । ਪਿਛਲੇ ਨਾਸ-ਦੁਆਰ ਚੌਂ ਗਾੜ੍ਹਾ ਰੋਸ਼ਾ ਖੰਘਾਰ ਕੇ ਕਢੇ । ਪਿਛਲੇ ਨਾਸ-ਦੁਆਰ ਵਿਚ ਖਾਰਸ਼ ।

ਚਿਹਰਾ—ਉਦਾਸ ਤੇ ਚਿੰਤਾਤਰ ਤਕਣੀ । ਚਿਹਰਾ ਨੀਲਾ-ਪੀਲਾ ਤੇ ਧਸਿਆ ਹੋਇਆ, ਅੱਖਾਂ ਡੂੰਘੀਆਂ । ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦਾ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ, ਠੰਢੇ ਲੇਪ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਪਖਿਆਘਾਤ (ਲਕਵਾ) ।

ਮੂੰਹ—ਬੁਲ੍ਹਾਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਭਰੇ ਉਭਾਰ । ਬੁਲ੍ਹਾਂ ਤੇ ਫਿਸੂਣੀਆਂ ਤੇ

ਖਰੀਦ । ਮੂੰਹ ਦੇ ਜਖਮ, ਮੂੰਹ ਚੋਂ ਬੋ ਆਏ, ਸੁਆਦ ਭੈੜਾ ਹੋ ਜਾਏ । ਮਸੂੜੇ, ਸਪੰਜ ਵਰਗੇ, ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਜਾਣ । ਥੁਕ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਾੜਾ ਅਤੇ ਲੂਣਾ ।

ਜੀਭ—ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ, ਚੀਕਣੀ ਭੂਰੀ ਮੈਲ । ਜੀਭ ਸਵੇਰੇ ਖੁਸ਼ਕ । ਜੀਭ ਸੁਜੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਕ ।

ਦੰਦ—ਬਹੁਤ ਉਤੇਜਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਦੰਦ ਪੀੜ । ਮਸੂੜਿਆਂ ਤੇ ਚਮਕੀਲੀ ਲਾਲ ਧਾਰੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੋਂ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਖੂਨ ਵਗੇ ।

ਸੰਘ—ਸੰਘ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਵਿਚ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਪ੍ਰਾਲਤਾ । ਖੁਨਾਕ ਪਿਛੋਂ ਨਿਗਾਹ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਅਪੂਰਨ ਪਖਿਆਘਾਤ ਆਦਿ । ਗਲਾ ਖੁਸ਼ਕ, ਹਰ ਵੇਲੇ ਨਿਗਲਨ ਦੀ ਇੱਛਾ । ਅਵਾਜ਼ ਬੈਠੀ ਹੋਈ, ਬੋਲ ਨਾ ਸਕੇ । ਸੰਘ ਦੇ ਜਖਮ । ਖੁਨਾਕ ਦੀ ਅੰਤਲੀ ਅਵਸਥਾ, ਗਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਪ੍ਰਾਲਤਾ, ਮਧਮ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਬੋਲ, ਜੋ ਪਖਿਆਘਾਤ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ ।

ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਲੱਛਣ—ਮਿਹਦੇ ਦੀ ਸੋਜ ਅਤੇ ਜਖਮ, ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਦੇ ਤੁਰਤ ਹੀ ਪਿੱਛੋਂ ਬਹੁਤ ਭੁਖ ਲਗੇ । ਰੱਜ ਕੇ ਖਾਏ, ਪਰ ਤਸੱਲੀ ਨਾ ਹੋਵੇ । ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਡੋਬ । ਡਕਾਰ । ਡਰ ਜਾਂ ਉਤੇਜਨਾ ਕਾਰਨ ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਪੀੜ । ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਇਕ ਨੁਕਤੇ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਪੀੜ । ਦਿਮਾਗੀ ਰੋਗਾਂ ਵਿਚ ਗੂੜੀ ਹਰੀ ਜਾਂ ਨੀਲੀ ਉਲਟੀ ।

ਪੇਟ—ਅਫ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਖੱਬੀ ਵਖੀ ਦੁਖੇ ਅਤੇ ਦਿਲ ਉਦਾਲੇ ਕਲੇਸ਼ । ਪੇਟ ਸੁਜਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਜੀਭ ਖੁਸ਼ਕ । ਹਵਾ ਨਾਲ ਪੇਟ ਤਣ ਜਾਏ । ਪੇਟ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿਸੇ ਵਿਚ ਸੂਲ ਅਤੇ ਟੱਟੀ ਦੀ ਅਸਫਲ ਹਾਜ਼ਤ, ਲੱਤਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ।

ਗੁਦਾ ਅਤੇ ਟੱਟੀ—ਡਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਪੀੜ ਰਹਿਤ, ਪਾਣੀ ਵਰਗੇ ਦਸਤ, ਜੋ ਪ੍ਰਾਲ ਕਰ ਦੇਣ । ਬਹੁਤ ਬੇਦਾਰ, ਖੂਨੀ, ਪਿੱਛ ਵਰਗੇ

ਦਸਤ । ਮਰੋੜ, ਜਦੋਂ ਟਟੀਆਂ ਨਿਰੋਲ ਲਹੂ ਹੋਣ, ਪੇਟ ਸੁਖ ਜਾਣੇ ਅਤੇ ਰੋਗੀ ਬਕੜਵਾਹ ਕਰੇ । ਢੁੰਡਰੀ ਨਿਕਲੇ, ਸੁਨਹਿਰੀ ਖਟੀਆਂ, ਬੰਦਾਰ ਅਤੇ ਗਰਮ ਟਟੀਆਂ । ਬਵਾਜ਼ੀਰ ਵਿਚ ਪੀੜ ਅਤੇ ਖਾਰਸ਼ ।

ਮੂਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਬਾਲਾਂ ਦਾ ਪਿਸ਼ਾਬ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਿਕਲ ਜਾਏ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਾਰ ਵਾਰ ਤੇ ਚੌਖਾ । ਮਧੂ - ਮੋਹ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਉਨੀਂਦਰਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਭੁਖ । ਸੁਜਾਕ ਨਾਲ ਲਹੂ ਦਾ ਨਿਕਾਸ । ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਸੰਕੋਚਕ ਪੇਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪੂਰਣ ਪਕਿਆਘਾਤ ਕਾਰਨ ਪਿਸ਼ਾਬ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਗਦਾ ਰਹੇ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਿਚ ਚਰਬੀ ।

ਪੁਰਸ਼ ਜਣਨੰਗ—ਭੋਗ ਪਿਛੋਂ ਅਤੀ ਪ੍ਰਾਲਤਾ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ । ਕਾਮ ਚੇਸ਼ਟਾ ਬਹੁਤ ਵਧੀ ਹੋਈ, ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਦੁਖਦਾਈ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ । ਨਮਰਦੀ, ਬਿਨਾਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਵੀਰਜ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਏ । ਆਤਸ਼ਕ ਦਾ ਗਲਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖਮ । ਸੁਜਾਕ ਵਿਚ ਲਹੂ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ।

ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਣਨੰਗ—ਰਿਤੂ-ਬੰਧ ਨਾਲ ਢਹਿੰਦੀਆਂ ਕਲਾਂ, ਥਕੇਵਾਂ ਅਤੇ ਨਾੜੀ ਨਿਰਬਲਤਾ । ਰਿਤੂ, ਬੇਕਾਇਦਾ, ਦੇਰ ਨਾਲ, ਥੋੜੇ, ਬੰਦਾਰ ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਕਾਲੇ । ਸੁਹਲ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਵਿਚ ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਚੌਖੇ । ਪੀਲੀਆਂ, ਸੁਹਲ ਤੇ ਰੋਂਦੂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਰਿਤੂ-ਸੂਲ । ਪ੍ਰਦਰ, ਖੱਟਾ, ਸੰਤਰੇ-ਰੰਗਾ ਫਲੂਹੇ ਪਾਉਂਦਾ, ਸਾੜਦਾ ਅਤੇ ਚੁਭਦਾ । ਰਿਤੂ ਪਿਛੋਂ ਅਤਿਅੰਤ ਕਾਮ ਚੇਸ਼ਟਾ । ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ ਹਿਸਟੀਰੀਆ ।

ਗਰਭ—ਕਮਜ਼ੋਰ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਵਿਚ ਗਰਭਪਾਤ ਦਾ ਖਤਰਾ । ਸੂਤਕੀ ਤਾਪ ਵਿਚ ਸ਼ੁਦਾਅ ਤੇ ਹੋਰ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਗਾੜ । ਥਣਾਂ ਦੀ ਸੋਜ ਜਦੋਂ ਖੂਰੀ, ਗੰਦੀ ਤੇ ਬੰਦਾਰ ਪਾਕ ਵਗ ਰਹੀ ਹੋਵੇ । ਜਣੇਪੇ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੇ ਅਕਾਰਥ ਪੀੜਾਂ । ਜਣੇਪੇ ਦੀਆਂ ਕਚੀਆਂ ਪੀੜਾਂ । ਸਰੀਰਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਾਰਨ ਥਕਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਜਣੇਪਾ । ਜੇ ਇਹ ਦਵਾਈ ਬੱਚਾ ਜੰਮਣ ਤੋਂ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਰਤੀ ਜਾਏ ਤਾਂ ਜਣੇਪਾ ਸੁਖਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।

ਸੁਆਸ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਪਿਛੋਂ ਦਮਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਨਾਯੂ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਹਾਲਤ ਮੰਦੀ ਹੋ ਜਾਏ। ਕੰਠ-ਤੰਦਾਂ (Vocal Cords) ਦੇ ਪਖਿਆਘਾਤ ਕਾਰਨ ਅਵਾਜ਼ ਨਾ ਨਿਕਲੇ। ਬਹੁਤ ਸੁਹਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕਾਲੀ ਖੰਘ ਤੇ ਥਕੇਵਾਂ। ਫੇਫੜਿਆਂ ਵਿਚ ਤੀਖਣ ਜਲਸੌਜ (Oedema)। ਚੇਰੇ ਵਾਲੀ ਖੰਘ ਨਾਲ ਝੱਗ ਦੇ ਢੇਰ ਨਿਕਲਣ ਅਤੇ ਦਮ ਘੁਟਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਏ। ਦਮੇਂ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਥਕੇਵੇਂ ਨਾਲ ਸਾਹ ਕਾਹਲਾ ਹੋ ਜਾਏ, ਹਰਕਤ ਜਾਂ ਖੋਚਲ ਨਾਲ ਵਾਧਾ। ਹੌਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਿਕਲਨ। ਸੁੱਤੇ ਪਿਆਂ ਹੌਕੇ ਲੈਣੇ ਤੇ ਬੁਸੁਕਣਾ।

ਲਹੂ-ਗੋੜ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਨਾੜੀ ਬੇਕਾਇਦਾ ਅਤੇ ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ ਚੱਲੇ। ਧੜਕਣ ਨਾਲ ਘਬਰਾਹਟ, ਚਿੰਤਾ, ਉਦਾਸੀ, ਉਨੀਂਦਰਾ ਅਤੇ ਬੇਚੈਨੀ। ਦਿਲ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਗੜਬੜ। ਮਸੂਲੀ ਉਤੇਜਨਾ ਅਤੇ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਧੜਕਣ। ਗਸ਼ੀ ਅਤੇ ਚਕਰਾਂ ਨਾਲ ਦਿਲ ਉਦਾਲੇ ਬੇਅਰਾਮੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ। ਖੂਨ ਦੀ ਕਮੀ।

ਕੋਡ ਅਤੇ ਸ਼ਾਖਾਂ—ਸੇਰੂ - ਸੱਜਾ (Spinal cord) ਦੀ ਨਰਮਾਈ। ਰੋਗੀ ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਬਿੜਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਠੰਡੇ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਖਿਆਘਾਤ ਅਤੇ ਵਾਈ ਕਾਰਨ ਲੰਝ। ਅਰਾਮ ਪਿਛੋਂ ਅਕੜਾਓ ਅਤੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਤੁਰਨ ਫਿਰਨ ਨਾਲ ਅਰਾਮ। ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਵਿਚ ਸਨਾਯੂ ਪੀੜਾਂ ਅਤੇ ਸੁੰਨ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਭਵ। ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਸਿਰੇ ਸੁੱਤੇ ਹੋਏ ਜਾਪਣ। ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਵਿਚ ਖੁਰਕ। ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਆਈਆਂ ਵਿਚ ਝਰਨਾਟ, ਪੀੜ ਤੇ ਖੁਰਕ!

ਸਨਾਯੂ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅੰਗ ਦਾ ਪਖਿਆਘਾਤ, ਹੇਠਲੇ ਅੰਗਾਂ ਦਾ ਪਖਿਆਘਾਤ, ਅਧਰੰਗ, ਲਕਵਾ, ਮਸਾਨੇ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਛਪਰਾਂ ਦਾ ਪਖਿਆਘਾਤ ਆਦਿ। ਅਚਾਨਕ ਪਖਿਆਘਾਤ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਵਧਣ ਵਾਲਾ ਪਖਿਆਘਾਤ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਰੀਰ ਸੁਕਦਾ ਜਾਏ, ਅਤੇ ਛੁਹ ਅਨੁਭਵਤਾ।

ਨਾ ਰਹੇ । ਬਾਲਾਂ ਦਾ ਪਖਿਆਘਾਤ । ਮਿਰਗੀ ਦੇ ਹਮਲੇ ਪਿੱਛੋਂ ਚਿਹਰਾ ਧਸ ਜਾਏ, ਸਰੀਰ ਠੰਢਾ ਹੋ ਜਾਏ ਅਤੇ ਦਿਲ ਧੜਕੇ । ਡਰ ਪਿੱਛੋਂ ਮਿਰਗੀ ਦਾ ਹਮਲਾ । ਸਨਾਯੂ - ਦੁਰਬਲਤਾ (Neurasthenia) ਖਾਸ ਕਰ ਹਦੋਂ ਵਧ ਭੋਗ ਵਿਲਾਸ ਪਿੱਛੋਂ । ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਘਬਰਾਹਟ । ਰੋਗੀ ਆਪਣੇ ਲੱਛਣ ਦੱਸਣ ਲਗਿਆਂ ਅੱਥਰੂ ਕਰੇ । ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅੰਗ ਵਿਚ ਸਨਾਯੂ-ਸ਼ੁਲ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰੋਗੀ ਉਦਾਸ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ-ਹੀਣ ਹੋ ਜਾਏ, ਰੋਲਾ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਸਹਾਰ ਨਾ ਸਕੇ, ਹਾਸਾ ਮਖੌਲ ਅਤੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰੇ, ਪਰ ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਤਕਲੀਫ਼ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਜਾਏ । ਅਚਾਨਕ ਉਤੇਜਨਾ ਕਾਰਨ ਹਿਸਟੀਰੀਆ ਦੇ ਦੌਰੇ । ਕਾਂਥੇ ਦਾ ਅਨੁਭਵ । ਰੀਂਘਣ ਦੀ ਪੀੜ, ਪੀੜ ਪੱਟ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਹੋ ਕੇ ਗੋਡੇ ਵਲ ਜਾਏ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਅਕੜਾਓ, ਬੇਚੈਨੀ ਅਤੇ ਥਕੇਵਾਂ ਹੋ ਜਾਏ ।

ਨੀਂਦ—ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਉਤੇਜਨਾ ਪਿੱਛੋਂ ਉਨੀਂਦਰਾ । ਸੁਪਨ-ਗਮਤਾ । ਉਬਾਸੀਆਂ ਲੈਣੀਆਂ, ਉੱਸਲਵੱਟ ਭੰਨਣੇ ਅਤੇ ਥਕੇਵਾਂ । ਬੱਚੇ ਡਹਿਲ ਕੇ ਜਾਗ ਪੈਣ ਤੇ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਨ । ਕਾਮਾਤੁਰ ਸੁਪਨੇ । ਸੁੱਤੇ ਪਿਆਂ ਪੱਠੇ ਫਰਕਣ ।

ਤਾਪ ਦੇ ਲੱਛਣ—ਤਾਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਰੋਗ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੜ੍ਹਿਆਣ, ਵਿਹੁਲਾਪਨ ਅਤੇ ਉੱਚਾ ਤਾਪ ਹੋਵੇ, ਰੋਗੀ ਬੁੜਬੁੜਾਏ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨਾੜੀ ਮਧਮ ਜਾਂ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਬੇਮਲੂਮੀ ਹੋਵੇ । ਵਾਰੀ ਦਾ ਤਾਪ ਅਤੇ ਬੋਦਾਰ, ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਚੌਖਾ ਪਸੀਨਾ । ਜੀਭ ਭੂਰੀ ਤੇ ਖਸਕ ।

ਚਮੜੀ—ਐਗਜ਼ਿਮਾ ਜੋ ਫੁਹ ਨਾ ਸਹਾਰੇ । ਚਮੜੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੋਗ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚੋਂ ਬੋਦਾਰ ਨਿਕਾਸ ਨਿਕਲੇ । ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਫਲੂਹੇ ਤੇ ਛਾਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚੋਂ ਚਿਮਾਂਦਾ ਪਾਣੀ ਨਿਕਲੇ । ਸੁੱਕੀ ਤੇ ਝੁਰੜੀ ਹੋਈ ਚਮੜੀ ।

ਚੀਚਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਭਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਤਾਪਾਂ ਵਿਚ ਤੁੱਕੀ ਹੋਈ ਦਸ਼ਾ। ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਵਿਚ ਖਾਰਸ਼। ਚਿਮਾਂਦੇ ਨਿਕਾਸ। ਥੀਏ ਛਿਲਕੇ ਉਤਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੋਂ ਬੋ ਆਏ। ਵਿਆਈਆਂ। ਗੰਜ।

ਤੰਤੂ—ਸੋਕੜੇ ਦੇ ਰੋਗ ਅਤੇ ਤੁੱਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਾਲਤਾਂ। ਰਤਵਾਹਣ। ਖੂਨ ਗੰਦਾ, ਕਾਲਾ, ਪਤਲਾ ਅਤੇ ਜੰਮ ਨਾ ਸਕੇ। ਵਿਹੁਲੇ ਰਤਵਾਹਣ। ਮਹੁਰੀ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ। ਆਮ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਅਤੇ ਥਕੇਵਾਂ। ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਪੀੜ ਅਤੇ ਬੋਦਾਰ ਨਿਕਾਸ। ਸੈਲੀ, ਬੋਦਾਰ ਅਤੇ ਚਿਮਾਂਦੀ ਪਾਕ। ਬੁਢਿਆ ਦਾ ਸੋਕੜਾ, ਤੰਤੂ ਸੁੱਕੇ ਹੋਏ, ਛਿਲਕੇਦਾਰ ਅਤੇ ਬੇਜਾਨ। ਖੂਨ ਦੀ ਕਮੀ। ਸੋਕੜਾ ਤੇ ਬੋਦਾਰ ਟੱਟੀਆਂ।

ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ—ਰੋਲਾ-ਰੱਪਾ, ਉਤੇਜਨਾ ਚਿੰਤਾ, ਮਾਨਸਿਕ ਥਕੇਵੇਂ, ਖੇਚਲ, ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਤੋਂ ਅਤੇ 2 ਤੋਂ 5 ਵਜੇ ਤਕ ਸਵੇਰੇ ਵਾਧਾ।

ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਤੁਰਨ ਫਿਰਨ, ਖਾਣ ਪੀਣ, ਸੋਣ, ਅਤੇ ਸੁਖਾਵੇਂ ਸਾਥ ਨਾਲ ਅਰਾਮ।

ਸ਼ਕਤੀ—6X ਅਤੇ ਉੱਚੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ।

*

ਕਾਲੀ ਸਲਫ (Kali Sulph)

(ਕਾਲੀ ਸਲਫਿਊਰੀਕਮ, ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਸਲਫੇਟ, ਸਲਫੇਟ ਆਫ ਪੋਟਾਸ਼)

ਕਾਲੀ ਸਲਫ ਨਾਮ ਦਾ ਲੂਣ ਕੋਸ਼ਾਣੂਆਂ, ਅੰਤਰਾ ਕੋਸ਼ਕ ਰਸਾਂ, ਪਿਠਿਆਂ, ਨਸਾਂ, ਉਪ-ਕੋਸ਼ਕ-ਤੰਤੂ (Epithelium) ਅਤੇ ਲਹੂ ਕਣਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ।

ਸ਼ੂਸਲਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦਵਾ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਉਪਚਮੜੀ (Epidermis) ਅਤੇ ਉਪ-ਕੋਸ਼ਕ ਤੰਤੂ (Epithelium) ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਲੂਣ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਜੀਭ ਤੇ ਪੀਲੀ ਚੀਕਨੀ ਮੈਲ ਜੰਮ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਬਲਗਮੀ ਝਿੱਲੀਆਂ ਚੋਂ ਚੀਕਨਾ ਪਤਲਾ ਜਾਂ ਪੀਲਾ ਜਾਂ ਹਰਿਆ ਨਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ-ਕੋਸ਼ਕ-ਤੰਤੂ ਤੇ ਉਪਚਮੜੀ ਤੋਂ ਛਿਲਕੇ ਉਤਰਦੇ ਹਨ ।

ਇਹ ਦਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ :—

1. ਸੋਜ ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਅਵਸਥਾ ।
2. ਉਪਚਮੜੀ ਤੋਂ ਛਿਲਕੇ ਜਾਂ ਛੋੜ ਉਤਰਨ ।
3. ਪੀਲੀ ਆਂ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ।
4. ਉਭਾਰਾਂ ਦੇ ਦਬਣ ਕਾਰਨ ਰੋਗ ।
5. ਇਹ ਦਵਾ ਪਸੀਨਾ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ । (ਜੇ ਫੈਰਮ ਫਾਸ ਕੈਮ ਨਾ ਕਰੇ) ।
6. ਪੀੜ ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ ਆਏ ਅਤੇ ਥਾਂ ਬਦਲਦੀ ਰਹੇ ।
7. ਭਾਰ ਤੇ ਥਕੇਵੇਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ।

ਲੱਛਣ

ਮਾਨਸਿਕ ਲੱਛਣ—ਚਿੜਚਿੜਾ । ਡਰਾਕਲ । ਡਿਗਣ ਦਾ ਤੇਖਲਾ । ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ । ਹਰ ਵੇਲੇ ਉਤਾਵਲਾ ।

ਸਿਰ—ਸਿਰਪੀੜ ਦਾ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਤੇ ਗਰਮ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਤੇ ਠੰਢੀ ਜਾਂ ਖੁਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਅਰਾਮ । ਚੱਕਰ, ਖਾਸ ਕਰ ਵੇਖਣ ਅਤੇ ਉੱਠਣ ਸਮੇਂ । ਵਾਲ ਝੜਨ, ਸਿਰ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਗੰਜਾ । ਸਿੱਕਰੀ । ਸਿਰ ਤੋਂ ਚਾਨੇ ਜਾਂ ਛਿਲਕੇ ਉਤਰਨ ਅਤੇ ਲੇਸਲਾ ਨਿਕਾਸ ਹੋਵੇ । ਸਿਰ ਦੇ ਉਭਾਰਾਂ ਚੋਂ ਪੀਲਾ ਪਤਲਾ ਨਿਕਾਸ ।

ਅੱਖਾਂ—ਛੱਪਰਾਂ ਤੇ ਖੱਟੀ ਪੇਪੜੀ । ਅੱਖਾਂ ਚੋਂ ਖੱਟਾ ਜਾਂ ਹਰਿਆ ਪਾਕ ਵਾਲਾ ਨਿਕਾਸ । ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਝਿੱਲੀ ਦੀ ਸੋਜ । ਨਵੇਂ ਜੰਮੇ ਬਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਆ ਜਾਣ । ਡੇਲੇ ਦੇ ਪਰਦੇ ਦਾ ਫੌੜਾ । ਮੋਤੀਆ ਬਿੰਦ । ਧੁੰਦ ਜਾਲਾ ।

ਕੰਨ—ਕੰਨ ਪੀੜ ਤੇ ਖੱਟੀ ਪਾਕ ਦਾ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ ਨਿਕਾਸ । ਅੰਦਰਲੇ ਕੰਨ ਦੀ ਸੋਜ ਕਾਰਨ ਬੋਲਾਪਨ । ਸੋਜ ਪਿੱਛੋਂ ਪਤਲਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਜਾਂ ਹਰਿਆ ਨਿਕਾਸ । ਪਾਲੀਪਸ (Polypus) ਕਨੂਲੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇ । ਕੰਨਾਂ ਚੋਂ ਥੋ ਮਾਰਦਾ ਨਿਕਾਸ ।

ਨੱਕ—ਤੀਖਣ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣਾ ਜੁਕਾਮ ਅਤੇ ਲੇਸਲਾ, ਖੱਟਾ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ ਹਰਿਆ ਰੇਸ਼ਾ, ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਜਾਂ ਗਰਮ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ । ਬੰਦ ਜੁਕਾਮ ਤੇ ਹਰਿਆ ਰੇਸ਼ਾ । ਸੁੰਘਣ - ਸ਼ਕਤੀ ਨਾ ਰਹੇ ।

ਚਿਹਰਾ—ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਪੀੜ, ਥਾਂ ਬਦਲਦੀ ਰਹੇ, ਗਰਮ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਾਧਾ, ਠੰਢੀ ਜਾਂ ਖੁਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਅਰਾਮ । ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਨੱਕ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ।

ਮੂੰਹ—ਬੁਲ੍ਹ ਦਾ ਕੈਂਸਰ । ਹੇਠਲਾ ਬੁਲ੍ਹ ਖੁਸ਼ਕ ਤੇ ਛਿਲਿਆ ਹੋਇਆ, ਵਡੇ ਵਡੇ ਛੋੜ ਉਤਰਨ ।

ਦੰਦ—ਦੰਦਪੀੜ, ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਤੇ ਗਰਮ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ, ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਅਰਾਮ ।

ਜੀਭ—ਜੀਭ ਤੇ ਖੱਟੀ ਅਤੇ ਚੀਕਨੀ ਮੈਲ, ਕੰਢੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਚਿੱਟੇ ।
ਸੁਆਦ ਫਿੱਕਾ, ਜਾਂ ਉੱਕਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ।

ਸੇਘ—ਖੁਸ਼ਕ ਤੇ ਤੰਗ । ਬਲਗਮ ਖੰਘਾਰ ਕੇ ਕਢੇ । ਗਲੇ ਸੁਜੇ
ਹੋਏ ਅਤੇ ਔਖਾ ਸਾਹ ।

ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਲੱਛਣ—ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਸਾੜ । ਭੜਕੀ (Burning
Thirst), ਕਚਿਆਹਣ ਅਤੇ ਉਲਟੀ । ਬਦਹਜ਼ਮੀ ਨਾਲ ਮਿਹਦਾ ਭਾਰਾ
ਤੇ ਭਰਿਆ ਭਰਿਆ ਜਾਪੇ । ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਸੂਲ (ਜਦੋਂ ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ
ਕੰਮ ਨਾ ਦੇਵੇ) । ਪਿਆਸ ਨਾ ਰਹੇ । ਤੱਤੇ ਪਦਾਰਥ ਪੀਣੋਂ ਡਰੇ ।
ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਵਿਗਾੜ ਤੋਂ ਤਾਪ, ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਾਧਾ । ਚਮੜੀ ਖੁਸ਼ਕ ਤੇ
ਗਰਮ ।

ਪੇਟ ਤੇ ਟੱਟੀ—ਦਸਤ, ਖੱਟੀ, ਚੀਕਨੀ ਤੇ ਪਾਕ ਵਾਲੀ ਟੱਟੀ ।
ਗਰਮੀ ਜਾਂ ਉਤੇਜਨਾ ਕਾਰਨ ਅਫਾਰੇ ਨਾਲ ਸੂਲ, ਪੇਟ ਇਕਦਮ ਠੰਢਾ
ਹੋ ਜਾਏ ! ਗੰਧਕ ਦੀ ਬੋ ਵਾਲੇ ਵੇਕੇ । ਅਤੀਸਾਰ ਤੇ ਸੂਲ । ਬਵਾਸੀਰ
(ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ) । ਮਿਆਦੀ ਤਾਪ, ਰਾਤ ਨੂੰ ਵਧ
ਜਾਏ, ਸਵੇਰੇ ਘਟ ਜਾਏ । ਪੇਟ ਤਣਿਆ ਹੋਇਆ ਤੇ ਠੰਢਾ । ਗੁਦਾ ਤੇ
ਸਖਤ ਖਾਰਸ਼ ਅਤੇ ਚੁਭਕਾਂ । ਮਰੌੜਾ । ਕਾਲੀ ਪਤਲੀ ਤੇ ਬੰਦਾਰ ਟੱਟੀ ।

ਮੂਤਰ-ਪ੍ਰਬੰਧ—ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਰਾਤ ਨੂੰ ਵਾਰ
ਵਾਰ, ਤੁਪਕਾ ਤੁਪਕਾ ਤੇ ਦੁਖਦਾਈ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਿਚ ਅਲਬਿਊਮਿਨ ਅਤੇ
ਬੱਲੇ ਲੇਸਲੀ ਤਹਿ ਜੰਮ ਜਾਏ ।

ਪੁਰਸ਼ ਜਣਨੰਗ—ਸੁਜਾਕ ਵਿਚ ਚੀਕਨਾ, ਖੱਟਾ ਜਾਂ ਹਰਿਆ ਨਿਕਾਸ ।
ਸੁਜਾਕ ਦਬਣ ਪਿਛੋਂ ਪਤਾਲੂਆਂ ਦੀ ਸੋਜ । ਆਤਸ਼ਕ ਦੇ ਲੱਛਣ ਸ਼ਾਮ
ਨੂੰ ਵਧ ਜਾਣ ।

ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਣਨੰਗ—ਰਿਤੂ ਦੇਰ ਨਾਲ ਤੇ ਥੋੜੇ, ਪੇਟ ਭਾਰਾ ਤੇ ਭਰਿਆ ਭਰਿਆ ਜਾਪੇ, ਸਿਰ ਪੀੜ ਅਤੇ ਜੀਭ ਤੇ ਖੱਟੀ ਮੈਲ । ਪ੍ਰਦਰ, ਖੱਟਾ, ਹਰਿਆ, ਚੀਕਨਾ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ । ਧਰਨ ਚੌਂ ਰਤਵਾਹਣ ਅਤੇ ਪੇੜੂ ਵਿਚ ਭਾਰ । ਧਰਨ ਅਤੇ ਭਗ ਵਿਚ ਸਾੜ ।

ਸੁਆਸ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਸੁਆਸ ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸੌਜ, ਜਦੋਂ ਬਲਗਮ ਖੱਟੀ ਹਰੀ ਤੇ ਚੀਕਨੀ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ ਤੇ ਚੌਖੀ ਨਿਕਲੇ । ਖੰਘਣ ਸਮੇਂ ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਬਲਗਮ ਖੜਕੇ । ਸੁਆਸ-ਨਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਮਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਗਰਮ ਕਮਰੇ ਤੇ ਗਰਮ ਵਾਯੂ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਖੱਟਾ ਰੋਸ਼ਾ ਵਧ ਜਾਏ । ਖੰਘ ਤੇ ਤਾਪ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਧ ਜਾਣ, ਠੰਢੀ ਖੁਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਅਰਾਮ । ਖੰਘ ਨਾਲ ਪੀਲਾ, ਚੀਕਨਾ ਤੇ ਤਾਰਦਾਰ ਰੋਸ਼ਾ, ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪਿਛਾਂਹ ਪਰਤ ਜਾਏ ਅਤੇ ਨਿਗਲਿਆ ਜਾਏ । ਖਰਖਰੀ ਨਾਲ ਖੰਘ ਆਏ ਅਤੇ ਸੰਘ ਬਹਿ ਜਾਏ (ਪਰਧਾਨ ਐਸ਼ਧੀ : ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ) । ਕਾਲੀ ਖੰਘ ਨਾਲ ਪੀਲਾ ਚੀਕਨਾ ਰੋਸ਼ਾ । ਨਮੂਨੀਏ ਵਿਚ ਸਾਂ ਸਾਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਪੀਲਾ ਖੜਕਦਾ ਰੋਸ਼ਾ ਖੰਘ ਕੇ ਕਢਣਾ ਪਏ, ਗਰਮ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਦਮ ਘੁਟੇ ਅਤੇ ਅਰਾਮ ਵਾਸਤੇ ਖੁਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਪਏ ।

ਲਹੂ-ਗੋੜ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਧਮਕ ਪਹੁੰਚੇ । ਨਾੜੀ ਮਲੂਮ ਨਾ ਹੋਵੇ । ਨਾੜੀ ਤੇਜ਼ ਜਿਸ ਨਾਲ ਚੂਲੇ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦੇ ਸਿਖਰ ਤੇ ਧਮਕ ਪਏ ਅਤੇ ਵਿੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ ਹੋਵੇ, ਚਿਹਰਾ ਪੀਲਾ । ਮੱਠੇ ਤਾਪਾਂ ਵਿਚ ਨਾੜੀ ਮਧਮ । ਚਮੜੀ ਗਰਮ, ਖੁਸ਼ਕ ਅਤੇ ਖਰ੍ਹਵੀ ।

ਕੰਡ ਅਤੇ ਸਾਖਾਂ—ਜੋੜਾਂ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹੋਰ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ ਵਾਈ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਥਾਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਫੇਰ ਇਕ ਟਿਕਾਣੇ ਤੇ ਸਥਿਰ ਹੋ ਜਾਣ, ਪੀੜਾਂ ਨੀਯਤ ਸਮੇਂ ਤੇ ਹੋਣ, ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਗਰਮ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਵਧ ਜਾਣ ਅਤੇ ਖੁਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਘਟ ਜਾਣ । ਲੱਕ, ਧੌਣ ਜਾਂ ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਵਿਚ ਸਨਾਯੂ - ਪੀੜਾਂ ਜਾਂ ਵਾਈ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ । ਜੋੜਾਂ ਦੀਆਂ ਸੋਜਾਂ । ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਵਿਚ ਕੂੜਲਾਂ । ਬਾਹਵਾਂ ਤੇ ਫਿਲਕੇਦਾਰ ਉਭਾਰ !

ਨਾੜੀ ਸੰਸਥਾ—ਸਨਾਯੂ-ਪੀੜਾਂ ਥਾਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਰਹਿਣ। ਝੋਲਾ।

ਨੀਂਦ—ਨੀਂਦ ਬੇਚੈਨ, ਵਾਰ ਵਾਰ ਜਾਗੇ। ਭਿਆਨਕ ਸੁਪਨੇ। ਸਪਸ਼ਟ ਸੁਪਨੇ।

ਤਾਪ—ਤਾਪ ਸ਼ਾਮ ਤੋਂ ਅਧੀ ਰਾਤ ਤਕ ਵਧ ਜਾਏ, ਅਤੇ ਫੇਰ ਘਟ ਜਾਏ। ਵਾਰੀ ਦਾ ਤਾਪ ਅਤੇ ਜੀਭ ਤੇ ਚੀਕਨੀ ਮੈਲ। ਤਾਪ ਵਿਚ ਖੂਨ ਦੇ ਵਿਹੁਲੇਪਨ ਦਾ ਖਤਰਾ। ਇਹ ਦਵਾ ਪਸੀਨਾ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਭਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਤਾਪਾਂ ਵਿਚ ਛਿਲਕੇ ਉਤਾਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਦੇਂਦੀ ਹੈ।

ਚਮੜੀ—ਚਮੜੀ ਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ਜਦੋਂ ਪਤਲਾ, ਪੀਲਾ, ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ ਪਦਾਰਥ ਸਿੱਸੇ, ਜਾਂ ਇਹ ਖੁਸ਼ਕ ਹੋਣ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਛਿਲਕੇ ਉਤਰਨ। ਚਮੜੀ ਤੱਤੀ, ਸੜਦੀ, ਖੁਸ਼ਕ। ਉਭਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਬੁਖਾਰਾਂ ਵਿਚ ਠੰਢ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਉਭਾਰ ਅਚਾਨਕ ਦਬ ਜਾਣ। ਚਮੜੀ ਜਾਂ ਬਲਗਮੀ ਝਿੱਲੀ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਵਿਚ ਪਤਲੇ ਖੱਟੇ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਨਿਕਾਸ। ਐਗਜ਼ਿਮਾ ਅਚਾਨਕ ਦਬ ਜਾਏ ਜਾਂ ਇਸ ਚੋਂ ਪੀਲਾ ਹਰਿਆ, ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ ਪਦਾਰਥ ਨਿਕਲੇ। ਦਿੱਕੀ ਜ਼ਖਮ ਜਿਸ ਚੋਂ ਪੀਲੀ ਪਾਕ ਅਤੇ ਲਸਿਕਾ ਲਗਾਤਾਰ ਰਿਸੇ। ਨਹੁੰ ਵਧਣੇ ਰੁਕ ਜਾਣ। ਸਿੱਕਰੀ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਕਾਸ। ਚੀਚਕ ਵਿਚ ਸਿੱਕੜ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਚਮੜੀ ਨੂੰ ਅਰੋਗ ਕਰਨ ਲਈ।

ਤੰਤੂ—ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੋਜਾਂ ਜਦੋਂ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ, ਪੀਲਾ ਜਾਂ ਹਰਿਆ ਪਾਕ ਵਾਲਾ ਨਿਕਾਸ ਰਿਸੇ।

ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ—ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਅਤੇ ਗਰਮ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ। ਠੰਢੀ ਖੁਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿਚ, ਤੁਰਨ ਫਿਰਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਵਰਤ ਰਖਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ।

ਸਕਤੀ—ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ 6X ਅਤੇ 12X। ਐਗਜ਼ਿਮਾ ਵਿਚ ਉਚੇਰੀਆਂ ਸਕਤੀਆਂ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹਨ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ (Magnesia Phos)

(ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸਫੋਰੀਕਾ, ਮਗਨੇਸ਼ੀਅਮ ਫਾਸਫੋਰੀਕਮ, ਫਾਸਫੇਟ ਆਫ ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ)

ਇਹ ਲੂਣ ਪੱਠਿਆਂ, ਨਸਾਂ, ਹੱਡੀਆਂ, ਦਿਮਾਗ, ਰੀੜ੍ਹ, ਮਨੀ, ਦੰਦਾਂ ਅਤੇ ਲਹੂ-ਕਣਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਦੀ ਅਣੂ-ਗਤੀ (Molecular Motion) ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਕਾਰਨ ਕੁੜੱਲਾਂ, ਪੀੜਾਂ ਅਤੇ ਪਖਿਆਘਾਤ ਉਤਪਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ।

ਸਾੜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ । ਪੀੜ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਦੌਰੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ । ਪੀੜ ਦੀ ਗਤੀ ਬਿਜਲੀ ਵਾਂਗ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਇਹ ਅਚਾਨਕ ਥਾਂ ਬਦਲ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਲਹਿਰਾਂ ਵਾਂਗ ਉਠਦੀ ਹੈ, ਤੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਫੈਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਇਹ ਵਿੰਨ੍ਹਦੀ ਹੈ, ਦਬਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਚੀਕਾਂ ਕਢਾ ਦੇਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਚੈਨ ਤੇ ਪ੍ਰਾਲ ਕਰ ਦੇਂਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਨੂੰ ਗਰਮਾਈ ਤੇ ਦਬਾਉ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ।

ਇਹ ਖਿੱਚ-ਨਾਸਕ (Antispasmodic) ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕੁੜੱਲਾਂ, ਪੇਸ਼ੀ ਤਣਾਉ (Tetanus) ਮਿਰਗੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਦੀ ਰੋਕ, ਸਕੰਪ ਪਖਿਆਘਾਤ (Paralysis Agitans) ਆਦਿ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਦੀ ਹੈ ।

ਇਹ ਪਤਲੇ, ਕਮਜ਼ੋਰ, ਲਿੱਸੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸੁਹਲ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਦਵਾਈ ਹੈ । ਇਹ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਵਧੇਰੇ ਅਸਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ।

ਲੱਛਣ

ਮਾਨਸਿਕ ਲੱਛਣ—ਮਾਨਸਿਕ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਖੇਚਲ ਵਲ ਅਰੁਚੀ । ਭੁਲੇਖੇ ਤੇ ਵਹਿਮ । ਭੁੱਲੜ । ਬੁਸਕਣਾ ਤੇ ਰੋਣਾ ਧੋਣਾ । ਪੀੜ ਕਾਰਨ ਰੋਏ, ਕੁਰਲਾਏ ਤੇ ਘਿੱਗੀ ਬਝ ਜਾਏ ।

ਸਿਰ—ਸਿਰਪੀੜ, ਤਿੱਖੀਆਂ, ਗੋਲੀ ਲਗਣ, ਤੀਰ ਵਜਣ, ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ ਆਉਣ ਤੇ ਕੁੜੱਲਾਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਦਾ

ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਆਏ । ਸਿਰਪੀੜ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਭੰਬਰ ਤਾਰੇ ਦਿੱਸਣ । ਸਿਰ ਕੰਬੇ ਤੇ ਅਪਣੇ ਆਪ ਹਿੱਲੇ ।

ਅੱਖਾਂ—ਛੱਪਰ ਡਿੱਗੇ ਹੋਏ । ਪੁਤਲੀਆਂ ਸੁੰਗੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ । ਡੋਲਾ ਲਗਾਤਾਰ ਘੁੰਮਦਾ ਰਹੇ । ਕੁੜੱਲ ਨਾਲ ਭੈਂਗਾਪਨ । ਡੋਲੇ ਵਿਚ ਜਾਂ ਉੱਪਰ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ, ਖਾਸ ਕਰ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ, ਗਰਮ ਲੇਪ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਆਏ, ਅਤੇ ਛੁਹ ਨਾ ਸਹਾਰੇ । ਪੀੜ ਨਾਲ ਅੱਖਰੂ ਵਗਣ ।

ਕੰਨ—ਉੱਚਾ ਸੁਣੇ । ਕੰਨ ਪੀੜ, ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਅਰਾਮ, ਠੰਢ, ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਤੇ ਮੂੰਹ ਧੋਣ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ।

ਨੱਕ—ਨੱਕ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਬੰਦ ਹੋਵੇ ਤੇ ਵਗੇ । ਖੱਬੀ ਨਾਸ ਵਿਚ ਸਾੜ ਤੇ ਅੱਲਾਪਨ । ਸੁੰਘਣ-ਸਕਤੀ ਨਾ ਰਹੇ ਜਾਂ ਵਿਗੜ ਜਾਏ ।

ਚਿਹਰਾ—ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ, ਪੀੜ ਥਾਂ ਬਦਲਦੀ ਹੈ, ਗੌਲੀ ਜਾਂ ਤੀਰ ਵਾਂਗ ਲਗਦੀ ਹੈ, ਕੁੜੱਲਾਂ ਪਾਉਂਦੀ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਵਾਂਗ ਫਿਰਦੀ ਹੈ, ਠੰਢ ਅਤੇ ਛੁਹ ਨਾਲ ਵਾਧਾ, ਗਰਮ ਲੇਪ ਅਤੇ ਗਰਮ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਅਰਾਮ । ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦਾ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ, ਛੁਹ ਨਾਲ, ਮੂੰਹ ਖੋਲਣ ਨਾਲ, ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਤੇ ਸਰੀਰ ਠੰਢਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ।

ਮੂੰਹ—ਵਰਾਛਾਂ ਫਰਕਣ । ਖਿੱਚ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ । ਕੁੜੱਲ ਪੈ ਕੇ ਥਥਲਾਏ । ਦੰਨਣਾਂ ਪੈਣ ।

ਜੀਭ—ਮਿਹਦੇ ਦੀ ਪੀੜ ਵਿਚ ਜੀਭ ਸਾਫ਼, ਤੇ ਦਸਤਾਂ ਵਿਚ ਚਿੱਟੀ । ਜੀਭ ਚਮਕੀਲੀ ਲਾਲ ।

ਦੰਦ—ਦੰਦ ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਤੇ ਛੁਹ ਨਾ ਸਹਾਰਨ । ਦੰਦਪੀੜ, ਛੋਤੀ ਛੋਤੀ ਥਾਂ ਬਦਲੇ । ਦੰਦਪੀੜ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ ਲੋਟਿਆਂ, ਠੰਢੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਰਤਣ ਤੇ ਠੰਢੇ ਅਸ਼ਨਾਨ ਨਾਲ ਵਧੇ, ਗਰਮਾਈ ਅਤੇ ਗਰਮ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪੀਣ ਨਾਲ ਘਟੇ । ਖਾਧੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਭਰੇ ਹੋਏ ਦੰਦਾਂ ਵਿਚ ਸਖ਼ਤ ਪੀੜ ।

ਦੰਦੀਆਂ ਕਦਦੇ ਬਚਿਆਂ ਦੇ ਰੋਗ । ਦੰਦ ਪੀੜ ਨਾਲ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ ।

ਸੰਘ—ਸੰਘ ਵਿਚ ਕੁੜਲਾਂ । ਸੁਆਸ-ਨਾਲੀ ਕੁੜਲ ਪੈ ਕੇ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਏ । ਪਤਲੇ ਪਦਾਰਥ ਨਿਗਲਨ ਸਮੇਂ ਦਮ ਘੁਟੇ । ਪਿਛਲੇ ਨਾਸ-ਦੁਆਰੇ ਚੋਂ ਰੋਸ਼ਾ ਸੰਘ ਵਿਚ ਡਿੱਗੇ, ਛਿੱਕਾਂ ਆਉਣ ਤੇ ਸੰਘ ਖਰੂਵਾ । ਗਿਲ੍ਹੜ । ਗਲੇ ਦਾ ਦੁਖਣਾ ਅਤੇ ਅਕੜਾਓ, ਖਾਸ ਕਰ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ।

ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਲੱਛਣ—ਮਿਹਦੇ ਦਾ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ, ਪੀੜ ਨੂੰ ਗਰਮਾਈ ਅਤੇ ਦਬਾਉਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ, ਜੀਭ ਸਾਫ਼ । ਮਰੜਨ ਵਾਲੀ ਪੀੜ, ਮਿਹਦੇ ਨੂੰ ਛੁਹਣ ਨਾਲ ਵਾਧਾ । ਠੰਢਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨਾਲ ਪੀੜ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਏ । ਪੀੜ ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕੁੜਲਾਂ ਪੈਣ । ਸਖਤ ਪੀੜ ਜਾਂ ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਪੱਠਿਆਂ ਦੀ ਸੰਗੜ ਕਾਰਨ ਜੀਅ ਕੱਚਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਲਟੀ ਆ ਜਾਏ । ਹਿਡਕੀ ਨਾਲ ਰਾਤ ਦਿਨ ਉਲਟੀ ਆਏ । ਖੁਰਾਕ ਉਗਲੱਛ ਦੇਵੇ । ਮਿੱਠਾ ਖਾਣ ਦੀ ਤੀਬਰ ਇੱਛਾ ।

ਪੇਟ ਦੇ ਲੱਛਣ—ਬਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਜੰਮੇ ਬਾਲਾਂ ਦਾ ਅਫਾਰੇ ਨਾਲ ਸੂਲ, ਬੱਚੇ ਰੋਣ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰ ਲੈਣ । ਸੂਲ ਸਮੇਂ ਰੋਗੀ ਦੂਹਰਾ ਹੋ ਜਾਏ । ਗਰਮਾਈ, ਦਬਾਉਣ ਤੇ ਮਲਨ ਨਾਲ ਅਰਾਮ, ਡਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਨਾ ਆਏ । ਪੇਟ ਵਿਚ ਗੜਗੜ ਤੇ ਹਵਾ ਡੱਗੀ ਹੋਈ । ਪੀੜ ਪੁੰਨੀ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਪੇਟ ਵਿਚ ਫੈਲ ਜਾਏ, ਲੱਤਾਂ ਨਿੱਸਲੀਆਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਧ ਜਾਏ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀਆਂ ਟੱਟੀਆਂ ਆਉਣ । ਪੇਟ ਆਫਰਿਆ ਤੇ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ, ਕਪੜੇ ਢਿੱਲੇ ਕਰਨੇ ਪੈਣ, ਟਹਿਲਟਾ ਪਏ ਅਤੇ ਵੱਕੇ ਸਰਨ । ਆਂਦਰਾਂ ਚੋਂ ਪੀੜ ਉਠ ਕੇ ਪੱਟਾਂ ਵਲ ਜਾਏ । ਪੇਟ ਸੁੰਗੜਿਆਂ ਹੋਇਆ ।

ਟੱਟੀ—ਪਾਣੀ ਵਰਗੇ ਦਸਤ, ਟੱਟੀ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਨਿਕਲੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਤਾਪ, ਪਾਲਾ, ਉਲਟੀ ਤੇ ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਪੀੜ ਹੋਵੇ । ਦਸਤ ਬੰਦ

ਹੈ ਜਾਣ ਤੇ ਕੁੜਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣ । ਮਰੋੜਾਂ ਨਾਲ ਪੇਟ ਵਿਚ ਤਿੱਖੀਆਂ, ਮਰੋੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਰਮਾਈ, ਮਲਨ ਤੇ ਦਬਾਉਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਆਏ । ਕਰਜ਼, ਟੱਟੀ ਖੁਸ਼ਕ, ਕਰੜੀ ਤੇ ਕਾਲੀ ਭੂਰੀ । ਬਵਾਸੀਰ ਨਾਲ ਤਿੱਖੀਆਂ ਪੀੜਾਂ, ਗ਼ਜ਼ ਪਾ ਦੇਣ ।

ਮੂਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਮਸਾਨੇ ਤੇ ਮੂਤਰ-ਨਾਲੀ ਵਿਚ ਕੁੜਲ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕਿਲ੍ਹਣ ਲਗਿਆਂ ਪੀੜ ਹੋਵੇ । ਖਲੋਣ ਤੇ ਤੁਰਨ ਸਮੇਂ ਪਿਸ਼ਾਬ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਹਾਜ਼ਤ । ਕੁੜਲਾਂ ਕਾਰਨ ਪਿਸ਼ਾਬ ਰੁਕ ਜਾਏ । ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੁੱਤੇ ਪਿਆਂ ਪਿਸ਼ਾਬ ਨਿਕਲ ਜਾਏ । ਕੈਥੀਟਰ ਵਰਤਣ ਪਿਛੋਂ ਮਸਾਨੇ ਦਾ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ । ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਪੱਥਰੀ ।

ਪੁਰਸ਼ ਜਣਨੰਗ—ਸੁਜ਼ਾਕ ਕਾਰਨ ਮੂਤਰ ਨਾਲੀ ਦੀ ਤੰਗੀ । ਮੂਤਰ ਨਾਲੀ ਵਿਚ ਤਿੱਖੀਆਂ ਕੁੜਲਾਂ ।

ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਣਨੰਗ—ਰਿਤੂ ਸੂਲ, ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ ਪੀੜ, ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਵਧੇਰੇ, ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਝਿੱਲੀਦਾਰ ਰਿਤੂ ਸੂਲ । ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਾਲੇ, ਰੋਸ਼ੇਦਾਰ, ਤਾਰਦਾਰ, ਗਤਲੇਦਾਰ ਅਤੇ ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ । ਕਾਲੇ ਲੁੱਕ ਵਰਗੇ ਰਿਤੂ, ਕਪੜੇ ਤੇ ਪੱਕਾ ਦਾਗ ਪਾ ਦੇਣ, ਰਾਤ ਨੂੰ ਵਗਣ । ਡਿੰਬ-ਕੋਸ਼ ਦਾ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ, ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦਾ, ਗਤਮਾਈ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਡਿੰਬ-ਕੋਸ਼ ਦੀ ਸੋਜ ।

ਗਰਭ—ਜਣੇਪੇ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲੱਤਾਂ ਨੂੰ ਕੁੜਲਾਂ ਪੈਣ, ਸਰੀਰ ਫਰਕੇ ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਲਾਉਣਾ ਪਏ । ਆਉਲ ਰੁਕੀ ਹੋਈ ।

ਸੁਆਸ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਦਮੇਂ ਨਾਲ ਡਕਾਰ ਆਉਣ, ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਪੀੜ ਹੋਵੇ, ਖੰਘ ਆਏ ਤੇ ਉਠ ਕੇ ਬਹਿਣਾ ਪਏ । ਸੁੱਕੀ ਖੰਘ ਦੇ ਦੋਰੇ । ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਾਲੀ ਖੰਘ ਆਏ ਤੇ ਲੇਟਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਏ । ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਤੰਗੀ ਤੇ ਐਖਾ ਸਾਹ । ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਤਿੱਖੀਆਂ ਪੀੜਾਂ, ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ, ਆਂਦਰਾਂ ਵਲੋਂ ਫੈਲਣ ।

ਲਹੂ-ਗੇੜ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਦਿਲ ਦੀ ਪੀੜ । ਕੁੜੱਲਾਂ । ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ, ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਲੋਟਿਆਂ ਅਰਾਮ । ਦਿਲ ਦੀ ਧਮਕ ਕਪੜਿਆਂ ਵਿਚ ਦੀ ਦਿੱਸੇ ।

ਧੋਣ ਤੇ ਕੰਡ—ਧੋਣ ਤੇ ਲੱਕ ਦੁਖੇ, ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਪੀੜਾਂ ਥਾਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਰਹਿਣ । ਪੱਸਲੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ । ਕੰਗਰੋੜ ਬਹੁਤ ਦੁਖੇ, ਛੁਹ ਸਹਾਰ ਨਾ ਸਕੇ ।

ਸਾਖਾਂ—ਮੋਢਿਆਂ ਅਤੇ ਬਾਹਵਾਂ ਵਿਚ ਬਰਛੀ ਵੱਜਣ ਵਾਂਗ ਪੀੜਾਂ, ਸੌਂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਧੇਰੇ । ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਦਾ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ । ਜੋੜਾਂ ਵਿਚ ਵਾਈ ਦੀਆਂ ਸਖਤ ਪੀੜਾਂ । ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਵਿਚ ਪੀੜ ਬਿਜਲੀ ਵਾਂਗ ਫਿਰੇ । ਹੱਥ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੰਬਣ । ਝਰਨਾਟ ਦਾ ਅਨੁਭਵ । ਸਕੰਪ ਪਖਿਆਘਾਤ । ਪਿੰਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕੁੜੱਲਾਂ । ਰੀਂਘਣ, ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁੜੱਲ-ਪਾਉ ਪੀੜਾਂ । ਮਸੂਲੀ ਛੁਹ ਨਾਲ ਪੀੜ ਵਧ ਜਾਏ ।

ਸਨਾਯੂ-ਪ੍ਰਬੰਧ—ਨਿਢਾਲ, ਥੱਕਿਆ ਟੁੱਟਿਆ, ਬੈਠ ਨਾ ਸਕੇ । ਜਾਗਣ ਸਮੇਂ ਸਾਰਾ ਸਰੀਰ ਫਰਕੇ । ਖਿੱਚ ਨਾਲ ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਆਕੜ ਜਾਏ, ਉਂਗਲਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅੰਗੂਠੇ ਅੰਦਰ ਨੂੰ ਖਿੱਚੇ ਜਾਣ । ਝੋਲਾ । ਖੱਟੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮਿਰਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੁੜੱਲਾਂ ਪੈਣ, ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਆਕੜ ਜਾਣ, ਮੁੱਠਾਂ ਮੀਟੀਆਂ ਜਾਣ ਤੇ ਦੰਦਣਾਂ ਪੈਣ । ਪੇਸ਼ੀ-ਤਣਾਉ, ਦੰਦਣਾਂ । ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਕੁੜੱਲਾਂ । ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁੜੱਲਾਂ । ਅਨੁਭਵਤਾ ਦੀ ਘਾਟ । ਸਨਾਯੂ-ਤੰਤੂਆਂ ਦਾ ਪੋਸ਼ਕ ਅਤੇ ਕਿਰਿਆ ਚਾਲਕ ਐਸ਼ਧੀ ।

ਨੀਂਦ—ਉਥਾਸੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰੇ । ਉਨੀਂਦਰਾ । ਉਂਘਲਾਹਟ ।

ਤਾਪ—ਵਾਰੀ ਦੇ ਤਾਪ ਵਿਚ ਪਿੰਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁੜੱਲਾਂ ਪੈਣ । ਕੰਗਰੋੜ ਦੇ ਉਪਰ ਵਲ ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਨੂੰ ਸਰਦੀ ਦੌੜੇ, ਕੰਬਣੀ ਛਿੜ ਪਏ, ਅਤੇ

ਪਿੱਛੋਂ ਦਮ ਘੁਟਣ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋਵੇ ।

ਚਮੜੀ—ਦੱਦਰਾਂ ਤੋਂ ਛਿਲਕੇ ਉਤਰਨ । ਉਭਾਰਾਂ ਤੇ ਕੀੜੇ ਮਕੋੜੇ ਡੰਗ ਮਾਰਦੇ ਜਾਪਣ ।

ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ—ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ, ਠੰਢ, ਠੰਢੀ ਹਵਾ, ਹਵਾ ਦੇ ਬੁੱਲਿਆਂ, ਠੰਢੇ ਅਸ਼ਨਾਨ ਅਤੇ ਛੁਹ ਨਾਲ ਵਾਧਾ । ਗਰਮਾਈ, ਗਰਮ ਅਸ਼ਨਾਨ ਨਾਲ, ਦਬਾਉ, ਦੂਹਰਾ ਹੋਣ ਤੇ ਮਾਲਸ਼ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ।

ਸ਼ਕਤੀ—ਇਹ ਦਵਾ $3 \times$ ਤੋਂ $6 \times$ ਤਕ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । $30 \times$ ਅਤੇ ਉਚੇਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕੁੜੱਲਾਂ ਵਿਚ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹਨ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਊਰ (Natrum Mur)

(ਨੈਟਰਮ ਮਿਊਰੀਐਟੀਕਮ, ਸੋਡੀਅਮ ਕਲੋਰਾਈਡ, ਸਧਾਰਨ ਲੂਣ)

ਨੈਟਰਮ ਮਿਊਰ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹਰਇਕ ਤਰਲ ਅਤੇ ਨਿੱਗਰ ਭਾਗ ਦਾ ਅੰਗ ਹੈ । ਇਹ ਰਕਤ-ਰਸ ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਰਸਾਇਣਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਮਹੱਤਵ-ਪੂਰਨ ਹੈ ।

ਇਹ ਪੀੜੇ ਹੋਏ ਪਾਣੀ ਧਾਣੀ ਅਤੇ ਖਾਧੀ ਹੋਈ ਖੁਰਾਕ ਚੌਂ ਪਾਣੀ ਖਿੱਚਣ ਦਾ ਗੁਣ ਰਖਣ ਕਾਰਨ ਕੋਸ਼ਾਣੂਆਂ ਵਿਚਲੀ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਬਕਾਇਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ।

ਕੋਸ਼ਾਣੂਆਂ ਵਿਚ ਨੈਟਰਮ ਮਿਊਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਿੱਲ ਪੁਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਅੰਤਰਾ-ਕੋਸ਼ਕ ਰਸਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ ਪਤਲਾ ਲਹੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਰੋਗੀ ਸੁੱਜ ਅਤੇ ਫੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਥੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਘਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰੋਣ ਵਲ ਰੁਚੀ ਰਖਦਾ ਹੈ । ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ ਚੌਂ ਪਾਣੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਕਾਸ ਵੀ ਪਾਣੀ ਵਰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਉਹ ਲੂਣ ਖਾਣ ਦੀ ਤੀਬਰ ਇੱਛਾ ਰਖਦਾ ਹੈ । ਅੰਤਰਾ-ਕੋਸ਼ਕ ਰਸਾਂ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਲੂਣ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਸੁਆਦ ਲੂਣਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੱਛਣ ਇਸ ਪਰਕਾਰ ਹਨ :—

1. ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸੋਕੜਾ । ਰੋਗੀ ਚੰਗਾ ਚੌਖਾ ਖਾਂਦਿਆਂ ਵੀ ਸੁਕਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

2. ਰੱਤ-ਹੀਣਤਾ, ਲਿਊਕੈਮੀਆ (ਲਹੂ ਦੇ ਚਿੱਟੇ ਕਣ ਵਧ ਜਾਣ ਦਾ ਇਕ ਮਾਰੂ ਰੋਗ), ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ ਪਤਲਾ ਲਹੂ, ਭੁੱਸ ਅਤੇ ਮਾਸਖੋਰਾ ।

3. ਗਾੜ੍ਹੇ, ਚਿੱਟੇ ਜਾਂ ਸਾਫ ਕਾਟਵੇਂ ਨਿਕਾਸ ।

4. ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੀੜਾਂ, ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੂੰਹ ਚੌਂ ਪਾਣੀ ਜਾਏ, ਅੱਥਰੂ ਵਗਣ, ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਜਾਂ ਆਂ ਦੀ ਉਲਟੀ ਆਏ ।

5. ਸਭ ਬਲਗਮੀ ਝਲੀਆਂ ਦੇ ਨਜ਼ਲੇ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ, ਪਾਣੀ ਵਰਗੇ ਤੇ ਝੱਗਦਾਰ ਨਿਕਾਸ ।

6. ਪਾਣੀ ਭਰੇ ਛਾਲੇ ਜੋ ਫੱਟਣ ਪਿੱਛੋਂ ਪਤਲੀ ਪੋਪੜੀ ਛੱਡ ਜਾਣ ।

7. ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਲਟੀ, ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਜਾਏ, ਜਲ-ਕਪਾਲ ਆਦਿ ।

8. ਜੀਭ ਸਾਫ਼ ਚਮਕੀਲੀ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਝੱਗਦਾਰ ਬੁਲਬੁਲੇ, ਜਾਂ ਜੀਭ ਚੌੜੀ ਪੀਲੀ, ਫੁੱਲੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੇ ਲੋਸਲੀ ਮੈਲ । ਲੂਣਾ ਸੁਆਦ ।

9. ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਘਟ ਜਾਏ । ਚਮੜੀ, ਮੂੰਹ, ਗਲੇ, ਸਰਲ ਆਂਦਰ, ਭਗ ਆਦਿ ਦੀ ਖੁਸ਼ਕੀ ।

10. ਲੂਣ ਖਾਣ ਦੀ ਤੀਬਰ ਇੱਛਾ ।

ਲੱਛਣ

ਮਾਨਸਿਕ ਲੱਛਣ—ਉਦਾਸ, ਚੁੱਪ-ਗੜ੍ਹਪ, ਇਕੱਲਾ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੇ । ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆ ਜਾਏ, ਦਿਲਾਸਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਵਾਧਾ, ਪਿੱਛੋਂ ਧੜਕਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਏ । ਦਿਲਾਸੇ ਜਾਂ ਰੋਲੇ ਗੋਲੇ ਤੋਂ ਘਿਰਣਾ । ਫੁੱਟ ਫੁੱਟ ਕੇ ਰੋਏ । ਸੋਗੀ । ਖਿਆਲ ਖਹਿੜਾ ਨਾ ਛੱਡਣ, ਨੀਂਦ ਉਚਾਟ ਕਰ ਦੇਣ, ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣ ਆਦਿ । ਵਹਿਮੀ ਦਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ । ਸਰਾਬੀਆਂ ਦਾ ਬਕੜਵਾਹ । ਚੜ੍ਹਦੀ ਜੁਆਨੀ ਵਿਚ ਮਾਲੀਖੋਲੀਆ । ਦਿਮਾਗੀ ਬਕਾਵਟ । ਬਕੜਵਾਹ ਨਾਲ ਝੱਗਦਾਰ ਜਾਂ ਖੁਸ਼ਕ ਜੀਭ । ਡਾਕੂਆਂ ਦਾ ਡਰ ਜਾਂ ਸੁਪਨੇ ।

ਸਿਰ—ਸਿਰਪੀੜ ਨਾਲ ਅੱਥਰੂ ਵਗਣ, ਉੱਘਲਾਹਟ, ਕਬਜ਼, ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਬਲਗਮ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਲਟੀ, ਜੀਭ, ਸਾਫ਼ ਜਾਂ ਝੱਗਦਾਰ ਬੁਲਬੁਲਿਆਂ ਨਾਲ ਕੱਜੀ ਹੋਈ । ਸਿਰਪੀੜ ਨਾਲ ਸਿਰ ਭਾਰਾ, ਸਿਰ ਪਾਟਦਾ ਜਾਪੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਹਥੋੜੇ ਵਜਦੇ ਜਾਪਣ, ਪੀੜ ਪਾਗਲ ਬਣਾ ਦੇਵੇ, ਪੁੜਪੁੜੀਆਂ

ਸੁੰਨ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਨਿਗਾਹ ਘਟ ਜਾਏ, ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਹਿੱਲਣ ਨਾਲ ਵਾਧਾ, ਅੱਖਾਂ ਦਬਾਉਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਦੀ ਸਿਰਪੀੜ । ਅਧੇ ਸਿਰ ਦੀ ਪੀੜ ਨਾਲ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਤੇ ਅੰਗ ਫੜਕਣ । ਲੋ ਜਾਂ ਗਰਮੀ ਲੱਗਣ ਦੀ ਪਰਧਾਨ ਔਸ਼ਧੀ । ਧੋਣ ਵਿਚ ਵਾਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਖਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਭਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੋਂ ਚਿਪਚਿਪਾ ਨਿਕਾਸ । ਸਿੱਕਰੀ, ਖੋਪਰੀ ਤੋਂ ਚਿੱਟੇ ਛਿਲਕੇ ਉਤਰਨ । ਵਾਲ ਝੜਨ ।

ਅੱਖਾਂ—ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ ਨਾਲ ਅੱਥਰੂ ਵਗਣ । ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੋਗਾਂ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਵਗੇ । ਕੁੱਕਰੇ । ਛੱਪਰ ਲਾਲ ਤੇ ਮੋਟੇ । ਬਾਹਮਣੀ, ਛੱਪਰ ਮੋਟੇ, ਸੁੱਜੇ ਹੋਏ, ਚਮੋਣ ਤੇ ਸੜਨ, ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਵਗੇ । ਕਮਜ਼ੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ । ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ ਸੂਰਜ ਨਾਲ ਵਧੇ ਅਤੇ ਘਟੇ । ਹੁੰਦ-ਜਾਲਾ । ਡੋਲੇ ਦੇ ਪਰਦੇ ਤੇ ਛਾਲੇ ਤੇ ਚਿੱਟੇ ਦਾਗ । ਨੀਝ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਸਿਰਪੀੜ । ਮੱਥੇ ਦੇ ਪੱਲਾਂ (Frontal Sinuses) ਦੀ ਸੋਜ । ਡੋਲੇ ਦੀ ਕਾਲੀ ਤੇ ਜ਼ਖਮ । ਰੋਸ਼ਨੀ ਚੁੰਧਿਆ ਦੇਵੇ । ਖੰਘਣ ਤੇ ਛਿੱਕਣ ਨਾਲ ਰੋਗੀ ਪਾਸੇ ਵਲੋਂ ਪਾਣੀ ਵਗੇ । ਅੱਖਾਂ ਅਗੇ ਭੰਬਰਤਾਰੇ । ਅੱਖਰ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਜਾਪਣ ।

ਕੰਨ—ਕੰਨਾਂ ਦੇ ਢੱਲ ਦੀ ਸੋਜ ਕਾਰਨ ਬੋਲਾਪਨ, ਚਿੱਥਣ ਸਮੇਂ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਪਟਾਕੇ । ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਖੁਰਕ, ਸਾੜ ਤੇ ਚੁਭਕਾਂ ।

ਨੱਕ—ਜੁਕਾਮ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਤੇ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ ਨਿਕਾਸ । ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਤਰ ਤੇ ਖੁਸ਼ਕ ਜੁਕਾਮ । ਸੁੰਘਣ-ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਸੁਆਦ-ਸ਼ਕਤੀ ਨਾ ਰਹੇ । ਪਿਛਲਾ ਨਾਸ-ਦੁਆਰ ਖੁਸ਼ਕ ਜਾਪੇ । ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰ ਛਿੱਕਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰ । ਪਿਛਲੇ ਨਾਸ-ਦੁਆਰ ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ ਲੂਣਾ ਨਿਕਾਸ । ਰੱਤ-ਹੀਣ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਜੁਕਾਮ ਤੇ ਨਕਸੀਰ, ਲਹੂ ਪਤਲਾ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ । ਖੰਘਣ ਤੇ ਝੁਕਣ ਨਾਲ ਨਕਸੀਰ ਫੁੱਟੇ । ਨੱਕ ਵਿਚ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਜ਼ਖਮ । ਨੱਕ ਦਾ ਇਕ ਪਾਸਾ ਸੁੰਨ । ਇਨਫਲੂਐਨਜ਼ਾ ਨਾਲ ਛਿੱਕਾਂ ਆਉਣ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਨੱਕ ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਵਗੀ ਜਾਏ ।

ਚਿਹਰਾ—ਪੀਲਾ, ਮੈਲਾ ਜਾਂ ਚੀਕਨਾ । ਕੁਨੀਨ ਦੀ ਕੁਵਰਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਦੋਰੇ ਨਾਲ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਵਗੇ । ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਪੀੜ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਬਲਗਮ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਲਟੀ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ । ਖਾਣ ਸਮੇਂ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਮੁੜ੍ਹਕਾ । ਮੁੱਛਾਂ ਝੜ ਜਾਣ ਤੇ ਖੁਰਕ ਹੋਵੇ । ਪਾਣੀ ਭਰੇ ਛਾਲੇ । ਮਥੇ ਤੇ ਪਾਕਵੇਂ ਉਭਾਰ ।

ਮੂੰਹ—ਮੂੰਹ ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਜਾਏ, ਲੂਣਾ ਸੁਆਦ । ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਛਾਲੇ । ਮੂੰਹ ਵਿਚੋਂ ਲਾਲਾਂ ਵਗਣ । ਝੱਗਦਾਰ ਬਲਗਮ ਥੁੱਕਦਾ ਰਹੇ । ਬੁਲ੍ਹ ਪਾਟ ਜਾਣ, ਸੜਨ ਤੇ ਪੀੜ ਕਰਨ । ਕਾਂ ਢਿਲਕਿਆ ਹੋਇਆ । ਮੂੰਹ ਉਦਾਲੇ ਮੌਤੀਆਂ ਵਰਗੇ ਛਾਲੇ ਵਰਾਫਾਂ ਦੇ ਰਿਸਦੇ ਜ਼ਖਮ । ਥੁੱਕ-ਗਿਲਟੀਆਂ ਦੀ ਸੌਜ ।

ਜੀਭ—ਜੀਭ ਸਾਫ਼ ਤੇ ਲੇਸਲੀ, ਕੰਢਿਆਂ ਤੇ ਝੱਗਦਾਰ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਬੁਲਬਲੇ, ਨੌਕ ਤੇ ਛਾਲੇ । ਚਿਤਰੀ ਜੀਭ । ਸੁੰਨ ਤੇ ਆਕੜੀ ਹੋਈ ਜੀਭ । ਬੇਸੁਆਦਾਪਨ । ਬੱਚਾ ਬੋਲਣਾ ਚਿਰਾਕਾ ਸਿੱਖੇ । ਜੀਭ ਤੇ ਵਾਲ ਜਾਪੇ । ਮੂੰਹ ਤੇ ਜੀਭ ਖੁਸ਼ਕ ਜਾਪਣ ।

ਦੰਦ—ਮਸੂੜੇ ਜ਼ਖਮੀ, ਛੁਹਿਆਂ ਦੁਖਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੋਂ ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਖੂਨ ਵਗੇ । ਦੰਦਪੀੜ ਨਾਲ ਮੂੰਹ ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਜਾਏ ਜਾਂ ਅੱਥਰੂ ਵਗਣ । ਦੰਦ ਖੋਚਲੇ । ਬਾਲਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਚੋਂ ਲਾਲਾਂ ਵਗਦੀਆਂ ਰਹਿਣ ।

ਸੰਘ—ਸੰਘ ਦੀ ਬਲਗਮੀ ਝਿੱਲੀ ਦੀ ਸੌਜ । ਗਲੇ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਖੁਸ਼ਕ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ । ਖੁਨਾਕ ਵਿਚ ਚਿਹਰਾ ਛੁੱਲਿਆ ਤੇ ਪੀਲਾ, ਉੱਘਲਾਹਟ, ਪਾਣੀ ਵਰਗੀਆਂ ਟੱਟੀਆਂ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਲਟੀ ਅਤੇ ਲਾਲਾਂ । ਖੁਨਾਕ ਪਿੱਛੋਂ ਪਖਿਆਘਾਤ, ਖੁਰਾਕ ਗ਼ਲਤ ਪਾਸੇ ਵਲ ਚਲੀ ਜਾਏ, ਕੇਵਲ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਹੀ ਨਿਗਲੇ ਜਾ ਸਕਣ । ਗਿਲ੍ਹੜ ਨਾਲ ਮੂੰਹ ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਵਗੇ । (ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ, ਪਰਧਾਨ ਐਸਧੀ) । ਕਨਪੋੜਿਆਂ ਨਾਲ ਲਾਲਾਂ ਵਗਣ । ਧੌਣ ਦਾ ਸੌਕੜਾ ।

ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਲੱਛਣ—ਮਿਹਦੇ ਦੀਆਂ ਸਭ ਹਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਰੋਗ ਜਦੋਂ ਮੂੰਹ ਚੋਂ ਲਾਲਾਂ ਵਗਣ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਲਟੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੀਭ ਤੇ ਸਾਫ਼, ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਝੱਗਦਾਰ ਮੈਲ ਹੋਵੇ। ਲੂਣੀਆਂ ਅਤੇ ਕੋੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤੀਬਰ ਇੱਛਾ। ਡਾਢੀ ਤੇਹ, ਵਧੇਰੇ ਮਿਕਦਾਰ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਪੀਏ। ਹੜਬੁੰ ਹੜਬੁੰ ਕਰਦਾ। ਰੋਟੀ ਨੂੰ ਚਿੱਤ ਨਾ ਕਰੇ। ਬਦਹਜ਼ਮੀ ਨਾਲ ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਪੀੜ, ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਭਰ ਜਾਏ। ਖੱਟਾ ਜਾਂ ਲੂਣਾ ਸੁਆਦ। ਯਰਕਾਨ ਸਮੇਂ ਉਂਘਲਾਹਟ। ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੇ ਡੋਬ। ਮਿਹਦਾ ਭਾਰਾ ਭਾਰਾ ਤੇ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ।

ਪੇਟ ਅਤੇ ਟੱਟੀ—ਆਂਦਰਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਕੀ ਤੋਂ ਕਬਜ਼। ਕਬਜ਼ ਨਾਲ ਸਿਰਪੀੜ ਅਤੇ ਸਿਰ ਦਾ ਭਾਰਾਪਨ। ਟੱਟੀ ਖੁਸ਼ਕ, ਗੁਦਾ ਵਿਚ ਚੋਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਸਾੜ ਪਾਏ ਜਾਂ ਟੱਟੀ ਪਿੱਛੋਂ ਗੁਦਾ ਪਾਟ ਜਾਏ, ਚਿਮਾਏ ਅਤੇ ਖੂਨ ਵਗੇ। ਦਸਤ, ਟੱਟੀ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ, ਝੱਗਦਾਰ, ਚੀਕਨੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੁਦਾ ਦੁਖੇ ਅਤੇ ਚਿਮਾਏ, ਦਿਨ ਸਮੇਂ ਵਾਧਾ। ਦਸਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਿਕਲ ਜਾਣ। ਪੁਰਾਣੇ ਦਸਤ। ਦਸਤ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ। ਗੁਦਾ ਉਦਾਲੇ ਦੱਦਰਾਂ। ਬਵਾਸੀਰ ਵਿਚ ਡੰਗ ਵੱਜਣ ਅਤੇ ਕਬਜ਼।

ਮੂਤਰ-ਪ੍ਰਬੰਧ—ਬਹੁ-ਮੂਤਰ ਨਾਲ ਸੋਕੜਾ, ਪਿਆਸ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰਿਆ। ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਿਚ ਲਹੂ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਪਿੱਛੋਂ ਵਾਢ ਅਤੇ ਸਾੜ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਿਸ਼ਾਬ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਪਿਸ਼ਾਬ ਚਿਰ ਪਿੱਛੋਂ ਨਿਕਲਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇ।

ਪੁਰਸ਼ ਜਣਨੰਗ—ਪੁਰਾਣਾ ਸੁਜ਼ਾਕ, ਪਤਲੀ, ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ, ਸਾੜ ਪਾਉਂਦੀ ਚਿਕਨੱਤ ਦਾ ਨਿਕਾਸ। ਪੁਰਾਣਾ ਆਤਸ਼ਕ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਤਲਾ ਲਹੂ ਸਿੰਮੇ ਅਤੇ ਪੇੜੂ ਤੋਂ ਵਾਲ ਝੜ ਜਾਣ। ਵੀਰਜਪਾਤ ਪਿੱਛੋਂ ਠੰਢ ਲਗੇ, ਥਕੇਵਾਂ ਹੋ ਜਾਏ ਅਤੇ ਕਾਮ-ਚੇਸ਼ਟਾ ਵਧ ਜਾਏ। ਨਮਰਦੀ। ਸੁਪਾਰੀ ਦੇ ਪਰਦੇ ਦੀ ਜਲ-ਸੋਜ। ਅੰਡ-ਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਪਾਣੀ। ਪ੍ਰਾਸਟੇਟ ਗਿਲਟੀ ਦੇ ਰਸ ਦਾ ਨਿਕਾਸ।

ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਣਨੰਗ—ਰਿਤੂ ਚਿਰ ਪਿਛੋਂ ਆਏ ਅਤੇ ਸਿਰਪੀੜ ਹੋਵੇ, ਖੂਨ ਪਤਲਾ, ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ । ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਦਾਸੀ ਅਤੇ ਰੋਣਾ । ਪ੍ਰਦਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਰਿਤੂ ਦੀ ਥਾਂ ਆਏ, ਪ੍ਰਦਰ ਚਿਮਾਂਦਾ, ਸਾੜਦਾ, ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ, ਅਤੇ ਚੌਖਾ । ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਚਿੱਟੀ ਗਾੜ੍ਹੀ ਆਂ ਦਾ ਨਿਕਾਸ । ਭਗ ਦੀ ਅਸੁਭਾਵਕ ਖੁਸ਼ਕੀ । ਭੋਗ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਪੀੜ ਹੋਵੇ । ਪ੍ਰਦਰ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ, ਚੀਕਨਾ, ਉਚੇੜਦਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੁਰਕ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਪੇਡੂ ਦੇ ਵਾਲ ਝੜ ਜਾਣ । ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਏ, ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਹਿਣਾ ਪਏ । ਧਰਨ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਪਿਠ ਪਰਨੇ ਲੰਮੇ ਪਿਆਂ ਅਤੇ ਸਰਹਾਣਾ ਹੇਠ ਦਿਤਿਆਂ ਅਰਾਮ । ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਹੇਠਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰ ਪਏ । ਦਬਿਆ ਹੋਇਆ ਸੁਜਾਕ ।

ਗਰਭ—ਝੱਗਦਾਰ, ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ ਬਲਗਮ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਜਣੇਪੇ ਅਤੇ ਦੁਧ ਪਿਆਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ (Lactation Period) ਵਾਲ ਝੜ ਜਾਣ । ਬਣਾਂ ਦੀਆਂ ਗਿਲਟੀਆਂ ਸੁੱਕ ਜਾਣ ।

ਸੁਆਸ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਸਾਰੇ ਸੁਆਸ ਰੋਗਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ ਝੱਗਦਾਰ ਬਲਗਮ ਨਿਕਲੇ । ਸੁਆਸ-ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ, ਬੱਬਰ ਹੇਠ ਖਰਖਰੀ ਹੋ ਕੇ ਖੰਘ ਆਏ । ਖੰਘ ਨਾਲ ਸਿਰ ਪਾਟੇ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਿਕਲ ਜਾਏ, ਢਿਡ ਪੀੜ ਹੋਵੇ, ਅੱਥਰੂ ਵਗਣ, ਦਿਲ ਧੜਕੇ ਅਤੇ ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਚੁਭਕਾਂ ਪੈਣ, ਸਿਆਲ ਵਿਚ ਵਾਧਾ । ਸੁਆਸ-ਨਾਲੀਆਂ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਨਜ਼ਲਾ । ਦਮੇ ਨਾਲ ਚੌਖੀ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ ਬਲਗਮ ਨਿਕਲੇ । ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ ਸੋਜ, ਬਲਗਮ ਖੜਕੇ, ਖੰਘਿਆਂ ਪਤਲੀ ਝੱਗਦਾਰ ਬਲਗਮ ਉਖਿਆਈ ਨਾਲ ਨਿਕਲੇ । ਤਰ ਪਲੂਰਿਸੀ । ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ ਜਲ-ਸੋਜ, ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ ਬਲਗਮ ਜਿਸ ਦਾ ਕਦੇ ਕਦੇ ਲੂਣਾ ਸੁਆਦ ਹੋਵੇ । ਸੰਘ ਬਹਿ ਜਾਏ, ਪੀੜ ਕਰੇ, ਔਖਾ ਸਾਹ ।

ਲਹੂ-ਗੋੜ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਰੱਤ-ਗੀਣ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ।

ਜਲ-ਸੰਜ । ਨਾੜੀ ਤੇਜ ਜਾਂ ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ ਚੱਲੇ, ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਲੇਟਿਆਂ ਵਾਧਾ, ਸਾਰਾ ਸਰੀਰ ਧਮਕੇ, ਖਾਸ ਕਰ ਮਿਹਦਾ । ਦਿਲ ਦਾ ਅਕਾਰ ਵਧ ਜਾਏ, ਵਾਰ ਵਾਰ ਲੇਟਣਾ ਪਏ, ਹੱਥ ਠੰਢੇ ਤੇ ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਸੁੰਨ । ਲਹੂ ਪਤਲਾ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ, ਜੰਮ ਨਾ ਸਕੇ ।

ਕੰਡ ਤੇ ਸਾਖਾਂ—ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਧੋਣ ਸੁੱਕ ਜਾਏ । ਲੱਕ ਪੀੜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਰੜੀ ਥਾਂ ਤੇ ਲੇਟਿਆਂ ਅਰਾਮ ਆਏ, ਖੰਘਣ ਨਾਲ ਵਾਧਾ । ਗੰਠੀਏ ਦੇ ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ ਹਮਲੇ । ਜੋੜਾਂ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਵਾਤਰੋਗ । ਜੋੜਾਂ ਵਿਚ ਪਟਾਕੇ ਪੈਣ । ਲੱਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹਿਲਣ, ਅਰਾਮ ਨਾਲ ਬਹਿ ਨਾ ਸਕੇ । ਸੁੱਤੇ ਪਿਆਂ ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਨੂੰ ਝਟਕੇ ਵੱਜਣ । ਲੱਕ ਠੰਢਾ ਜਾਪੇ । ਉਠਣ ਲਗਿਆਂ ਲੱਕਪੀੜ ਹੋਵੇ । ਨਹੁੰਆਂ ਦੀਆਂ ਛਿਲਤਾਂ । ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਚਮੜੀ ਖੁਸ਼ਕ ਅਤੇ ਫੱਟੀ ਹੋਈ, ਖਾਸ ਕਰ ਨਹੁੰਆਂ ਉਦਾਲੇ ਦੀ । ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਵਿਚ ਮਹੁਕੇ । ਗੰਘਣ ਦੀ ਪੀੜ, ਖੁੱਚਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਦੀਆਂ ਨਸਾਂ ਸੁੰਗੜ ਜਾਣ । ਲੱਤਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ! ਜੋੜਾਂ ਉਦਾਲੇ ਛਪਾਕੀ । ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਚੀਰ । ਲੱਤਾਂ ਅਕਸਰ ਸੌ ਜਾਣ ।

ਸਨਾਯੂ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ ਦੇ ਹਮਲੇ ਗਿਣੇ ਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਤੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਲਾਲਾਂ ਜਾਂ ਅਥਰੂ ਵਗਣ । ਰੋਗੀ-ਅੰਗ ਸੁੰਨ ਜਾਪਣ । ਮਾਸ-ਪੱਠੇ ਢਿੱਲੇ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ । ਹਰ ਵੇਲੇ ਥਕਿਆ ਟੁਟਿਆ, ਕੰਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜੀਅ ਨਾ ਕਰੇ । ਕੰਗਰੋੜ ਛੁਹ ਜਾਂ ਦਬਾਉ ਸਹਾਰ ਨਾ ਸਕੇ । ਲੱਕ ਵਿਚ ਪਖਿਆਘਾਤਕ ਪੀੜ । ਨਸਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਚੀਸਾਂ ਪੈਣ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਭਰੇ ਉਭਾਰ ਹੋਣ । ਹਿਸਟੀਰੀਆ ਨਾਲ ਦੁਰਬਲਤਾ ਤੇ ਕੁੜੱਲਾਂ, ਸਵੇਰੇ ਵਾਧਾ । ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਥੱਕ ਜਾਏ । ਝੋਲਾ । ਹਿਡਰੀ (ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ) । ਮਿਰਗੀ । ਮਾਸ-ਪੱਠੇ ਫਰਕਣ ।

ਨੀਂਦ—ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਇਕੱਤਰ ਹੋਣ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਨੀਂਦ ਆਏ । ਨੀਂਦ ਤਾਜ਼ਾ ਦਮ ਨਾ ਕਰੇ, ਸਵੇਰੇ ਉੱਠਣ ਪਿਛੋਂ ਥੱਕਿਆ ਟੁਟਿਆ ਜਾਪੇ । ਲਗਾਤਾਰ ਸੁੱਤੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ । ਘਰ ਵਿਚ

ਡਾਕੂਆਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ । ਨੀਂਦ ਵਿਚ ਵਾਰ ਵਾਰ ਤਭਕੇ ।

ਤਾਪ—ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਪ, ਜਦੋਂ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਲੱਛਣ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ, ਜਿਵੇਂ ਮਦਹੋਸ਼ੀ, ਉੱਘਲਾਹਟ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਲਟੀ, ਝਟਕੇ ਵਜਣੇ ਆਦਿ । ਕੁਨੈਨ ਦੀ ਕੁਵਰਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਸਿਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਨਵੀਆਂ ਪੁੱਟੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਦਾ ਤਾਪ । ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਪਾਲਾ ਲਗੇ, ਤਾਪ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਸਿਰਪੀੜ ਅਤੇ ਪਿਆਸ, ਪਸੀਨਾ ਖੱਟਾ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਲੱਕ ਪੀੜ, ਥਕੇਵਾਂ, ਪਲਿੱਤਣ ਅਤੇ ਬੁਲ੍ਹਾਂ ਤੇ ਤਾਪ ਦੇ ਉਭਾਰ ।

ਚਮੜੀ—ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਭਰੇ ਛਾਲੇ ਅਤੇ ਪਤਲੇ ਚਿੱਟੇ ਛਿਲਕੇ । ਚਮੜੀ ਚੋਕਨੀ, ਬਿੱਧੀ ਖਾਸ ਕਰ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲੇ ਭਾਗਾਂ ਤੇ । ਵਾਲ ਖੁਸ਼ਕ ਹੋ ਜਾਣ ਅਤੇ ਝੜ ਜਾਣ । ਐਗਜ਼ਿਮਾ, ਬਰੀਕ ਛਿਲਕੇ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਭਰੇ ਉਭਾਰ । ਕਿਸੇ ਰੋਗ ਵਿਚ ਦੱਦਰਾਂ ਵਰਗੇ ਉਭਾਰ, ਫਲੂਹੇ, ਪਾਣੀ ਭਰੇ ਛਾਲੇ । ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਵਿਚ ਮਹੁਕੇ । ਖੋਪਰੀ ਤੋਂ ਚਿੱਟੇ ਛਿਲਕੇ ਉਤਰਨ । ਕੀੜੇ ਮਕੋੜਿਆਂ ਦੇ ਡੰਗ । ਪੱਟਾਂ ਅਤੇ ਅੰਡ-ਕੋਸ਼ ਵਿਚਾਲੇ ਘਸਰਾਂ, ਚਮੜੀ ਉਧੜੇ । ਕਾਟਵੇਂ ਨਿਕਾਸ । ਛਪਾਕੀ, ਸਰੀਰਕ ਖੋਚਲ ਪਿੱਛੋਂ ਬਹੁਤ ਖੁਰਕ ਹੋਵੇ । ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਮੋੜਾਂ ਵਿਚ ਚੰਬਲ । ਵਧੇਰੇ ਲੂਣ ਖਾਣ ਤੋਂ ਐਗਜ਼ਿਮਾ । ਭਰਵੱਟਿਆਂ ਤੇ, ਕੰਨਾਂ ਪਿੱਛੇ, ਵਾਲਦਾਰ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਸਿਰਿਆਂ ਤੇ, ਮੱਥੇ ਜਾਂ ਗਿੱਚੀ ਵਿਚ ਅਤੇ ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਮੋੜਾਂ ਤੇ ਐਗਜ਼ਿਮਾ । ਨਹੁੰ ਖੁਸ਼ਕ, ਤਿੜਕੇ ਹੋਏ । ਵਾਰੀ ਦੇ ਤਾਪ ਵਿਚ ਛਪਾਕੀ ।

ਤੰਤੂ—ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਜਲ-ਸੋਜ । ਜਾਲ-ਵਤ ਤੰਤੂਆਂ (Areolar Tissues) ਵਿਚ ਤਸ ਜਾਂ ਜਲ ਇਕੱਤਰ ਹੋਣਾ । ਰੱਤ-ਹੀਣ ਹਾਲਤਾਂ, ਲਹੂ ਪਤਲਾ, ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ । ਭੁੱਸ । ਲੂਣ ਦੀ ਕੁਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਰੱਤ-ਹੀਣਤਾ । ਸੋਕੜਾ, ਪੀਲੱਤਣ । ਚਮੜੀ ਗੀਦੀ, ਪਿਲਪਿਲੀ, ਸੁੰਨ । ਰੋਗੀ ਚੰਗਾ ਚੌਖਾ ਖਾਂਦਿਆਂ ਸੁਕਦਾ ਜਾਏ । ਸੋਕੜਾ, ਖਾਸ ਕਰ ਧੋਣ ਦਾ । ਸਾਰੀਆਂ ਬਲਗਮੀ ਝਿੱਲੀਆਂ ਦਾ ਨਜ਼ਲਾ । ਸਭ ਸੇਮਾਂ ਤੇ

ਨਿਕਾਸ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ, ਚੀਕਨੇ, ਉਬਲੇ ਨਿਸ਼ਾਸਤੋ ਵਰਗੇ । ਚਿੱਬ-ਖੜਿੱਬੇ ਨਹੀਂ ।
ਲਸਿਕਾ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ (Lymphatic Glands) ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸੋਜਾਂ।
ਕੰਨਪੇੜੇ ।

ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ—ਵਾਧਾ, ਸਵੇਰੇ, ਸਮੁੰਦਰ ਕੰਢੇ ਅਤੇ ਠੰਢੀ ਰੁਤ ਵਿਚ।
ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ, ਸਿਲਵਰ ਨਾਈਟ੍ਰੇਟ ਅਤੇ ਕੁਨੈਨ ਦੀ ਕੁਵਰਤੋਂ
ਪਿੱਛੋਂ ਰੋਗ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ।

ਲੱਕ ਪੀੜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਰੜੀ ਥਾਂ ਤੇ ਲੇਟਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਸ਼ਾਮ
ਸਮੇਂ ਰੋਗ ਵਿਚ ਘਾਟਾ ।

ਸ਼ਕਤੀ—ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਉਚੇਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ
ਹਨ । ਕੀੜੇ ਮਕੋੜਿਆਂ ਦੇ ਡੰਗ ਵਿਚ ਨੀਵੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਲਾਭਦਾਇਕ
ਹਨ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ (Natrum Phos)

(ਨੈਟਰਮ ਫਾਸਫੋਰੀਕਮ, ਸੋਡੀਅਮ ਫਾਸਫੇਟ, ਫਾਸਫੇਟ ਆਫ ਸੋਡਾ)

ਇਹ ਲੂਣ ਲਹੂ, ਮਾਸ-ਪੱਠਿਆਂ, ਨਸਾਂ, ਦਿਮਾਗੀ ਕੋਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤਰਾ-ਕੋਸ਼ਕ ਵਸਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ।

ਇਸ ਲੂਣ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਲੱਛਣ ਉਤਪਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ :—

1. ਦੂਧ ਅਤੇ ਖੰਡ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਬਾਲਾਂ ਦੇ ਰੋਗ ।
2. ਖਟਾਸ ਦਾ ਵਧ ਜਾਣਾ ।
3. ਜੀਭ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੇ ਪੀਲੀ ਥਿੱਧੀ ਮੈਲ । ਨਰਮ ਤਾਲੂ ਪੀਲਾ ਤੇ ਥਿੱਧਾ ।
4. ਗੂੜ੍ਹੇ ਪੀਲੇ ਨਿਕਾਸ ।
5. ਖੱਟੇ ਡਕਾਰ, ਖੱਟੇ ਨਿਕਾਸ—ਉਲਟੀ, ਟੱਟੀ, ਪ੍ਰਦਰ, ਪਸੀਨਾ ਆਦਿ ।
6. ਹਰੇ ਦਸਤ ।
7. ਹਜ਼ੀਰਾਂ ਅਤੇ ਤਪਦਿਕ ਦੀ ਪਰਧਾਨ ਐਸਥੀ ।

ਲੱਛਣ

ਮਾਨਸਿਕ ਲੱਛਣ—ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰਾਲਤਾ । ਰਾਤ ਨੂੰ ਡਰ ਆਏ । ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਡਰ, ਜਿਵੇਂ ਕੁਝ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ । ਨਗੂਣੀ ਗਲੀ ਚਿੜਚਿੜਾ ਹੋ ਜਾਏ, ਖਿਝ ਜਾਏ ਤੇ ਘਾਬਰ ਜਾਏ ।

ਸਿਰ—ਸਵੇਰੇ ਉਠਦਿਆਂ ਸਾਰ ਤਾਲੂ ਵਿਚ ਪੀੜ । ਸਿਰਪੀੜ ਨਾਲ ਖੱਟੀ ਉਲਟੀ । ਚੱਕਰ ਆਉਣ ।

ਅੱਖਾਂ—ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਸੋਜ, ਸੁਨਹਿਰੀ ਪੀਲਾ, ਚੋਕਨਾ ਨਿਕਾਸ, ਸਵੇਰੇ ਛੱਪਰ ਜੁੜ ਜਾਣ । ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਪਰਦੇ ਵਿਚ ਪਾਕ । ਅੱਖਾਂ ਚੋਂ ਸੜਦਾ ਪਾਣੀ ਨਿਕਲੇ । ਕਿਰਮਾਂ ਕਾਰਨ ਭੈਂਗਾ ਪਨ । ਕੁੱਕਰੇ, ਛੱਪਰਾਂ ਹੇਠ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਛਾਲੇ । ਹੁੰਦਲੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਅੱਖਾਂ ਅਗੇ ਪਰਦਾ ਜਾਪੇ ।

ਕੰਨ—ਕੰਨ ਦਾ ਬਾਹਰਲਾ ਭਾਗ ਦੁਖੇ । ਕੰਨ ਦੁਖਦੇ, ਤਤੇ ਅਤੇ ਸੜਦੇ । ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਖੁਰਕ ਹੋਵੇ ।

ਨੱਕ—ਰੋਗੀ ਨੱਕ ਮਲੇ । ਨਜ਼ਲਾ, ਗਾੜ੍ਹਾ, ਪੀਲਾ ਅਤੇ ਪਾਕ ਵਾਲਾ ਨਿਕਾਸ । ਨੱਕ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੇ ਤਣਾਓ । ਨੱਕ ਨੂੰ ਖੁਰਕ ਹੋਵੇ ।

ਚਿਹਰਾ—ਤਾਪ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਚਿਹਰਾ ਲਾਲ । ਮੂੰਹ ਅਤੇ ਨੱਕ ਦੁਆਲੇ ਚਿਟਿਆਈ ।

ਮੂੰਹ—ਮੂੰਹ ਦੀ ਛੱਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਤੇ ਖੱਟੀ ਥਿੰਧੀ ਮੈਲ । ਖੱਟਾ ਸੁਆਦ । ਕਸੈਲਾ ਸੁਆਦ ।

ਜੀਭ—ਜੀਭ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਭਾਗ ਤੇ ਚੀਕਨੀ ਜਾਂ ਸੁਨਹਿਰੀ ਖੱਟੀ ਮੈਲ । ਜੀਭ ਦੀ ਨੱਕ ਤੇ ਛਾਲੇ ।

ਦੰਦ—ਬੱਚੇ ਨੀਂਦ ਸਮੇਂ ਦੰਦੀਆਂ ਕਰੀਚਣ ।

ਸੰਘ—ਸੰਘ ਦੁਖਦਾ ਅਤੇ ਅੱਲਾ । ਸੰਘ ਅਤੇ ਗਲੇ (Tonsils) ਸੁੱਜੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਿਲ੍ਹੀ, ਕਰੀਮ ਵਰਗੀ ਜਾਂ ਸੁਨਹਿਰੀ ਖੱਟੀ ਮੈਲ ਨਾਲ ਢੱਕੇ ਹੋਏ । ਸੰਘ ਵਿਚ ਇਕ ਗੋਲਾ ਜਾਪੇ, ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਨਿਗਲਨ ਨਾਲ ਵਾਧਾ । ਪਿਛਲੇ ਨਾਸ-ਦੁਆਰ ਚੋਂ ਗਾੜ੍ਹੀ, ਖੱਟੀ ਬਲਗਮ ਡਿਗੇ, ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਵਾਧਾ ।

ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਲੱਛਣ—ਖਟਾਸ, ਮਿਹਦੇ ਚੋਂ ਖੱਟਾ ਪਾਣੀ ਨਿਕਲੇ । ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਜ਼ਖਮ । ਖਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਇਕ ਸੀਮਤ ਥਾਂ ਤੇ ਪੀੜ । ਖੱਟੇ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਕਾਲੀ ਸ਼ੈ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਭੁਖ ਨਾ ਰਹੇ । ਬੱਚਾ ਜੰਮਿਆ ਹੋਇਆ ਦੁਧ ਉਲਟੀ ਕਰ ਦੇਵੇ । ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਦੇ ਦੋ ਘੰਟੇ ਪਿੱਛੋਂ ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਪੀੜ । ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸੂਲ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਰੀਆਂ, ਖੱਟੀ ਬੋ ਵਾਲੀਆਂ ਟੱਟੀਆਂ ਆਉਣ ਜਾਂ ਜੰਮੇ ਹੋਏ ਦੁਧ ਦੀ ਉਲਟੀ ਆਏ । ਕਿਰਮਾਂ ਕਾਰਨ ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਪੀੜ । ਮਿਹਦਾ ਖਾਲੀ ਖਾਲੀ ਜਾਪੇ, ਡੋਬ ਪੈਣ । ਮਿਹਦਾ ਭਾਰਾ ਭਾਰਾ ਜਾਪੇ ।

ਪੇਟ ਤੇ ਟੱਟੀ—ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਦਸਤ, ਟੱਟੀ ਹਰੀ, ਖੱਟੀ ਬੋ ਵਾਲੀ, ਆਂ ਦੇ ਢੇਰ, ਪਨੀਰ ਦੇ ਚੌਂਕਿਆ ਵਰਗੀ, ਥੌੜੀ ਤੇ ਵਾਰ ਵਾਰ । ਰੋਗੀ ਕਿਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਗੁਦਾ ਪੀੜ ਕਰੇ । ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਰਮ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਰੋਗੀ ਨੱਕ ਮਲੇ, ਉਸ ਦੀ ਗੁਦਾ ਵਿਚ ਖੁਰਕ ਹੋਵੇ, ਦਿਡ ਪੀੜ ਅਤੇ ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਖਟਾਸ ਹੋਵੇ, ਬੇਚੈਨ ਨੀਂਦ । ਆਂਦਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ।

ਮੂਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਾਰ ਵਾਰ, ਰੋਕ ਨਾ ਸਕੇ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਹਾਜ਼ਤ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ ਆਏ, ਅਤੇ ਰੋਗੀ ਨੂੰ ਕਿਲ੍ਹਣਾ ਪਏ । ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਿਸ਼ਾਬ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨਿਕਲ ਜਾਏ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਖਟਾਸ ਦੇ ਲੱਛਣ ਹੋਣ । ਵਾਤਰੋਗ ਵਿਚ ਪਿਸ਼ਾਬ ਗੂੜ੍ਹਾ ਲਾਲ ।

ਪੁਰਸ਼ ਜਣਨੰਗ—ਸੁਪਨੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਵੀਰਜਪਾਤ ਹੋ ਜਾਏ । ਵੀਰਜ ਪਤਲਾ, ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ । ਕਾਮਚੇਸ਼ਟਾ ਨਾ ਰਹੇ ਜਾਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਆ ਕੇ ਵਧ ਜਾਏ ।

ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਣਨੰਗ—ਰਿਤੂ, ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਪੀਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਪਹਿਰ ਪਿਛੋਂ ਸਿਰਪੀੜ ਹੋਵੇ । ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਟੱਟੀ ਪਿਛੋਂ ਡੋਬ ਪੈਣ । ਧਰਨ ਟਿਕਾਣੇ ਤੋਂ ਹਿਲ ਜਾਏ ਅਤੇ ਵਾਈ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ਹੋਣ । ਪ੍ਰਦਰ, ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ, ਚੀਕਨਾ, ਖੱਟਾ, ਜੋ ਖਾਰਸ਼, ਅੱਲਾਪਨ ਅਤੇ ਪੀੜ ਉਤਪਨ ਕਰੇ । ਖੱਟੀ ਬੋ ਵਾਲੇ ਨਿਕਾਸ, ਜੀ ਖਰਾਬ ਕਰ ਦੇਣ । ਭਗ ਚੋਂ ਖੱਟੇ ਨਿਕਾਸ ਕਾਰਨ ਬਾਂਝਪਨ ।

ਗਰਭ—ਖੱਟੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਪਤਲੀ ਉਲਟੀ ।

ਸੁਆਸ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਤਪਦਿਕ ਜਦੋਂ ਖੰਘਾਰ ਕਢਣ ਸਮੇਂ ਬੁਲ੍ਹ ਦੁਖਣ, ਜਾਂ ਮੂੰਹ ਤੇ ਜੀਭ ਆੱਲੇ ਹੋ ਜਾਣ ।

ਲਹੂ-ਗੇੜ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਦਿਲ ਦੁਆਲੇ ਕੰਬਣੀ ਜਿਸ ਦਾ ਵਾਧਾ

ਖਾਣ ਪਿਛੋਂ ਹੋਵੇ । ਜੌੜਾਂ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਹੋਣ । ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ ਨਾੜੀ ਚਲਦੀ ਅਨੁਭਵ ਹੋਵੇ ।

ਕੰਡ ਅਤੇ ਸ਼ਾਖਾਂ—ਧੋਣ ਦੀਆਂ ਗਿਲਟੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ । ਗਿਲੁੜ । ਕੰਡ ਅਤੇ ਧੋਣ ਵਿਚ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ । ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਠੰਢੀਆਂ । ਡਾਵਾਂ ਡੋਲ ਤੋਰ । ਜੌੜਾਂ ਵਿਚ ਵਾਈ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ, ਲੱਤਾਂ ਵਿਚ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ । ਜੌੜਾਂ ਵਿਚ ਕੜਾਕੇ, ਚਿਰਚਿਰ, ਪੀੜ ਅਤੇ ਦੁਖਣ ।

ਸਨਾਯੂ-ਪ੍ਰਬੰਧ—ਕਿਰਮਾਂ ਕਾਰਨ ਭੈਂਗਾਪਨ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਪੱਠਿਆਂ ਦੀ ਫਰਕਣ । ਮਾਨਸਿਕ ਖੋਚਲ ਅਤੇ ਹੱਦੋਂ ਵਧ ਭੋਗ ਵਿਲਾਸ ਪਿਛੋਂ ਨਸਾਂ ਦੀ ਦੁਰਬਲਤਾ । ਸਰੀਰ ਥਕਿਆ ਟੁੱਟਿਆ, ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਡੋਬ, ਧੋਣ ਦਾ ਅਕੜੇਵਾਂ, ਕਾਂਬਾ ਅਤੇ ਧੜਕਣ । ਪ੍ਰਾਲਤਾ ।

ਨੀਂਦ—ਕਿਰਮਾਂ ਕਾਰਨ ਬੇਚੈਨ ਨੀਂਦ । ਰੋਗੀ ਉਂਘਲਾਏ ਅਤੇ ਬੈਠਾ ਬੈਠਾ ਸੌਂ ਜਾਏ । ਖੁਰਕ ਕਾਰਨ ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਏ । ਸੁੱਤਿਆਂ ਦੰਦ ਕਰੀਚੇ ਅਤੇ ਡਡਿਆ ਉਠੇ, ਨੱਕ ਮਲੇ ਅਤੇ ਗੁਦਾ ਵਿਚ ਖਾਰਸ਼ ਹੋਵੇ ।

ਤਾਪ—ਖੱਟੀ ਬੋ ਵਾਲਾ ਪਸੀਨਾ । ਵਾਰੀ ਦੇ ਤਾਪ ਨਾਲ ਖੱਟੀ ਉਲਟੀ । ਪੈਰ ਦਿਨ ਸਮੇਂ ਬਰਫ ਵਾਂਗ ਠੰਢੇ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੜਨ । ਰੋਜ਼ ਦੁਪਹਿਰ ਪਿਛੋਂ ਸਿਰਪੀੜ ਅਤੇ ਗਰਮੀ ਦਾ ਉਬਾਲ ।

ਚਮੜੀ—ਐਗਜ਼ਿਮਾ, ਤੇਜ਼ਾਬੀ, ਚੀਕਨੇ ਖੱਟੇ ਨਿਕਾਸ । ਯਰਕਾਨ, ਖੱਟੀ ਚਮੜੀ । ਸੁਨਹਿਰੀ ਖੱਟੇ ਛੋੜ । ਸਿਰ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਦੱਦਰ ਜਿਸ ਤੇ ਮੋਟੇ ਖਰੀਂਢ ਬਣ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੇਠ ਪਾਕ ਜਮ੍ਹਾ ਹੋ ਜਾਏ ।

ਛਪਾਕੀ, ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਖਾਰਸ਼ ਜਿਵੇਂ ਕੀਤੇ ਮਕੌੜੇ ਡੰਗ ਰਹੇ ਹੋਣ ।
ਗਿੱਟਿਆਂ ਦੇ ਜੌੜਾਂ ਤੇ ਖਾਰਸ਼ ਅਤੇ ਐਗਜ਼ਿਮਾ ਵਰਗੇ ਉਭਾਰ ।

ਤੰਤੂ—ਖੱਟੇ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਦ ਰੰਗੇ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੋਮ । ਲਹੂ ਦਾ
ਕੈਂਸਰ । ਲਸਿਕਾ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ । ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸੌਕੜਾ । ਯਰਕਾਨ ।
ਰੱਤ-ਹੀਣਤਾ । ਵਾਤਰੋਗ ਨਾਲ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਲੱਛਣ ।

ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ—ਦੁਧ ਪੀਣ ਤੇ ਖੰਡ ਖਾਣ ਨਾਲ ਅਤੇ ਤੂਫਾਨ
ਸਮੇਂ ਵਾਧਾ ।

ਸ਼ਕਤੀ— $3\times$, $6\times$ ਅਤੇ ਉਚੇਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ (Natrum Sulph)

(ਨੈਟਰਮ ਸਲਫਿਊਰੇਕਮ, ਸੋਡੀਅਮ ਸਲਫੇਟ, ਸਲਫੇਟ ਆਫ ਸੋਡਾ)

ਇਹ ਲੂਣ ਅੰਤਰਾ-ਕੋਸ਼ਕ ਰਸਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪਰਧਾਨ ਕੰਮ ਤੰਤੂ, ਲਹੂ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਰਸਾਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲੂਣ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਨੈਟਰਮ ਮਿਊਰ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਲੂਣ ਪਾਣੀ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰਖਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਿੱਟਾ ਉਲਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨੈਟਰਮ ਮਿਊਰ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪਾਣੀ ਖਿਚਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ ਕੋਸ਼ਾਣੂਆਂ ਦੇ ਪੁੱਠੇ ਰੂਪਾਂਤਰ (Retrogressive Metamorphosis) ਸਮੇਂ ਬਣੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਚੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਊਰ ਕੋਸ਼ਾਣੂਆਂ ਨੂੰ ਪਾੜਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਨੋਕਤਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ ਲਹੂ ਦੇ ਨਕਾਰਾ ਚਿੱਟੇ ਕਣਾਂ ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਖਿਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਲੂਣ ਲਿਊਕੈਮੀਆ (ਲਹੂ ਵਿਚ ਚਿੱਟੇ ਕਣ ਵਧ ਜਾਣ ਦਾ ਇਕ ਘਾਤਕ ਰੋਗ) ਦੀ ਔਸ਼ਧੀ ਹੈ।

ਜੇ ਸੋਡੀਅਮ ਸਲਫੇਟ ਦੀ ਅਣੂਗਤੀ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਕਾਰਨ ਅੰਤਰਾ-ਕੋਸ਼ਕ ਵਿਥਾਂ ਚੋਂ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਅਤੀ ਮੱਠਾ ਹੋ ਜਾਏ ਤਾਂ ਲਹੂ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਪਤਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰੋਗੀਆਂ ਦਾ ਲਹੂ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਪਤਲਾ ਹੋ ਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਸਾ ਸਿਲ੍ਹੀ ਰੁਤ ਵਿਚ, ਪਾਣੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਅਤੇ ਸਿਲ੍ਹੇ ਤਹਿਖਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਗੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਚੰਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਈਆਂ :—

1. ਜੀਭ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੇ ਗੰਦੀ, ਹਰੀ ਸਲੇਟੀ ਜਾਂ ਹਰੀ ਭੂਰੀ ਮੈਲ ।
2. ਪੀਲੇ ਪਾਣੀ ਵਰਗੇ ਨਿਕਾਸ—ਟੱਟੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ, ਚਮੜੀ, ਛਾਲੇ ਆਦਿ ।
3. ਦੁਖਦਾਈ ਅਫਾਰਾ, ਖਾਸ ਕਰ ਪੇਟ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ।
4. ਆਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਗੜਗੜ, ਅਤੇ ਪਿਛੋਂ ਅਚਾਨਕ ਪਿੜਪਿੜ ਕਰਦੀ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਟੱਟੀ ਨਿਕਲੇ, ਖਾਸ ਕਰ ਸਵੇਰੇ ਉਠਣ ਪਿੱਛੋਂ ।
5. ਜਿਗਰ ਦੁਖਦਾ, ਭਾਰਾ, ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਲੇਟਿਆਂ ਵਾਧਾ ।
6. ਸਿਲ੍ਹੇ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਤਹਿਖਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਰੋਗ ਉਤਪਨ ਹੋਣ, ਅਤੇ ਸਿਲ੍ਹੀ ਰੁਤ ਵਿਚ ਵਧ ਜਾਣ ।

ਲੱਛਣ

ਮਾਨਸਿਕ ਲੱਛਣ—ਆਤਮਘਾਤ ਵਲ ਰੁਚੀ । ਝੱਲ ਅਤੇ ਚਿੜਚਿੜਾਪਨ । ਉਦਾਸੀ, ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਵਾਧਾ । ਸਿਰ ਦੀ ਸੱਟ ਤੋਂ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ ।

ਸਿਰ—ਤਾਲੂ ਵਿਚ ਪੀੜ, ਸਾੜ ਅਤੇ ਧਮਕ । ਸਿਰਪੀੜ ਨਾਲ ਚੱਕਰ ਅਤੇ ਉਂਘਲਾਹਟ । ਸਿਰ ਪੀੜ ਨਾਲ ਮੂੰਹ ਦਾ ਕੋੜਾ ਸੁਆਦ, ਪਿੱਤ ਦੀ ਉਲਟੀ ਤੇ ਦਸਤ । ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸਖਤ ਪੀੜ । ਦਿਮਾਗੀ ਝਿੱਲੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ਼ । ਚੱਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਤੇ ਮੁੜ੍ਹਕੇ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ।

ਅੱਖਾਂ—ਅੱਖ ਦੇ ਪਰਦੇ ਪੀਲੇ । ਅੱਖ ਦੇ ਪਰਦਿਆਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ਼, ਵਡੇ ਵਡੇ ਛਾਲਿਆਂ ਵਰਗੇ ਕੁਕਰੇ (ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਛਾਲੇ—ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ), ਹਰੀ ਪਾਕ, ਅੱਖਾਂ ਚੁੰਧਿਆ ਜਾਣ । ਛੱਪਰਾਂ ਦੀ ਕੋਰ ਵਿਚ ਸਾੜ, ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਵਗੇ ।

ਕੰਨ—ਕੰਨਪੀੜ ਦਾ ਸਿਲ੍ਹੀ ਰੁਤ ਵਿਚ ਵਾਧਾ । ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਟੱਲੀਆਂ ਵਜਣ । ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਚੁਭਕਾਂ ।

ਨੱਕ—ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ ਨਕਸੀਰ । ਆਤਸ਼ਕੀ ਪੀਨਸ, ਸਿਲੀ ਰੁਤ ਵਿਚ ਵਾਧਾ । ਨੱਕ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਏ । ਨਜ਼ਲਾ, ਲੂਣੀ ਬਲਗਮ ਖੰਘਾਰ ਕੇ ਕਢੇ । ਨੱਕ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਕੀ ਤੇ ਸਾੜ !

ਚਿਹਰਾ—ਪੀਲਾ, ਯਰਕਾਨ । ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਜ਼ਹਿਰਬਾਦ, ਪਧਰੀ, ਲਾਲ, ਚਮਕੀਲੀ ਸੋਜ ।

ਮੂੰਹ—ਮੂੰਹ ਦਾ ਕੋੜਾ ਸੁਆਦ । ਮੂੰਹ ਗਾੜ੍ਹੀ, ਚੀੜ੍ਹੀ, ਚਿੱਟੀ ਚਿਕਨੱਤ ਨਾਲ ਭਰਿਆ, ਜੋ ਸੁਆਸ-ਨਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਅੱਠ-ਨਾਲੀ ਚੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਖੰਘੂਰ ਕੇ ਕਢਣੀ ਪਏ । ਮੂੰਹ ਦਾ ਭੈੜਾ ਸੁਆਦ । ਤਾਲੂ ਦੁਖੇ, ਠੰਢੀ ਚੀਜ਼ ਪੀਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ।

ਜੀਭ—ਜੀਭ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੇ ਗੰਦੀ, ਹਰੀ-ਸਲੇਟੀ ਜਾਂ ਹਰੀ-ਭੂਰੀ ਮੈਲ । ਸੁਆਦ ਕੋੜਾ । ਚੀਕਨੀ ਜੀਭ ।

ਦੰਦ—ਦੰਦਪੀੜ, ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਠੰਢਾ ਪਾਣੀ ਰਖਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ।

ਗਲਾ—ਖੁਨਾਕ, ਜਦੋਂ ਹਰੀ ਉਲਟੀ ਹੋਵੇ (ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ), ਗਲਾ ਦੁਖੇ, ਨਿਗਲਨ ਸਮੇਂ ਸੰਘ ਵਿਚ ਗੋਲੇ ਦਾ ਅਨੁਭਵ । ਸੰਘ ਦਾ ਨਜ਼ਲਾ, ਗਾੜ੍ਹੀ, ਚੀੜ੍ਹੀ, ਚਿੱਟੀ, ਚੌਖੀ ਬਲਗਮ ਨਿਕਲੇ । ਸਵੇਰੇ ਲੂਣੀ ਬਲਗਮ ਖੰਘਾਰੇ ।

ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਲੱਛਣ—ਹਰੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕੋੜੀ ਉਲਟੀ । ਪਿੱਤ ਦੀ ਉਲਟੀ ਨਾਲ ਕੋੜਾ, ਖੱਟਾ ਸੁਆਦ, ਚੱਕਰ ਅਤੇ ਸਿਰਪੀੜ । ਪਿੱਤ ਸਬੰਧੀ ਸੂਲ । ਖਿਝ ਤੋਂ ਯਰਕਾਨ, ਹਰੇ ਨਿਕਾਸ, ਪੀਲੀ ਚਮੜੀ, ਖੱਟੀਆਂ ਅੱਖਾਂ । ਸਿੱਕੇ ਦਾ ਜ਼ਹਿਰ । ਜਿਗਰ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਦੁਖਣ ਅਤੇ ਵਾਦ । ਜਿਗਰ ਵਧ ਜਾਏ, ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਲੇਟਿਆਂ ਤਕਲੀਫ਼ ਵਿਚ ਵਾਧਾ । ਖੱਬੀ ਵੱਖੀ ਵਿਚ ਪੀੜ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੰਘ ਅਤੇ ਪਾਕ ਵਾਲਾ ਖੰਘਾਰ ਆਏ । ਮਿਹਦਾ ਫੁੱਲਿਆ ਜਾਪੇ । ਪਿੱਤ ਪਥਰੀ ।

ਪੇਟ ਤੇ ਟੱਟੀ—ਅਫਾਰੇ ਸਹਿਤ ਸੂਲ ਹੇਠਲੇ ਹਿਸੇ ਵਿਚ ਸੱਜੇ ਪਾਸਿਓਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਸਾਰੇ ਪੇਟ ਵਿਚ ਖਿਲਰ ਜਾਏ । ਜਿਗਰ ਹੇਠ ਇਕ ਗੋਲਾ ਜਾਪੇ । ਪਿੱਤੋਂ ਵਿਚ ਕੁੜੱਲ । ਸੂਲ ਨੂੰ ਪੇਟ ਮਲਨ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਧੁੰਨੀ ਵਿਚ ਕੁੜੱਲ । ਜਿਗਰ ਛੁਹਣ ਨਾਲ ਦੁਖੇ, ਤਿੱਖੀਆਂ, ਗੋਲੀ ਵੱਜਣ ਵਰਗੀਆਂ ਪੀੜਾਂ । ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਦਸਤ, ਖਾਸ ਕਰ ਸਿਲ੍ਹੀ ਰੁਤ ਪਿਛੋਂ । ਦਸਤ, ਟੱਟੀ ਘਸਮੈਲੀ ਜਾਂ ਹਰੀ । ਬਿਰਧ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਦਸਤ । ਗੁਦਾ ਉਪਰ ਅਤੇ ਪਟਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਹੁਕੇ ।

ਮੂਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਹਰਿਆ ਜਾਂ ਪੀਲਾ ਪਿਸ਼ਾਬ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਿਚ ਚਿੱਟੀ ਰੇਤ । ਮਧੂਮੇਹ ਦੀ ਪਰਧਾਨ ਐਸ਼ਧੀ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਥਲੇ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਚੂਰ ਵਰਗੀ ਤਹਿ ਬਹਿ ਜਾਏ ਤੇ ਭਾਂਡੇ ਨਾਲ ਚੰਬੜ ਜਾਏ । ਗੰਠੀਏ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਸਹਿਤ ਪਥਰੀ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸਾੜ ।

ਪੁਰਸ਼ ਜਣਨੰਗ—ਲਿੰਗ ਦੇ ਅਗਲੇ ਸਿਰੇ ਦੇ ਪਰਦੇ ਦੀ ਜਲ-ਸੋਜ । ਅੰਡ-ਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਪਾਣੀ । ਪ੍ਰਾਸਟੇਟ ਗਿਲਟੀ ਵਧ ਜਾਏ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਿਚ ਪਾਕ ਤੇ ਆਂ । ਪੁਰਾਣਾ ਆਤਸ਼ਕ । ਆਤਸ਼ਕੀ ਮਹੁਕੇ । ਪੁਰਾਣਾ ਸੁਜ਼ਾਕ । ਸੁਜ਼ਾਕ ਦਬ ਜਾਏ ।

ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਣਨੰਗ—ਰਿਤੂ ਚੱਖੇ, ਤਿਖੇ ਅਤੇ ਖਲੜੀ ਉਧੇੜਨ ਵਾਲੇ । ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ ਪਾਲਾ, ਸੂਲ, ਕਬਜ ਜਾਂ ਸਵੇਰ ਦੇ ਦਸਤ ਹੋਣ । ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਕਸ਼ੀਰ । ਪ੍ਰਦਰ ਤਿੱਖਾ, ਖੱਲ ਉਧੇੜ ਦੇਵੇ ਤੇ ਸੋਜ ਪਾ ਦੇਵੇ । ਭਗ ਸੁੱਜੀ ਹੋਈ ਤੇ ਛਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਢੱਕੀ ਹੋਈ ।

ਗਰਭ—ਗਰਭ ਸਮੇਂ ਉਲਟੀ ਨਾਲ ਕੋੜਾ ਸੁਆਦ । ਸ਼ਿਰਾਵਾਂ ਵਿਚ ਰੋਕ ਕਾਰਨ ਲੱਤ ਦੀ ਸੋਜ । ਦੱਦਰਾਂ ਨਾਲ ਭਗ ਦੀ ਸੋਜ ।

ਸੁਆਸ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਦਮਾ, ਸਿਲ੍ਹੀ ਰੁਤ ਵਿਚ ਵਧ ਜਾਏ । ਤਰ ਦਮਾ । ਸੁਆਸ ਨਾਲੀਆਂ ਦੇ ਨਜ਼ਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਦਮਾ । ਦਮੇ ਨਾਲ ਸਵੇਰੇ ਦਸਤ ਆਉਣ । ਖੰਘਾਰ ਹਰਿਆ, ਪਾਕ ਵਾਲਾ ਤੇ ਚੱਖਾ । ਛਾਤੀ

ਦੁਖੇ, ਦਬਾਉਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਰੋਗੀ ਖੰਘਣ ਵੇਲੇ ਛਾਤੀ ਫੜ ਲਏ ।
ਛਾਤੀ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਚੁਭਕਾਂ ।

ਲਹੂ-ਗੇੜ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਦਿਲ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਭਾਰ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ,
ਖੁਲੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਅਰਾਮ ।

ਕੰਡ ਅਤੇ ਸ਼ਾਖਾਂ—ਕੰਗਰੋੜ ਦੀਆਂ ਝਿੱਲੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ, ਧੋਣ
ਪਿਛਾਂਹ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਾਏ ਤੇ ਕੰਡ ਵਿਚ ਕੁੜਲਾਂ ਪੈਣ । ਧੋਣ ਤੇ ਕੰਡ
ਦੁਖੇ । ਤਿੱਖੀ ਵਾਢਵੀਂ ਲੱਕ ਪੀੜ, ਉਪਰ ਨੂੰ ਖਿੱਲਰ ਜਾਏ । ਲੱਤਾਂ
ਬਾਹਵਾਂ ਵਿਚ ਵਾਈ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ਅਤੇ ਮਿਹਦੇ ਦਾ ਵਿਗਾੜ । ਹੱਥ
ਕੰਬਣ । ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਜਲ-ਸੋਜ । ਚੰਦਰਾ । ਨਹੁੰ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਦੁਆਲੇ ਸੋਜ
ਤੇ ਪਾਕ । ਨਹੁੰ ਹੇਠ ਝਰਨਾਹਟ ਤੇ ਪੀੜ । ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ
ਦੀ ਖਾਰਸ਼ । ਗੰਘਣ, ਉਠਣ ਲਗਿਆਂ ਅਤੇ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾਸਾ
ਮੋੜਨ ਲਗਿਆਂ ਪੀੜ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਨਾ ਆਏ ।
ਚੁਲਿਆਂ ਤੋਂ ਗੋਡਿਆਂ ਤਕ ਪੀੜ । ਜੋੜਾਂ ਵਿਚ ਪਟਾਕੇ । ਹਿਲਿਆ ਨਾ
ਜਾਏ । ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਗੰਠੀਆ । ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾੜ ।
ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਸੋਜ ।

ਸਨਾਯੂ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਪ੍ਰਾਲਤਾ ਤੇ ਥਕੇਵਾਂ । ਸੁੱਤਿਆਂ ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ
ਝਟਕੇ ਵਜਣ । ਲਿਖਣ ਲਗਿਆਂ ਹੱਥ ਕੰਬਣ ।

ਨੀਂਦ—ਯਰਕਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਸਰ ਉਂਘਲਾਹਟ, ਥਕੇਵਾਂ ਅਤੇ
ਪਿੱਤ ਦੇ ਲੱਛਣ । ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਸੁਪਨੇ । ਦਮੇ ਦਾ ਹਮਲਾ ਹੋ ਕੇ ਰਾਤ
ਨੂੰ ਜਾਗ ਪਏ । ਅਫਾਰੇ ਨਾਲ ਪੀੜ ਕਾਰਨ ਜਾਗ ਪਏ ।

ਤਾਪ—ਵਾਰੀ ਦੇ ਤਾਪ ਦੀ ਮੁਖ ਐਸ਼ਧੀ । ਹਰੀ ਪੀਲੀ, ਭੂਰੀ ਜਾਂ
ਕਾਲੀ ਉਲਟੀ । ਜਿਗਰ ਦੁਖੇ । ਪੇਟ ਵਿਚ ਹਵਾ ਥਾਂ ਬਦਲਦੀ ਰਹੇ ।
ਦਸਤਾਂ ਵਲ ਰੁਚੀ । ਮੁੜ੍ਹਕਾ । ਪਾਲਾ ਲਗੇ ।

ਚਮੜੀ—ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੋਗ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੀਲਾ ਪਾਣੀ ਸਿੰਮੇ । ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਵਿਚ ਪੀਲੇ ਪਾਣੀ ਭਰੇ ਛਾਲੇ, ਅਤੇ ਗਿੱਲੇ ਪੀਲੇ ਫਿਲਕੇ । ਬਚਿਆਂ ਦੀ ਚਮੜੀ ਤੇ ਘਸਰਾਂ । ਐਗਜ਼ਿਮਾ । ਦੱਦਰਾਂ । ਯਰਕਾਨ, ਚਮੜੀ ਪੀਲੀ, ਕਪੜੇ ਉਤਾਰਨ ਲਗਿਆਂ ਖਾਰਸ਼ । ਮਹੁਕਿਆਂ ਵਲ ਰੁਚੀ । ਪੁਰਾਣਾ ਨਾਸੂਰ ਜਿਸ ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ ਪਾਕ ਨਿਕਲੇ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੁਆਲੇ ਚੌੜਾ ਨੀਲਾ ਹਾਸ਼ੀਆ ਹੋਵੇ । ਮੋਰੀਆਂ ਵਾਲਾ ਫੌੜਾ । ਜ਼ਹਿਰਬਾਦ, ਚਮੜੀ ਪਧਰੀ, ਚਮਕੀਲੀ ਲਾਲ, ਝਰਨਾਹਟ ਤੇ ਪੀੜ ਭਰੀ ਸੋਜ । ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਅੱਲੀਆਂ ਤੇ ਦੁਖਦੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਸਿੰਮੇ ।

ਤੰਤੂ—ਜਲ-ਸੋਜ, ਪਧਰੀ ਸੋਜ । ਸਰੀਰ ਦੇ ਜਾਲ-ਵਤ ਤੰਤੂਆਂ (Areolar Tissues) ਦੀ ਜਲ-ਸੋਜ । ਲਹੂ ਦਾ ਕੈਂਸਰ (Leukaemia) । ਤਪਦਿਕ, ਜਦੋਂ ਖੰਘਾਰ ਪੀਲਾ, ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ ਤੇ ਹਰਿਆ ਹੋਵੇ ।

ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ—ਸਿਲ੍ਹੀ ਰੁਤ ਵਿਚ, ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਲੋਟਿਆਂ ਵਾਧਾ । ਖੁਸ਼ਕ, ਗਰਮ ਰੁਤ ਅਤੇ ਖੁਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਅਰਾਮ ।

ਮਾਤਰਾ— $2 \times$ ਤੋਂ $6 \times$ ਤਕ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ, ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰੋਗਾਂ ਵਿਚ ਉਚੇਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ (Silicea)

(ਸਿਲੀਕਾ, ਸਿਲੀਸਿਕ ਆਕਸਾਈਡ)

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ ਚਮੜੀ, ਵਾਲ, ਨਹੁੰਆਂ, ਹੱਡੀਆਂ, ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਪਰਦੇ, ਦਿਮਾਗ, ਨਸਾਂ ਅਤੇ ਜੋੜ-ਤੰਤੂਆਂ (Connective Tissues) ਦਾ ਇਕ ਅੰਗ ਹੈ ।

ਇਸ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਡੂੰਘੀ ਅਤੇ ਚਿਰ-ਸਥਾਈ ਹੈ ।

ਇਹ ਦਵਾਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਉਪਯੋਗੀ ਹੈ ।

1. ਗੰਭੀਰ ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰੋਗ ।
2. ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਖੁਰਾਕ ਦੇ ਘਟ ਰਚਨ ਕਾਰਨ ਅਧੂਰਾ ਪੋਸ਼ਣ ।
3. ਪਾਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰੋਗ । ਡੂੰਘੀ ਪਾਕ, ਗਾੜ੍ਹੀ ਪੀਲੀ ਪਾਕ ।
4. ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਸੂਰ ।
5. ਇਹ ਦਵਾਈ ਤੰਤੂਆਂ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਲਹੂ ਤੇ ਸੀਰਸ ਸੋਮਾਂ ਨੂੰ ਲਸਿਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦੁਬਾਰਾ ਸੋਖਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰਖਦੀ ਹੈ ।
6. ਪੁਰਾਣੇ ਗੰਠੀਏ ਤੇ ਵਾਈ ਦੇ ਰੋਗ ।
7. ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਮੁੜ੍ਹਕਾ ਦਬਣ ਕਾਰਨ ਰੋਗ, ਜਿਵੇਂ ਧੁੰਦ, ਮੱਤੀਆਂ ਬਿੰਦ, ਪਖਿਆਘਾਤ ਆਦਿ ।
8. ਵੱਡਾ, ਕਰੜਾ ਜਾਂ ਗਰਮ ਪੇਟ ਅਤੇ ਪਤਲੀਆਂ ਲਤਾਂ । ਵੱਡਾ ਸਿਰ ਤੇ ਸੁੱਕਾ ਸਰੀਰ ।
9. ਰੋਲਾ-ਰੱਪਾ, ਪੀੜ ਜਾਂ ਠੰਢ ਅਸਹਿ ।

ਲੱਛਣ

ਮਾਨਸਿਕ ਲੱਛਣ—ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਉਪਰਾਮ ਤੇ ਅਵਾਜ਼ਾਰ। ਮਾਨਸਿਕ ਵਹਿਣ, ਸੋਚਣ ਵਿਚ ਕਠਨਾਈ। ਰੋਲਾ - ਰੱਪਾ ਸਹਾਰ ਨਾ ਸਕੇ।

ਸਿਰ—ਖੋਪਰੀ ਤੇ ਰਸੋਲੀਆਂ ਤੇ ਗੰਢਾਂ ਅਤੇ ਸਿਰ ਪੀੜ। ਸਿਰ ਦੁਖੇ, ਫੁਹਿਆ ਨਾ ਜਾਏ। ਸਿਰਪੀੜ, ਗਿੱਚੀ ਤੋਂ ਤਾਲੂ ਤਕ, ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਵਧੇਰੇ, ਰੋਲੇ - ਰੱਪੇ, ਖੋਚਲ, ਚਾਨਣ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਾਲ ਵਧ ਜਾਏ, ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਅਰਾਮ। ਪੀੜ ਕਰਦੀਆਂ ਪਾਕ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਸੁਣੀਆਂ। ਪਾਕ ਭਰੇ ਜ਼ਖਮ। ਬਚਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਮੁੜ੍ਹਕਾ, ਸਿਰ ਕੱਜ ਕੇ ਗਰਮ ਰਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਤਾਲੂ ਮੋਕਲੇ, ਖੁਲ੍ਹੇ ਤੇ ਪੇਟ ਤਣਿਆ ਹੋਇਆ। ਗਿੱਚੀ ਵਿਚ ਬੰਦਾਰ ਉਭਾਰ। ਵਾਲ ਝੜਨ। ਖੋਪਰੀ ਦੀ ਖੂਨੀ ਰਸੋਲੀ।

ਅੱਖਾਂ—ਅੱਖਰੂ-ਨਾਲੀ ਦਾ ਨਾਸੂਰ। ਗੁਹਾਂਜਣੀ। ਬਾਹਮਣੀ। ਛੱਪਰਾਂ ਦੀ ਰਸੋਲੀ। ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਛੱਪਰਾਂ ਦੁਆਲੇ ਫੌੜੇ ਅਤੇ ਜਲ ਭਰੀਆਂ ਰਸੋਲੀਆਂ। ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਸੋਜ ਤੇ ਗਾੜ੍ਹਾ ਪੀਲਾ ਨਿਕਾਸ। ਡੋਲੇ ਦੀ ਕਾਲੇ ਤੇ ਜ਼ਖਮ। ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਮੁੜ੍ਹਕਾ ਜਾਂ ਚਮੜੀ ਦੇ ਉਭਾਰ ਦਬਣ ਪਿੱਛੋਂ ਮੌਤੀਆ, ਪੁੰਦ। ਚੀਚਕ ਪਿੱਛੋਂ ਡੋਲੇ ਤੇ ਚਟਾਕ ਅਤੇ ਚਿੱਟਾ। ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ ਖਾਸ ਕਰ ਸੱਜੀ ਅੱਖ ਉੱਪਰ।

ਕੰਨ—ਕੰਨਾਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ ਅਤੇ ਪਾਕ। ਕੰਨ ਵਗਣ, ਨਿਕਾਸ ਪਤਲਾ, ਪੀਲਾ। ਬੋਲਾਪਨ।

ਨੱਕ—ਜੁਕਾਮ ਨਾਲ ਨਕਸੀਰ। ਆਤਸ਼ਕ ਜਾਂ ਦਿਕ ਕਾਰਨ ਨੱਕ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਖਾਧੀਆਂ ਜਾਣ। ਬਹੁਤ ਬੋਵਾਲਾ ਨਿਕਾਸ। ਪੁਰਾਣਾ ਜੁਕਾਮ ਅਤੇ ਬਲਗਮੀ ਤਿੱਲੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ। ਨੱਕ ਖੁਸ਼ਕ, ਉਚੜਿਆ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਸੁੰਘਣ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾ ਰਹਿਣਾ। ਪੁਰਾਣਾ ਜੁਕਾਮ ਅਤੇ ਬੰਦਾਰ ਨਿਕਾਸ। ਨਾਸਾਂ ਵਿਚ ਖਾਰਸ਼।

ਚਿਹਰਾ—ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਪੀੜ, ਚਿਹਰੇ ਅਤੇ ਖੋਪਰੀ ਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਰਸੋਲੀਆਂ ਅਤੇ ਗੰਢਾਂ। ਮਸੂੜਿਆਂ ਦੇ ਫੌੜੇ ਪਿੱਛੋਂ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਕੋਸ਼ਕ - ਤੰਤੂਆਂ ਦੀ ਕਰੜਾਈ। ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਚਮੜੀ ਦਾ ਦਿਕ, ਗਾੜ੍ਹਾ ਨਿਕਾਸ। ਜਬਾੜੇ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦਾ ਖਾਧਾ ਜਾਣਾ ਤੇ ਗਲ ਸੜ ਜਾਣਾ। ਬੁਲ੍ਹ ਤੇ ਰਸੋਲੀ। ਕੰਨਾਂ ਕੋਲ ਦੀ ਗਿਲ੍ਹਟੀ ਵਧ ਜਾਏ।

ਮੂੰਹ—ਮੂੰਹ ਦੀਆਂ ਗਿਲ੍ਹਟੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ। ਮੂੰਹ ਦੀ ਮਹੁਰੀ, ਤਾਲੂ ਦੇ ਮੋਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਜ਼ਖਮ। ਵਰਾਛਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮ।

ਜੀਭ—ਜੀਭ ਕਰੜੀ। ਜੀਭ ਤੇ ਜ਼ਖਮ। ਜੀਭ ਤੇ ਵਾਲ ਜਾਪੇ।

ਦੰਦ—ਦੰਦਪੀੜ, ਰਾਤ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ, ਗਰਮਾਈ ਜਾਂ ਠੰਢ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਨਾ ਆਏ। ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਠੰਢ ਲਗਣ ਕਾਰਨ ਦੰਦਪੀੜ। ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੇ ਫੌੜਾ।

ਸੰਘ—ਗਲ-ਗਿਲ੍ਹਟੀ (Thyroid Gland) ਵਧ ਜਾਏ। ਗਲੇ (Tonsils) ਸੁਜ ਜਾਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ ਅਤੇ ਰਾੜੀ ਨਾ ਹੋਣ।

ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਲੱਛਣ—ਬੱਚਾ ਦੁਧ ਪੀਂਦਿਆਂ ਸਾਰ ਉਲਟੀ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਛੇਕ ਕਰੜਾ। ਪੁਰਾਣੀ ਬਦਹਜ਼ਮੀ ਨਾਲ ਖੱਟੇ ਡਕਾਰ, ਕਲੋਜੇ ਵਿਚ ਸਾੜ, ਪਾਲਾ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ ਉਲਟੀ। ਮਾਸ ਅਤੇ ਗਰਮ ਖੁਰਾਕ ਵਲ ਅਰੁਚੀ। ਭੋਖੜਾ।

ਪੇਟ ਤੇ ਟੱਟੀ—ਜਿਗਰ ਦਾ ਫੌੜਾ ਅਤੇ ਨਿਗਰਤਾ। ਪੇਟ ਤਣਿਆ, ਫੁੱਲਿਆ, ਕਰੜਾ ਤੇ ਗਰਮ। ਬੱਚੇ ਦਾ ਪੇਟ ਵੱਡਾ ਤੇ ਬਾਕੀ ਸਰੀਰ ਸੁੱਕਾ ਹੋਇਆ। ਕਬਜ਼, ਟੱਟੀ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਪਰਤ ਜਾਏ। ਚੀਚਕ ਦੇ ਟੀਕੇ ਪਿੱਛੋਂ ਦਸਤ। ਟੱਟੀ ਬੋਦਾਰ, ਪੀਲੀ, ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ, ਨਰਮ। ਅਫ਼ਾਰਾ ਥਾਂ ਬਦਲਦਾ ਰਹੇ। ਕਿਰਮਾਂ ਕਾਰਨ ਸੂਲ। ਭਗੰਦਰ,

ਗੁਦਾ ਵਿਚ ਚੀਰ । ਬਵਾਸੀਰ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮ ਹੋ ਜਾਣ, ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ ਤੇ ਬਹੁਤ ਪੀੜ ਹੋਵੇ ।

ਮੂਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਗੁਰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਪਾਕ ਤੇ ਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ । ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਨਾਲ ਲਹੂ ਤੇ ਪਾਕ ਆਏ । ਪ੍ਰਾਸਟੇਟ ਗਿਲਟੀ ਦੀ ਸੋਜ । ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕਿਰਮਾਂ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪਿਸ਼ਾਬ ਨਿਕਲ ਜਾਏ ।

ਪੁਰਸ਼ ਜਣਨੰਗ—ਪੁਰਾਣਾ ਆਤਸ਼ਕ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਕ ਅਤੇ ਨਿਗਰਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੋਵੇ । ਪੁਰਾਣਾ ਸੁਜਾਕ ਜਿਸ ਚੋਂ ਗਾੜ੍ਹਾ, ਬੋਦਾਰ ਅਤੇ ਪਾਕ ਵਾਲਾ ਨਿਕਾਸ ਹੋਵੇ । ਅੰਡਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਪਾਣੀ । ਅੰਡਕੋਸ਼ ਦੁਆਲੇ ਖਾਰਸ਼ ਅਤੇ ਪਸੀਨਾ । ਸੁਪਨ-ਦੋਸ਼ ।

ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਣਨੰਗ—ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ ਸਾਰਾ ਸਰੀਰ ਠੰਢਾ, ਕਬਜ਼ ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ੍ਹਕਾ । ਦੁਧ ਪਿਆਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰਿਤੂ । ਰਿਤੂਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲਹੂ ਦਾ ਨਿਕਾਸ । ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਖਲੋਣ ਕਾਰਨ ਧਰਨ ਚੋਂ ਲਹੂ ਛੁੱਟ ਪਏ । ਦੁਧ ਪਿਆਉਣ ਸਮੇਂ ਧਰਨ ਚੋਂ ਲਹੂ ਜਾਏ । ਪ੍ਰਦਰ ਵਾਢ ਪਾਏ ਤੇ ਛੁੱਟ ਨਿਕਲੇ । ਭਗ ਦੀ ਖਾਰਸ਼ । ਬਾਂਝਪਨ । ਭਗ ਦੇ ਲਬਾਂ ਦਾ ਡੋੜਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੋਰੀਆਂ ਪੈਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਹੋਵੇ । ਧਰਨ ਦੀਆਂ ਨਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਜਾਂ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ, ਧਰਨ ਚੋਂ ਚੌਖਾ ਪਾਣੀ ਨਿਕਲੇ । ਭਗ ਦੀਆਂ ਜਲ ਭਰੀਆਂ ਰਸੋਲੀਆਂ ।

ਗਰਭ—ਬਣ ਸੁਜ ਜਾਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ ! ਚੂਚੀਆਂ ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਤਿੜਕ ਜਾਣ ਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਜਾਣ । ਬਣਾਂ ਦੇ ਮੋਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਜ਼ਖਮ । ਬਣਾਂ ਵਿਚ ਕਰੜੇ ਭਿੱਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈਣ ਦਾ ਭੈ ।

ਸੁਆਸ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਸੁਆਸ ਨਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਫਿਫੜਿਆਂ ਦੀ ਸੋਜ, ਅਤੇ ਗਾੜ੍ਹੀ, ਪੀਲੀ ਜਾਂ ਹਰੀ ਪੀਲੀ ਪਾਕ ਦਾ ਚੌਖਾ ਖੰਘਾਰ, ਨਿੱਕਾ ਨਿੱਕਾ

ਤਾਪ, ਰਾਤ ਦੇ ਪਸੀਨੇ ਅਤੇ ਅਤਿਅੰਤ ਦੁਰਬਲਤਾ। ਸਿੱਲ। ਫਿਫੜਿਆਂ ਦਾ ਫੌੜਾ। ਸੁਆਸ-ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ। ਨਮੂਨੀਏ ਵਿਚ ਪਾਕ ਦਾ ਖੰਘਾਰ। ਖੰਘ, ਸੰਘ ਦੇ ਜ਼ਖਮ, ਅਤੇ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਬੰਦਾਰ ਕਿਣਕਿਆਂ ਦਾ ਖੰਘਾਰ।

ਲਹੂ-ਗੋੜ ਪ੍ਰਬੰਧ—ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਹਿਲ-ਜੁਲ ਪਿਛੋਂ ਜਾਂ ਅਰਾਮ ਨਾਲ ਬੈਠਣ ਸਮੇਂ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ।

ਕੰਡ ਅਤੇ ਸ਼ਾਖਾਂ—ਵਿੱਗੀ ਕੰਗਰੋੜ। ਕੰਗਰੋੜ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਗੋਸਤਖੋਰ ਫੌੜਾ। ਰੀੜ੍ਹ (Spinal cord) ਦਾ ਜਮਾਂਦਰੂ ਨੁਕਸ। ਚੂਲੇ ਦੇ ਜੋੜ ਦੀ ਸੋਜ। ਚੰਦਰਾ। ਹੱਡੀ ਦੇ ਜ਼ਖਮ। ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਖਮ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਾੜ ਤੇ ਚਸਕ ਪਏ। ਗੋੜੇ ਦੀ ਜੋੜ-ਝਿੱਲੀ ਦੀ ਸੋਜ। ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਜੁੜ ਕੇ ਕਰੜਾਠਾ ਜੋੜ ਬਣਾ ਦੇਣਾ। ਹੱਡੀਆਂ, ਖਾਸ ਕਰ ਪਿੰਨੀ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਵਿਚ ਪੀੜ। ਹੱਥ ਕੰਬਣ। ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ਤੇ ਮੋਰੀਆਂ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪਤਲੀ ਪਾਕ ਤੇ ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਨਿਕਲਣ। ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਨਹੁੰ ਮਾਸ ਵਿਚ ਧੱਸ ਜਾਣ। ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਬੰਦਾਰ ਪਸੀਨਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਦਬਣ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਰੋਗ ਉਤਪਨ ਹੋਣ। ਬਗਲਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦਾਰ ਪਸੀਨਾ। ਨਹੁੰ ਲੁੱਜੇ ਅਤੇ ਭੁਰ ਭੁਰੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਚਿੱਟੇ ਦਾਗ। ਕਮਜ਼ੋਰ ਗਿੱਟੇ। ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਸੱਟ ਪਿੱਛੋਂ ਸਨਾਯੂ-ਰੋਗ। ਲਿਖਣ ਸਮੇਂ ਹੱਥ ਨੂੰ ਕੁੜੱਲ ਪਏ। ਲੰਮੀ ਸੈਰ ਸਮੇਂ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਨੂੰ ਕੁੜੱਲਾਂ ਪੈਣ। ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਮੋਢੇ ਤੇ ਬਾਂਹ ਵਿਚ ਪੀੜ, ਗਰਮ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ ਅਰਾਮ।

ਸਨਾਯੂ-ਪ੍ਰਬੰਧ—ਮਿਹਦੇ ਚੋਂ ਵਰੂਲਾ ਉਠ ਕੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਮਿਰਗੀ ਦਾ ਦੇਰਾ ਪਏ। ਹਿਸਟੀਰੀਆ ਅਤੇ ਹਠੀਲਾ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ।

ਨੀਂਦ—ਲਹੂ ਦੇ ਜੋਸ਼ ਕਾਰਨ ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਏ। ਸੁੱਤਾ ਪਿਆ

ਗੱਲਾਂ ਕਰੇ । ਸੁੱਤੇ ਪਿਆਂ ਅੰਗ ਫਰਕਣ । ਬੁੱਢਿਆਂ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਏ । ਡਰਾਉਣੇ ਸੁਪਨੇ ਸੌਂਦਿਆਂ ਸਾਰ ਜਗਾ ਦੇਣ ।

ਤਾਪ—ਚਿਰ ਤੋਂ ਪਾਕ ਬਣਨ ਦੇ ਅਮਲ ਕਾਰਨ ਮੱਠਾ ਮੱਠਾ ਤਾਪ, ਹਰ ਵੇਲੇ ਪਾਲਾ ਲਗੇ । ਸਰੀਰਕ ਗਰਮੀ ਦੀ ਘਾਟ । ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਨਾ ਸਹਾਰੇ । ਮੱਠਾ ਮੱਠਾ ਤਾਪ ਤੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾੜ । ਰਾਤ ਨੂੰ ਚੌਖਾ ਬੰਦਾਰ ਮੁੜਕਾ ਪ੍ਰਾਲ ਕਰ ਦੇਵੇ ।

ਚਮੜੀ—ਚਮੜੀ ਦੇ ਉਭਾਰਾਂ, ਗੰਢਾਂ, ਜ਼ਖਮਾਂ, ਫੋੜਿਆਂ, ਗੰਧਤਖੋਰ ਫੋੜਿਆਂ, ਚੰਦਰੇ ਅਤੇ ਵਿਹੁਲੀਆਂ ਪਾਕ ਭਰੀਆਂ ਫਿਸ਼ੂਣੀਆਂ ਤੇ ਖੁਰਕ ਅਤੇ ਸਾੜ । ਵਿਆਈਆਂ । ਖੋਪਰੀ ਦੀ ਦੱਦਰ ਦੇ ਖਰੀਂਢ ਥੱਲੇ ਬੰਦਾਰ ਪਾਣੀ ਸਿੰਮੇ । ਫਿਲਕੇਦਾਰ ਐਗਜ਼ਿਮਾ । ਚਮੜੀ ਫੁਹ ਨਾ ਸਹਾਰੇ । ਪਾਕ ਭਰੀਆਂ ਫਿਸ਼ੂਣੀਆਂ ਬਹੁਤ ਪੀੜ ਕਰਨ । ਫੋੜੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹੀ ਰਹਿਣ । ਚਮੜੀ ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਪਕ ਜਾਏ ਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋਵੇ । ਚੀਚਕ, ਪਾਕ ਬਣਨ ਦੀ ਅਵਸਥਾ । ਚੀਚਕ ਦੇ ਟੀਕੇ ਦੇ ਬੁਰੇ ਅਸਰ । ਕੋੜ੍ਹ, ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਨੱਕ ਦੇ ਜ਼ਖਮ, ਗੰਢਾਂ ਅਤੇ ਤਾਂਬੇ-ਰੰਗੇ ਦਾਗ਼ । ਜ਼ਖਮ, ਤੁੱਕੇ ਹੋਏ, ਮੋਰੀਆਂ ਵਾਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚੋਂ ਸੜਿਆ ਪਾਣੀ ਨਿਕਲੇ, ਕੰਢੇ ਉਭਰੇ ਤੇ ਨੀਲੇ । ਇਹ ਦਵਾ ਤੰਤੂਆਂ ਵਿਚ ਧਸੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾ ਬਾਹਰ ਕਢਣ ਲਈ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।

ਤੰਤੂ—ਫੁਫੁੰਦ (Fungus) । ਫੋੜਿਆਂ ਵਿਚ ਛੇਕ ਪੈ ਜਾਣ ਤੇ ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਲਹੂ ਨਿਕਲੇ । ਹੱਡੀ ਦੀ ਸੋਜ, ਜ਼ਖਮ ਤੇ ਗਲ ਸੜ ਜਾਣਾ । ਸੋਕੜਾ । ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ । ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ, ਨਿਕਾਸ ਗਾੜ੍ਹਾ, ਪੀਲਾ ਤੇ ਬੰਦਾਰ । ਹਜ਼ੀਰਾਂ, ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਵਧ ਜਾਣ । ਕੋਸ਼ਕ - ਤੰਤੂਆਂ ਵਿਚ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਪਾਕ ਪਏ ਅਤੇ ਥਾਂ ਕਰੜੀ ਹੋ ਜਾਏ । ਘਾਤਕ ਅਤੇ ਮਹੁਰੀ ਵਾਲੀਆਂ ਸੋਜਾਂ । ਅਣਗੋਲੀਆਂ ਸਟਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ।

ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ—ਰਾਤ ਸਮੇਂ, ਪੁੰਨਿਆਂ ਨੂੰ, ਖੁਲ੍ਹੀ ਤੇ ਠੰਡੀ ਹਵਾ ਵਿਚ, ਸਿਆਲ ਵਿਚ, ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਪਸੀਨਾ ਦਬਣ, ਪੈਰ ਠੰਢੇ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਠੰਢ ਅਤੇ ਠੱਕੇ ਤੋਂ ਵਾਧਾ । ਗਰਮਾਈ, ਗਰਮ ਕਮਰੇ ਅਤੇ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਅਰਾਮ ।

ਮਾਤਰਾ—6X ਅਤੇ 12X ਸ਼ਕਤੀ । ਉਚੇਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਮੈਟੀਰੀਆ ਮੈਡੀਕਾ ਸਾਰ

ਮੈਟੀਰੀਆ

ਦਵਾ ਦਾ ਨਾਮ	ਰੋਗ ਸਮੇਂ ਸਰੀਰਕ ਰੂਪਾਂਤ	ਜੀਭ ਅਤੇ ਸੁਆਦ
ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ	ਆਂ ਜਾਂ ਬਲਗਮ ਦਾ ਕਰੜਾਉਣਾ	ਜੀਭ ਤਿੜਕੀ ਹੋਈ ਤੇ ਕਰੜੀ ।
ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ	ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ ਆਂ ਜਾਂ ਬਲਗਮ	ਜੀਭ ਸੁਜੀ ਹੋਈ, ਕਰੜੀ, ਸੁੰਨ, ਚਿੱਟੀ ਤੇ ਫਿਸ਼ੁਣੀਦਾਰ । ਸੁਆਦ ਭੈੜਾ ਜਾਂ ਕੋੜਾ ।
ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ	ਪਾਕਾ (Suppuration)	ਜੀਭ ਮਿੱਟੀ ਰੰਗੀ, ਪੱਕਣ ਸਮੇਂ ਸੁੱਜੀ ਹੋਈ । ਸੁਆਦ ਖੱਟਾ, ਤਿੱਖਾ, ਸਬੂਣੀ ।
ਫੋਰਮ ਫਾਸ	ਸੋਜ	ਜੀਭ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਲਾਲ ਜਾਂ ਗੂੜ੍ਹੀ ਲਾਲ, ਸੁਜੀ ਹੋਈ ।

ਮੈਡੀਕਾ ਸਾਰ

ਵਿਆਪਕ ਲੱਛਣ

ਲਚਕਦਾਰ ਰੇਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਿੱਲੀ ਦਸ਼ਾ ।
ਪੱਥਰ ਵਰਗੀ ਨਿੱਗਰਤਾ-ਸੋਜਾਂ, ਵਧੀਆਂ ਹੋਈਆਂ
ਗਿਲ੍ਹਟੀਆਂ, ਰਸੋਲੀਆਂ, ਅਤੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ
ਦੀ । ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ, ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਦੰਦਾਂ ਦੀ
ਅਪੋਸਣਤਾ । ਗਾੜ੍ਹੇ, ਖੱਟੇ, ਹਰੇ ਅਤੇ ਢੇਰਾਂ ਵਿਚ
ਨਿਕਾਸ । ਚੌਖਾ ਰਿਤੂ । ਚਮੜੀ ਮੋਟੀ, ਕਰੜੀ,
ਖੁਸ਼ਕ ਅਤੇ ਤਿੜਕੀ ਹੋਈ ।

ਹੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਦੰਦਾਂ ਦਾ ਨਾਕਸ ਪੋਸਣ ।
ਰੱਤਹੀਣਤਾ, ਭੁੱਸ । ਦੰਦੀਆਂ ਕਢਣ ਸਮੇਂ ਦੇ
ਵਿਗਾੜ । ਸੋਕੜਾ । ਅਧੂਰਾ ਵਿਕਾਸ । ਗਿਲ੍ਹਟੀਆ
ਵਧ ਜਾਣ । ਨਿਕਾਸ ਆਂਡੇ ਦੀ ਚਟਿਆਈ ਸਮਾਨ
ਜਾਂ ਹਰੀ ਮੁਸ਼ਕੀ ਹੋਈ ਆਂ ਦਾ ।

ਲੋਸ-ਰਹਿਤ, ਮੁਸ਼ਕ-ਰਹਿਤ ਪਾਕ ਵਿਰਲਾਂ
ਮੈਰੀਆਂ ਥਾਣੀਂ ਵਗੇ ! ਨਿਕਾਸ ਗਾੜ੍ਹਾ, ਖੱਟਾ
ਪਾਕ ਵਾਲਾ, ਕਦੇ ਕਦੇ ਲਹੂ ਦੀ ਭਾਹ ਮਾਰੇ ।
ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਵਿਚ ਪੀਲੇ ਖਰੀਂਢ । ਨਕਾਰੇ
ਪਦਾਰਥ ਬਾਹਰ ਕਢਦਾ ਹੈ ।

ਸੋਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਰੋਗ, ਪਰ
ਅਜੇ ਸਿੰਮਣ ਦਾ ਅਮਲ ਸ਼ੁਰੂ ਨਾ ਹੋਵੇ । ਲਾਲੀ,
ਸੋਕ, ਸਾੜ, ਪੀੜ, ਖੁਸ਼ਕੀ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਤਾਪ ।
ਨਾੜੀ ਭਰਵੀਂ ਤੇ ਕੂਲੀ । ਰਤਵਾਹਣ, ਲਹੂ
ਚਮਕੀਲਾ ਲਾਲ, ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਜੰਮ ਜਾਏ ।
ਰੱਤਹੀਣਤਾ ।

ਰੋਗ ਦਾ ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ

ਸਿਲ੍ਹੀ ਰੁੱਤ, ਰੁੱਤ ਬਦਲੀ,
ਅਰਾਮ ਅਤੇ ਹਰਕਤ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ
ਵਿਚ ਵਾਧਾ । ਗਰਮ ਟਕੋਰ,
ਮਾਲਸ ਅਤੇ ਸੋਕ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ।

ਠੰਢ, ਰੁੱਤ ਬਦਲੀ,
ਦੰਦੀਆਂ ਕਢਣ ਸਮੇਂ, ਭਿੱਜਣ
ਤੋਂ, ਸਿਲ੍ਹ ਤੋਂ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ
ਰਸਾਂ ਦੀ ਹਾਨੀ ਤੋਂ ਵਾਧਾ ।
ਲੇਟਣ ਅਤੇ ਅਰਾਮ ਕਰਨ
ਨਾਲ ਘਾਟਾ ਜਾਂ ਅਰਾਮ ।

ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ,
ਅਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ, ਤੁਰਨ, ਖਾਸ
ਕਰ ਭੇਜ ਤੁਰਨ, ਠੰਢੀ ਸਿਲ੍ਹੀ
ਰੁੱਤ, ਠਕੇ ਅਤੇ ਗਰਮ ਕਮਰੇ
ਵਿਚ ਵਾਧਾ । ਖੁਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿਚ
ਅਰਾਮ ।

ਹਰਕਤ, ਉਤੇਜਨਾ, ਗਰ-
ਮਾਈ, ਝਟਕੇ ਅਤੇ ਪਸੀਨਾ
ਦਬਣ ਨਾਲ ਵਾਧਾ । ਠੰਢ,
ਠੰਢੇ ਲੇਪ, ਲਹੂ ਵਗਣ ਅਤੇ
ਲੇਟਿਆਂ ਅਰਾਮ ।

ਦਵਾ ਦਾ ਨਾਮ	ਰੋਗ ਸਮੇਂ ਸਰੀਰਕ ਰੂਪਾਂਤ	ਜੀਭ ਅਤੇ ਸੁਆਦ
ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ	ਗਾੜ੍ਹੀ ਚਿੱਟੀ ਬਲਗਮ ਜਾਂ ਨਿਕਾਸ	ਜੀਭ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੇ ਭੂਰੀ ਜਾਂ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ । ਜੀਭ ਚਿਤਰੀ ।
ਕਾਲੀ ਫਾਸ	ਸੌਕੜਾ ਜਾਂ ਮਹੁਰੀ ਜਾਂ ਅਪੁਸ਼ਟਤਾ	ਜੀਭ ਤੇ ਭੂਰੀ ਜਾਂ ਸੁਨਹਿਰੀ ਖੱਟੀ ਮੈਲ । ਜੀਭ ਕਾਲੀ ਜਾਂ ਲਹੂ ਚੌਂਦੀ ।
ਕਾਲੀ ਸਲਫ	ਤੰਤੂਆਂ ਵਿਚ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਘਾਟ	ਜੀਭ ਖੱਟੀ ਲੋਸਲੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕੰਢੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਚਿੱਟੇ । ਸੁਆਦ ਫਿੱਕਾ ।
ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ	ਨਸਾਂ ਅਤੇ ਮਾਸ-ਪੱਠਿਆਂ ਦੀ ਉਤੇਜਨਾ	ਜੀਭ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਫ਼, ਦਸਤਾਂ ਸਮੇਂ ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ ।

ਵਿਆਪਕ ਲੱਛਣ

ਸੋਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਜ਼ਲਾਵੀ ਦਸ਼ਾ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਅਵਸਥਾ । ਚਿੱਟੀ ਜਾਂ ਭੂਰੀ, ਕਰੜੀ ਸੋਮ । ਨਿਕਾਸ ਗਾੜ੍ਹੇ, ਚਿੱਟੇ ਲੋਸਲੇ ਅਤੇ ਢੇਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ । ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੋਜਾਂ । ਰੱਤਵਾਹਣ, ਲਹੂ ਕਾਲਾ, ਘਸਮੇਲਾ, ਜੰਮਿਆ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਕਰੜਾ । ਵਾਤਰੋਗ ਵਿਚ ਸੋਜਾਂ । ਚਮੜੀ ਤੇ ਖਾਰਸ਼-ਰਹਿਤ ਉਭਾਰ, ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਛਾਲੇ, ਚਿੱਟੇ ਛਿਲਕੇ । ਜਿਗਰ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਸੁਸਤ । ਪ੍ਰਤਿਕਿਰਿਆ ਮਧਮ ।

ਘਾਬਰਿਆ ਹੋਇਆ, ਕੋਮਲ ਚਿਤ, ਕਮਜ਼ੋਰ, ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਥਕ ਹੁਟ ਜਾਏ । ਮਹੁਰੀ ਦੀ ਦਸ਼ਾ । ਵਿਹੁਲਾ ਰਤਵਾਹਣ । ਸੋਕੜਾ ਖੋਰਨ ਵਾਲੇ ਰੋਗ, ਮੁਸ਼ਕੀ ਹੋਈ ਟੱਠੀ । ਰਤਵਾਹਣ ਲਹੂ ਕਾਲਾ, ਪਤਲਾ, ਤੁੱਕਿਆ ਹੋਇਆ, ਜੰਮ ਨਾ ਸਕੇ । ਸੋਮ ਪਤਲੀ ਗੰਦੀ, ਗਾਲਣ ਵਾਲੀ । ਨਿਕਾਸ ਮੁਸ਼ਕੇ ਹੋਏ, ਸੁਨਹਿਰੀ ਖੱਟੇ ।

ਸੋਜ ਅਤੇ ਨਜ਼ਲਾਵੀ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਅਵਸਥਾ । ਨਿਕਾਸ ਖੱਟੇ, ਲੋਸਲੇ, ਪਤਲੇ ਪਾਣੀ ਵਰਗੇ । ਲੋਸਲੇ ਤਲ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਛਿਲਕੇ ਉਤਰਨ । ਉਭਾਰ ਜਾਂ ਨਿਕਾਸ ਦਬ ਜਾਣ । ਹਰੀ ਖੱਟੀ ਸੋਮ, ਪਤਲੇ ਖਰੀਂਦ ਬਣ ਕੇ ਤਲ ਨਾਲ ਅੜੇ ਰਹਿਣ ।

ਕੁੜੱਲ ਨਾਸਕ ਐਸ਼ਧੀ । ਅਚਾਨਕ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸਨਾਯੂ-ਪੀੜਾਂ, ਸੂਲ, ਕੁੜੱਲਾਂ । ਤਿਖੀਆਂ, ਗੋਲੀ ਵਜਣ ਵਾਂਗ, ਥਾਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਅਤੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਫੈਲਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ । ਸਜੇ ਪਾਸੇ ਵਧੇਰੇ ਅਸਰ ਕਰਦੀ ਹੈ । ਮਿਰਗੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਦੀ ਰੋਕ, ਸਕੰਪ ਪਖਿਆਘਾਤ । ਪਤਲੇ ਕਮਜ਼ੋਰ, ਲਿੱਸੇ ਅਤੇ ਸੂਹਲ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ

ਰੋਗ ਦਾ ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ

ਠੰਢ, ਖੁਲ੍ਹੀ ਹਵਾ, ਠੱਕੇ ਅਤੇ ਹਰਕਤ ਨਾਲ, ਪੇਸਟਰੀ, ਬਿੰਧੀ ਜਾਂ ਅਮੀਰ ਖੁਰਾਕ ਖਾਣ ਤੋਂ ਵਾਧਾ ।

ਉਤੇਜਨਾ, ਚਿੰਤਾ, ਮਾਨ-ਸਿਕ ਥਕੇਵੇਂ ਅਤੇ ਠੰਢੀ ਖੁਸ਼ਕ ਹਵਾ ਤੋਂ ਵਾਧਾ । ਅਰਾਮ ਕਰਨ, ਖਾਣਾ ਖਾਣ, ਨੀਂਦ ਅਤੇ ਟਹਿਲਣ ਨਾਲ ਘਾਟਾ ਜਾਂ ਅਰਾਮ ।

ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਅਤੇ ਗਰਮ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ । ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਵਿਚ, ਤੁਰਨ ਅਤੇ ਵਰਤ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ।

ਠੰਢੀ ਹਵਾ, ਠੱਕੇ, ਕਪੜਾ ਉਤਾਰਨ, ਠੰਢੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪੀਣ, ਛੁਹਣ, ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਿਸਚਤ ਸਮੇਂ ਤੇ ਵਾਧਾ । ਗਰਮਾਈ, ਤੱਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪੀਣ, ਗਰਮ ਅਸ਼ਨਾਨ,

ਦਵਾ ਦਾ ਨਾਮ	ਰੋਗ ਸਮੇਂ ਸਰੀਰਕ ਰੂਪਾਂਤ	ਜੀਭ ਦਾ ਸੁਆਦ
ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ	ਨਜ਼ਲਾਵੀ ਸੋਜ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਾਬਰਾਬਰ ਵੰਡ	ਜੀਭ ਲੇਸਲੀ, ਸਾਫ਼, ਕੰਢੇ ਅਤੇ ਨੌਕ ਝੱਗਦਾਰ ਲਾਰ ਦੇ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਬੁਲ-ਬੁਲਿਆਂ ਨਾਲ ਕੱਜੇ ਹੋਏ। ਚਿਤਰੀ ਜੀਭ। ਬੇਸੁਆਦਾਪਨ। ਕੋੜਾ ਸੁਆਦ।
ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ	ਤੰਤੂਆਂ ਵਿਚ ਬਣੇ ਲੈਕਟਿਕ ਏਸਿਡ ਦਾ ਖਾਰਜ ਨਾ ਹੋਣਾ।	ਜੀਭ ਦੀ ਜੜ੍ਹ, ਤਾਲੂ ਜਾਂ ਗਲਿਆਂ ਤੇ ਮੋਟੀ ਸੁਨਹਿਰੀ ਖੱਟੀ ਮੈਲ। ਸੁਆਦ ਖੱਟਾ, ਤੇਜ਼ਾਬੀ।
ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ	ਤੰਤੂਆਂ ਵਿਚ ਬਣਿਆ ਪਾਣੀ ਖਾਰਜ ਨਾ ਹੋਣਾ।	ਜੀਭ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੇ ਗੰਦੀ ਭੂਰੀ ਜਾਂ ਹਰੀ ਖੱਟੀ, ਲੇਵੀ ਵਰਗੀ ਮੋਟੀ ਮੈਲ। ਕੋੜਾ ਸੁਆਦ।
ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ	ਆਂ ਜਾਂ ਬਲਗਮ ਦਾ ਪਾਕ ਬਣ ਜਾਣਾ	ਜੀਭ ਕਰੜੀ, ਜਖਮੀ।

ਵਿਆਕਰਣ ਲੱਛਣ

ਔਸ਼ਧੀ । ਪੀੜ ਦੇ ਦੋਰੇ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਪਸੀਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਲਤਾ । ਸਿਥਲ ਅਤੇ ਥੱਕਿਆ ਟੁਟਿਆ ।

ਅਧੂਰਾ ਪੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸੌਕੜਾ । ਰੱਤਹੀਣਤਾ । ਨਿਕਾਸ ਗਾੜ੍ਹਾ ਚਿੱਟਾ ਜਾਂ ਸਾਫ਼, ਤਿੱਖਾ । ਠੀਕ ਨਿਸਚਿਤ ਸਮੇਂ ਤੇ ਲੱਛਣ ਪਰਗਟ ਹੋਣ । ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਭਰੇ ਛਾਲੇ ਅਤੇ ਪਤਲੇ ਚਿੱਟੇ ਛਿਲਕੇ । ਵਾਰੀ ਦਾ ਤਾਪ ।

ਖਟਾਸ—ਉਲਟੀ, ਮਿਹਦੇ, ਡਕਾਰ, ਟੱਟੀ, ਪ੍ਰਦਰ, ਬਲਗਮ, ਪਸੀਨਾ ਆਦਿ ਸਭ ਖੱਟੇ । ਹਰੇ ਦਸਤ । ਗੂੜ੍ਹੇ ਖਟੇ ਅਤੇ ਖੱਟੀ ਬੋ ਵਾਲੇ ਨਿਕਾਸ ।

ਪਿੱਤ ਦੇ ਲੱਛਣ । ਯਰਕਾਨ । ਜਿਗਰ ਦੇ ਵਿਗਾੜ ਤੋਂ ਜਲੋਪਰ । ਜਿਗਰ ਭਾਰਾ ਭਾਰਾ, ਦੁਖੇ, ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਲੋਟਿਆਂ ਵਾਧਾ । ਨਿਕਾਸ ਪੀਲੇ ਪਾਣੀ ਵਰਗੇ । ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਵਿਚ ਸਿਲੇ ਖੱਟੇ ਛਿਲਕੇ । ਵਾਰੀ ਦਾ ਤਾਪ ।

ਪਾਕ ਬਣਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰੋਗ । ਗੰਭੀਰ ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰੋਗ । ਬਹੁਤ ਡੂੰਘੇ ਪੁਰਾਣੇ ਫੋੜੇ ਤੇ ਪਾਕ । ਭਗੰਦਰ । ਹਰੇ ਸੱਟ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ । ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਵਿਚ ਸੋਜ ਤੇ ਪਾਕ । ਸੌਕੜਾ । ਵੱਡਾ ਸਿਰ ਤੇ ਸੁੱਕਾ ਸਰੀਰ । ਵੱਡਾ ਢਿਡ ਤੇ ਪਤਲੀਆਂ ਲੱਤਾਂ । ਪਾਕ ਗਾੜ੍ਹੀ, ਖੱਟੀ, ਲੇਸਲੀ ਤੇ ਬੋਦਾਰ ।

ਰੋਗ ਦਾ ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ

ਦਬਾਉ, ਦੂਹਰਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮਾਲਸ ਨਾਲ ਅਰਾਮ

ਸਵੇਰੇ, ਨਿਸਚਿਤ ਸਮੇਂ ਤੇ, ਸੈਕ ਖੋਚਲ ਨਾਲ, ਚੜ੍ਹਦੀ ਜਵਾਨੀ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਕੁਨੀਨ ਦੀ ਕੁਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਵਾਧਾ । ਖੁਲ੍ਹੀ ਹਵਾ, ਠੰਢੇ ਅਸ਼ਨਾਨ, ਪਸੀਨੇ, ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਛਾਹ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘਾਟਾ ਜਾਂ ਅਰਾਮ । ਲੱਕ ਪੀੜ ਨੂੰ ਕਰੜੀ ਥਾਂ ਤੇ ਲੋਟਿਆਂ ਅਰਾਮ ।

ਝੱਖੜ ਸਮੇਂ, ਖੰਡ ਤੇ ਦੁਧ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਬਿੰਧੀ ਖੁਰਾਕ ਖਾਣ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ।

ਸਵੇਰੇ, ਸਿਲ੍ਹਾਬੇ ਅਤੇ ਬਰਸਾਤ ਵਿਚ, ਖਬੇ ਪਾਸੇ ਲੋਟਿਆਂ, ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ।

ਰਾਤ ਨੂੰ, ਮੱਸਿਆ ਜਾਂ ਪੁੰਨਿਆਂ ਸਮੇਂ, ਠੰਢ, ਠੰਢੀ ਹਵਾ, ਠੱਕੇ, ਖੁਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਤੇ ਸਿਆਲ ਵਿਚ, ਕਪੜਾ ਉਤਾਰਨ ਨਾਲ, ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਠੰਢ ਲਗਣ ਜਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਪਸੀਨਾ ਦਬਣ ਨਾਲ ਵਾਧਾ । ਸਿਰ ਤੇ ਗਰਮ ਕਪੜਾ ਲੈਣ, ਗਰਮ ਹੋਣ ਅਤੇ ਚੋਖਾ ਪਿਸ਼ਾਬ ਆਉਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ।

<p>1870</p> <p>Jan 1st</p> <p>to</p> <p>Feb 1st</p>	<p>1870</p> <p>Jan 1st</p> <p>to</p> <p>Feb 1st</p>
<p>1870</p> <p>Feb 1st</p> <p>to</p> <p>Mar 1st</p>	<p>1870</p> <p>Feb 1st</p> <p>to</p> <p>Mar 1st</p>
<p>1870</p> <p>Mar 1st</p> <p>to</p> <p>Apr 1st</p>	<p>1870</p> <p>Mar 1st</p> <p>to</p> <p>Apr 1st</p>
<p>1870</p> <p>Apr 1st</p> <p>to</p> <p>May 1st</p>	<p>1870</p> <p>Apr 1st</p> <p>to</p> <p>May 1st</p>
<p>1870</p> <p>May 1st</p> <p>to</p> <p>Jun 1st</p>	<p>1870</p> <p>May 1st</p> <p>to</p> <p>Jun 1st</p>

ਚਿਕਿਤਸਾ

ਚਿਕਿਤਸਾ

ਉਨੀਂਦਰਾ (Sleeplessness)

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਨੀਂਦ ਦੇ ਵਿਗਾੜਾਂ ਦੀ ਪਰਧਾਨ ਔਸ਼ਧੀ । ਚਿੰਤਾ, ਉਤੇਜਨਾ, ਹਦੈਂ ਵੱਧ ਦਿਮਾਗੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਫਿਕਰ ਕਾਰਨ ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਏ । ਵਧੇਰੇ ਖੋਚਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੌਂ ਨਾ ਸਕੇ । ਉਨੀਂਦਰੇ ਨਾਲ ਚਿੜਚਿੜਾਪਨ, ਉਦਾਸੀ ਅਤੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਪਿਸ਼ਾਬ । ਸੁਪਨ-ਗਮਤਾ । ਉਬਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਆਕੜ ਲਏ । ਅੱਗ, ਡਾਕੂਆਂ, ਭੂਤਨਿਆਂ ਅਤੇ ਡਿੱਗਣ ਦੇ ਸੁਪਨੇ । ਬੱਚੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਡਹਿਲ ਜਾਣ, ਗੂੜ੍ਹੀ ਨੀਂਦ ਤੋਂ ਜਾਗ ਪੈਣ ਅਤੇ ਕਿਲਕਾਂ ਮਾਰਨ । ਕਾਮਾਤਰ ਸੁਪਨੇ । ਸੋਣ ਲਗਿਆਂ ਮਾਸ-ਪੱਠੇ ਫਰਕਣ ।

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਰੱਤ-ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਾਰਨ ਉਨੀਂਦਰਾ (ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ) । ਚਿੰਤਾ-ਜਨਕ ਸੁਪਨੇ ਅਤੇ ਬੇਚੈਨੀ । ਲੋਢੇ ਵੇਲੇ ਉੱਘਲਾਏ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਖੜਾਕ ਨਾਲ ਤਭਕ ਪਏ । ਬੇਚੈਨ ਨੀਂਦ, ਜਾਗੋਮੀਟਾ ਰਹੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਇਕੱਤ੍ਰ ਹੋਣ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਨੀਂਦ ਆਏ । ਜਾਗੋਮੀਟਾ ਰਹੇ, ਨੀਂਦ ਤਾਜ਼ਗੀ ਨਾ ਦੇਵੇ । ਸੋਣ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਤੀਬਰ ਇੱਛਾ । ਉੱਘਲਾਏ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਚੋਂ ਲਾਲਾਂ ਵਗਣ । ਬੇਚੈਨ ਨੀਂਦ । ਸੁੱਤੇ ਪਿਆਂ ਤਭਕੇ । ਮੱਠੇ ਤਾਪਾਂ ਵਿਚ ਉੱਘਲਾਹਟ ਅਤੇ ਮਦਹੋਸ਼ੀ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਯਰਕਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਘਲਾਹਟ, ਜੀਭ ਤੇ ਭੂਰੀ ਜਾਂ ਭੂਰੀ ਹਰੀ ਮੈਲ ਅਤੇ ਪਿੱਤ ਦੇ ਹੋਰ ਲੱਛਣ । ਮੂੰਹ ਦਾ ਸੁਆਦ ਕੇੜਾ । ਦਮੇ ਦੇ ਦੌਰੇ ਨਾਲ ਜਾਗ ਪਏ ।

ਉਲਟੀ (Vomiting)

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਅਣਪਚ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਉਲਟੀ, ਜਦ ਫੈਰਮ ਫਾਸ ਕੰਮ ਨਾ ਦੇਵੇ । ਦੰਦੀਆਂ ਕਢਣ ਸਮੇਂ ਉਲਟੀ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਠੰਢਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਤੇ ਬਰਫ ਮਲਾਈ ਖਾਣ ਪਿਛੋਂ ਉਲਟੀ । ਬੱਚੇ ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਉਲਟੀ ਕਰ ਦੇਣ ਤੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਦੁਧ ਚੁੰਘਣਾ ਚਾਹੁਣ । ਦੰਦੀਆਂ ਕਢਣ ਸਮੇਂ ਉਲਟੀ ।

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਲਾਲ ਚਮਕੀਲੇ ਲਹੂ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਅਣਪਚ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਉਲਟੀ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਕਾਲੇ, ਜੰਮੇ ਹੋਏ, ਲੇਸਲੇ ਲਹੂ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਗਾੜ੍ਹੀ ਚਿੱਟੀ ਬਲਗਮ ਦੀ ਉਲਟੀ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਜੀ ਕੱਚਾ ਅਤੇ ਖੱਟੀ, ਕੌੜੀ, ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਲਹੂ ਦੀ ਉਲਟੀ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਖੱਟੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਕਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਪਤਲੀ, ਤਾਰਦਾਰ, ਖਾਰਦਰਸ਼ੀ ਆਂ ਦੀ ਉਲਟੀ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਖੱਟੇ, ਪਤਲੇ, ਜੰਮੇ ਹੋਏ ਤੱਗ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਜੀਭ ਤੇ ਖੱਟੀ ਚੀਕਨੀ ਮੈਲ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਪਿੱਤ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਕੌੜਾ ਸੁਆਦ । ਹਰੀ ਉਲਟੀ । ਲਗਾਤਾਰ ਕਚਿਆਹਣ ।

ਸਿਲਸ਼ੀਆ—ਬੱਚਾ ਦੁਧ ਚੁੰਘਦਿਆਂ ਸਾਰ ਉਲਟੀ ਕਰ ਦੇਵੇ । ਸਵੇਰੇ ਪਾਲਾ ਲਗ ਕੇ ਉਲਟੀ ।

ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਰੋਗ (Diseases of the Eyes)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਸੋਜ। ਡੋਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪੀੜ, ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਵਾਧਾ, ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਛੱਟਿਆਂ ਨਾਲ ਅਰਾਮ। ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਲਾਲੀ, ਸਖਤ ਪੀੜ ਅਤੇ ਸਾੜ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਵਿਚ ਅੱਖਾਂ ਜਾਂ ਹਰੀ ਪੀਲੀ ਗਿੱਡ ਦਾ ਨਿਕਾਸ (ਕਾਲੀ ਸਲਫ)। ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਰੋਤ ਰੜਕੇ। ਕੁੱਕਰੇ। ਛੱਪਰਾਂ ਤੇ ਹਰੀ ਪੀਲੀ ਪੇਪੜੀ ਜੰਮ ਜਾਏ। ਅੱਖ ਦੀ ਕਾਲੀ ਤੇ ਛਾਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਧਰੇ ਘਾਉ ਬਣ ਜਾਣ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਛੱਪਰ ਪੀਲੀ ਪੇਪੜੀ ਨਾਲ ਢਕੇ ਹੋਏ। ਅੱਖਾਂ ਚੋਂ ਪੀਲੀ ਜਾਂ ਹਰੀ ਪਾਕ ਜਾਂ ਪੀਲੀ ਚਿਕਨੱਤ ਜਾਂ ਪੀਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਨਿਕਾਸ। ਮੋਤੀਆਬੰਦ। ਨਵੇਂ ਜੰਮੇ ਬਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਆ ਜਾਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੋਂ ਪਤਲਾ ਪੀਲਾ ਪਾਣੀ ਵਗੇ ਅਤੇ ਛੱਪਰ ਜੁੜ ਜਾਣ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਕਿਸੇ ਰੋਗ ਪਿਛੋਂ ਸਰੀਰਕ ਨਿਦਾਲਤਾ ਕਾਰਨ ਨਿਗਾਹ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ। ਪੱਠਿਆਂ ਦੇ ਪਖਿਆਘਾਤ ਕਾਰਨ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਛੱਪਰ ਡਿੱਗ ਪੈਣ। ਅੱਖਾਂ ਆਉਣ ਪਿਛੋਂ ਭੈਂਗਾਪਨ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਛੱਪਰ ਡਿੱਗ ਪੈਣ (ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ)। ਚਾਨਣ ਨਾ ਸਹਾਰੇ। ਪੁਤਲੀਆਂ ਸੁੰਗੜ ਜਾਣ। ਅੱਖਾਂ ਅਗੇ ਭੰਬਰਤਾਰੇ। ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ, ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਤੇ ਠੰਢ ਨਾਲ ਵਾਧਾ। ਛੱਪਰ ਫਰਕਣ। ਕੁੜੱਲਾਂ ਨਾਲ ਭੈਂਗਾਪਨ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਨਿਗਾਹ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ। ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਕਾਲੀ ਤੇ ਛਾਲੇ। ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ ਠੀਕ ਸਮੇਂ ਤੇ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਚੋਂ ਅੱਥਰੂ ਵਗਣ। ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਛਾਲੇ ਪਾ ਦੇਵੇ। ਕੁੱਕਰੇ। ਚਿੱਟਾ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਅੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਬਲਗਮੀ ਝਿੱਲੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ ਅਤੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪੀਲੀ ਚੀਕਨੀ ਮੈਲ ਦਾ ਨਿਕਾਸ । ਛੱਪਰ ਸਵੇਰੇ ਜੁੜ ਜਾਣ । ਕਿਰਮਾਂ ਕਾਰਨ ਭੈਂਗਾਪਨ । ਸਾੜ ਪਾਉਂਦੇ ਅੱਥਰੂ । ਲਹੂ-ਚੌਂਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਜਿਗਰ ਦੇ ਵਿਗਾੜ ਕਾਰਨ ਪੀਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ । ਚਾਨਣ ਸਹਾਰ ਨਾ ਸਕੇ । ਛੱਪਰਾਂ ਦੇ ਕੰਢੇ ਸੜਨ ਅਤੇ ਅੱਥਰੂ ਵਗਣ । ਮੱਟੇ ਮੱਟੇ ਛਾਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਕੁੱਕਰੇ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਅੱਖਾਂ ਅਗੇ ਲਿਸ਼ਕਾਰਾ ਅਤੇ ਚੰਗਿਆੜੇ । ਡੇਲੇ ਦੇ ਪਰਦੇ ਤੇ ਦਾਗ । ਮੌਤੀਆਬਿੰਦ । ਛੱਪਰ ਕਰੜੇ ਹੋ ਜਾਣ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ — ਛੱਪਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁੜਲਾਂ ਪੈਣ (ਜੇ ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ ਕੰਮ ਨਾ ਦੇਵੇ) । ਮੌਤੀਆਬਿੰਦ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੈ । ਇਕ ਦੇ ਦੋ ਦਿਸਣ । ਚਿੱਟਾ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ—ਡੇਲੇ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਘਾਉ । ਅੱਖਾਂ ਆ ਜਾਣ ਗਾੜ੍ਹੀ ਪੀਲੀ ਪਾਕ ਨਿਕਲੇ । ਡੇਲੇ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਫੋੜਾ ।

ਸਿਲਸ਼ੀਆ—ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਸੋਜ ਤੇ ਗਾੜ੍ਹਾ ਪੀਲਾ ਨਿਕਾਸ (ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ) । ਡੇਲੇ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਫੋੜਾ । ਛੱਪਰਾਂ ਦੇ ਕੰਢੇ ਦੀ ਸੋਜ । ਦਿਨ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਦਿਸਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਏ । ਰੋਸ਼ਨੀ ਸਹਾਰ ਨਾ ਸਕੇ । ਛੱਪਰਾਂ ਦੁਆਲੇ ਫੋੜੇ ਤੇ ਪਾਣੀ ਭਰੀਆਂ ਰਸੌਲੀਆਂ । ਸੱਜੀ ਅੱਖ ਵਿਚ ਸੇਲ । ਪੈਰ ਦਾ ਪਸੀਨਾ ਦੱਬਣ ਪਿਛੋਂ ਨਿਗਾਹ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ।

ਅਧਰੰਗ, ਪਖਿਆਘਾਤ (Paralysis)

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਅਧਰੰਗ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦਵਾਈ, ਭਾਵੇਂ ਹਮਲਾ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅਚਾਨਕ । ਨਾਦ-ਤੰਦਾਂ ਦਾ ਪਖਿਆਘਾਤ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਅਵਾਜ਼ ਨਾ ਨਿਕਲੇ । ਰੋਗੀ ਹਿੱਸੇ ਸੁਕਦੇ ਜਾਣ, ਜੀਵਨ ਸ਼ਕਤੀ ਘਟਦੀ ਜਾਏ ਅਤੇ ਟੱਟੀ ਚੌਂ ਬੋ ਆਏ । ਲਕਵਾ, ਅੰਸ਼ਕ ਪਖਿਆਘਾਤ ।

ਮਰਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਪਖਿਆਘਾਤ, ਹੱਥ ਜਾਂ ਸਿਰ ਅਪਣੇ ਆਪ ਹਿੱਲਣ ਅਤੇ ਕੰਬਣ । ਪੱਠਿਆਂ ਦਾ ਪਖਿਆਘਾਤ । ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਲੱਤਾਂ ਠੰਢੀਆਂ ਸੁੰਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੀੜੀਆਂ ਸਰਲ੍ਹਾਣ । ਪਖਿਆਘਾਤ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਹਮਲਾ ਕਰੇ । ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਰੀੜ੍ਹ ਦੇ ਦਿਕ ਤੋਂ ਪਖਿਆਘਾਤ । ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਪਖਿਆਘਾਤਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ।

ਆਤਸ਼ਕ (Syphilis)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਵਧ ਨਾਲ ਤਾਪ ਤੇ ਚਸਕਾਂ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਪਰਧਾਨ ਐਸ਼ਧੀ (3X ਸ਼ਕਤੀ) । ਵਧ ਦੀ ਨਰਮ ਸੋਜ । ਮਸੂੜ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਆਤਸ਼ਕੀ ਘਾਉ । ਪੁਰਾਣਾ ਰੋਗ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਆਤਸ਼ਕ ਦਾ ਗਲਿਆ ਘਾਉ ਅਤੇ ਵਧ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਪੁਰਾਣਾ ਆਤਸ਼ਕ ! ਲੱਛਣ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਧ ਜਾਣ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਪੁਰਾਣਾ ਆਤਸ਼ਕ । ਪਤਲੀ ਸੋਮ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਗੁਦਾ ਦੇ ਮਹੁਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਢ ਆਤਸ਼ਕ ਹੋਵੇ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਆਤਸ਼ਕੀ ਘਾਉ, ਕਰੜੇ, ਪੱਥਰ ਵਰਗੇ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਸਲਫ—ਵਧ ਵਿਚ ਪਾਕ ਬਣਨੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਗੁਣਕਾਰੀ ਹੈ । ਆਤਸ਼ਕ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਪਾਕ ਬਣਨ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਪੁਰਾਣਾ ਆਤਸ਼ਕ ਜਦ ਪਾਕ ਬਣਦੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਥਾਂ ਕਰੜੇ ਹੋ ਜਾਣ । ਚਮੜੀ ਦੇ ਘਾਉ ਤੇ ਗੰਢਾਂ । ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਨਾਸੂਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਲਨਾ ਸੜਨਾ, ਬੰਦਾਰ ਨਿਕਾਸ ।

ਅੰਡਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਪਾਣੀ (Hydrocele)

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਪਤਾਲੂਆਂ ਤੇ ਅੰਡਕੋਸ਼ ਦੀ ਜਲ-ਸੋਜ ਤੇ ਕਰੜਾਈ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਦੂਸਰੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਵਿਚ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਏ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਨਵਾਂ ਤੇ ਪੁਰਾਣਾ ਰੋਗ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਊਰ—ਅੰਡਕੋਸ਼ ਦੀ ਜਲ-ਸੋਜ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਜ਼ਹਿਰਬਾਦ ਵਰਗੀ ਹਾਲਤ, ਨੈਟਰਮ ਮਿਊਰ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਇਸਤ੍ਰੀ ਰੋਗ (Diseases of the Women)

ਫੋਰਮ ਫਾਸ—ਰਿਤੂ-ਸੂਲ ਸਮੇਂ ਚੇਹਰਾ ਲਾਲ, ਨਾੜੀ ਤੇਜ ਅਤੇ ਅਣਪਚ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਖੂਨ ਚਮਕੀਲਾ ਲਾਲ । ਅਤੀਰਜ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੈ । ਗਰਭ ਸਮੇਂ ਅਣਪਚ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਗਰਭ ਦੀ ਸੋਜ ਸਮੇਂ ਤਾਪ ਅਤੇ ਪੀੜ । ਭਗ ਦੀ ਸੋਜ, ਪੀੜ, ਖੁਸ਼ਕੀ ਤੇ ਕੁੜੱਲ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਊਰ—ਰਿਤੂ ਦਬ ਜਾਣ ਜਾਂ ਦੇਰ ਨਾਲ ਆਉਣ । ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ । ਲਹੂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਕਾਲਾ, ਜੰਮਿਆ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਚੀਹੜਾ, ਕਾਲਾ ਲੁੱਕ ਵਰਗਾ । ਰਿਤੂ ਦੇਰ ਤਕ ਰਹਿਣ । ਗਰਭ ਸਮੇਂ ਚਿੱਟੀ ਬਲਗਮ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਧਰਨ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ । ਧਰਨ ਦੀ ਧੋਣ ਤੇ ਮੂੰਹ ਜ਼ਖਮੀ, ਗਾੜ੍ਹਾ, ਚਿੱਟਾ ਨਰਮ ਨਿਕਾਸ । ਪ੍ਰਦਰ, ਦੁਧ ਵਰਗਾ ਚਿੱਟਾ । ਸੂਤਕੀ ਤਾਪ ਦੀ ਪਰਧਾਨ ਐਸ਼ਧੀ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਰਿਤੂ ਰੁਕੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਦੋਰ ਨਾਲ ਆਉਣ । ਢਹਿੰਦੀਆਂ ਕਲਾਂ, ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੇ ਥਕੇਵਾਂ । ਪ੍ਰਦਰ ਤਿੱਖਾ, ਸਾੜ ਤੇ ਛਾਲੇ ਪਾਉਂਦਾ, ਖੱਟਾ, ਸੰਤਰੇ ਰੰਗਾ । ਪੀਲੀਆਂ, ਰੌਂਦੂ ਤੇ ਚਿੜਚਿੜੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਰਿਤੂ-ਸੂਲ । ਰਿਤੂ ਬਹੁਤ ਥੋੜੇ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਲਹੂ ਗੂੜਾ ਲਾਲ ਜਾਂ ਭੂਰਾ ਲਾਲ, ਪਤਲਾ ਅਤੇ ਬੰਦਾਰ, ਜੰਮ ਨਾ ਸਕੇ । ਧਰਨ ਚੈਂ ਰਤਵਾਹਣ । ਧਰਨ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਅੰਡਕੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪੀੜ । ਗਰਭਪਾਤ ਦਾ ਖਤਰਾ । ਜਣੇਪੇ ਸਮੇਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਘਟ ਪੀੜਾਂ । ਸੂਤਕੀ ਸੁਦਾਅ । ਜਣੇਪੇ ਪਿਛੋਂ ਤਾਪ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਪ੍ਰਦਰ ਪੀਲਾ, ਹਰਿਆ, ਚੀਕਨਾ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ । ਰਿਤੂ ਥੋੜੇ ਅਤੇ ਦੋਰ ਨਾਲ ਆਉਣ । ਪੇਟ ਭਾਰਾ ਅਤੇ ਭਰਿਆ ਭਰਿਆ ਜਾਪੇ । ਜੀਭ ਤੇ ਪੀਲੀ ਮੈਲ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਗਰਭਪਾਤ ਦਾ ਖਤਰਾ, ਰਤਵਾਹਣ । ਅਤੀਰਜ । ਰਿਤੂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਦਬਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜਾਂ । ਧਰਨ ਟਿਕਾਣਿਓਂ ਹਿਲ ਜਾਏ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਾ ਹੋਵੇ । ਧਰਨ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਏ । ਧਰਨ ਅਤੇ ਪੱਟਾਂ ਵਿਚ ਹੇਠਾਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ । ਧਰਨ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ । ਜਣੇਪੇ ਪਿਛੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੀੜਾਂ, ਧਰਨ ਨਾ ਸੁੰਗੜੇ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਪ੍ਰਦਰ ਆਂਡੇ ਦੀ ਚਿਟਿਆਈ ਵਰਗਾ । ਪਤਲੀਆਂ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਣ, ਵਧੇਰੇ ਜ਼ਿਰ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਹੋਣ । ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਤੇ ਜੁਆਨ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਿਛੋਂ ਆਉਣ, ਖਾਸ ਕਰ ਵਾਤ ਰੋਗੀਆਂ ਦੇ । ਜਣਨੰਗ ਵਿਚ ਧਮਕ ਅਤੇ ਅੱਯਾਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਆਲ । ਰਿਤੂ-ਸੂਲ । ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ ਜਣੇਪੇ ਵਰਗੀਆਂ ਪੀੜਾਂ । ਟੱਟੀ ਜਾਂ ਪਿਸ਼ਾਬ ਪਿਛੋਂ

ਧਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁੜੱਲਾ । ਤਾਲੂ ਵਿਚ ਸਾੜ ਅਤੇ ਭਾਰ । ਕਾਮ-ਉਨਮਾਦ, ਖਾਸ ਕਰ ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ । ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਹਰ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨ ਪਿੱਛੋਂ, ਅਤੇ ਅੱਯਾਸੀ ਦੇ ਝਿੱਆਲ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਸਲਫ—ਰਿਤੂ ਦੇਰ ਨਾਲ ਆਉਣ, ਲੰਮਾ ਚਿਰ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਨਾਲ ਸਿਰਪੀੜ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਝਟਕੇ ਵੱਜਣ । ਗਰਭ ਸਮੇਂ ਉਲਟੀ ਅਤੇ ਕੋੜਾ ਸੁਆਦ । ਜਦੋਂ ਪੇੜੂ ਵਿਚ ਫੌੜਾ ਬਣ ਕੇ ਫਿਸ ਜਾਏ ਅਤੇ ਪਾਕ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਰਾਹ ਨਾ ਲਭੇ, ਕਲਕੇਰੀਆ ਸਲਫ 6 ਵਧੀਆ ਦਵਾਈ ਹੈ । ਰੋਗੀ ਪੀਲਾ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਰਿਤੂ-ਸੂਲ, ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ । ਭਗ ਦੀ ਕੁੜੱਲ । ਪੀੜਾਂ ਕੰਗਰੋੜ ਤੋਂ ਫੈਲਣ, ਗਰਮਾਈ ਅਤੇ ਦਬਾਉ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਅਤੇ ਠੰਢ ਨਾਲ ਵਾਧਾ । ਝਿੱਲੀਦਾਰ ਰਿਤੂ-ਸੂਲ । ਇਹ ਦਵਾਈ ਸੁੰਗੜੀ ਹੋਈ ਧਰਨ ਨੂੰ ਢਿਲਿਆਂ ਕਰਦੀ ਹੈ । ਰੁਕੀ ਹੋਈ ਆਉਲ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਪ੍ਰਦਰ, ਖਾਸ ਕਰ ਰਿਤੂ ਪਿੱਛੋਂ, ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ, ਸਾੜ ਪਾਉਂਦਾ, ਚਿਮਾਂਦਾ, ਗਾਲਦਾ ਅਤੇ ਚੀਕਨਾ । ਰਿਤੂ ਪਤਲਾ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ । ਰਿਤੂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿਰ ਪਾਟੇ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਉਦਾਸੀ ਹੋਵੇ । ਮੁਟਿਆਰ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਤੂ ਨਾ ਆਉਣ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਚਿਰ ਪਿਛੋਂ ਆਉਣ । ਸਿਹਦੇ ਵਿਚ ਪੀੜ, ਕਚਿਆਹਣ, ਉਲਟੀ, ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਅਤੇ ਗ਼ਾਸੀ । ਖੱਟੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ, ਮਾਸ, ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਪੱਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਲ ਅਰੁਚੀ । ਸਵੇਰੇ ਜਣਨੰਗ ਵੱਲ ਭਾਰ ਪਏ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਗਰਭ ਸਮੇਂ ਖੱਟੀ ਉਲਟੀ । ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਨਿਕਾਸ ਕਾਰਨ ਬਾਂਝਪਨ । ਧਰਨ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਏ, ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਅਤੇ ਡੋਬ ਪੈਣ, ਖਾਸ ਕਰ ਟੱਟੀ ਪਿੱਛੋਂ । ਧਰਨ ਟਿਕਾਣਿਉਂ ਹਿਲ ਜਾਏ ਅਤੇ ਵਾਈ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ਹੋਣ । ਪ੍ਰਦਰ, ਸ਼ਹਿਤ ਵਰਗਾ, ਚੀਕਨਾ, ਜਾਂ ਤਿੱਖਾ ਤੇ

ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ । ਧਰਨ ਚੋਂ ਖੱਟੀ ਬੋ ਵਾਲਾ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਨਿਕਾਸ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਰਿਤੂ-ਸੂਲ ਸਮੇਂ ਪਾਲਾ ਲਗੇ । ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਿੱਖਾ ਰਿਤੂ, ਭਗ ਤੇ ਛਾਲੇ ਪਾ ਦੇਵੇ । ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਕਸੀਰ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਰਿਤੂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਬੌਦਾਰ, ਤਿੱਖਾ, ਚਮੜੀ ਉਧੇੜੁ । ਰਿਤੂ ਦੀ ਥਾਂ ਪ੍ਰਦਰ । ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ ਸਰੀਰ ਠੰਢਾ, ਖਾਸ ਕਰ ਪੈਰ । ਭੋਗ ਸਮੇਂ ਜੀ ਕੱਚਾ ਹੋਵੇ । ਕਾਮ - ਉਨਮਾਦ । ਲੱਕਪੀੜ ਨਾਲ ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਤੇ ਸੁੱਤੀਆਂ ਜਾਪਣ । ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਪਸੀਨੇ ਚੋਂ ਬੋ ਆਏ । ਸਾਰੇ ਲੱਛਣਾਂ ਨੂੰ ਗਰਜਮਾਈ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਪ੍ਰਦਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਚਿੱਟਾ, ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ, ਖਾਰਸ਼ ਪੈਦਾ ਕਰੇ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਦੁਖਦਾਈ, ਚਿਮਾਂਦਾ ਪ੍ਰਦਰ । ਕਬਜ਼, ਟੱਟੀ ਪਿੱਛੇ ਪਰਤ ਜਾਏ । ਥਣਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ, ਪੁਰਾਣਾ ਨਾਸੂਰ । ਥਣਾਂ ਵਿਚ ਕਰੜੇ ਤਿੱਕੇ । ਬੱਚਾ ਦੁਧ ਨਾ ਚੁੰਘੇ ਜਾਂ ਚੁੰਘਦਿਆਂ ਸਾਰ ਉਲਟੀ ਕਰ ਦੇਵੇ । ਚੂਚੀਆਂ ਤਿੜਕ ਜਾਣ ਤੇ ਜਖਮੀ ਹੋ ਜਾਣ ।

ਇਨਫਲੂਐਂਜ਼ਾ (Influenza)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਬੁਖਾਰ, ਪੀੜ ਆਦਿ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਵਾਈ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ, ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਜਾਂ ਭੂਰੀ ਮੈਲ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਪਰਧਾਨ ਐਸ਼ਧੀ । ਰੋਗ ਪਿੱਛੋਂ ਇਸ ਦੇ ਬੁਰੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਰੋਗ ਦੇ ਹਮਲੇ ਪਿੱਛੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੇ ਪ੍ਰਾਲਤਾ । ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਥਕਿਆ ਟੁੱਟਿਆ । ਸਨਾਯੂ - ਸੂਲ ਤੇ ਪੱਠੇ ਫਰਕਣ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਇਨਫਲੂਐਂਜ਼ਾ ਪਿੱਛੋਂ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ ।

ਸੱਟਾਂ (Injuries)

ਫੋਰਮ ਫਾਸ—ਸੱਟਾਂ, ਰਗੜਾਂ, ਤਾਜੇ ਫੱਟਾਂ, ਮਚਕੌੜਾਂ ਅਤੇ ਟੁੱਟੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਐਸਥੀ। ਇਹ ਦਵਾਈ ਪੀੜ, ਸੋਜ ਤੇ ਤਾਪ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਜੋੜਬੰਦਾਂ ਤੇ ਨੱਸਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਖਾ ਜਾਣਾ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਸੋਜ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਹੱਡੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਗੜਾਂ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਟੁੱਟੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਜੋੜਨ ਲਈ ਅਦੁਤੀ ਦਵਾਈ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ—ਰਗੜਾਂ ਤੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਵਿਚ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਖੋਪਰੀ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ। ਸਿਰ ਨੂੰ ਝਟਕਾ ਜਾਂ ਠੋਕਰ ਲਗਣ ਪਿੱਛੋਂ ਮਾਨਸਿਕ ਲੱਛਣ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਜ਼ਖਮ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਪੱਕ ਜਾਣ। ਜ਼ਖਮਾਂ ਚੋਂ ਗਾੜ੍ਹੀ ਪੀਲੀ ਪਾਕ ਵਗੇ। ਬਹੁਤ ਡੂੰਘੀ ਪਾਕ।

ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ (Neuralgia)

ਫੋਰਮ ਫਾਸ—ਅਧੇ ਸਿਰ ਦੀ ਪੀੜ, ਪੁੜਪੁੜੀ, ਅੱਖ ਉਪਰ ਜਾਂ ਜਬਾੜੇ ਦੀ ਪੀੜ, ਅੰਨ੍ਹਿਆਂ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਪੀੜ ਅਤੇ ਤਾਪ। ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਪੀੜ, ਸਵੇਰੇ ਵਧ ਜਾਏ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਚੁਭਕਾਂ ਲੱਕ ਚੋਂ ਉਠ ਕੇ ਪੈਰਾਂ ਵਲ ਬਿਸਤਰੇ ਦੀ ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਵਾਧਾ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਗ ਵਿਚ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਰੋਗੀ ਉਪਰਾਮ ਅਤੇ ਨਿਰਬਲ ਹੋ ਜਾਏ ਤੇ ਉਠਣ ਦੀ ਸੱਤਿਆ ਨਾ ਰਹੇ, ਟਹਿਲਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ ਨਾਲ ਪਖਿਆਘਾਤ ਦਾ ਖਤਰਾ, ਅੰਗ ਨਕਾਰੇ ਤੇ ਸੁੰਨ ਜਾਪਣ । ਰੀਂਘਣ - ਵਾ । ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਪੀੜ । ਸਜੇ ਪਾਸੇ ਦਾ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ ਠੰਢੇ ਲੇਪ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਉਪਰਲੇ ਦੰਦਾਂ ਚੋਂ ਚੁਭਕਾਂ ਕੰਨਾਂ ਵਲ ਜਾਣ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਹੱਡੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘੀਆਂ ਸਨਾਯੂ-ਪੀੜਾਂ । ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਝਟਕੇ ਵਾਂਗ ਧੱਕੇ । ਰਾਤ ਨੂੰ ਠੀਕ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇ । ਪੀੜਾਂ ਨਾਲ ਕੀੜੀਆਂ ਸਰਲ੍ਹਾਉਣ, ਸਰੀਰ ਠੰਢਾ ਤੇ ਸੁੰਨ ਹੋ ਜਾਏ । ਪੀੜਾਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਤੇ ਖਰਾਬ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਵਧ ਜਾਣ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਪੱਸਲੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ । ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ । ਬਹੁਤ ਤਿੱਖੀ, ਡਾਢੀ ਤੇ ਕੁਝਲਾਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ, ਨਸਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਵਾਂਗ ਜਾਏ । ਪੀੜ ਦੇ ਦੋਰੇ । ਗਰਮ ਲੇਪ ਨਾਲ ਆਰਾਮ । ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ, ਬਿੱਥਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲਾਲਾਂ ਵਗਣ ਜਾਂ ਬੇਵਸੇ ਅੱਥਰੂ ਵਗਣ । ਨਸਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਵਜਣ ਵਾਂਗ ਪੀੜਾਂ । ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ, ਜੋ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ, ਪੜ੍ਹਨ, ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਧੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ ਹੋਵੇ ।

ਸਨਾਯੂ-ਦੁਰਬਲਤਾ (Neurasthenia)

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਚਿੜਚਿੜਾ, ਬੇਸਬਰਾ, ਨਿਮੋਝੂਣਾ । ਉਨੀਂਦਰਾ । ਯਾਦ-ਸ਼ਕਤੀ ਨਾ ਰਹੇ । ਵਧੇਰੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਦਿਮਾਗੀ ਥਕੇਵਾਂ । ਸੋਚ ਨਾ ਸਕੇ । ਸੂਖਮ - ਚਿਤ, ਬੇਚੈਨ । ਗ਼ਸ਼ੀ, ਉਦਾਸੀ ।

ਸੁੱਤਾ ਪਿਆ ਹਾਉਕੇ ਲਏ । ਬੱਚੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਡਰਨ । ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਤਭਕ ਪਏ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਰੱਤ-ਹੀਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਤਾਪ ਅਤੇ ਲਾਲ ਚਿਹਰੇ ਵਿਚ ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਸਨਾਯੂ-ਦੁਰਬਲਤਾ ਨਾਲ ਜੋ ਪੀੜਾਂ, ਕੁੜੱਲਾਂ ਅਤੇ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਰੋਂਦੂ ਵਿਅਕਤੀ । ਸਨਾਯੂ-ਦੁਰਬਲਤਾ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਸਫਰਾਵੀ ਦਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਸਰਸਾਮ (Delirium)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਸਰਸਾਮ, ਜਦੋਂ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਤਾਪ ਹੋਵੇ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਸ਼ਰਾਬੀਆਂ ਦਾ ਬਕੜਵਾਹ, ਡਰ, ਉਨੀਂਦਰਾ, ਬੇਚੈਨੀ ਅਤੇ ਵਹਿਮ । ਰੋਗੀ ਬੇਬਵੀਆਂ ਲਾਏ, ਅਤੇ ਖਿਆਲੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਫੜੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ । ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਰੋਗੀ ਬੁੜਬੁੜਾਏ, ਅਤੇ ਬੇਬਵੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰੇ । ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਝਟਕੇ ਵੱਜਣ ਅਤੇ ਜੀਭ ਤੇ ਝੱਗ ਹੋਵੇ । ਸ਼ਰਾਬੀਆਂ ਦੇ ਬਕੜਵਾਹ ਦੀ ਪਰਧਾਨ ਔਸ਼ਧੀ । ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਨਾਲ ਅਦਲ ਬਦਲ ਕੇ ਦਿਉ ।

ਸੜਨਾ, ਅੱਗ ਅਤੇ ਉਬਲਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ

(Burns & Scalds)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਐਸ਼ਧੀ । ਪੀੜ, ਸਾੜ, ਲਾਲੀ ਆਦਿ ਵਾਸਤੇ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਪਹਿਲੇ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਸਾੜ । ਫਲੂਹੇ ਪੈ ਜਾਣ । ਉਬਲਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸੜ ਜਾਣਾ । ਜ਼ਖਮ ਚੋਂ ਚਿੱਟੀ ਜਾਂ ਭੂਰੀ ਸੋਮ । ਇਸ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਸਲਫ—ਜਦੋਂ ਸੜੇ ਹੋਏ ਥਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਜਦੋਂ ਫਲੂਹੇ ਪੈ ਜਾਣ ।

ਸਿਰਪੀੜ (Headache)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਠੰਢ ਅਤੇ ਧੁਪ ਕਾਰਨ ਸਿਰਪੀੜ, ਹਰਕਤ ਅਤੇ ਝੁਕਣ ਨਾਲ ਵਾਧਾ । ਸਿਰ ਨੂੰ ਧਮਕ ਪਏ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਛੁਹਿਆ ਨਾ ਜਾਏ । ਤਾਲੂ ਤੋਂ ਪੁੜਪੁੜੀਆਂ ਵੱਲ ਪੀੜ ਗੱਲੀ ਵਾਂਗ ਜਾਏ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੰਨਪੀੜ ਹੋਵੇ, ਨਕਸੀਰ ਫੁੱਟਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਸਿਰਪੀੜ ਨਾਲ ਦਿੱਸਣੋਂ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਏ ਅਤੇ ਅਣਪਚ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਉਲਟੀ ਹੋਵੇ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਸਿਰਪੀੜ ਨਾਲ ਉਲਟੀ । ਦੁਧ ਵਰਗੀ ਚਿੱਟੀ ਆਂ ਖੰਘਾਰ ਕੇ ਕਢੇ, ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ, ਭੁਖ ਨਾ ਰਹੇ ਅਤੇ ਜਿਗਰ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰੇ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਥੱਕੇ ਟੁੱਟੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਪੀੜ । ਗਿੱਚੀ ਵਿਚ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਆਰ ਪਾਰ ਪੀੜ ਅਤੇ ਭਾਰ, ਖਾਣ ਸਮੇਂ ਅਰਾਮ; ਸੌਚਣ ਦੀ ਅਸਮਰਥਾ, ਸ਼ਕਤੀ-ਹੀਨਤਾ, ਚਿੜਚਿੜਾਪਨ, ਉਨੀਂਦਰਾ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ । ਸਿਰਪੀੜ ਨਾਲ ਬਕੇਵਾਂ ਅਤੇ ਮਿਹਦਾ ਖਾਲੀ ਜਾਪੇ । ਰਿੜ੍ਹ ਸਮੇਂ ਸਿਰਪੀੜ ਅਤੇ ਭੁੱਖ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਸਿਰਪੀੜ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਅਤੇ ਗਰਮ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਵਧ ਜਾਏ ਅਤੇ ਠੰਢੀ ਖੁਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਘਟ ਜਾਏ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਡਾਢੀ ਸਿਰਪੀੜ ਨਾਲ ਕੁੜੱਲਾਂ ਪੈਣ । ਸਿਰ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਜਾਂ ਡੰਗ ਵੱਜਣ ਵਾਂਗ ਪੀੜ । ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ ਜਾਂ ਦੋਰੇ ਨਾਲ ਪੀੜ । ਸਿਰਪੀੜ ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਘਟੇ ਅਤੇ ਠੰਢ ਨਾਲ ਵਧੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਊਰ—ਸਿਰਪੀੜ, ਸਿਰ ਪਾਟੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਹਥੜੇ ਵਜਦੇ ਜਾਪਣ, ਪੀੜ ਸੁਦਾਈ ਬਣਾ ਦੇਵੇ । ਸਿਰ ਭਾਰਾ । ਜਾਗਦਿਆਂ ਸਾਰ ਤਾਲੂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਉੱਪਰ ਪੀੜ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅੰਗ ਸੁੰਨ ਹੋ ਜਾਣ ਅਤੇ ਨਿਗਾਹ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਪੈ ਜਾਏ, ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਵਾਧਾ, ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਅਧੇ ਸਿਰ ਦੀ ਪੀੜ । ਚੜ੍ਹਦੀ ਜੁਆਨੀ ਵਿਚ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਪੀੜ, ਰਿਤੂ ਬੇਕਾਇਦਾ, ਉੱਘਲਾਹਟ, ਮਦਹੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਵਰਗੇ ਨਿਕਾਸ । ਸਿਰਪੀੜ ਸਵੇਰੇ ਵਧ ਜਾਏ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਅਸਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਲੱਪ ਹੋ ਜਾਏ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਸਵੇਰੇ ਉਠਦਿਆਂ ਸਾਰ ਤਾਲੂ ਵਿਚ ਪੀੜ, ਜੋਭ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਦੀ ਛਤ ਤੇ ਪੀਲੀ ਚੀਕਨੀ ਮੈਲ । ਸਿਰਪੀੜ ਨਾਲ ਖੱਟੀ ਉਲਟੀ ਜਾਂ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਖੱਟਾ ਪਾਣੀ ਭਰ ਆਏ । ਮੱਥੇ ਜਾਂ ਗਿੱਚੀ ਵਿਚ ਪੀੜ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਸਿਰਪੀੜ ਨਾਲ ਪਿੱਤ ਦੇ ਲੱਛਣ । ਪਿੱਤ ਦੀ ਉਲਟੀ, ਕੋੜਾ ਸੁਆਦ, ਜੀਭ ਤੇ ਹਰੀ ਭੂਰੀ ਮੈਲ, ਹਰੇ ਦਸਤ । ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ ਸਿਰਪੀੜ ਦੇ ਦੋਰੇ, ਬਸੰਤ ਰੁਤ ਵਿਚ ਸਿਰਪੀੜ । ਪੀੜ ਅਚਾਨਕ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਏ । ਗਿੱਚੀ ਵਿਚ ਫੇਹਣ ਜਾਂ ਕੁਤਰਨ ਵਾਲੀ ਪੀੜ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਸਿਰਪੀੜ ਗਿੱਚੀ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਰੀੜ੍ਹ

ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਨੂੰ ਜਾਏ, ਠੰਢੇ ਅਸ਼ਨਾਨ ਅਤੇ ਛਿੱਕਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਸਕੂਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿਰਪੀੜ । ਸਿਰਪੀੜ ਨਾਲ ਸਿਰ ਠੰਢਾ ਜਾਪੇ, ਅਤੇ ਛੁਹਿਆਂ ਵੀ ਠੰਢਾ ਲਗੇ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਸਿਰਪੀੜ ਨਾਲ ਖੋਪਰੀ ਵਿਚ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਗੁੰਮੀਆਂ ਤੇ ਗੰਢਾਂ । ਗਿੱਚੀ ਦੀ ਪੀੜ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਸਿਰਪੀੜ ਪਿੱਛੋਂ ਦਿਸਣੋਂ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਏ । ਤਾਲੂ ਵਿਚ ਧਮਕ ।

ਸ਼ਿਰਾਵਾਂ ਦੇ ਰੋਗ (Diseases of the Veins)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਸ਼ਿਰਾਵਾਂ (Veins) ਦੀ ਇਕ ਬਲਵਾਨ ਐਸ਼ਯੀ । ਛੋਟੀ ਸ਼ਿਰਾ-ਰਸੋਲੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਧਮਕ ਨਾਲ ਪੀੜ ਹੋਵੇ, ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਲੋਰ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ । ਅੰਡਕੋਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਿਰਾ-ਰਸੋਲੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਤਾਲੂਆਂ ਵਿਚ ਪੀੜ ਹੋਵੇ । ਜਵਾਨ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਰਾਵਾਂ ਫੁੱਲ ਜਾਣ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਸ਼ਿਰਾਵਾਂ ਫੈਲਣ ਦੀ ਪਰਧਾਨ ਐਸ਼ਯੀ । ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਰਾਵਾਂ ਫੁੱਲ ਜਾਣ । ਸ਼ਿਰਾਵਾਂ ਦੇ ਘਾਉ, ਤਿੱਖੀਆਂ ਚੁਭਕਾਂ, ਠੰਢੇ ਲੇਪ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ।

ਸਿੱਲ (ਤੱਪ-ਦਿੱਕ)

(Consumption, Pulmonary Phthisis)

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਸਿੱਲ ਦੀ ਸੁਢਲੀ ਅਵਸਥਾ । ਖੰਘ ਨਾਲ ਚਿੱਟੀ ਆਂ ਦਾ ਖੰਘਾਰ ਆਏ । ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਸੀਨਾ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਸਲਫ—ਪਾਕ ਵਾਲਾ ਖੂਨ-ਮਿਲਿਆ ਖੰਘਾਰ ।

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਸਿੱਲ ਨਾਲ ਤਾਪ ਦੇ ਲੱਛਣ । ਸਾਹ ਨਿੱਕਾ ਤੇ ਐਖਾ । ਖੰਘ ਸੁਕੀ, ਸੁਆਸ ਨਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਖਰਖਰੀ ਅਤੇ ਛਾਤੀ ਦੁਖੇ । ਫੇਫੜਿਆਂ ਚੋਂ ਰਤਵਾਹਣ, ਲਹੂ ਚਮਕੀਲਾ ਲਾਲ ਅਤੇ ਝੱਗਦਾਰ । ਖੰਘਾਰ ਵਿਚ ਲਹੂ ਦੀਆਂ ਧਾਰੀਆਂ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਗਾੜ੍ਹਾ, ਚਿੱਟਾ ਖੰਘਾਰ । ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਜਾਂ ਭੂਰੀ ਮੈਲ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਲਤਾ । ਨਿੱਕਾ ਸਾਹ, ਬੋਦਾਰ ਖੰਘਾਰ । ਉਨੀਂਦਰਾ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਸਿੱਲ ਵਿਚ ਪੀਲਾ ਹਰਿਆ ਅਤੇ ਚੀਕਨਾ ਖੰਘਾਰ । ਖੰਘਾਰ ਵਾਪਸ ਤਿਲਕ ਜਾਏ ਅਤੇ ਨਿਗਲਿਆ ਜਾਏ । ਲੱਛਣ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਧ ਜਾਣ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਸਿੱਲ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ, ਸਾਫ਼, ਝੱਗਦਾਰ ਅਤੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਖੂਨੀ ਖੰਘਾਰ । ਖੋਚਲ ਪਿਛੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੇ ਪ੍ਰਾਲਤਾ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਖੰਘ ਨਾਲ ਪਾਕ ਵਾਲਾ, ਪੀਲਾ ਹਰਿਆ ਖੰਘਾਰ । ਛਾਤੀ ਖਾਲੀ ਖਾਲੀ ਜਾਪੇ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਅੰਤਲੀ ਅਵਸਥਾ, ਖੰਘਾਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਗਾੜ੍ਹਾ, ਹਰਿਆ, ਪੀਲਾ, ਬੋਦਾਰ. ਪਾਕ ਵਾਲਾ, ਮੂੰਹ ਦਾ ਸੁਆਦ ਭੈੜਾ । ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਸੀਨਾ, ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾੜ ਤੇ ਮੱਠਾ ਮੱਠਾ ਤਾਪ । ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਪਸੀਨਾ ਬਹੁਤ ਬੋਦਾਰ । ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ ਨੂੰ ਸੰਭਲ ਕੇ ਵਰਤਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਵਾਈ ਫੇਫੜੇ ਦੇ ਰੋਗੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਸੋਜ ਪੈਦਾ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ।

ਸੁਆਸ-ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ ਤੇ ਨਜ਼ਲਾ

(Bronchitis & Bronchial Catarrh)

ਫੋਰਮ ਫਾਸ—ਸੁਆਸ ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸੱਜਰੀ ਸੋਜ । ਸੁਆਸ-ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਹਮਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਏ । ਅੱਖਾਂ ਸਾਹ, ਤਾਪ, ਸਾੜ ਅਤੇ ਦੁਖਣ । ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸੁਆਸ-ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਊਰ—ਦੂਸਰੀ ਅਵਸਥਾ ਜਦੋਂ ਗਾੜ੍ਹੀ ਚਿੱਟੀ ਬਲਗਮ ਨਿਕਲੇ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਖੰਘਾਰ ਪੀਲਾ, ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂ ਹਰਿਆ ਚੀਕਨਾ ਤੇ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ । ਰੋਗ ਦੇ ਘਟਣ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਰਤਹੀਣਤਾ । ਆਂਡੇ ਦੀ ਚਿਟਿਆਈ ਵਰਗਾ ਖੰਘਾਰ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਸਲਫ—ਖੰਘਾਰ ਪੀਲਾ ਜਾਂ ਪੀਲਾ ਹਰਿਆ ਜਾਂ ਖੂਨ ਮਿਲਿਆ । ਰੋਗ ਦੇ ਘਟਣ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਊਰ—ਸੁਆਸ - ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸੱਜਰੀ ਸੋਜ । ਬਲਗਮ ਝੰਗਦਾਰ, ਸਾਫ ਤੇ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ । ਛਾਤੀ ਖੜਕੇ ਤੇ ਖੰਘਾਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਨਿਕਲੇ । ਸੁਆਸ-ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ ਅਤੇ ਨਜ਼ਲਾ । ਸਿਆਲ ਦੀ ਖੰਘ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਰੋਗੀ ਨੂੰ ਖੰਘਣ ਲਗਿਆਂ ਹਿੱਕ ਤੇ ਹੱਥ ਰਖਣਾ ਪਏ । ਦਮੇ ਦੇ ਦੌਰੇ ਸਵੇਰੇ ਵਧ ਜਾਣ, ਠੰਢ, ਸਿਲ੍ਹਾਬੇ ਅਤੇ ਬਰਖਾ-ਰੂਤ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਖੰਘ ਠੰਢ ਨਾਲ ਵਧ ਜਾਏ, ਅਤੇ ਤੱਤਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨਾਲ ਘਟ ਜਾਏ । ਪਾਕ ਵਰਗਾ ਖੰਘਾਰ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਥੱਲੇ ਬਹਿ ਜਾਏ ਤੇ ਖਿੱਲਰ ਜਾਏ ।

ਸੁਜ਼ਾਕ (Gonorrhoea)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਸੁਜ਼ਾਕ ਦੀ ਸੋਜ ਅਵਸਥਾ । ਕਾਲੀ ਮਿਊਰ ਨਾਲ ਅਦਲ ਬਦਲ ਕੇ ਦਿਉ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਸੁਜ਼ਾਕ ਦੀ ਪਰਧਾਨ ਔਸ਼ਧੀ । ਸੋਜ ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਦਵਾ । ਪੁਰਾਣਾ ਸੁਜ਼ਾਕ ਅਤੇ ਐਗਜ਼ਿਮਾ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਹੋਣ । ਗਿਲ੍ਹਟੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ ਵਲ ਰੁਚੀ । ਮਹੁਕੇ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਸੁਜ਼ਾਕ ਵਿਚ ਲਹੂ ਦਾ ਨਿਕਾਸ । ਸੁਪਾਰੀ ਦੀ ਸੋਜ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਸੁਜ਼ਾਕ ਵਿਚ ਚੀਕਨਾ, ਪੀਲਾ ਜਾਂ ਹਰਿਆ ਨਿਕਾਸ । ਪੁਰਾਣਾ ਸੁਜ਼ਾਕ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਸਲਫ—ਸੁਜ਼ਾਕ ਵਿਚ ਪਤਲਾ, ਤਿੱਖਾ, ਪਾਕ ਵਾਲਾ ਨਿਕਾਸ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਪੁਰਾਣਾ ਸੁਜ਼ਾਕ । ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ, ਚੀਕਨਾ, ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ ਨਿਕਾਸ, ਸਾੜ ਪਾਏ । ਪੁਰਾਣੇ ਸੁਜ਼ਾਕ ਵਿਚ ਤੁਪਕਾ ਆਉਂਦਾ ਹੀ ਰਹੇ । ਮੂਤਰ - ਨਾਲੀ ਦਬਾਉਣ ਨਾਲ ਪੀੜ ਕਰੇ । ਪੁਰਾਣੇ ਸੁਜ਼ਾਕ ਵਿਚ ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ ਨਾਲ ਅਦਲ ਬਦਲ ਕੇ ਦਿਉ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਸੁਜ਼ਾਕ ਵਿਚ ਤਿੱਖਾ ਨਿਕਾਸ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਪੁਰਾਣੇ ਸੁਜ਼ਾਕ ਵਿਚ ਪੀਲਾ ਹਰਿਆ ਅਤੇ ਗਾੜ੍ਹਾ ਨਿਕਾਸ । ਪੀੜ ਮਸੂਲੀ । ਪ੍ਰਾਸਟੇਟ ਗਿਲ੍ਹਟੀ ਵਧ ਜਾਏ । ਲਿੰਗ ਉਪਰ ਸੁਜ਼ਾਕੀ ਮਹੁਕੇ ।

ਸੁਪਨ-ਦੋਸ਼ (Spermatorrhoea)

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਰੋਜ਼ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੁਪਨ-ਦੋਸ਼ । ਕਾਮਚੇਸਟਾ ਉੱਕੀ ਨਾ ਰਹੇ । ਵੀਰਜ ਪਤਲਾ, ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ, ਪਸੂਆਂ ਦੇ ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਾਂਗ ਬੋ ਮਾਰੇ । ਸੁਪਨ-ਦੋਸ਼ ਪਿੱਛੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਕੰਬੇ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਹਦੋਂ ਵਧ ਭੋਗ ਵਿਲਾਸ ਪਿੱਛੋਂ ਜਾਂ ਕਾਮਚੇਸਟਾ ਦਬਣ ਪਿੱਛੋਂ ਘਬਰਾਹਟ । ਨਮਰਦੀ ਅਤੇ ਸੁਪਨ-ਦੋਸ਼ ਨਾਲ ਘਬਰਾਹਟ

ਦੇ ਲੱਛਣ । ਤੀਬਰ ਕਾਮਚੋਸ਼ਟਾ । ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਵੀਰਜ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਨਾਲ ਪੀੜ ਹੋਵੇ । ਭੋਗ ਪਿੱਛੋਂ ਪ੍ਰਾਲਤਾ ਅਤੇ ਨਿਗਾਹ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਪ੍ਰਾਸਟੇਟ ਗਿਲੂਟੀ ਦੇ ਰਸ ਦਾ ਨਿਕਾਸ । ਸੁਪਨ-ਦੋਸ਼ ਪਿੱਛੋਂ ਪਾਲਾ, ਥਕੇਵਾਂ ਅਤੇ ਵਧੀ ਹੋਈ ਕਾਮਚੋਸ਼ਟਾ । ਨਮਰਦੀ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਵੀਰਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਟੇਟ ਗਿਲੂਟੀ ਦਾ ਰਸ ਲਗਾਤਾਰ ਤੁਪਕਾ ਤੁਪਕਾ ਡਿਗੇ ਅਤੇ ਪਤਾਲੂ ਛੋਟੇ ਹੁੰਦੇ ਜਾਣ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਪਖਿਆਘਾਤ ਵਿਚ ਕਾਮ-ਉਤੇਜਨਾ । ਲਿੰਗ ਸਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ ਖਹਿੜਾ ਨਾ ਛੱਡਣ । ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੇਗ ਨਾਲ ਸੁਪਨਦੋਸ਼ ।

ਸੂਲ (Colic)

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਅਫਾਰੇ ਸਹਿਤ ਸੂਲ, ਲੱਤਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰ ਲੈਣ । ਸੂਲ ਰੋਗੀ ਨੂੰ ਦੂਹਰਾ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦੇਵੇ, ਮਾਲਿਸ਼, ਗਰਮਾਈ ਅਤੇ ਡਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਧੁੰਨੀ ਉਦਾਲੇ ਸੂਲ । ਨਵੇਂ ਜੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸੂਲ । ਪਿੱਤ-ਪੱਥਰੀ ਦਾ ਸੂਲ । ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ ਸੂਲ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਸੂਲ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੌਰੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸੂਲ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਰੀਆਂ, ਖੱਟੀ ਬੋ ਵਾਲੀਆਂ ਟੱਟੀਆਂ ਆਉਣ ਅਤੇ ਜੰਮੇ ਹੋਏ ਦੁਧ ਦੀ ਉਲਟੀ ਹੋਵੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਪਿੱਤ-ਸੂਲ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੁਆਦ ਕੋੜਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਜੀਭ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੇ ਸਲੇਟੀ ਜਾਂ ਭੂਰੀ ਹਰੀ ਮੈਲ ਜੰਮ ਜਾਏ । ਪੇਟ ਵਿਚ ਹਵਾ ਰੁਕ ਜਾਏ । ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਸੂਲ ਵਿਚ $1 \times$ ਜਾਂ $2 \times$ ਚੂਰਨ ਦਿਉ ।

ਫੈਰਮ ਫਾਸ--ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ ਸੂਲ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤਾਪ, ਚਿਹਰਾ ਲਾਲ ਅਤੇ ਨਾੜੀ ਤੇਜ਼ ਹੋਵੇ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ--ਦੰਦੀਆਂ ਕਢਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸੂਲ, ਹਰੀ ਅਤੇ ਅਣਪਚ ਟੱਟੀ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ--ਪੇਟ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਸੂਲ, ਟੱਟੀ ਦੀ ਅਸਫਲ ਹਾਜ਼ਤ, ਦੂਹਰਾ ਝੁਕਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਪੇਟ ਹਵਾ ਨਾਲ ਤਣਿਆ ਹੋਇਆ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ--ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਜੁਲਦੀ ਪੀੜ । ਪੇਟ ਛੁਹਿਆਂ ਠੰਢਾ ਜਾਪੇ । ਵੌਕਿਆਂ ਚੋਂ ਗੰਧਕ ਵਰਗੀ ਬੌ ਆਏ ।

ਸੋਕੜਾ (Marasmus)

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ--ਓਪਰੇ ਦੁੱਧ ਤੇ ਪਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸੋਕੜਾ । ਪੇਟ ਢਿੱਲਾ ਢਿੱਲਾ ਤੇ ਸੁੰਗੜਿਆ ਹੋਇਆ । ਖਾਣ ਪਿਛੋਂ ਸੂਲ । ਅਫਾਰੇ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਵਰਗੇ ਦਸਤ । ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਰੋਗ । ਹਜ਼ੀਰਾਂ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ--ਸੋਕੜੇ ਨਾਲ ਬੋਦਾਰ ਟੱਟੀਆਂ । ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਸੋਕੜਾ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ--ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਧੌਣ ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ ਸੁੱਕਦੀ ਜਾਏ । ਬੱਚੇ ਬਹੁਤ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸਿੱਖਣ । ਪਾਲਾ, ਮਿੱਟੀ ਵਰਗੀ ਚਮੜੀ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ--ਓਪਰੇ ਦੁੱਧ ਤੇ ਪਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸੋਕੜਾ, ਪੇਟ ਸੁੱਜਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਜਿਗਰ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ । ਖਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਸੂਲ । ਅਣਪਚ ਟੱਟੀਆਂ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ--ਵਿਰਸੇ 'ਚ ਮਿਲੀ ਸੁਜ਼ਾਕੀ ਬਣਤਰ । ਢੁੱਲਿਆ

ਹੋਇਆ ਪੇਟ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਵਾ ਗੁੜ ਗੁੜ ਕਰੇ । ਟੱਟੀ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ, ਪੀਲੀ, ਜੌਰ ਦੀ ਨਿਕਲੇ, ਸਵੇਰੇ ਹਿਲਣ ਜੁਲਣ ਲਗਿਆਂ ਵਾਧਾ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਸਰੀਰ ਸੁੱਕਾ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਸਿਰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ । ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਪਸੀਨਾ ਆ ਜਾਏ । ਬੱਚਾ ਘਬਰਾਇਆ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਚਿੜਚਿੜਾ । ਚਿਹਰਾ ਸੁੱਕਾ ਹੋਇਆ, ਟੁੱਟਾ ਖੁੱਥਾ । ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਨਾ ਲਏ ; ਜੇ ਲਏ ਤਾਂ ਉਲਟੀ ਕਰ ਦੇਵੇ । ਟੱਟੀ ਬੱਦਾਰ ਤੇ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ ।

ਸੋਜ (Inflammation)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਸੋਜ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਵਸਥਾ । ਤਾਪ, ਲਾਲੀ, ਪੀੜ ਆਦਿ ਪਰਧਾਨ ਲੱਛਣ ਹਨ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਸੋਜ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਅਵਸਥਾ ਜਦੋਂ ਸੇਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਏ । ਇਸ ਦੇ ਲੱਛਣ ਹਨ — ਸੋਜ਼ਰੀ ਸੋਜ ਅਤੇ ਮੈਲੀ ਚਿੱਟੀ ਆਂ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਜਦੋਂ ਸੇਮ ਪੱਕ ਜਾਏ, ਨਿਕਾਸ ਪੀਲਾ ਜਾਂ ਪੀਲਾ ਚੀਕਨਾ ਹੋ ਜਾਏ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ—ਸੋਜ ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਅਵਸਥਾ, ਨਿਕਾਸ ਪਾਕ ਵਾਲਾ ਤੇ ਚੌਖਾ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਜਦ ਸੋਜ ਪਿੱਛੋਂ ਪਾਕ ਪੈਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਏ ।

ਸੰਘ ਬਹਿਣਾ (Aphonia)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਰਾਗੀਆਂ ਜਾਂ ਪਰਚਾਰਕਾਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਗਾਉਣ ਬੋਲਣ ਪਿੱਛੋਂ ਬਹਿ ਜਾਏ ਤੇ ਸੰਘ ਦੁਖੇ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਅਵਾਜ਼ ਨਾ ਨਿਕਲੇ । ਠੰਢ ਲਗ ਕੇ ਸੰਘ ਬਹਿ ਜਾਏ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਅਵਾਜ਼ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸੰਘ ਬਹਿ ਜਾਏ (ਕਾਲੀ ਸਲਫ), ਥਕੇਵਾਂ ਜਾਪੇ ਅਤੇ ਸਨਾਯੂ ਦੁਰਬਲਤਾ ਹੋ ਜਾਏ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਸੰਘ ਬਹਿ ਜਾਏ ਅਤੇ ਖੰਘ ਆਏ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ—ਹਠੀਲੇ ਰੋਗੀ ।

ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਰੋਗ (Diseases of the bones)

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਤੇ ਕਰੜੇ, ਖੁਰਦਰੇ, ਝਰੀਦਾਰ ਉਭਾਰ । ਹੱਡੀਆਂ ਤੇ ਰਗੜਾਂ । ਸੱਟ ਪਿੱਛੋਂ ਹੱਡੀ ਦਾ ਫੋੜਾ । ਹੱਡੀ ਦੀਆਂ ਗੰਢਾਂ ਅਤੇ ਕਰੜੀਆਂ ਸੋਜਾਂ । ਆਤਸ਼ਕ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਗਲ ਸੜ ਜਾਣਾ । ਹੱਡੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਸੋਲੀਆਂ । ਹੱਡੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈਣੀ । ਦੰਦ ਖਾਧੇ ਜਾਣੇ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਟੁੱਟੀ ਹੱਡੀ ਜੋੜਨ ਦੀ ਵਧੀਆ ਦਵਾਈ । ਹੱਡੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਨਰਮ । ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਪੀੜ ।

ਫੋਰਮ ਫਾਸ—ਹੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਦਿਆਂ ਦੀ ਸੋਜ । ਚੂਲੇ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦਾ ਰੋਗ । ਹੱਡੀ ਦੇ ਰੋਗ ਜਦੋਂ ਨਰਮ ਹਿੱਸੇ ਲਾਲ ਤੇ ਗਰਮ ਹੋ ਜਾਣ, ਪੀੜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁੱਜ ਜਾਣ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਸੋਕੜਾ ਤੇ ਬੋ ਵਾਲੇ ਦਸਤ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਹੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੋਰੀਆਂ ਤੇ ਬੋ ਵਾਲੇ ਨਿਕਾਸ, ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਕਰੜੇ, ਸੁੱਜੇ ਹੋਏ ਤੇ ਨੀਲੇ ਲਾਲ । ਇਹ ਦਵਾ ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਮੁਰਦਾ ਟੁਕੜੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੀ ਹੈ ।

ਹਿਸਟੀਰੀਆ (Hysteria)

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਪਰਧਾਨ ਔਸਧੀ । ਅਚਾਨਕ ਅਤੇ ਸਖਤ ਉਤੇਜਨਾ ਪਿੱਛੋਂ ਹਿਸਟੀਰੀਆ ਦੇ ਦੌਰੇ । ਕਾਮ-ਵਾਸ਼ਨਾ ਤੋਂ ਹਿਸਟੀਰੀਆ । ਹੱਸਣ ਤੇ ਰੋਣ ਦੇ ਦੌਰੇ । ਸੰਘ ਵਲ ਗੋਲਾ ਚੜ੍ਹਦਾ ਜਾਪੇ । ਉਥਾਸੀਆਂ, ਕੁੜਲਾਂ, ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਤੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਬੁੜ ਬੁੜ ਕਰਨਾ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਹਿਸਟੀਰੀਆ ਵਿਚ ਉਦਾਸੀ, ਡਰ, ਬੇਕਾਇਦਾ ਤੇ ਥੋੜੇ ਰਿੜ੍ਹ । ਸਾਰੇ ਲੱਛਣਾਂ ਨੂੰ ਪਸੀਨੇ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਹਿਡਕੀ (Hiccough)

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਪਰਧਾਨ ਔਸਧੀ । ਬਹੁਤ ਹਠੀਲੀ ਹਿਡਕੀ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਕੁਨੀਨ ਦੀ ਕੁਵਰਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਹਿਡਕੀ ।

ਹੈਜ਼ਾ (Cholera)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਪਹਿਲੀ ਅਵਸਥਾ । ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ । ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਹੈਜ਼ਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉੱਚਾ ਤਾਪ ਤੇ ਮਦਹੋਸ਼ੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਵਰਗੇ ਦਸਤ ਅਤੇ ਉਲਟੀਆਂ ਆਉਣ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਚੋਲਾਂ ਦੀ ਪਿੱਛ ਵਰਗੇ ਦਸਤ । ਇਕ ਦਮ ਪ੍ਰਾਲਤਾ, ਨੀਲਾ ਚਿਹਰਾ ਅਤੇ ਨਿਰਬਲ ਨਾੜੀ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਕੁੜਲਾਂ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਆਂਦਰਾਂ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਵਿਚ ਕੁੜਲਾਂ । ਪਹਿਲੀ ਅਵਸਥਾ । ਪਾਣੀ ਵਰਗੇ ਦਸਤ ਅਤੇ ਉਲਟੀ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਨਿਵਾਰਕ ਉਪਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਦੂਸਰੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਹੈਜ਼ਾ । ਹਰੇ, ਚੀਕਨੇ ਪਾਣੀ ਵਰਗੇ, ਅਣਪਚ, ਬੰਦਾਰ ਜਾਂ ਤੌਤੇ, ਚੌਖੇ ਅਤੇ ਪਿੜ ਪਿੜ ਕਰਦੇ ਦਸਤ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਹੈਜ਼ਾ । ਹਰੀ ਤੇ ਖੱਟੀ ਬੌ ਵਾਲੀ ਟੱਟੀ ।

ਕਬਜ਼ (Constipation)

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਕਬਜ਼ ਨਾਲ ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਸੈਲ । ਪੋਸਟਰੀ ਅਤੇ ਥਿੱਧੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਨੁਕੂਲ ਨਾ ਹੋਣ । ਜਿਗਰ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਮੱਠੀ । ਟੱਟੀ ਚਿੱਟੀ । ਪੁਰਾਣੇ ਰੋਗੀ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਮਸੂਲੀ ਪਖਿਆਘਾਤ ਦੀ ਹਾਲਤ । ਟੱਟੀ ਕਾਲੀ, ਭੂਰੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਰੀ ਪੀਲੀ ਆਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰੀਆਂ ਹੋਣ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਕਬਜ਼ ਨਾਲ ਆਂਦਰਾਂ ਦੀ ਬਲਗਮੀ ਝਿੱਲੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ਕੀ, ਸਰੀਰ ਦੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾਂ ਚੌਂ ਪਾਣੀ ਵਰਗੇ ਨਿਕਾਸ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਟੱਟੀ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਅਸਮਰਥਾ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਕਰੜੀ ਟੱਟੀ ਨਾਲ ਆਂਡੇ ਦੀ ਚਿਟਿਆਈ ਵਰਗੀ ਆਂ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਬਜ਼ ਤੇ ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਦਸਤਾਂ ਦੇ ਚੌਰੇ

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਕਰੜੀ ਗੰਦਦਾਰ ਟੱਟੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਹੂ ਦੀਆਂ ਧਾਰੀਆਂ ਹੋਣ, ਅਤੇ ਗੁਦਾ ਵਿਚ ਮਿਰਚਾਂ ਲੱਗਣ । ਨਰਮ ਟੱਟੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਨਿਕਲੇ । ਬੰਦਾਰ ਵੇਕੇ ਸਰਨ ।

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਸਖਤ ਕਬਜ਼ ਨਾਲ ਦੁੱਡਰੀ ਨਿਕਲੇ ਅਤੇ ਬਵਾਸੀਰ ਹੁੰਦੇ । ਰੱਤ-ਹੀਣਤਾ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਟੱਟੀ ਬਾਹਰ ਕਢਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾ ਹੋਵੇ । ਟੱਟੀ ਬੰਨੀ ਜਿਹੀ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਪਰਤ ਜਾਏ । ਲਿੱਸੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਬਜ਼ ।

ਕਾਲੀ ਖੰਘ (Whooping Cough)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਕਾਲੀ ਖੰਘ ਵਿਚ ਲਹੂ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਸੌਜ ਤੇ ਨਜ਼ਲਾਵੀ ਅਵਸਥਾ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਕਾਲੀ ਖੰਘ ਵਿਚ ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ ਅਤੇ ਗਾੜ੍ਹਾ ਚਿੱਟਾ ਖੰਘਾਰ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਜਦੋਂ ਆਂ ਝੱਗਦਾਰ, ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਲੇਸਲੀ ਹੋਵੇ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਬਹੁਤ ਡਰਾਕਲ, ਕੌਮਲ - ਚਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਾਲੀ ਖੰਘ । ਜਦੋਂ ਹਦੋਂ ਵਧ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਹੋ ਜਾਏ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਕਾਲੀ ਖੰਘ, ਪੀਲਾ ਚੋਕਨਾ ਖੰਘਾਰ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਕਾਲੀ ਖੰਘ ਜੁਕਾਮ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇ, ਖੰਘ ਨਾਲ ਦੰਦਣਾਂ ਦੇ ਦੋਰੇ । ਇਸ ਦਵਾ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਦਿਉ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਦੰਦੀਆਂ ਕਢਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਾਲੀ ਖੰਘ । ਹਠੀਲਾ ਰੋਗ, ਸੌਕੜਾ ।

ਕਿਰਮ (Worms)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਚਮੂਣੇ । ਅਣਪਚ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਟੱਟੀ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਚਮੂਣੇ, ਗੁਦਾ ਵਿਚ ਖਾਰਸ਼ ਪੈਦਾ ਕਰਨ, ਚਿਟੀ

ਜੀਭ । ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਆਂਦਰਾਂ ਦੇ ਲੰਮੇ ਗੋਲ ਜਾਂ ਧਾਗੇ ਵਰਗੇ ਕਿਰਮ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖਟਾਸ ਦੇ ਵਿਸੇਸ਼ ਲੱਛਣ ਹੋਣ, ਰੋਗੀ ਨੱਕ ਮਲੇ ਅਤੇ ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਭੈਂਗਾ ਹੋ ਜਾਏ । ਆਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਪੀੜ, ਬੇਚੈਨ ਨੀਂਦ । ਗੁਦਾ ਵਿਚ ਖਾਰਸ਼, ਖਾਸ ਕਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ । ਬੱਚੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਦੰਦ ਕਰੀਚਣ । ਕਾਲੇ ਮੂੰਹ ਵਾਲੇ ਕਿਰਮ ।

ਕੁੜੱਲਾਂ, ਦੰਦਣਾਂ ਆਦਿ (Spasms, Convulsions etc.)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਦੰਦੀਆਂ ਕਢਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਤਾਪ ਤੇ ਦੰਦਣਾਂ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਦੰਦੀਆਂ ਕਢਣ ਸਮੇਂ ਬਿਨਾਂ ਤਾਪ ਦੇ ਦੰਦਣਾਂ, ਜੋ ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ ਕੰਮ ਨਾ ਦੇਵੇ । ਰਤ-ਹੋਣ, ਪੀਲੇ ਅਤੇ ਹਜ਼ੀਰਾਂ ਵਾਲੇ ਰੋਗੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰੇ । ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੜੱਲਾਂ ਤੇ ਦੰਦਣਾਂ (ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ ਫੇਲ ਹੋਣ ਪਿਛੋਂ) ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਡਰ ਕਾਰਨ ਦੌਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਚਿਹਰਾ ਪੀਲਾ ਤੇ ਨੀਲਾ ਹੋ ਜਾਏ । ਹਿਸਟੀਰੀਆ ਵਿਚ ਕੁੜੱਲਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰੋਗੀ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਜਾਏ ਅਤੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਬੁੜਬੁੜਾਏ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਖ ਵਖ ਹਿੱਸਿਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਲੱਤਾਂ, ਗਲ ਆਦਿ ਵਿਚ ਕੁੜੱਲਾਂ । ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁੜੱਲਾਂ । ਮਾਸ-ਪੱਠਿਆਂ ਦੀ ਸੰਗੋੜ, ਫਰਕਣ ਅਤੇ ਕੁੜੱਲਾਂ । ਦੰਦਣਾਂ । ਨਿਗਲਨ ਸਮੇਂ ਸੰਘ ਦੀ ਕੁੜੱਲ । ਕੁੜੱਲ ਕਾਰਨ ਬਥਲਾਉਣਾ । ਖਿੱਚ ਦਾ ਰੋਗ । (Tetanus) ।

ਕੰਨਾਂ ਦੇ ਰੋਗ (Diseases of the Ears)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਠੰਢ ਲਗਣ ਨਾਲ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਸੋਜ, ਪੀੜ, ਚਸਕਾਂ ਅਤੇ ਸਾੜ । ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਪੀੜ ਦੇ ਦੌਰੇ, ਤਿੱਖੀਆਂ ਚੂਭਕਾਂ, ਪੀੜ

ਖਿੱਲਰ ਜਾਏ । ਕੰਨਾਂ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਨਜ਼ਲਾ, ਪਰ ਪਾਕ ਨਾ ਪਏ । ਕੰਨਾਂ ਦੀ ਮਾਸ ਵਰਗੀ ਲਾਲੀ । ਰਤਵਾਹਣ ਵਲ ਰੁਚੀ । ਕੰਨ ਵਗਣ ਨਾਲ ਵੀ ਪੀੜ ਨਾ ਹਟੇ । ਕੰਨਾਂ ਦਾ ਨਾ ਸਿਮਣਾ ਵੀ ਇਸ ਅੰਸ਼ਧੀ ਦਾ ਇਕ ਲੱਛਣ ਹੈ । ਸੋਜ ਨਾਲ ਬੋਲਾ ਹੋ ਜਾਏ । ਰਤ-ਹੀਣ ਰੋਗੀ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਕੰਨ ਪੀੜ । ਕੰਨ, ਗਿਲੂਟੀਆਂ, ਸੰਘ ਅਤੇ ਕੰਨ-ਸੰਘ ਨਾਲੀ ਦੀ ਸੋਜ, ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਜਾਂ ਭੂਰੀ ਮੈਲ । ਕੰਨਾਂ ਦੀ ਸੋਜ ਤੋਂ ਬੋਲਾਪਨ । ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਿਗਲਨ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਨੱਕ ਸੁਣਕਣ ਸਮੇਂ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਪਟਾਕੇ । ਕੰਨ ਦੇ ਦੌਲ ਤੋਂ ਸਿੱਲੀਆਂ ਪੇਪੜੀਆਂ ਉਤਰਨ । ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਪਾਕ । ਕੰਨਾਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਨਜ਼ਲਾਵੀ ਸੋਜ । ਦੌਲ ਦਾ ਪਰਦਾ ਅੰਦਰ ਨੂੰ ਖਿੱਚਿਆ ਹੋਇਆ । ਕੰਨਾਂ ਦੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਵਧਦੇ ਰੋਗ । ਚਿੱਟਾ ਨਿਕਾਸ !

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਨਾੜੀ ਦੁਰਬਲਤਾ ਕਾਰਨ ਬੋਲਾਪਨ ਅਤੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਰੋਲਾ-ਰੱਪਾ । ਕੰਨ ਦਾ ਘਾਉ, ਪਾਕ ਵਾਲਾ, ਗੰਦਾ, ਬੰਦਾਰ ਪਤਲਾ ਨਿਕਾਸ । ਕੰਨਾਂ ਦਾ ਸੋਕੜਾ, ਖਾਸ ਕਰ ਬੁੱਢਿਆਂ ਦੇ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਕੰਨਾਂ ਦੀ ਸੋਜ ਪਿੱਛੋਂ ਕੰਨਪੀੜ, ਅਤੇ ਗਾੜ੍ਹਾ ਪੀਲਾ ਜਾਂ ਹਰਿਆ ਨਿਕਾਸ । ਪੀਲੀ ਪਾਕ ਦਾ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ ਨਿਕਾਸ । ਤਿੱਖੀਆਂ ਪੀੜਾਂ, ਚੁਭਕਾਂ । ਦੌਲ ਦੀ ਸੋਜ ਤੋਂ ਬੋਲਾਪਨ, ਗਰਮ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ । ਨਰਮ ਰਸੋਲੀ ਕੰਨ ਦੀ ਨਾਲੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇ । ਜੀਭ ਤੇ ਪੀਲੀ ਚੀਕਨੀ ਮੈਲ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਕੰਨਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਭਾਗ ਠੰਢੇ ਜਾਪਣ । ਕੰਨਾਂ ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਦੁਖਣ । ਕੰਨ ਪੀੜ ਨਾਲ ਵਾਈ ਦੇ ਰੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਜ਼ੀਰਾਂ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਸੁਜ ਜਾਣ । ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਚਿਰ ਤੋਂ ਕੰਨ ਵਗਣ ਅਤੇ ਦੰਦੀਆਂ ਕਢਣ ਵਿਚ ਉਖਿਆਈ ਹੋਵੇ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ—ਬੋਲਾਪਨ ਅਤੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਹੂ ਮਿਲੀ ਪਾਕ ਵਗੇ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਕੰਨ ਦਾ ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਕੰਨ ਦੇ ਢੋਲ ਦੀ ਸੋਜ ਕਾਰਨ ਬੋਲਾਪਨ, ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ ਨਿਕਾਸ । ਜੀਭ ਤੇ ਬੁਲਬੁਲੇ ਤੇ ਲਾਲਾਂ ਵਗਣ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਕੰਨ ਦੁਖਣ, ਬਾਹਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਤੇ ਨਰਮ, ਪਤਲੇ ਤੇ ਥਿੱਧੇ ਖਰੀਂਢ । ਜੀਭ ਤੇ ਪੀਲੀ ਮੈਲ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਬੋਲਾਪਨ । ਕੰਨ-ਸੰਘ ਨਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਢੋਲ ਦੀ ਸੋਜ ਤੇ ਨਜ਼ਲਾ । ਕੰਨਾਂ ਚੋਂ ਬੋਦਾਰ ਨਿਕਾਸ । ਕਈ ਵਾਰ ਕੰਨ ਉੱਚੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਣ । ਕੰਨਾਂ ਚੋਂ ਪਾਕ ਜਾਂ ਪਤਲਾ ਬੋਦਾਰ ਨਿਕਾਸ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਨਾਸ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇ ।

ਕੰਨਪੇੜੇ; ਘਨੂਏਂ (Mumps)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਮੁਢਲੀ ਅਵਸਥਾ, ਤਾਪ ਦੇ ਲੱਛਣ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਕੰਨਾਂ ਲਾਗਲੀਆਂ ਗਿਲੂਟੀਆ ਦੀ ਸੋਜ, ਨਿਗਲਨ ਸਮੇਂ ਪੀੜ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਬਹੁਤ ਲਾਲਾਂ ਵਗਣ । ਕੰਨਪੇੜੇ ਦਬ ਕੇ ਪਤਾਲੂ ਸੁੱਜ ਜਾਣ ।

ਖਸਰਾ (Measles)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਸਾਰੀਆਂ ਅਵਸਥਾਵਾਂ । ਰੋਗ ਸਮੇਂ ਛਾਤੀ, ਅੱਖਾਂ, ਨੱਕ ਅਤੇ ਕੰਨਾਂ ਦੀ ਸੋਜ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਦੂਸਰੀ ਦਵਾਈ । ਖੰਘਦਿਆਂ ਸੰਘ ਬਹਿ ਜਾਏ ।

ਗਿਲਟੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ, ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਜਾਂ ਭੂਰੀ ਮੈਲ । ਖਸਰੇ ਪਿੱਛੋਂ
ਇਸ ਦੇ ਬੁਰੇ ਅਸਰ । ਚਿੱਟੇ ਦਸਤ । ਸੰਘ ਦੀ ਸੋਜ ਨਾਲ ਬੋਲਾਪਨ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਉਭਾਰ ਦਬ ਜਾਣ । ਖੁਸ਼ਕ 'ਚਮੜੀ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਖਸਰੇ ਵਿਚ ਅੱਖਾਂ ਜਾਂ ਮੂੰਹ ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਜਾਏ ।

ਖੁਨਾਕ (Diphtheria)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਤਾਪ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੀ
ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਪਰਧਾਨ ਔਸ਼ਧੀ । ਫੈਰਮ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਜਦ ਰੋਗ ਸੁਆਸ - ਨਾਲੀਆਂ ਤੇ ਹਮਲਾ
ਕਰ ਦੇਵੇ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਖੁਨਾਕ ਦੀ ਝਿੱਲੀ ਵੱਡੀ ਸੁਆਸ-ਨਾਲੀ ਤਕ
ਫੈਲ ਜਾਏ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਮਹੂਰੀ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਘਾਤਕ ਦਸ਼ਾ, ਰੋਗੀ ਥੱਕਿਆ
ਟੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਲ । ਖੁਨਾਕ ਦੇ ਬੁਰੇ ਅਸਰ ਜਿਵੇਂ ਨਿਗਾਹ ਕਮਜ਼ੋਰ,
ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ, ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅੰਗ ਦਾ ਪਖਿਆਘਾਤ,
ਬੇਗਾਪਨ ਆਦਿ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਖੁਨਾਕ ਵਿਚ ਚਿਹਰਾ ਫੁੱਲਿਆ ਤੇ ਪੀਲਾ,
ਉੱਘਲਾਹਟ, ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ ਟੱਟੀ, ਲਾਲਾਂ ਵਗਣ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਲਟੀ ।
ਜੀਭ ਖੁਸ਼ਕ । ਘੁਰਾੜੇਦਾਰ ਸਾਹ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਜੀਭ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਭਾਗ, ਮੂੰਹ ਦੀ ਛੱਤ ਅਤੇ
ਗਲੇ ਬਿੰਧੀ ਪੀਲੀ ਮੈਲ ਨਾਲ ਕੱਜੇ ਹੋਏ ।

ਖੰਘ (Cough)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਸੱਜਰੀ, ਨਿੱਕੀ, ਦੁਖਦਾਈ ਖੰਘ, ਫੇਫੜੇ ਦੁਖਣ, ਖੰਘਾਰ ਨਾ ਨਿਕਲੇ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਕੁੜਲ-ਪਾਉ ਖੰਘ, ਜੀਭ ਤੇ ਭੂਰੀ, ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ, ਅਤੇ ਗਾੜ੍ਹਾ, ਦੁਧ ਵਰਗਾ ਚਿੱਟਾ, ਚੀਹੜਾ ਖੰਘਾਰ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਵੱਡੀ ਸੁਆਸ-ਨਾਲੀ ਵਿਚ ਖਰਖਰੀ ਤੋਂ ਖੰਘ । ਖੰਘਾਰ ਗਾੜ੍ਹਾ, ਪੀਲਾ, ਲੂਣਾ ਅਤੇ ਬੋਦਾਰ । ਛਾਤੀ ਦੁਖੇ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਖੰਘ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ ਜਾਂ ਪੀਲਾ ਖੰਘਾਰ, ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਅਤੇ ਗਰਮ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ । ਬਲਗਮ ਪਿਛਾਂਹ ਤਿਲਕ ਜਾਏ ਅਤੇ ਨਿਗਲੀ ਜਾਏ । ਖੰਘ ਨਾਲ ਬਲਗਮ ਖੜਕੇ । ਖੰਘਾਰ ਔਖਾ ਨਿਕਲੇ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਦੌਰੇ ਵਾਲੀ ਸੁੱਕੀ ਖੰਘ, ਰਾਤ ਨੂੰ ਲੇਟਣ ਲਗਿਆਂ ਉੱਖਿਆਈ । ਖੰਘਣ ਨਾਲ ਫੇਫੜੇ ਦੁਖਣ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਖੰਘ ਨਾਲ ਪੀਲੀ ਤੇ ਚੀਹੜੀ ਬਲਗਮ ਦੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਢੇਲੀਆਂ ਨਿਕਲਣ । ਕਾਂ ਦੇ ਲੰਮਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਨਾਸ-ਦੁਆਰ ਚੋਂ ਬਲਗਮ ਡਿਗਣ ਨਾਲ ਸੰਘ ਵਿਚ ਜਲੂਣ ਹੋ ਕੇ ਖੰਘ ਆਏ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਖੰਘ ਨਾਲ ਆਂਡੇ ਦੀ ਚਿਟਿਆਈ ਵਰਗਾ ਖੰਘਾਰ । ਤਪਦਿਕ ਦੇ ਰੋਗੀਆਂ ਦੀ ਖੰਘ ਸਮੇਂ ਇਹ ਦਵਾਈ ਵਿਚ ਵਿਚ ਦਿਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਸਲਫ—ਖੰਘ ਨਾਲ ਪਤਲਾ ਖੰਘਾਰ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਖਰਖਰੀ ਹੋ ਕੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਸੁੱਕੀ ਤੇ ਨਿੱਕੀ ਨਿੱਕੀ ਖੰਘ । ਖੰਘ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ ਲੂਣਾ ਖੰਘਾਰ । ਸਿਆਲ ਦੀ ਖੰਘ । ਖੰਘ ਨਾਲ ਜਿਗਰ ਵਿਚ ਚੁਭਕਾਂ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਖੰਘ ਨਾਲ ਛਾਤੀ ਖਾਲੀ ਖਾਲੀ ਜਾਪੇ । ਗਾੜ੍ਹਾ, ਪਾਕ ਮਿਲਿਆ, ਤਾਰਦਾਰ ਅਤੇ ਹਰਿਆ ਪੀਲਾ ਖੰਘਾਰ । ਪੀੜ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨੂੰ ਅਰਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਛਾਤੀ ਘੁਟਣੀ ਪਏ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਠੰਢਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨਾਲ ਖੰਘ ਛਿੜ ਪਏ । ਝੁਕਣ ਜਾਂ ਲੰਮਾ ਪੈਣ ਨਾਲ ਸਾਹ ਔਖਾ ਨਿਕਲੇ । ਦਮ ਘੁਟਣ ਵਾਲੀ ਰਾਤ ਦੀ ਖੰਘ । ਹਰੀ ਪੀਲੀ ਪਾਕ ਦਾ ਚੌਖਾ ਖੰਘਾਰ, ਚੀਕਨਾ ਤੇ ਬੌਦਾਰ ।

ਗ਼ਸ਼ੀ (Fainting)

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਸੁਹਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚ ਗ਼ਸ਼ੀ ਵਲ ਰੁਚੀ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਸਿਹਤ ਦਾ ਪਧਰ ਉੱਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਗਲ ਜਾਂ ਸੰਘ ਦੇ ਜ਼ਖਮ (Sore throat)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਸੰਘ ਖੁਸ਼ਕ, ਲਾਲ, ਸੁੱਜਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਪੀੜ ਕਰਦਾ । ਸੰਘ ਵਿਚ ਸਾੜ ਅਤੇ ਪੀੜ । ਗਵਈਆਂ ਅਤੇ ਪਰਚਾਰਕਾਂ ਦਾ ਗਲਾ ਦੁਖੇ । ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੰਘ ਬਹਿ ਜਾਏ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਜਦੋਂ ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਜਾਂ ਗਲਿਆਂ (Tonsils) ਦੀ ਸੋਜ ਸੁਰੂ ਹੋ ਜਾਏ, ਇਹ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਫੈਰਮ ਫਾਸ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ । ਸੰਘ ਜ਼ਖਮੀ ਅਤੇ ਚਿੱਟੇ ਜਾਂ ਭੂਰੇ ਦਾਗ਼, ਜੀਭ ਚਿੱਟੀ । ਸੰਘ ਦੇ ਆਤਸ਼ਕੀ ਜ਼ਖਮ, ਨਿਗਲਨ ਸਮੇਂ ਪੀੜ । ਬੌਦਾਰ ਪਨੀਰ ਵਰਗੇ ਛੋਟੇ

ਛੋਟੇ ਟੁਕੜੇ ਖੰਘਾਰ ਕੇ ਕਢੇ । ਗਲ ਚੋਂ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਨਾਸ-ਦੁਆਰ ਚੋਂ ਚਿੱਟੀ ਅਤੇ ਚੀੜੀ ਆਂ ਖੰਘਾਰ ਕੇ ਕਢਣੀ ਪਏ । ਸੰਘ ਖੁਸ਼ਕ, ਨਿਗਲਨਾ ਔਖਾ ਅਤੇ ਦੁਖਦਾਈ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਸੰਘ ਵਿਚ ਮਹੁਰੀ ਵਰਗੇ ਜ਼ਖਮ । ਗਲਾ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ਕ, ਹਰ ਵਕਤ ਨਿਗਲਨ ਦੀ ਇੱਛਾ । ਸੰਘ ਚੋਂ ਲੂਣੀ ਬਲਗਮ ਨਿਕਲੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਸੰਘ ਦੀ ਬਲਗਮੀ ਝਿੱਲੀ ਦੀ ਸੋਜ ਜੋ ਪਾਰ-ਦਰਸੀ ਆ ਨਾਲ ਢਕੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ । ਕਾਂ ਡਿੱਗਾ ਹੋਇਆ । ਗਿਲੂੜ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੂੰਹ ਚੋਂ ਬਹੁਤ ਪਾਣੀ ਜਾਏ । ਗਲ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਖਮ । ਸੰਘ ਵਿਚ ਇਕ ਢੇਲਾ ਜਿਹਾ ਜਾਪੇ । ਸੰਘ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ਕ । ਸੰਘ ਵਿਚ ਤੰਗੀ ਤੇ ਚੁਭਕਾਂ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਗਲਿਆਂ (Tonsils) ਤੇ ਪੀਲੀ ਥਿੰਧੀ ਆਂ ਜੰਮੀ ਹੋਈ, ਸੰਘ ਦੁਖੇ, ਜੀਭ ਤੇ ਪੀਲੀ ਮੈਲ ; ਸੰਘ ਵਿਚ ਢੇਲਾ ਅੜਿਆ ਜਾਪੇ, ਪਤਲੀ ਚੀਜ਼ ਨਿਗਲਨ ਸਮੇਂ ਵਾਧਾ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਸਲਫ—ਸੰਘ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਸੰਘ ਦੀ ਸੋਜ, ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ ਖਾਣ ਨਾਲ ਦਮ ਘੁਟੇ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਕਾਂ ਢਿਲਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਘੰਡੀ ਵਿਚ ਜਲੂਣ ਹੋਵੇ । ਸਵੇਰੇ ਬਲਗਮ ਖੰਘਾਰ ਕੇ ਕਢੇ । ਸੰਘ ਵਿਚ ਸਾੜ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਆਏ । ਗਲਿਆਂ (Tonsils) ਤੇ ਆਂ ਬਣਦੀ ਰਹੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਸੰਘ ਦੁਖੇ, ਖਾਲੀ ਨਿਗਲਨ ਸਮੇਂ ਸੰਘ ਵਿਚ ਢੇਲਾ ਜਾਪੇ, ਖੁਠਾਕ ਨਾਲ ਉਲਟੀ, ਸਿਹਦੇ ਚੋਂ ਆਂ ਨਿਕਲੇ । ਰਿੜ੍ਹ ਸਮੇਂ ਤਾਲੂ ਸੜੇ ।

ਗਲੇ ਪੈਣੇ (ਟਾਨਸਿਲ ਸੋਜ) (Tonsillitis)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਗਲੇ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸੁਜੇ ਹੋਏ, ਨਿਗਲਨ ਸਮੇਂ ਪੀੜ ਕਰਨ । ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਇਹੋ ਦਵਾ ਦਿਤੀ ਜਾਏ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਗਲਿਆਂ ਦੀ ਸੋਜ ਅਤੇ ਚਿੱਟੇ ਜਾਂ ਭੂਰੇ ਦਾਗ । ਗਲਿਆਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਟਾਨਸਿਲ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਦੁਖਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਤੇ ਨਿੱਗਰ ਮੈਲ, ਜਿਵੇਂ ਖੁਨਾਕ ਦੀ ਝਿੱਲੀ ਹੋਵੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਟਾਨਸਿਲਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਲਾ, ਸੁਨਹਿਰੀ ਪੀਲੀ ਸੋਮ । ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ । ਮਿਹਦੇ ਦੀ ਖਟਾਸ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਟਾਨਸਿਲਾਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ, ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹਣ ਸਮੇਂ ਪੀੜ ਹੋਵੇ । ਬੋਲਾਪਨ । ਨਿਗਲਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ । ਅਵਾਜ਼ ਭਰੜਾਈ ਹੋਈ । ਟਾਨਸਿਲਾਂ ਦੀ ਸਪੰਜ ਵਰਗੀ ਸੋਜ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਸਲਫ—ਜਦੋਂ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ ਜਾਂ ਫੋੜਾ ਬਣ ਜਾਏ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਕਾਂ ਦੀ ਸੋਜ । ਟਾਨਸਿਲਾਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਟਾਨਸਿਲਾਂ ਦੀ ਸੋਜ, ਸਜੇ ਪਾਸੇ ਵਧੇਰੇ । ਗਲਾ ਬਹੁਤ ਲਾਲ ਅਤੇ ਫੁੱਲਿਆ ਹੋਇਆ । ਰੋਗੀ ਨੂੰ ਠੰਢ ਲਗੇ ਅਤੇ ਥੱਕਿਆ ਟੁੱਟਿਆ ਹੋਵੇ । ਸਿਰ ਦੁਖੇ ।

ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਦੇ ਰੋਗ (Glandular Affections)

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ ਦੀ ਪਰਧਾਨ ਦਵਾ । ਹਜੀਰਾਂ । ਪੈਟ ਦੀਆਂ ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ । ਪੈਟ ਦੀਆਂ ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਵਧੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਲਾਰ ਗਿਲੂਟੀਆਂ (Salivary Glands) ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ, ਬਹੁਤ ਲਾਲਾਂ ਜਾਣ । ਲਸਿਕਾ ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ । ਬਿੰਧਿਆਈ ਦੀਆਂ ਗਿਲੂਟੀਆਂ (Sebaceous Glands) ਦੀ ਸੋਜ । ਗਿਲੂੜ ।

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਦੀ ਸੱਜਰੀ ਸੋਜ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤਾਪ ਅਤੇ ਪੀੜ ਹੋਵੇ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਦੀ ਕਰੜੀ ਸੋਜ । ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਬਣਾਂ ਵਿਚ ਗੰਢਾਂ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਵਧੀਆਂ ਹੋਈਆਂ । ਹਜ਼ੀਰਾਂ । ਸ਼ੁਰੂ ਸ਼ੁਰੂ ਦੀ ਪੇਟ ਦੀ ਦਿੱਕ ਅਤੇ ਬੌਦਾਰ ਦਸਤ । ਗਿਲੂੜ । ਗਲ-ਗਿਲੂਟੀ ਦੀ ਦਿੱਕ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਸਲਫ—ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮ । ਲਸਿਕਾ ਗੰਥੀਆਂ ਚੋਂ ਪਾਕ ਵਗੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਗਿਲੂੜ । ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ ਤੇ ਖਟਾਸ ਦੇ ਲੱਛਣ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਚੋਂ ਪਾਕ ਵਗੇ । ਹਜ਼ੀਰਾਂ । ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਕਰੜੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ।

ਗੁਰਦੇ ਦੇ ਰੋਗ (Diseases of the Kidneys)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਗੁਰਦਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੋਗ ਜਦੋਂ ਤਾਪ ਜਾਂ ਪੀੜ ਹੋਵੇ । ਗੁਰਦੇ ਦੀ ਸੋਜ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਿਚ ਚਰਬੀ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਸੋਜ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਅਵਸਥਾ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਿਚ ਅਲਬਿਊਮਨ, ਮੈਲੀ ਪੀਲੀ ਗਾਦ । ਦਿਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਮਾ, ਜਾਪੇ

ਦਿਲ ਅਤੇ ਫੇਫੜੇ ਤੰਗ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਸਨਾਯੂ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਵਿਘਨ । ਫੇਫੜੇ ਦੀ ਜਲ-ਸੰਜ । ਦਿਲ ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ ਚੱਲੇ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਿਚ ਚਰਬੀ । ਸਨਾਯੂ ਲੱਛਣਾਂ ਲਈ ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਗੁਰਦਿਆਂ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਤਣਾਉ ਅਤੇ ਗਰਮੀ । ਇੰਟ ਦੇ ਚੂਰੇ ਵਰਗੀ ਗਾਦ । ਖੂਨੀ ਪਿਸ਼ਾਬ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਗੁਰਦੇ ਵਿਚ ਪੱਥਰੀ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਇਹ ਦਵਾਈ ਵਧੇਰੇ ਪਿਸ਼ਾਬ ਖਾਰਜ ਕਰਕੇ ਪੱਥਰੀ ਕਢਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ।

ਗੋਸ਼ਤਖੋਰ ਫੋੜਾ (Carbuncle)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਗੋਸ਼ਤਖੋਰ ਫੋੜੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਸੱਜ ਅਵਸਥਾ ਜਦੋਂ ਪੀੜ, ਰਤ-ਸੰਗ੍ਰਹ ਅਤੇ ਤਾਪ ਹੋਵੇ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਗੋਸ਼ਤਖੋਰ ਫੋੜੇ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਅਵਸਥਾ । ਫੈਰਮ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸੱਜ ਛੇਤੀ ਲੱਪ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਕ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ ।

ਸਿਲੀਸੀਆ—ਜਦੋਂ ਪਾਕ ਬਣਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਏ । ਸਿਲੀਸੀਆ ਪਾਕ ਬਣਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਜਦੋਂ ਤੰਤੂ ਰਾਜ਼ੀ ਨਾ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋਣ ।

ਗੰਠੀਆ (Gour)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਪਹਿਲੀ ਐਸ਼ਯੀ । ਸੱਜ ਵਾਸਤੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਤੀਖਣ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣਾ ਗੰਠੀਆ । ਚੌਖਾ ਖੱਟਾ ਪਸੀਨਾ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਤੀਖਣ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਫੈਰਮ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ। ਪੁਰਾਣਾ ਗੰਠੀਆਂ। ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਗੰਠੀਆਂ। ਇਹ ਇਸ ਰੋਗ ਦਾ ਪਰਧਾਨ ਔਸ਼ਧੀ ਹੈ।

ਚੱਕਰ (Vertigo)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਸਿਰ ਵਿਚ ਲਗੂ ਇਕੱਤ੍ਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਚੱਕਰ, ਚਿਹਰਾ ਲਾਲ, ਸਿਰ ਵਿਚ ਚਸਕਾਂ ਜਾਂ ਦਬਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਦਿਮਾਗੀ ਜਾਂ ਸਨਾਯੂ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੋਂ ਚੱਕਰ। ਰਤ-ਹੀਣਤਾ ਕਾਰਨ ਚੱਕਰ। ਉਠਣ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਤੱਕਣ ਨਾਲ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਚੱਕਰ ਖਾਸ ਕਰ ਉੱਪਰ ਤੱਕਣ ਅਤੇ ਉਠਣ ਨਾਲ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸ ਕਾਰਨ ਚੱਕਰ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਮਿਹਦੇ ਦੀ ਗੜਬੜ, ਖਟਾਸ, ਅਤੇ ਭੂਖ ਦੀ ਘਾਟ ਨਾਲ ਚੱਕਰ। ਜੀਭ ਤੇ ਸੁਨਹਿਰੀ, ਚੀਕਨੀ ਮੈਲ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਚੱਕਰਾਂ ਨਾਲ ਜੀਭ ਤੇ ਮੈਲੀ, ਭੂਰੀ, ਹਰੀ ਮੈਲ, ਕੋੜਾ ਸੁਆਦ, ਮਿਹਦੇ ਦੀ ਗੜਬੜ ਅਤੇ ਪਿੱਤ ਦੀ ਅਧਿਕਤਾ। ਚੱਕਰਾਂ ਨਾਲ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਡਿਗਣ ਵਲ ਰੁਚੀ।

ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੋਗ (Diseases of the Skin)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਚਮੜੀ ਦੀ ਸੋਜ ਨਾਲ ਤਾਪ, ਲਾਲੀ ਅਤੇ ਪੀੜ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਕਿੱਲ— ਮਿਹਦੇ ਜਾਂ ਜਣਨੰਗ ਦੇ ਵਿਗੜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਪੀੜ-ਰਹਿਤ ਕਿੱਲ, ਗਾੜ੍ਹਾ ਚਿੱਟਾ ਮਵਾਦ।

ਐਗਜ਼ਿਮਾ— ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਖਰੀਦਾਂ ਵਾਲੇ ਉਭਾਰ, ਚਮੜੀ ਤੇ ਸੁੱਕੇ, ਚਿੱਟੇ ਛਿਲਕੇ। ਚਿੱਟਾ ਨਿਕਾਸ।

ਪੁਰਾਣਾ ਤੇ ਹਠੀਲਾ ਰੋਗ ।

ਵਿਸਰਪਿਕਾ (Herpes zoster) — ਛਾਲੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅਧੇ ਹਿਸੇ ਨੂੰ ਪੋਟੀ ਵਾਂਗ ਘੇਰ ਲੈਣ । ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ । ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਚਮੜੀ ਦੀ ਦਿੱਕ, ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਮਹੁਕੇ, ਪੈਰ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੀ ਸੋਜ, ਵਿਆਈਆਂ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਐਗਜ਼ਿਮਾ—ਬਿੱਧੇ ਤੇ ਬੋਦਾਰ ਖਰੀਂਢ । ਨਿਕਾਸ ਖੂਨੀ, ਪਤਲਾ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ, ਖਾਫਸ਼ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਚਿਮਾਂਦਾ । ਸਿਰ ਗੰਜਾ । ਗੋਸ਼ਤਖੋਰ ਫੋੜੇ । ਵਿਆਈਆਂ ਵਿਚ ਜਲੂਣ ਤੇ ਖਾਰਸ਼ ਹੋਵੇ । ਘਾਤਕ ਫੋੜਾ । ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਪਾਣੀ ਭਰੇ ਛਾਲੇ । ਲਿੱਸੀ ਤੇ ਝੁਰੜਾਈ ਚਮੜੀ । ਰੋਗੀ ਸਨਾਯੂ ਲੱਛਣਾਂ ਅਤੇ ਪੀੜ ਨੂੰ ਵਧਾਅ ਕੇ ਦੱਸੇ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੋਗ ਦਬਣ ਪਿੱਛੋਂ ਚਮੜੀ ਖੁਸ਼ਕ ।

ਐਗਜ਼ਿਮਾ—ਨਿਕਾਸ ਪੀਲਾ ਗੰਦਾ । ਐਗਜ਼ਿਮਾ ਅਚਾਨਕ ਦਬਣ ਪਿੱਛੋਂ ਹੋਰ ਰੋਗ । ਠੰਢ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਉਭਾਰ ਅਚਾਨਕ ਦਬ ਜਾਣ । ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ ਰੋਗੀ ਦਸ਼ਾ । ਚੀਕਨੀ ਚਮੜੀ ਤੋਂ ਛਿਲਕੇ ਉਤਰਨ । ਚਮੜੀ ਤੇ ਜ਼ਖਮ, ਪੀਲਾ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ ਨਿਕਾਸ, ਚਮੜੀ ਉਧੜੇ ।

ਚੰਬਲ—ਚਮੜੀ ਤੋਂ ਛਿਲਕੇ ਉਤਰਨ । ਸਿੱਕਰੀ, ਖੋਪਰੀ ਤੇ ਪੀਲੇ ਜਾਂ ਚਿੱਟੇ ਛਿਲਕੇ । ਸਿਰ ਦੀ ਦੱਦਰ । ਵਾਲ ਝੜਨ, ਹੇਠਲਾ ਬੁਲ੍ਹ ਖੁਸ਼ਕ ਤੇ ਛਿਲਕੇਦਾਰ । ਉਭਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸਾੜ ਤੇ ਖਾਰਸ਼ । ਛਪਾਕੀ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਚਮੜੀ ਵਿਚ ਤੁੜਾਂ, ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਆਈਆਂ । ਗੁਦਾ ਦੇ ਚੀਰ, ਕਰੜੀ ਚਮੜੀ, ਜ਼ਖਮਾਂ ਦੇ ਕੰਢੇ ਕਰੜੇ । ਗੋਸ਼ਤਖੋਰ ਫੋੜੇ । ਨਹੁੰ ਭੁਰਭੁਰੇ, ਦੰਦ ਵੀ ਭੁਰਭੁਰੇ । ਸਿਰਾਵਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਇਕੱਤ੍ਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਐਗਜ਼ਿਮਾ, ਸਿਲ੍ਹੀ ਰੁਤ ਵਿਚ ਵਾਧਾ, ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਰਾਮ । ਛਿਲਕੇਦਾਰ ਐਗਜ਼ਿਮਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਕਰੜੀ ਹੋ ਜਾਏ ਤੇ ਤੁੜਾਂ ਛੱਡੇ । ਬਵਾਸੀਰ ਪਿੱਛੋਂ ਗੁਦਾ ਦਾ ਐਗਜ਼ਿਮਾ । ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਦੀ ਚੰਬਲ, ਰੋਗ ਗੂੜ੍ਹਾ ਲਾਲ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਚਮੜੀ ਖਾਰਸ਼ ਕਰੇ, ਅਤੇ ਉੱਚੜ ਜਾਏ । ਐਗਜ਼ਿਮਾ, ਪੀਲੇ ਚਿੱਟੇ ਖਰੀਂਢ ਅਤੇ ਚਿਟਿਆਈ ਭਰੇ ਛਾਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਉਭਾਰ, ਰਤ-ਹੀਣਤਾ । ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਐਗਜ਼ਿਮਾ, ਰੁਤ ਬਦਲੀ ਨਾਲ ਵਾਧਾ । ਛਾਹੀਆਂ । ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਦਿੱਕ, ਹਜ਼ੀਰਾਂ । ਦੱਦਰ । ਬੁੱਢਿਆਂ ਦੀ ਖਾਰਸ਼, ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ । ਚੜ੍ਹਦੀ ਜੁਆਨੀ ਵਿਚ ਕਿੱਲ ਨਿਕਲਨ, ਅਤੇ ਦਿਮਾਗੀ ਮਿਹਨਤ ਤੋਂ ਸਿਰਪੀੜ ਹੋਵੇ । ਸਿਰ ਤੇ ਬਹੁਤ ਪਸੀਨਾ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਸਲਫ—ਬੱਚੇ ਉਬਲਦੇ ਪਾਣੀ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸੜ ਜਾਣ, ਪਿੱਛੋਂ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ ਜਾਂ ਪੀਲੀ ਪਾਕ ਵਾਲੇ ਖਰੀਂਢ ਬਣ ਜਾਣ, ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ । ਫਿਮੂਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨੌਕਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕ, ਪਾਕ ਭਰੇ ਖਰੀਂਢ, ਗੰਢਾਂ ਅਤੇ ਉਭਾਰ । ਚਮੜੀ ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਪੱਕ ਜਾਏ । ਜ਼ਖਮਾਂ ਚੋਂ ਪਾਕ ਵਗੇ । ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਦੱਦਰਾਂ, ਪੈਰ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਵਿਚ ਖਾਰਸ਼, ਵਿਆਈਆਂ ਚੋਂ ਪਾਕ ਨਿਕਲੇ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਦੱਦਰਾਂ ਤੋਂ ਚਿੱਟੇ ਛਿਲਕੇ ਉਤਰਨ । ਖੰਧਰੀ ਤੇ ਸਿੱਕਰੀ ਅਤੇ ਪਾਕ ਭਰੀਆਂ ਫਿਮੂਣੀਆਂ । ਗੋਡੇ, ਗਿੱਟਿਆਂ ਅਤੇ ਅਰਕਾਂ ਤੇ ਉਭਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕੀੜਿਆਂ ਦੇ ਡੰਗ ਹੋਣ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਸਾਫ਼, ਪਾਣੀ ਭਰੇ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਛਾਲੇ ਜੋ ਪਤਲੇ ਖਰੀਂਢ ਬਣ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਤਰ ਕੇ ਬਣਦੇ ਰਹਿਣ । ਮੱਥੇ ਤੇ ਪਾਕ ਭਰੇ ਉਭਾਰ । ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਨਹੁੰਆਂ ਦੁਆਲੇ ਚਮੜੀ ਖੁਸ਼ਕ ਤੇ ਤਿੜਕੀ ਹੋਈ । ਬਹੁਤਾ ਲੂਣ ਖਾਣ ਕਾਰਨ ਐਗਜ਼ਿਮਾ, ਚਿੱਟੇ ਛਿਲਕੇ ਤੇ ਪਾਣੀ ਭਰੇ ਉਭਾਰ । ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਚਮੜੀ ਉਧੜੇ ਤੇ ਪਾਣੀ ਸਿਮੇਂ, ਚਿੱਟੇ ਛਿਲਕੇ । ਅੰਡਕੋਸ਼ ਤੇ ਪੱਟਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਘਸਰਾਂ, ਕਾਟਵਾਂ ਨਿਕਾਸ, ਚਮੜੀ ਉੱਚੜ ਜਾਏ । ਸਰੀਰ ਤੇ ਪਾਣੀ ਭਰੇ ਛਾਲੇ, ਫਲੂਹੇ । ਚੌੜੇ ਤੇ ਪਧਰੇ ਛਾਲੇ । ਸਿੱਕਰੀ, ਸਿਰ ਤੋਂ ਚਿੱਟੇ ਛਿਲਕੇ ਉਤਰਨ, ਵਾਲ ਝੜ ਜਾਣ ।

ਹਥਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਮਹੁਕੇ, ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਤੇ ਦੁਖਦੇ । ਛਪਾਕੀ ਖਾਸ ਕਰ ਜੋੜਾਂ ਦੁਆਲੇ । ਕਿਸੇ ਰੋਗ ਵਿਚ ਦੱਦਰਾਂ ਵਰਗੇ ਉਭਾਰ । ਕੀੜਿਆਂ ਦੇ ਡੰਗ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਚਮੜੀ ਉਚੜੀ ਹੋਈ । ਚੀਚਕ ਦੇ ਟੀਕੇ ਪਿੱਛੋਂ ਉਭਾਰ । ਗਿਲੂੜ । ਐਗਜ਼ਿਮਾ ਨਾਲ ਖਟਾਸ ਦੇ ਲੱਛਣ, ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਖਰੀਂਢ ਥਿੱਧੇ, ਸੁਨਹਿਰੀ । ਨਿੱਕੇ ਬਾਲਾਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਦੁਆਲੇ ਦੱਦਰਾਂ, ਪਾਕ ਭਰੇ ਖਰੀਂਢ । ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਚਮੜੀ ਦੀ ਦਿੱਕ । ਚਮੜੀ ਤੇ ਗੁਲਾਬੀ ਉਭਾਰ । ਨਿਕਾਸ ਖੱਟੇ, ਥਿੱਧੇ । ਛਪਾਕੀ, ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਖਾਰਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕੀੜੇ ਡੰਗਦੇ ਹੋਣ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਚਮੜੀ ਉਚੜੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਪਿੱਤ ਦੇ ਲੱਛਣ । ਵਿਆਈਆਂ । ਐਗਜ਼ਿਮਾ, ਪੀਲੇ ਪਾਣੀ ਭਰੇ ਉਭਾਰ । ਪੀਲੇ ਛਿਲਕੇ । ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਪਾਣੀ ਭਰੇ ਛਾਲੇ । ਲਾਸਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਖੱਟੇ ਪਾਣੀ ਭਰੇ । ਚਮੜੀ ਦੀ ਜਲ-ਸੋਜ । ਮਹੁਕੇ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਖਾਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਉਭਾਰ । ਰਸ ਭਰੇ ਛੋਟੇ ਉਭਾਰ, ਛੋਟੀ ਹੀ ਮੁਰਝਾ ਜਾਣ । ਛੋਟੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਚੋਂ ਬਹੁਤ ਪਾਕ ਨਿਕਲੇ । ਸੜੇ ਗਲੇ ਜ਼ਖਮ, ਗੋਸ਼ਤਖੋਰ ਫੌੜੇ । ਚਮੜੀ ਵਿਚ ਪਾਕ ਬਣਨ ਦਾ ਅਮਲ । ਕਿੱਲਾਂ ਵਿਚ ਦਿਨ ਸਮੇਂ ਸਾੜ ! ਛਾਲੇ, ਦੱਦਰਾਂ, ਚੀਰ ਅਤੇ ਗੁਲਾਬੀ ਥਿੱਮ । ਜ਼ਹਿਰਬਾਦ, ਜਦ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ । ਫਿਮੁਣੀਆਂ ਫੌੜੇ ਨਿਕਲਦੇ ਰਹਿਣ । ਘਾਤਕ ਪਾਕ । ਨਹੁੰਆਂ ਦੇ ਰੋਗ, ਨਹੁੰ ਭੁਰਭੁਰੇ ।

ਚੀਚਕ (Small Pox)

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਪਰਧਾਨ ਐਸ਼ਧੀ । ਇਹ ਐਸ਼ਧੀ ਇਸ ਰੋਗ ਦੀ ਰੋਕ ਥਾਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਚੀਚਕ ਦੇ ਟੀਕੇ ਦੇ ਬੁਰੇ ਅਸਰ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਭਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈਣੇਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ।

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਜੇ ਤਾਪਮਾਨ ਉੱਚਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਸੜਾਂਦ ਤੂਸਾਂ ਮਾਰੇ, ਥਕੇਵਾਂ ਅਤੇ ਮਦਹੋਸ਼ੀ ।
ਨਿਵਾਲਤਾ ਦੇ ਲੱਛਣ ਲਹੂ ਦੇ ਤਰੱਕ ਜਾਣ ਦਾ ਪਤਾ ਦੇਣ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ—ਪਾਕ ਭਰੇ ਉਭਾਰ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਲਾਲਾਂ ਵਗਣ, ਜੁੜਵੇਂ ਪਾਕ ਭਰੇ ਉਭਾਰ
ਅਤੇ ਉੱਘਲਾਹਟ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਜਦ ਉਭਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਚਮੜੀ ਤੋਂ ਖਰੀਂਢ ਉਤਾਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ
ਅਰੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਕਾਰੀ ਹੈ ।

ਚੂਲੇ ਦੇ ਜੋੜ ਦਾ ਰੋਗ (Hip Joint Disease)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਨਰਮ ਭਾਗਾਂ ਦੀ ਸੋਜ, ਤਾਪ ਅਤੇ ਪੀੜ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਜਦੋਂ ਸੋਜ ਪੈ ਜਾਏ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਨਾਸ ਤੇ ਪਾਕ ਪੈਣ
ਰੋਕਣ ਲਈ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ—ਪਾਕ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਹਜੀਰਾਂ ਦੇ ਰੋਗੀ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਚੂਲੇ ਦੇ ਖੱਬੇ ਜੋੜ ਦਾ ਰੋਗ, ਸਿਲ੍ਹਾਬੇ
ਨਾਲ ਵਾਧਾ ।

ਸਿਲੀਸੀਆ—ਪਾਕ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਇਸ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ।

ਜ਼ਹਿਰਬਾਦ (Erysipelas)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਚਮੜੀ ਦੀ ਗੁਲਾਬੀ ਸੋਜ, ਤਾਪ, ਪੀੜ ਅਤੇ ਸੋਜ
ਦੇ ਹੋਰ ਸਖਤ ਲੱਛਣ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਛਾਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਜ਼ਹਿਰਬਾਦ ਦੀ ਪਰਧਾਨ ਔਸ਼ਧੀ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਛਾਲੇ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸਮ, ਖਰੀਂਦ ਉਤਾਰਨ ਵਿਚ ਸਹੂਲਤ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਜ਼ਹਿਰਬਾਦ, ਚਮੜੀ ਦੀ ਪਧਰੀ, ਲਾਲ, ਚਮਕੀਲੀ, ਸੌਜ । ਜਲੂਣ ਅਤੇ ਦੁਖਣ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਚਮੜੀ ਦੀ ਜਲ-ਸੌਜ ।

ਜ਼ਖਮ, ਘਾਉ (Ulcer)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮ । ਜ਼ਖਮਾਂ ਨਾਲ ਤਾਪ, ਲਾਲੀ ਤੇ ਸੌਜ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਜ਼ਖਮਾਂ ਨਾਲ ਗਾੜ੍ਹਾ, ਚਿੱਟਾ ਤੇ ਨਰਮ ਨਿਕਾਸ । ਜ਼ਖਮਾਂ ਨਾਲ ਸੌਜ, ਮੈਲੀ ਚਿੱਟੀ ਜੀਭ । ਜ਼ਖਮਾਂ ਤੋਂ ਚਿੱਟੇ ਫਿਲਕੇ ਉਤਰਨ । ਧਰਨ ਦੇ ਮੂੰਹ ਅਤੇ ਧੋਣ ਦੇ ਜ਼ਖਮ । ਡੇਲੇ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਇੱਕੀ ਜ਼ਖਮ, ਪੀਲੀ ਪਾਕ ਤੇ ਲਸਿਕਾ ਲਗਾ-ਤਾਰ ਸਿਮਾਂ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮ । ਸ਼ਿਰਾਵਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮ । ਜ਼ਖਮ ਨੀਲੇ, ਕੰਢੇ ਉੱਚੇ ਤੇ ਕਰੜੇ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ—ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮ । ਲੱਤਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮ, ਪੀਲੀ ਪਾਕ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਮਿਹਦੇ ਜਾਂ ਆਂਦਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮ । ਆਤਸ਼ਕੀ ਜ਼ਖਮ, ਪੀਲੇ ਬਿੱਧੇ ਪਰਤ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਲੱਤਾਂ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਜ਼ਖਮ, ਹੱਡੀ ਦੇ ਪਰਦੇ ਤਕ ਚਲੇ ਜਾਣ । ਸਪੰਜੀ ਜ਼ਖਮ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚੌਂ ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਲਹੂ ਵਗੇ, ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਢੇ ਬੇਹਿੱਸ ਤੇ ਕਰੜੇ ਹੋਣ । ਮੋਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਜ਼ਖਮ, ਨਿਕਾਸ ਪਤਲਾ, ਪੀਲਾ ਤੇ ਬੌਦਾਰ । ਲਿੱਸੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਖਮ । ਪਾਕ ਬਣਨ ਦੇ ਅਮਲ । ਹਜ਼ੀਰਾਂ ਤੇ ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੋਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ ।

ਜਣੇਪਾ ਅਤੇ ਗਰਭ (Labor and Pregnancy)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਜਣੇਪੇ ਪਿੱਛੋਂ ਪੀੜ ਨੂੰ ਅਰਾਮ ਦੇਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੁਧ ਦੇ ਤਾਪ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ । ਬਣਾਂ ਦੀ ਸੋਜ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਵਸਥਾ । ਗਰਭ ਸਮੇਂ ਅਣਪਚ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਧਰਨ ਦੀ ਸੱਜਰੀ ਸੋਜ । ਸੂਤਕੀ ਤਾਪ ਵਿਚ ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਸੂਤਕੀ ਤਾਪ ਦੀ ਪਰਧਾਨ ਐਸ਼ਧੀ । ਬਣਾਂ ਦੀ ਪਾਕ ਪੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸੋਜ । ਗਰਭ ਸਮੇਂ ਚਿੱਟੀ ਬਲਗਮ ਦੀ ਉਲਟੀ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਜਣੇਪੇ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਅਸਫਲ ਪੀੜਾਂ । ਜਣੇਪੇ ਦੀਆਂ ਝੁਠੀਆਂ ਪੀੜਾਂ । ਸ਼ਰੀਰਕ ਨਿਰਬਲਤਾ ਕਾਰਨ ਹੰਭਾਉ ਪੀੜਾਂ । ਧਰਨ ਦਾ ਮੂੰਹ ਮੋਟਾ ਤੇ ਕਰੜਾ, ਰੋਗੀ ਬੇਚੈਨ, ਰੌਂਦੂ ਅਤੇ ਘਬਰਾਇਆ ਹੋਇਆ । ਇਹ ਐਸ਼ਧੀ ਜਣੇਪੇ ਤੋਂ ਕਈ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਣ ਨਾਲ ਜਣੇਪਾ ਸੁਖਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਸੂਤਕੀ ਪਾਗਲਪਨ ਦੀ ਪਰਧਾਨ ਐਸ਼ਧੀ । ਗਰਭਪਾਤ ਦਾ ਖਤਰਾ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਜਣੇਪੇ ਪਿੱਛੋਂ ਧਰਨ ਦੀ ਸੰਗੋੜ-ਸ਼ਕਤੀ ਕਮਜ਼ੋਰ । ਬਣਾਂ ਵਿਚ ਕਰੜੀਆਂ ਗੰਢਾਂ । ਰਤਵਾਹਣ । ਗਰਭਪਾਤ ਸਮੇਂ ਲਹੂ ਦਾ ਪਰਵਾਹ ਛੁੱਟ ਪਏ । ਇਹ ਐਸ਼ਧੀ ਗਰਭ ਸਮੇਂ ਧਰਨ ਦੇ

ਲਚਕਦਾਰ ਰੇਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਣੇਪੇ ਨੂੰ ਸੁਖਾਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਮਾਂ ਦਾ ਦੁਧ ਖਰਾਬ, ਲੂਣਾ ਅਤੇ ਨੀਲਾ, ਬੱਚਾ ਚੁੰਘਦਾ ਨਹੀਂ । ਜਣੇਪੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਸਿਹਤ ਡਿਗ ਜਾਏ । ਦੁਧ ਪਿਆਉਣ ਦੇ ਕਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਰਿਤੂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣ । ਥਣ ਕਰੜੇ, ਸੜਨ ਤੇ ਦੁਖਣ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਸਲਫ—ਥਣਾਂ ਦੀ ਸੋਜ ਜਦੋਂ ਪਾਕ ਵਗਦੀ ਹੋਵੇ । (ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ) ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਥਣਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ । ਪੁਰਾਣੇ ਨਾਸੂਰ । ਥਣਾਂ ਵਿਚ ਕਰੜੀਆਂ ਭਿੱਕਾਂ । ਬੱਚਾ ਦੁਧ ਨਾ ਲਏ, ਜਾਂ ਚੁੰਘਦਿਆਂ ਸਾਰ ਉਲਟੀ ਕਰ ਦੇਵੇ । ਚੂਚੀਆਂ ਤੇ ਤੇੜਾਂ ਅਤੇ ਜਖਮ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਗਰਭ ਸਮੇਂ ਝੱਗਦਾਰ, ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ ਬਲਗਮ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਦੁਧ, ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ ਤੇ ਨੀਲਾ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਗਰਭ ਸਮੇਂ ਖੱਟੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਉਲਟੀ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਗਰਭ ਸਮੇਂ ਪਿੱਤ ਦੀ ਉਲਟੀ, ਮੂੰਹ ਦਾ ਸੁਆਦ ਕੌੜਾ । ਇਹ ਐਸ਼ਧੀ ਦੁਧ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ ।

ਜਲੋਧਰ ਅਤੇ ਜਲ-ਸੋਜ (Dropsy & Oedema)

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਦਿਲ, ਜਿਗਰ ਜਾਂ ਗੁਰਦੇ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਜਲੋਧਰ । ਪਿੱਤ - ਨਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਰੋਕ ਅਤੇ ਜਿਗਰ ਦੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਜਲੋਧਰ । ਦਿਲ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੋਂ ਜਲੋਧਰ ਅਤੇ ਧੜਕਣ । ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ । ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਜਾਂ ਭੂਰੀ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਸਰੀਰ ਦੇ ਜਾਲਵਤ ਤੰਤੂਆਂ ਦੀ ਜਲ-ਸੋਜ । ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਜਲ-ਸੋਜ । ਸੁਪਾਰੀ ਦੇ ਪਰਦੇ ਜਾਂ

ਅੰਡ-ਕੋਸ਼ ਦੀ ਜਲ-ਸੋਜ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਸਰੀਰ ਦੇ ਚਮੜੀ ਹੇਠਲੇ ਜਾਲਵਤ ਤੰਤੂਆਂ ਦੀ ਜਲ-ਸੋਜ । ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਜਲ-ਸੋਜ । ਸੁਪਾਰੀ ਦੇ ਪਰਦੇ ਜਾਂ ਅੰਡਕੋਸ਼ ਦੀ ਜਲ-ਸੋਜ । ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਦਿਲ ਦੇ ਫੈਲਣ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਜਲੋਧਰ । ਜ਼ੋਰ ਖਾ ਜਾਣ ਨਾਲ ਅੰਡਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਪੈ ਜਾਏ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ ਅਤੇ ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਲਹੂ ਜਾਣ, ਜੀਵਨ-ਰਸਾਂ ਦੀ ਹਾਨੀ, ਰਤ-ਹੀਣਤਾ ਆਦਿ ਤੋਂ ਉਤਪਨ ਜਲੋਧਰ ਵਿਚ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ।

ਜਿਗਰ ਦੇ ਰੋਗ (Diseases of the Liver)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਜਿਗਰ ਦੀ ਸੋਜ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਯਰਕਾਨ ਨਾਲ ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ, ਟੱਟੀ ਚਿੱਟੀ, ਜਿਗਰ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਸੁਸਤ, ਕਦੇ ਕਦੇ ਸੱਜੀ ਵਖੀ ਵਿਚ ਤੇ ਸੱਜੀ ਮੌਰ ਹੇਠ ਪੀੜ । ਕਬਜ਼ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਯਰਕਾਨ ਨਾਲ ਪਿੱਤ ਮਿਲੀ ਹਰੀ ਟੱਟੀ, ਜੀਭ ਤੇ ਹਰੀ ਭੂਰੀ ਮੈਲ, ਚਮੜੀ ਪੀਲੀ, ਡੋਲੇ ਖੱਟੇ । ਜਿਗਰ ਦੁਖੇ ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਚੁਭਕਾਂ ਪੈਣ । ਪਿੱਤਾ ਪੀੜ ਨਾਲ ਪਾਟਦਾ ਜਾਪੇ, ਰੋਗੀ ਦੂਹਰਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਏ, ਸੁਆਦ ਕੋੜਾ, ਮੂੰਹ ਲੇਸਲਾ । ਬਹੁਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦਿਮਾਗੀ ਕੰਮ ਤੋਂ ਪਿੱਤ ਦੇ ਹਮਲੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਯਰਕਾਨ ਨਾਲ ਉੱਘਲਾਹਟ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਵਰਗੇ ਨਿਕਾਸ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਵਿਗਾੜ ਤੋਂ ਯਰਕਾਨ । ਦਸਤ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ—ਜਿਕਰ ਦੇ ਫੋੜੇ ਨਾਲ ਪੀੜ, ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਕਚਿਆਹਣ ਅਤੇ ਮਿਹਦੇ ਦੀ ਪੀੜ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਜਿਗਰ ਦਾ ਫੋੜਾ । ਜਿਗਰ ਵਿਚ ਪੀੜ ਤੇ ਚੋਸਾਂ ।

ਜੁਕਾਮ, ਨਜ਼ਲਾ (Coryza, Catarrh)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਨੱਕ ਦੀਆਂ ਬਲਗਮੀ ਝਿੱਲੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ ਅਤੇ ਤਾਪ । ਸਿਰ, ਛਾਤੀ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਵਿਚ ਪੀੜ । ਜੁਕਾਮ ਵਾਰ ਵਾਰ ਲਗੇ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਖੁਸ਼ਕ ਜੁਕਾਮ, ਨੱਕ ਬੰਦ ਜਾਪੇ । ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੇ ਜਾਂ ਭੂਰੀ ਮੈਲ । ਗਾੜ੍ਹਾ, ਚਿੱਟਾ, ਚੀਹੜਾ ਰੇਸ਼ਾ । ਪਿਛਲੇ ਨਾਸ-ਦੁਆਰ ਚੋਂ ਬਲਗਮ ਖੰਘਾਰ ਕੇ ਕਢੇ । ਆਤਸ਼ਕੀ ਪੀਨਸ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਛਿੱਕਾਂ, ਨੱਕ ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ, ਸਾਫ, ਝੱਗਦਾਰ ਨਿਕਾਸ । ਪੁਰਾਣਾ ਜੁਕਾਮ । ਮਥੇ ਦੇ ਪੌਲਾਂ ਦੀ ਸੋਜ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਖੁਸ਼ਕ ਜੁਕਾਮ ਤੇ ਨੱਕ ਬੰਦ, ਅਸਫਲ ਛਿੱਕਾਂ । ਨੱਕ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦੀ ਰਸੋਲੀ ਤੇ ਹੋਰ ਰੋਗ । ਮੁਰਦਾ ਹੱਡੀਆਂ ਕਾਰਨ ਬਦਬੋ । ਜੁਕਾਮ ਨਾਲ ਪੀਲੀ ਬਲਗਮ ਖੰਘਾਰੇ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਰਤ-ਹੀਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਜੁਕਾਮ ਨੱਕ ਚੋਂ ਆਂਡੇ ਦੀ ਚਿਟਿਆਈ ਵਰਗਾ ਨਿਕਾਸ । ਛਿੱਕਾਂ ਆਉਣ ਨਾਲ ਨਾਸਾਂ ਦੁਖਣ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ—ਗਾੜ੍ਹਾ, ਪੀਲਾ, ਮੈਲਾ ਅਤੇ ਪਾਕ ਵਾਲਾ ਰੇਸ਼ਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਹੂ ਦੀਆਂ ਧਾਰੀਆਂ ਹੋਣ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਪਤਲਾ, ਪੀਲਾ ਅਤੇ ਲੇਸਲਾ ਰੇਸ਼ਾ, ਗਰਮ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਾਧਾ । ਚਮੜੀ ਖੁਸ਼ਕ ਤੇ ਗਰਮ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਰੋਜ਼ਾ ਕਦੇ ਵਗੇ ਤੇ ਕਦੇ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਏ । ਨਾਸਾਂ ਚੌਂ ਪਰਵਾਹ ਚੱਲ ਪਏ । ਸੁੰਘਣ-ਸਕਤੀ ਨਾ ਰਹੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਰੋਜ਼ਾ ਹਰਿਆ ਅਤੇ ਚੌਖਾ । ਸਿਲ੍ਹਾਬੇ ਤੋਂ ਨਜ਼ਲਾ ਆਤਸ਼ਕੀ ਪੀਨਸ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਪੁਰਾਣੇ ਨਜ਼ਲੇ ਨਾਲ ਬੰਦਾਰ ਰੋਜ਼ਾ । ਨੌਕ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਖੁਸ਼ਕੀ, ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਖਮ । ਨੌਕ ਦੀ ਨੌਕ ਤੇ ਖਾਰਸ਼ ।

ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਸੋਜ (Arthritis)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਨਵੇਂ ਹਮਲੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦਵਾ । ਤਾਪ, ਜੋੜ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਦੁਖਣ । ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਪੀੜ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਉਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਏ, ਅਤੇ ਵਧ ਜਾਏ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸੋਜ, ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ । ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਪੀੜ ਵਧ ਜਾਏ । ਫੈਰਮ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਸੋਜ, ਪੀੜਾਂ ਥਾਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਰਹਿਣ, ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਗੰਠਿਆਵੀ ਸੋਜ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਗੰਠੀਆ, ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਤੇ ਖ਼ਰਾਬ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਵਾਧਾ । ਗੋਡੇ ਦੀ ਜਲਭਰੀ ਰਸੋਲੀ । ਗੋਡੇ ਦੀ ਜਲ-ਸੋਜ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ—ਜੋੜਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ । ਜੋੜਾਂ ਵਿਚ ਕੜਕੇ ਪੈਣ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਨਵਾਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣਾ ਗੰਠੀਆ, ਚੌਖਾ, ਖਟੀ ਬੰ ਵਾਲਾ ਪਸੀਨਾ । ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਸੋਜ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਗੂੜ੍ਹਾ ਲਾਲ । ਪੀੜਾਂ ਇਕ ਦਮ ਦਿਲ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦੇਣ । ਗੋਡੇ ਦੇ ਜੋੜ ਦੀ ਗਰਮ, ਦੁਖਾਵੀਂ ਸੋਜ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਗੰਠੀਏ ਦੇ ਤੀਖਣ ਰੋਗੀਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਫੈਰਮ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਪੁਰਾਣੇ ਰੋਗੀਆਂ ਲਈ ਇਕੱਲੀ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੈ । ਥੀਥੇ ਭੋਜਨ ਖਾਣ ਤੋਂ ਜੌੜਾਂ ਦੀ ਸੰਜ, ਗੰਠੀਆ ।

ਝੋਲਾ (Chorea)

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਚੜ੍ਹਦੀ ਜੁਆਨੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੜਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦਾ ਝੋਲਾ ਜਿਹੜੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧੇ ਫੁੱਲੇ ਨਾ ਹੋਣ । ਹਜ਼ੀਰਾਂ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਪਰਧਾਨ ਔਸਧੀ । ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝੱਲਾਂ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਹਰਕਤਾਂ ਅਤੇ ਮੌੜ-ਤੌੜ । ਹਮਦਰਦੀ ਲਈ ਹਾੜੇ ਕਢਦੀ ਖਾਮੋਸ਼ ਤੱਕਣੀ । ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਜਹਿਰ ਤੋਂ ਝੋਲਾ । ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਡਰ ਜਾਂ ਉਭਾਰਾਂ ਦੇ ਦਬਣ ਪਿੱਛੋਂ ਝੋਲੇ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰੋਗੀ । ਸੱਜਾ ਪਾਸਾ ਫਰਕੇ, ਪੁੰਨਿਆ ਨੂੰ ਵਾਧਾ । ਇਹ ਦਵਾ ਖਾਸ ਕਰ ਰੱਤ-ਹੀਣ, ਭੁੱਖ - ਮਾਰੇ ਅਤੇ ਮਲੰਗੀਆ ਦੇ ਰੋਗੀਆਂ ਲਈ ਉਪਕਾਰੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੇਹ ਤੇ ਤਾਪ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਣ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਝੋਲਾ ਜੇ ਕਿਰਮਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਖਟਾਸ ਦੇ ਲੱਛਣ ਹੋਣ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਕਿਰਮਾਂ ਕਾਰਨ ਝੋਲਾ । ਕੁਝੱਲਾਂ, ਡਰਾਉਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਤੋਂ ਉਕਤਾਈ ਨੀਂਦ, ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਉਲਟ ਪੁਲਟ, ਪੀਲਾ ਜਿਹਰਾ, ਰਾਕਸ਼ੀ ਭੁਖ, ਬਹੁਤ ਪਿਆਸ, ਚਿਹਰੇ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਦੀ ਜਲ-ਸੰਜ ।

ਡੰਗ, ਕੀੜੇ ਮਕੋੜਿਆਂ ਦੇ (Insect Bites)

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਕੀੜੇ ਮਕੋੜਿਆਂ ਦੇ ਡੰਗਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰਤ ਅਰਾਮ

ਦੇਂਦੀ ਹੈ । ਦੁਖਦੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਗਿੱਲਾ ਕਰ ਲਉ ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ $6 \times$ ਪਾਉਡਰ ਮਲੋ, ਪੀੜ ਤੁਰਤ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਏਗੀ । 30 ਜਾਂ 200 ਸ਼ਕਤੀ ਖਾਣ ਨੂੰ ਦਿਉ ।

ਤਾਪ, ਸਧਾਰਨ (Fever, simple)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਸਭ ਤਾਪਾਂ ਦੀ ਮੁਖ ਔਸ਼ਧੀ । ਤੇਜ਼ ਨਾੜੀ । ਨਜ਼ਲਾਵੀ, ਸੋਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਵਾਈ ਆਦਿ ਦੇ ਤਾਪ । ਰੋਜ਼ ਦੁਪਹਿਰ ਪਿੱਛੋਂ ਇਕ ਵਜੋ ਪਾਲਾ ਲਗੇ । ਚਿਹਰਾ, ਸੰਘ, ਛਾਤੀ ਅਤੇ ਹਥਾਲੀਆਂ ਸੜਨ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਤਾਪ ਨਾਲ ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਮੋਟੀ ਮੈਲ । ਕਬਜ਼, ਨਜ਼ਲਾਵੀ ਤਾਪ, ਬਹੁਤ ਪਾਲਾ, ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਅੰਦਰ ਧਸਦੀ ਜਾਏ, ਅੱਗ ਲਾਗੇ ਦੁਕ ਦੁਕ ਬੈਠੇ ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਪਾਲਾ ਨਾ ਲਥੇ । ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ ਅਰਾਮ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਡਰ, ਘਬਰਾਹਟ ਤੋਂ ਤਾਪ, ਤਾਪਮਾਨ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ, ਨਾੜੀ ਤੇਜ਼ ਤੇ ਬੇਕਾਇਦਾ, ਉਤੇਜਨਾ, ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਅਤੇ ਵਹਿੰਦੀਆਂ ਕਲਾਂ । ਲਗਾਤਾਰ ਤਾਪ ਵਿਚ ਮੂੰਹ ਖੁਸ਼ਕ ਹੋ ਜਾਏ, ਦੰਦਾਂ ਤੇ ਪਿੱਛੀ ਜੰਮ ਜਾਏ ਅਤੇ ਰੋਗੀ ਬਕੜਵਾਹ ਕਰੇ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਤਾਪ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਧ ਜਾਏ । ਖੂਨ ਜਹਿਰੀਲਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਤਾਪ । ਇਹ ਦਵਾ ਪਸੀਨਾ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਨਜ਼ਲਾਵੀ ਤਾਪ, ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਨੱਕ ਚੌਂ ਪਾਣੀ ਜਾਏ ।

ਤਾਪ, ਸੂਤਕੀ (Puerperal fever)

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਪਰਧਾਨ ਔਸ਼ਧੀ, ਇਸ ਰੋਗ ਵਾਸਤੇ ਇਕੱਲੀ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਫੈਰਮ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਸੂਤਕੀ ਪਾਗਲਪਨ ਜਾਂ ਤਾਪ ਜਦੋਂ ਵਹਿਮ, ਫਜ਼ੂਲ ਖਿਆਲ ਜਾਂ ਸਖਤ ਸੁਦਾਅ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਏ । ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਔਸ਼ਧੀ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਸੂਤਕੀ ਦੰਦਣਾਂ ਵਿਚ ਉਪਰ ਲਿਖੀਆਂ ਔਸ਼ਧੀਆਂ ਨਾਲ ਦਿਤੀ ਜਾਏ ।

ਤਾਪ, ਮਿਆਦੀ (Typhoid fever)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਮਿਆਦੀ ਤਾਪ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ । ਚਿਹਰਾ, ਬੁਲ੍ਹ ਅਤੇ ਬਲਗਮੀ ਤਿੱਲੀਆਂ ਲਾਲ । ਨਾੜੀ ਤੇਜ਼ ਪਰ ਭਰਵੀਂ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਮਿਆਦੀ ਤਾਪ ਵਿਚ ਜੀਭ ਤੇ ਭੂਰੀ ਜਾਂ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ, ਪੀਲੀ, ਲਾਲ, ਪਤਲੀ ਟੱਟੀ ਅਤੇ ਪੇਟ ਵਿਚ ਸੋਜ ਤੇ ਦੁਖਨ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਘਾਤਕ ਲੱਛਣ ਜਦੋਂ ਰੋਗ ਦਾ ਹਮਲਾ ਦਿਮਾਗ ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਏ, ਝੋਕ ਲਗ ਜਾਏ ਅਤੇ ਖੂਨ ਦੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇਪਨ ਦੇ ਲੱਛਣ ਹੋਣ । ਨਿਰਬਲਤਾ, ਦਿਲ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਿਰਿਆ, ਉਨੀਂਦਰਾ, ਬੌਦਾਹ ਸਾਹ ਅਤੇ ਟੱਟੀਆਂ, ਮਦਹੋਸ਼ੀ । ਦੰਦਾਂ ਤੇ ਪਿੱਛੀ ਜੰਮ ਜਾਏ । ਬਕੜਵਾਹ, ਜੀਭ ਤੇ ਪਤਲੀ ਚਿੱਟੀ ਪੀਲੀ ਮੈਲ, ਪੀਲਾ ਅਤੇ ਧਸਿਆ ਚਿਹਰਾ, ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਚਿਹਰਾ-ਮੁਹਰਾ । ਨੀਵੇਂ ਤਾਪਮਾਨ ਨਾਲ ਕਮਜ਼ੋਰ, ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਏਕਾਇਦਾ ਨਾੜੀ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਰਾਤ ਨੂੰ ਤਾਪਮਾਨ ਵਧੇਰੇ ਹੋ ਜਾਏ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ ਘਟ ਜਾਏ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਸਰੀਰ ਦੀ ਫਰਕਣ, ਉਂਘਲਾਹਟ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਲਟੀ, ਸੁੱਕੀ ਜੀਭ ਆਦਿ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਤਾਪ ਉਤਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਸ਼ਕਤੀ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ।

ਤਾਪ, ਵਾਰੀ ਦਾ (Intermittent fever)

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਵਾਰੀ ਦੇ ਤਾਪ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਇਹ ਦਵਾਈ $3\times$ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਕੋੜਾ ਸੁਆਦ, ਤਿਲੀ ਜਾਂ ਜਿਗਰ ਦੇ ਵਿਗਾੜ, ਉਲਟੀ ਜਾਂ ਦਸਤ ।

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਵਾਰੀ ਦੇ ਤਾਪ ਨਾਲ ਅਣਪਚ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਉਲਟੀ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਵਾਰੀ ਦੇ ਤਾਪ ਨਾਲ ਖੱਟੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਉਲਟੀ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਸੀਨਾ, ਚੌਥਾ ਤਾਪ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਵਾਰੀ ਦਾ ਤਾਪ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਵਾਰੀ ਦੇ ਤਾਪ ਨਾਲ ਜੀਭ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਭਾਗ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਜਾਂ ਭੂਰੀ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ । ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—10 ਜਾਂ 11 ਵਜੇ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਲਾ ਲਗੇ । ਸਾਰੀਆਂ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਪਿਆਸ । ਸਖ਼ਤ ਸਿਰਪੀੜ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਆਏ । ਬੁਲ੍ਹਾਂ ਉਦਾਲੇ ਤਾਪ ਦੇ ਦਾਣੇ । ਕੁਨੀਨ ਦੀ ਕੁਵਰਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਵਾਰੀ ਦੇ ਤਾਪ ਨਾਲ ਪਿੰਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕੁੜੌਲਾਂ, ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ ਨਾਲ ਦਿਉ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਵਾਰੀ ਦੇ ਤਾਪ ਨਾਲ ਜੀਭ ਤੇ ਪੀਲੀ ਚੀਕਨੀ ਮੈਲ ।

ਤਿਲੀ ਦੀ ਸੋਜ (Inflammation of Spleen)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਪਹਿਲਾ ਦਰਜਾ । ਉੱਚਾ ਤਾਪਮਾਨ, ਤੇਜ਼ ਨਾੜੀ, ਤਿਲੀ ਸੁੱਜ ਜਾਏ, ਪੀੜ ਕਰੇ ਅਤੇ ਫੁਹਿਆਂ ਦੁਖੇ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਦੂਸਰਾ ਦਰਜਾ । ਤਿਲੀ ਵਧ ਜਾਏ, ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਪੁਰਾਣੀ ਦਸ਼ਾ । ਤਿਲੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ।

ਦਸਤ, ਅਤੀਸਾਰ (Diarrhoea)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਪਾਲੇ ਨਾਲ ਤਾਪ ਚੜ੍ਹਕੇ ਅਣਪਚ ਖੁਰਾਕ ਦੀਆਂ ਟੀਆਂ । ਦਸਤ ਅਚਾਨਕ, ਚੌਖੇ, ਪਾਣੀ ਵਰਗੇ, ਦੁਖਾਵੇਂ, ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਉਲਟੇ ਨਾਲ । ਢੁੰਡਰੀ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਏ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਦੰਦੀਆਂ ਕਢਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਦਸਤ, ਦੂਸਰੀਆਂ ਔਸ਼ਧੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ । ਟੱਟੀ ਗਰਮ, ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ, ਬੱਦਾਰ, ਚੌਖੀ, ਪਿੜ ਪਿੜ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਹਰੀ, ਚੀਕਨੀ ਅਤੇ ਅਣਪਚ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਸਲਫ—ਖੂਨ ਮਿਲੀ ਪਾਕ ਵਾਲੇ ਦਸਤ, ਮਿੱਟੀ ਰੇਗੀ ਜੀਭ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਥਿੱਧੀ ਖੁਰਾਕ, ਪੇਸਟਰੀ ਆਦਿ ਖਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਦਸਤ । ਟੱਟੀ ਚਿੱਟੀ, ਪੀਲੀ, ਮਿੱਟੀ ਰੇਗੀ, ਚੀਕਨੀ ਜਾਂ ਖੂਨੀ । ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਦਸਤਾਂ ਨਾਲ ਨਿਮੋਬੂਣਤਾ, ਥਕੇਵਾਂ । ਬੱਦਾਰ ਟੱਟੀ । ਪਿੱਛੇ ਵਰਗੀ ਟੱਟੀ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਦਸਤ । ਟੱਟੀ ਪੀਲੀ, ਚੀਕਨੀ 'ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ । ਪਾਕ ਮਿਲੀ ਟੱਟੀ । ਦਸਤਾਂ ਨਾਲ ਕੁੜੱਲਾਂ ਪੈਣ । ਜੀਭ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੇ ਪੀਲੀ ਮੈਲ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਦਸਤਾਂ ਨਾਲ ਆਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਕੁੜੱਲਾਂ,

ਅਫਾਰਾ ਤੇ ਸੂਲ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਰਮ ਟਕੌਰ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਆਏ । ਉਲਟੀ ਅਤੇ ਪਿੱਠੀਆਂ ਵਿਚ ਕੁੜੱਲਾਂ । ਦੋਰੇ ਨਾਲ ਪੀੜ । ਟੱਟੀ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ, ਜੌਰ ਦੀ ਨਿਕਲੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ, ਚੀਕਨੀ, ਝੱਗਦਾਰ ਟੱਟੀ, ਇਨ ਸਮੇਂ ਵਧੇਰੇ । ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦਸਤ । ਜੀਭ ਤੇ ਚੀਕਨੀ ਮੈਲ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਨੱਕ ਤੇ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਬੁਲਬੁਲੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਵਧੇਰੇ ਖਟਾਸ ਕਾਰਨ ਦਸਤ । ਟੱਟੀ ਹਰੀ, ਖੱਟੀ ਥੋ ਵਾਲੀ, ਜੀਭ ਤੇ ਖੱਟੀ ਚੀਕਨੀ ਮੈਲ । ਖੱਟੀ, ਜੰਮੇ ਹੋਏ ਦੁਧ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਕੱਚੇ ਫੱਲ ਖਾਣ ਤੋਂ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਦਸਤ ਲਗ ਜਾਣ । ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਕਬਜ਼ ਅਤੇ ਦਸਤ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਹੋਣ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਪੁਰਾਣੇ ਦਸਤ, ਸਵੇਰੇ ਉਠਣ ਅਤੇ ਹਿਲਣ ਜੁਲਣ ਪਿੱਛੋਂ ਟੱਟੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਤ । ਟੱਟੀ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ, ਮੈਲੀ, ਹਰੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਟ ਵਿਚ ਸੂਲ ਤੇ ਗੁੜਗੁੜ ਹੋਵੇ, ਖਾਣ ਪਿਛੋਂ ਵਾਧਾ । ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰ ਜੌਰ ਨਾਲ ਟੱਟੀ ਨਿਕਲੇ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਬੇਦਾਰ ਦਸਤ, ਸਿਰ ਤੇ ਖੱਟਾ ਪਸੀਨਾ ਅਤੇ ਕਰੜਾ, ਗਰਮ ਤੇ ਤਣਿਆ ਹੋਇਆ ਪੇਟ । ਚੀਚਕ ਦੇ ਟੀਕੇ ਪਿੱਛੋਂ ਦਸਤ ।

ਦਮਾ (Asthma)

ਕਲਕੈਰੀਆ ਫਾਸ—ਸੁਆਸ ਨਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਮਾ, ਨਿਕਾਸ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਚੀਹੜਾ । ਪੰਘੂੜੇ ਚੋਂ ਚੁਕਣ ਲਗਿਆਂ ਬੱਚੇ ਦਾ ਦਮ ਘੁਟੇ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਵਿਗਾੜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਮਾ, ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ, ਕਬਜ਼ ਅਤੇ ਜਿਗਰ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਸੁਸਤ । ਦਿਲ ਨਾਲ

ਸਬੰਧਤ ਦਮਾ, ਜਾਪੇ ਦਿਲ ਅਤੇ ਫੇਫੜੇ ਤੰਗ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਸਨਾਯੂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਮੇ ਦੀ ਪਰਧਾਨ ਐਸ਼ਧੀ। ਦਮੇ ਦਾ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਵਾਧਾ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਸੁਆਸ ਨਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਮਾ, ਪੀਲਾ ਖੰਘਾਰ, ਗਰਮ ਰੁੱਤ ਜਾਂ ਗਰਮ ਵਾਯੂ-ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਵਾਧਾ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਦਮਾ, ਜਦੋਂ ਬਹੁਤ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਪੀਲੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਟਿੱਲ ਲਾ ਕੇ ਖੰਘਾਰਨੀਆਂ ਪੈਣ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਕੁੜੱਲ-ਪਾਉ ਦਮਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੁਖਦਾਈ ਅਫਾਰ ਹੋਵੇ। ਸੰਘ ਵਿਚ ਖਰਖਰੀ ਹੋ ਕੇ ਸੁੱਕੀ ਖੰਘ ਆਏ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਦਮੇ ਨਾਲ ਚੌਖੀ ਝੰਗਦਾਰ ਬਲਗਮ ਨਿਕਲੇ। ਖੰਘਣ ਸਮੇਂ ਅੱਖਾਂ ਚੌਂ ਪਾਣੀ ਜਾਏ। ਹਰ ਵਾਰ ਅੰਦਰ ਸਾਹ ਖਿੱਚਣ ਨਾਲ ਝਟਕੇ ਵੱਜਣ। ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਪੁਰਾਣੇ ਸੁਜਾਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਮਾ। ਸਵੇਰੇ ਚਾਰ ਜਾਂ ਪੰਜ ਵਜੇ ਦਮੇ ਦਾ ਹਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਰੋਗੀ ਚੌਖੀ ਹਰੀ ਬਲਗਮ ਖੰਘਾਰ ਕੇ ਕਢੇ। ਬਰਖਾ ਰੁਤ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸਿਲ੍ਹੇ ਥਾਂ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਵਾਧਾ। ਸਵੇਰੇ ਉੱਠਣ ਸਮੇਂ ਦਸਤ। ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਦਮਾ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਐਥੇ ਸਾਹ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਟੱਡੀਆਂ ਜਾਣ, ਬੂਹੇ ਥਾਰੀਆਂ ਖੋਹਲ ਕੇ ਰਖੇ। ਠੱਕੇ ਵਿਚ ਦਮੇ ਦਾ ਦੋਰਾ ਪੈ ਜਾਏ।

ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਸੱਟ (Concussion of the Brain)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਤਾਪ ਦੀ ਦਸ਼ਾ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਸ਼ਕਤੀ-ਹੀਨਤਾ, ਪੁਤਲੀਆਂ ਫੈਲ ਜਾਣ, ਦਿਮਾਗ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰੇ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਜਦੋਂ ਨਜ਼ਰ ਧੋਖਾ ਖਾਏ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਬਾਂ ਸੁੰਨ ਹੋ ਜਾਏ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਸਿਰ ਦੀ ਸੱਟ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਸਰ । ਮਾਨਸਿਕ ਗੜਬੜ ।

ਦਿਮਾਗੀ ਹਾਲਤਾਂ (Mental states)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਕ੍ਰੋਧ ਦੇ ਸਿੱਟੇ । ਬੇਪਰਵਾਹੀ । ਦਲੇਰੀ ਅਤੇ ਆਸ ਦਾ ਘਾਟਾ, ਤੁੱਛ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਹਦੋਂ ਵਧ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦਿਮਾਗੀ ਥਕੇਵਾਂ, ਭੁਖ ਦੀ ਘਾਟ, ਮਦਹੋਸ਼ੀ, ਢਹਿੰਦੀਆਂ ਕਲਾਂ, ਬੇਸਬਰੀ । ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਡਰ, ਚਿੜਚਿੜਾਪਨ ਅਤੇ ਚੀਕ ਚਿਹਾੜਾ । ਰੋਲਾ ਰੱਪਾ ਨਾ ਸਹਾਰੇ । ਮਾਨਸਿਕ ਭੁਲੇਖੇ, ਭਰਮ, ਯਾਦ-ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਘਾਟ । ਬੱਚੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਡਹਿਲ ਜਾਣ, ਚੀਕਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਜਾਗ ਪੈਣ । ਸੁੱਤੇ ਪਿਆਂ ਹੋਕੇ ਭਰਨੇ । ਸ਼ਰਾਬੀਆਂ ਦਾ ਬਕੜਵਾਹ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਬਹੁਤ ਉਦਾਸੀ, ਭਵਿਖ ਦੀ ਚਿੰਤਾ, ਹਮਦਰਦੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਰੋਗੀ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਏ । ਉਦਾਸੀ ਨਾਲ ਦਿਲ ਧੜਕੇ । ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਕੰਨੀ ਕਤਰਾਏ । ਕਬਜ਼ । ਰੋਂਦੂ ਦਸ਼ਾ । ਸ਼ਰਾਬੀਆਂ ਦਾ ਬਕੜਵਾਹ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਆਤਮਘਾਤ ਵਲ ਰੁਚੀ । ਸਿਰ ਦੀ ਸੱਟ ਤੋਂ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ । ਰਾਗ ਉਦਾਸੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇ ।

ਦਿਮਾਗੀ ਥਕੇਵਾਂ (Brain-fag)

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਸਨਾਯੂ - ਪ੍ਰਾਲਤਾ ਅਤੇ ਢਹਿੰਦੀਆਂ ਕਲਾਂ । ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਚੋਖੇ ਪਸੀਨੇ । ਉਨੀਂਦਰਾ, ਭੁਖ ਦੀ ਘਾਟ, ਅੰਗ ਸੁੰਨ ਜਾਪਣ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਸਨਾਯੂ-ਦੁਰਬਲਤਾ । ਗਿੱਚੀ ਭਾਰੀ ਤੇ ਦੁੱਖੇ ।
ਉਂਘਲਾਹਟ ਅਤੇ ਬੇਚੈਨੀ, ਬੌਦਾਰ ਸਾਹ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਸਨਾਯੂ-ਦੁਰਬਲਤਾ ਤੇ ਪੀੜਾਂ, ਕਾਂਬਾ ਤੇ ਆਮ
ਕਮਜ਼ੋਰੀ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਉਨੀਂਦਰਾ, ਉਦਾਸੀ, ਪਸ਼ੇਮਾਨੀ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਮਾਨਸਿਕ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ, ਬਿਰਤੀ ਲਾਉਣੀ ਔਖੀ ।
ਲਿਖਣ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਥਕ ਜਾਏ, ਸੋਚ ਨਾ ਸਕੇ ।

ਦਿਮਾਗੀ ਪਰਦਿਆਂ ਦੀ ਸੋਜ (Meningitis)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਪਹਿਲਾ ਦਰਜਾ, ਜਦੋਂ ਉੱਚਾ ਤਾਪ, ਤੇਜ਼ ਨਾੜੀ,
ਬਕੜਵਾਹ ਆਦਿ ਹੋਵੇ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਜਦੋਂ ਪਰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਸੋਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਜਾਏ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਜਲਕਪਾਲ ਦੀ ਪਰਧਾਨ ਔਸ਼ਧੀ, ਤਾਲੂ ਖੁਲ੍ਹੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਸਖਤ ਸਿਰਪੀੜ ਖਾਸ ਕਰ ਦਿਮਾਗ ਥੱਲੇ
ਅਤੇ ਧੋਣ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ, ਚੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜਾਂ । ਸਿਰ ਨੂੰ
ਸੱਟ ਲਗਣ ਪਿੱਛੋਂ ਰੋਗ ।

ਦਿਲ ਦੀ ਪੀੜ (Angina Pectoris)

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਦਿਲ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਤੇ ਕੁਤਲਾਂ ਅਤੇ ਘੁੱਟਣ
ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜਾਂ । ਇਸ ਦਵਾ ਨੂੰ ਤੱਤੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਛੋਟੀ ਛੋਟੀ ਦੇਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਜਦੋਂ ਚਿਹਰਾ ਲਾਲ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਾੜ ਪਏ, ਮਗਨੇ-
ਸ਼ੀਆ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਦਿਲ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਕਮਜ਼ੋਰ ਜਾਂ ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ । ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਗ਼ਸ ਖਾ ਜਾਏ । ਮਗਨੋਸ਼ੀਆ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗ (Diseases of the heart)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਦਿਲ ਦੀ ਸੋਜ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦਰਜਾ । ਦਿਲ ਜਾਂ ਲਹੂ ਨਾਲੀਆਂ ਦਾ ਫੈਲਾਉ । ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਲੋਰ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ । ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਦਿਲ ਅਤੇ ਲਹੂ ਨਾਲੀਆਂ ਦਾ ਫੈਲਾਉ ਅਤੇ ਵਧ ਜਾਣਾ । ਦਿਲ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਕਮਜ਼ੋਰ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਪਿਛੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਦਿਲ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਠੰਢੀਆਂ । ਸਾਹ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਦਿਲ ਦੁਆਲੇ ਤਿੱਖੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਰੱਤ-ਰੋਧਕ ਕਣ (Embolus) । ਦਿਲ ਦੀ ਸੋਜ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਐਸ਼ਧੀ । ਦਿਲ ਦਾ ਅਕਾਰ ਵਧ ਜਾਣ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਵਿਚ ਦਿਲ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਲਹੂ ਆਉਣ ਨਾਲ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਦਿਲ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਵਿਘਨ । ਵਾਤ ਰੋਗ ਪਿੱਛੋਂ ਦਿਲ ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ ਚੱਲੇ ਅਤੇ ਧੜਕੇ । ਉਤੇਜਨਾ, ਗ਼ਮ, ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਤੋਂ ਜਾਂ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਨ ਸਮੇਂ ਦਿਲ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਏ ਤੇ ਧੜਕੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਘਬਰਾਹਟ, ਉਨੀਂਦਰਾ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ਹੋਵੇ । ਡਰ ਅਤੇ ਥਕੇਵੇਂ ਤੋਂ ਗ਼ਸੀ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਗਰਮੀ ਤੋਂ ਧੜਕਣ । ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗ ਤੋਂ ਜਲੋਧਰ । (ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ) ।

ਮਗਨੋਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਦਿਲ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਧੜਕਣ । ਦਿਲ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਤੇਜ਼, ਗੋਲੀ ਵੱਜਣ ਵਾਂਗ ਪੀੜਾਂ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਰੱਤ-ਹੀਣਤਾ ਅਤੇ ਜਲੋਧਰੀ ਸੌਜਾਂ ਵਿਚ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ । ਧੜਕਣ ਨਾਲ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ । ਨਾੜੀ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ ਚੱਲੇ, ਸਵੇਰੇ ਸਿਰਪੀੜ ਹੋਵੇ ।

ਦੰਦਪੀੜ (Toothache)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਦੰਦਪੀੜ ਨਾਲ ਗਲ੍ਹਾਂ ਲਾਲ, ਮਸੂੜੇ ਲਾਲ, ਸੁੱਜੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਦੁਖਦੇ, ਠੰਢਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਦੰਦ ਲੰਮੇ ਜਾਪਣ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਦੰਦਪੀੜ ਨਾਲ ਗਲ੍ਹਾਂ ਤੇ ਮਸੂੜੇ ਸੁਜ ਜਾਣ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਬਹੁਤ ਕੌਮਲ ਜਾਂ ਪੀਲੇ, ਚਿੜਚਿੜੇ, ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਦੰਦਪੀੜ । ਦੰਦਪੀੜ ਨਾਲ ਮਸੂੜਿਆਂ ਚੋਂ ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਲਹੂ ਵਗੇ । ਮਸੂੜਿਆਂ ਤੇ ਚਮਕੀਲੀ ਲਾਲ ਲਕੀਰ । ਖਾਧੇ ਜਾਂ ਭੁਰੇ ਹੋਏ ਦੰਦਾਂ ਵਿਚ ਸਖਤ ਪੀੜ !

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਦੰਦਪੀੜ ਗਰਮ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਧੇ, ਠੰਢੀ ਖੁਲੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਅਰਾਮ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਦੰਦਪੀੜ ਨੂੰ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਆਏ । ਦੰਦਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਅਤੇ ਗੋਲੀ ਵੱਜਣ ਵਾਂਗ ਪੀੜ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਆਏ । ਪੀੜ ਦਬਾਉਣ ਨਾਲ ਘਟੇ ਪਰ ਮਸੂਲੀ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਵਧੇ । ਦੰਦਪੀੜ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ, ਠੰਢੇ ਅਸ਼ਨਾਨ ਅਤੇ ਠੰਢੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਾਣ ਤੋਂ ਵਧ ਜਾਏ । ਭਰੇ ਹੋਏ ਦੰਦ ਪੀੜ ਕਰਨ । ਦੰਦਪੀੜ ਨਾਲ ਸੌਜ ਦਾ ਸਬੰਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਦੰਦਪੀੜ ਨਾਲ ਅਪਣੇ ਆਪ ਅੱਥਰੂ ਵਗਣ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਲਾਲਾਂ ਜਾਣ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਦੰਦਪੀੜ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇ, ਠੰਢ ਜਾਂ ਗਰਮੀ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਨਾ ਆਏ । ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਠੰਢ ਲਗ ਕੇ ਦੰਦਪੀੜ ।

ਦੰਦ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੇ ਫੰਡਾ ਬਣ ਜਾਏ ਜੋ ਬਹੁਤ ਪੀੜ ਕਰੇ । ਦੰਦ ਖੋਚਲੇ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ--ਦੰਦ ਛੋਤੀ ਛੋਤੀ ਖਾਧੇ ਜਾਣ । ਗਰਭ ਸਮੇਂ ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਰੋਗ । ਦੰਦਪੀੜ ਰਾਤ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਹੋਵੇ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ--ਖੁਰਾਕ ਦੇ ਛੁਹਣ ਨਾਲ ਦੰਦਪੀੜ । ਦੰਦਪੀੜ ਨਾਲ ਦੰਦ ਖੋਚਲੇ । ਦੰਦਾਂ ਦਾ ਪਾਲਿਸ਼ ਖਰੁਵਾ ਤੇ ਘਟ ।

ਦੰਦੀਆਂ ਕਢਣ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰੋਗ (Dentition)

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ--ਪਰਧਾਨ ਐਸ਼ਧੀ, ਦੰਦੀਆਂ ਸੁਖਾਲੀਆਂ ਕਢਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਦੰਦੀਆਂ ਦੇਰ ਨਾਲ ਨਿਕਲਣ । ਦੰਦੀਆਂ ਕਢਣ ਸਮੇਂ ਦੁਖਦਾਈ ਰੋਗ । ਪਿਲਪਿਲੇ ਲਿੱਸੇ ਬੱਚੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਤਾਲੂ ਖੁਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇ । ਬੱਚਾ ਤੁਰਨਾ ਨਾ ਸਿਖੇ ਜਾਂ ਤੁਰਨਾ ਭੁਲ ਜਾਏ ਅਤੇ ਸੁਕਦਾ ਜਾਏ । ਉਲਟੀ ਅਤੇ ਦਸਤ, ਪਿੜਪਿੜ ਕਰਦੀ ਪਾਕ ਵਰਗੀ ਟੱਟੀ ਆਏ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ--ਦੰਦੀਆਂ ਕਢਣ ਸਮੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੰਦਾਂ ਪੈਣ ਪਰ ਤਾਪ ਨਾ ਹੋਵੇ ।

ਫੈਰਮ ਫਾਸ--ਤਾਪ, ਕਾਹਲਾ ਸਾਹ, ਸਖਤ ਸੁੱਕੀ ਖੰਘ, ਬੇਚੈਨੀ, ਸੰਘ ਬਹਿ ਜਾਏ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ--ਹੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਦੰਦਾਂ ਦਾ ਅਧੂਰਾ ਪੋਸ਼ਣ । ਦੰਦ ਖਰੁਵੇ ਅਤੇ ਭੁਰਭੁਰੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ--ਜਦੋਂ ਮੂੰਹ ਚੋਂ ਲਾਲਾਂ ਵਗਣ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ--ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਵੱਡੇ, ਜੋੜ ਖੁਲ੍ਹੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਸਿਰ ਦੁਆਲੇ ਬਹੁਤ ਪਸੀਨਾ । ਵੱਡਾ ਪੋਟ ਅਤੇ ਅਧੂਰਾ ਪੋਸ਼ਣ ।

ਧਰਨ ਦੀ ਸੋਜ (Metritis)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਸੋਜ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਵਸਥਾ ਜਦੋਂ ਤਾਪ, ਪੀੜ ਅਤੇ ਰੱਤ-ਸੰਗ੍ਰਹ ਹੋਵੇ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਦੂਸਰੀ ਅਵਸਥਾ ਜਦੋਂ ਰੱਤ-ਸੰਗ੍ਰਹ ਪੁਰਾਣਾ ਹੋ ਜਾਏ ਜਾਂ ਸੋਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਏ ਅਤੇ ਧਰਨ ਮੋਟੀ ਹੋ ਜਾਏ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਜਦੋਂ ਸੋਜ ਪੱਥਰ ਵਾਂਗ ਕਰੜੀ ਹੋ ਜਾਏ ।

ਨਕਸੀਰ (Epistaxis)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਨਕਸੀਰ, ਖਾਸ ਕਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ, ਲਹੂ ਚਮਕੀਲਾ ਲਾਲ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਕਮਜ਼ੋਰ ਤੇ ਸੁਹਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਕਸੀਰ । ਬਿਰਧਾਂ ਦੀ ਨਕਸੀਰ । ਲਹੂ ਘਸਮੈਲਾ, ਕਾਲਾ, ਪਤਲਾ, ਬੰਦਾਰ ।

ਨਮੂਨੀਆ (Pneumonia)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ ਸੋਜ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤੇ ਪਰਧਾਨ ਐਸਥੀ । ਉੱਚਾ ਤਾਪ, ਸਾਹ ਨਿੱਕਾ, ਕਾਹਲਾ ਅਤੇ ਦਬਿਆ ਹੋਇਆ । ਰੋਗੀ ਲਾਪਰਵਾਹ, ਨਿਰਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਨਿੰਦਰਾਇਆ । ਲਹੂ ਦਾ ਖੰਘਾਰ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਦੂਸਰੀ ਅਵਸਥਾ ਜਦੋਂ ਫੇਫੜਿਆਂ ਵਿਚ ਸੋਮ (Exudation) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਏ ਅਤੇ ਉਹ ਠੋਸ ਹੁੰਦੇ ਜਾਣ । ਬਲਗਮ ਚਿੱਟੀ ਤੇ ਲੋਸਲੀ । ਨੱਕ, ਕੰਠ ਅਤੇ ਸੰਘ ਦੀਆਂ ਗੂੰਝਲਾਂ । ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗੂੰਝਲਾਂ ਅਤੇ ਜਲ-ਸੋਜ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਦੇਰੇ ਵਾਲੀ ਸੁੱਕੀ ਖੰਘ, ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਅਤੇ

ਲੰਮੇ ਪਿਆਂ ਵਧ ਜਾਏ । ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਤੰਗੀ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ ਸੋਜ ਵਿਚ ਸਾਂ ਸਾਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼, ਖੰਘਣ ਨਾਲ ਪੀਲੀ, ਪਤਲੀ ਬਲਗਮ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ ਲੇਸ ਨਿਕਲੇ । ਖੰਘਣ ਸਮੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਛਾਤੀ ਖੜਖੜ ਕਰੇ । ਦਮ ਘੁਟਦਾ ਜਾਪੇ, ਠੰਡੀ ਹਵਾ ਦੀ ਇੱਛਾ । ਤਾਪਮਾਨ ਸ਼ਾਮ ਤੋਂ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤਕ ਵਧੇ ਅਤੇ ਫੇਰ ਘਟ ਜਾਏ । ਖੰਘਣ ਲਗਿਆਂ ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਬਲਗਮ ਖੜਕੇ ਪਰ ਖੰਘਾਰ ਨਾ ਨਿਕਲੇ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਸਨੁਪਾਤਕ ਨਮੂਨੀਆ, ਸਨਾਯੂ - ਪ੍ਰਾਲਤਾ, ਉਨੀਂਦਰਾ । ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਨਿੱਕਾ ਸਾਹ, ਬੇਦਾਰ ਖੰਘਾਰ, ਸੰਘ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ । ਖੰਘਾਰ ਗਾੜ੍ਹਾ, ਪੀਲਾ, ਲੂਣਾ, ਬੇਦਾਰ । ਦੋਰੇ ਵਾਲੀ ਖੰਘ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਝੰਗ ਦੇ ਬੂੰਬੇ ਨਿਕਲਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦਮ ਘੁਟਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਏ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਨਮੂਨੀਆ । ਸਵੇਰੇ ਖੰਘ ਨਾਲ ਪੀਲੀ ਬਲਗਮ ਨਿਕਲੇ । ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਚੁਭਕਾਂ ਅਤੇ ਦੁਖਣ, ਠੰਢ ਨਾਲ ਵਧ ਜਾਣ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਸਲਫ—ਤੀਸਰੀ ਅਵਸਥਾ, ਪਾਕ ਵਾਲਾ, ਪਤਲਾ ਖੰਘਾਰ । ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਖਤ ਖੰਘ ਅਤੇ ਸੁਸਤੀ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ ਸੋਜ, ਸਾਫ਼, ਪਤਲੀ ਝੰਗਦਾਰ ਚੌਖੀ ਬਲਗਮ ਖੰਘਿਆਂ ਔਖੀ ਨਿਕਲੇ, ਸਵੇਰੇ ਵਾਧਾ । ਖੰਘਣ ਸਮੇਂ ਸਿੰਰ ਪੀੜ ਹੋਵੇ, ਅੱਥਰੂ ਵਗਣ ਅਤੇ ਅਪਣੇ ਆਪ ਪਿਸ਼ਾਬ ਨਿਕਲ ਜਾਏ । ਸ਼ਰਾਬੀਆਂ ਦਾ ਨਮੂਨੀਆ । ਜੀਭ ਸਾਫ਼, ਖੁਸ਼ਕ ਅਤੇ ਚਮਕਦਾਰ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਨਮੂਨੀਏ ਵਿਚ ਪਿੱਤ ਦੇ ਲੱਛਣ । ਗਾੜ੍ਹਾ, ਤਾਰਦਾਰ, ਹਰੀ ਪਾਕ ਵਰਗਾ ਖੰਘਾਰ । ਛਾਤੀ ਦੁਖੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ

ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਆਏ । ਰੋਗੀ ਖੰਘਣ ਲਗਿਆਂ ਫਾਤੀ ਫੜ ਲਏ । ਸਿਲ੍ਹੀ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਲੱਛਣ ਵਧ ਜਾਣ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਪੁਰਾਣਾ ਅਣਗੋਲਿਆ ਨਮੂਨੀਆ; ਜਦ ਫੇਫੜੇ ਵਿੱਚ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ । ਪਿੱਠ ਪਰਨੇ ਲੋਟਿਆਂ ਸਾਹ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਏ । ਡੂੰਘੀ ਪੀੜ । ਖੰਘ ਨਾਲ ਬਲਗਮ ਖੜਕੇ । ਖੰਘਾਰ ਚੋਖਾ, ਚੋਕਣਾ, ਗਾੜਾ, ਪੀਲਾ ਜਾਂ ਹਰਿਆ ਅਤੇ ਬੋਦਾਰ । ਮਠਾ ਮਠਾ ਤਾਪ, ਰਾਤ ਦੇ ਪਸੀਨੇ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ।

ਪਸੀਨਾ (Sweat)

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਸਿੱਲ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਸੀਨਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ ਅਰਾਮ ਨਾ ਦੇਵੇ । ਚਿਹਰੇ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਠੰਢਾ ਚਿਪਚਿਪਾ ਪਸੀਨਾ !

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰੋਗਾਂ ਕਾਰਨ ਪਸੀਨਾ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਵਾਰੀ ਦੇ ਤਾਪ ਵਿਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਸੀਨੇ । ਖੱਟੀ ਬੋ ਵਾਲੇ, ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਾਤ ਦੇ ਪਸੀਨੇ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਸਿੱਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਲਤਾ ਅਤੇ ਰਾਤ ਦੇ ਚੋਖੇ ਪਸੀਨੇ । ਪੈਰਾਂ ਅਤੇ ਕੱਛਾਂ ਦੇ ਬੋਦਾਰ ਪਸੀਨੇ । ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਪਸੀਨਾ ਆਏ । ਚੋਖੇ ਪਸੀਨੇ ਪਰ ਕੋਈ ਰੋਗ ਨਾ ਜਾਪੇ ।

ਪਤਾਲੂਆਂ ਦੇ ਰੋਗ (Diseases of the Testicles)

ਫੋਰਮ ਫਾਸ—ਪਤਾਲੂਆਂ ਦੀ ਸੋਜ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦਰਜਾ । ਸੁਜਾਕ ਦਬਣ ਪਿੱਛੋਂ ਸੋਜ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਸੁਜਾਕ ਦਬਣ ਪਿੱਛੋਂ ਸੌਜ । ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅੰਡ-ਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਪੈ ਜਾਏ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਪਤਾਲੂਆਂ ਦੀ ਸੌਜ, ਅੰਡ-ਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਪਤਾਲੂ ਕਰੜੇ । ਅੰਡ-ਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਅੰਡ-ਕੋਸ਼ ਅਤੇ ਲਿੰਗ-ਪਰਦੇ ਦੀ ਜਲ-ਸੌਜ । ਵੀਰਜ-ਨਾਲੀ ਅਤੇ ਪਤਾਲੂ ਦੁਖਣ । ਅੰਡ-ਕੋਸ਼ ਦੀ ਖਾਰਸ਼ । ਪੇਡੂ ਤੋਂ ਵਾਲ ਝੜ ਜਾਣ ।

ਪਲੂਰਿਸੀ (Pleurisy)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਵੱਖੀ ਵਿਚ ਚੁਭਕਾਂ, ਪੀੜ, ਤਾਪ, ਔਖਾ ਸਾਹ ਅਤੇ ਨਿੱਕੀ ਨਿੱਕੀ ਖੰਘ । ਸਾਹ ਨਿੱਕਾ, ਦਬਿਆ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਦੂਸਰੀ ਔਸ਼ਧੀ । ਜਦੋਂ ਪਲੂਰਾ ਸਿਮਣਾ ਸੁਰੂ ਹੋ ਜਾਏ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਜਦੋਂ ਸੀਰਸ ਸੇਮ ਜਮ੍ਹਾ ਹੋ ਜਾਏ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ—ਪਲੂਰਾ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਪੁਰਾਣੀ ਪਲੂਰਿਸੀ, ਸਾਹ ਨਾਲ ਪੀੜ । ਰਾਤ ਨੂੰ ਖੰਘ ਆਏ, ਤਾਪ ਮਮੂਲੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਹੋਵੇ । ਸਧਾਰਨ ਪੀੜ । ਅਚਾਨਕ ਰੁਤ ਬਦਲੀ ਨਾਲ ਤਕਲੀਫ ਵਧ ਜਾਏ ।

ਪਿੱਤ-ਪਥਰੀ (Gall-stones)

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਨਵੀਂ ਪੱਥਰੀ ਬਣਨੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਪਿੱਤ-ਪਥਰੀ ਤੋਂ ਕੁੜੱਲਾਂ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਲੱਕ ਉਦਾਲੇ ਤੰਗ ਕਪੜਾ ਨਾ ਸ਼ਹਾਰ ਸਕੇ ।

ਪਿਸ਼ਾਬ ਦੇ ਵਿਗਾੜ (Urinary disorders)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਮਸਾਨੇ ਦੇ ਸੰਕੋਚਕ ਪੱਠੇ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਾਰਨ ਪਿਸ਼ਾਬ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਿਕਲ ਜਾਏ । ਬੱਚੇ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰ ਦੇਣ । ਖੰਘਣ ਨਾਲ ਪਿਸ਼ਾਬ ਨਿਕਲ ਜਾਏ । ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਸੌਜ ਨਾਲ ਪੀੜ, ਸਾੜ ਅਤੇ ਤਾਪ ਹੋਵੇ । ਤਾਪ ਸਮੇਂ ਪਿਸ਼ਾਬ ਦਬ ਜਾਏ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਏ । ਦਿਨ ਸਮੇਂ ਪਿਸ਼ਾਬ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਹਾਜ਼ਤ, ਖਲੀਤਿਆਂ ਵਧੇਰੇ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਮੂਤਰ-ਨਾਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੀੜ ਹੋਵੇ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਸੌਜ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਦਰਜਾ, ਗਾੜ੍ਹੀ ਚਿੱਟੀ ਆਂ ਨਿਕਲੇ ; ਕਾਲਾ ਜਿਹਾ ਪਿਸ਼ਾਬ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਦਹੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜਿਗਰ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਸੁਸਤ ਹੋਵੇ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਸੌਜ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰੋਗੀ ਪ੍ਰਾਲ ਹੋ ਜਾਏ । ਵਾਰ ਵਾਰ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਿਸ਼ਾਬ । ਸਨਾਯੂ-ਦੁਰਬਲਤਾ ਕਾਰਨ ਪਿਸ਼ਾਬ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨਿਕਲ ਜਾਏ । ਮੂਤਰ-ਨਾਲੀ ਚੌਂ ਖੁੰਨ ਜਾਏ । ਮਸਾਨੇ ਦੇ ਸੰਕੋਚਕ ਪੱਠੇ ਦਾ ਪਖਿਆਘਾਤ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਿਸ਼ਾਬ ਰੁਕ ਜਾਏ । ਲੜਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦਾ ਪਿਸ਼ਾਬ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨਿਕਲ ਜਾਏ । ਖੱਟਾ ਪਿਸ਼ਾਬ । ਮੂਤਰ-ਨਾਲੀ ਵਿਚ ਖਾਰਸ਼ । ਮਸਾਨੇ ਅਤੇ ਮੂਤਰ-ਨਾਲੀ ਵਿਚ ਵਾਢ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਵਾਰ ਵਾਰ ਹਾਜ਼ਤ ਹੋ ਕੇ ਚੌਖਾ ਪਿਸ਼ਾਬ ਜਾਏ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਥੋੜ੍ਹਾ, ਲਾਲ ਅਤੇ ਤਿੱਖੀ ਬੋ ਵਾਲਾ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਬੁੱਢਿਆਂ ਦਾ ਪਿਸ਼ਾਬ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ ਨਿਕਲ ਜਾਏ । ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਪਥਰੀ । ਚੌਖਾ ਪਿਸ਼ਾਬ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਿਚ ਰੂ ਦੇ ਗੋਹੜਿਆਂ ਵਰਗੀ ਗਾਦ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਸਲਫ—ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੌਜ, ਜਦੋਂ ਪਾਕ ਬਣ

ਜਾਏ । ਲਾਲ ਪਿਸ਼ਾਬ ਤੇ ਮਠਾ ਮਠਾ ਤਾਪ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਖਲੋਣ ਜਾਂ ਤੁਰਨ ਲਗਿਆਂ ਪਿਸ਼ਾਬ ਦੀ ਹਾਜ਼ਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਏ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਦੀ ਰੋਕ । ਪਥਰੀ । ਕੈਥੋਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਪੀੜ । ਬੱਚਾ ਚੌਖਾ ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਊਰ—ਬਹੁ-ਮੂਤਰ ਨਾਲ ਰੋਗੀ ਸੁਕਦਾ ਜਾਏ । ਖੂਨੀ ਪਿਸ਼ਾਬ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਮੂਤਰ-ਨਾਲੀ ਵਿਚ ਵਾਢ । ਤੁਰਨ ਅਤੇ ਖੰਘਣ ਸਮੇਂ ਪਿਸ਼ਾਬ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨਿਕਲ ਜਾਏ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਨਿਕਲਦਾ ਰਹੇ ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਸੋਜ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਖਟਾਸ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਸਹਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਿਸ਼ਾਬ ਨਿਕਲਦਾ ਰਹੇ । ਬਹੁ-ਮੂਤਰ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਗੂੜ੍ਹਾ ਲਾਲ ਅਤੇ ਜੌੜਾਂ ਦੀ ਸੋਜ ਮਧੂ-ਮੇਹ । ਵਾਰ ਵਾਰ ਪਿਸ਼ਾਬ ਆਏ । ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ । ਪਥਰੀ । ਮਸਾਨੇ ਦਾ ਨਜ਼ਲਾ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਿਚ ਰੇਤ, ਪਥਰੀ, ਅਤੇ ਇੱਟ ਦੇ ਚੂਰੇ ਵਰਗਾ ਪਦਾਰਥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਗੰਠੀਏ ਨਾਲ ਹੋਵੇ । ਸਧਾਰਨ ਬਹੁ-ਮੂਤਰ । ਮਧੂ-ਮੇਹ । ਪਿੱਤ-ਲੱਦਿਆ ਪਿਸ਼ਾਬ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ ਨਿਕਲ ਜਾਏ ਜਾਂ ਰੁਕ ਜਾਏ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਪਾਕ ਤੇ ਆਂ ਲੱਦਿਆ ਪਿਸ਼ਾਬ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਿਚ ਲਾਲ ਰੇਤ । ਕਿਰਮਾਂ ਅਤੇ ਝੱਲੇ ਵਿਚ ਪਿਸ਼ਾਬ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਿਕਲ ਜਾਏ । ਰਾਤ ਨੂੰ ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਉਠਣਾ ਪਏ ।

ਪ੍ਰਦਰ (Leucorrhoea)

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਪ੍ਰਦਰ; ਆਂਡੇ ਦੀ ਚਿਟਿਆਈ ਵਰਗਾ, ਰਿੰਤੂ, ਟੱਟੀ ਅਤੇ ਪਿਸ਼ਾਬ ਪਿੱਛੋਂ ਵਧ ਜਾਏ । ਜਣਨੰਗ ਵਿਚ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਜਾਪੇ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਊਰ—ਦੁਧ ਵਰਗੀ ਚਿੱਟੀ, ਕੂਲੀ, ਚੌਖੀ ਆਂ ਦਾ

ਨਿਕਾਸ । ਪੁਰਾਣੇ ਰੋਗੀ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਪ੍ਰਦਰ, ਸਾੜ ਪਾਉਂਦਾ, ਕਾਟਵਾਂ, ਛਾਲੇ ਪਾਉਂਦਾ, ਖੱਟਾ, ਸੰਤਰੇ ਰੰਗਾ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਪ੍ਰਦਰ, ਖੱਟਾ, ਹਰਿਆ, ਚੀਕਨਾ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਪ੍ਰਦਰ ; ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ, ਸਾੜ ਪਾਉਂਦਾ, ਲਗਦਾ ; ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ; ਪ੍ਰਦਰ ਨਾਲ ਸਿਰਪੀੜ ਤੇ ਭਗ ਦੀ ਖਾਰਸ਼ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰ ਪਏ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਪ੍ਰਦਰ ਚੀਕਨਾ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਦ ਰੰਗਾ, ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਤੇ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ ; ਖੱਟੀ ਬੋ ਮਾਰੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਪ੍ਰਦਰ ਕਾਟਵਾਂ, ਖਾ ਜਾਣ ਜਾਂ ਗਾਲ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸੋਜ ਪਾ ਦੇਵੇ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਰਿਤੂ ਦੀ ਥਾਂ ਪ੍ਰਦਰ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਲ ਹੋਵੇ । ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ ਪਿੱਛੋਂ ਪ੍ਰਦਰ । ਸਰੀਰਕ ਗਰਮੀ ਦੀ ਘਾਟ ।

ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ ਜਲ-ਸੋਜ (Oedema of the Lungs)

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ ਜਲ-ਸੋਜ, ਦੋਰੇ ਵਾਲੀ ਖੰਘ, ਦਮ ਘੁਟਣ ਦਾ ਖਤਰਾ, ਔਖਾ ਸਾਹ ਅਤੇ ਨੀਲਾ ਚਿਹਰਾ । ਨਵੀਂ ਜਲ-ਸੋਜ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਝੰਗਦਾਰ ਬੂੰਬੇ ਨਿਕਲਣ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ ਜਲ-ਸੋਜ, ਫੇਫੜਿਆਂ ਅਤੇ ਸੁਆਸ-ਨਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ ਆਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਜਾਏ, ਝੰਗਦਾਰ ਨਿਕਾਸ । ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਫੋੜਾ (Abscess)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਪਾਕ ਬਣਨ ਦੇ ਅਮਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦਵਾ ।
ਬੁਖਾਰ, ਗਰਮੀ ਅਤੇ ਰੋਗੀ ਅੰਗ ਵਿਚ ਸੋਜ ਤੇ ਟੀਸ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਸੋਜ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਦਰਜਾ, ਅਜੇ ਪਾਕ
ਨਾ ਬਣੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਕਈ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਨਾਸੂਰ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੰਢਾ
ਚੋੜਾ ਤੇ ਨੀਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ ਪਾਕ ਨਿਕਲੇ ।
ਫੋੜਿਆਂ ਵਿਚ ਮੋਰੀਆਂ ਪੈ ਜਾਣ, ਚੰਦਰਾ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ ਪਿਛੋਂ ਜਦ ਪਾਕ ਬਣਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ
ਜਾਏ । ਫੋੜੇ ਦੇ ਫਟਣ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਚੀਰਾ ਦੇਣ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ
ਤਕ ਜਾਰੀ ਰਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤਕ ਅੰਦਰੋਂ ਰਿਸਣਾ ਬੰਦ ਨਾ
ਹੋ ਜਾਏ । ਚੰਦਰਾ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ—ਪਾਕ ਬਣਨ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿਚ ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ
ਪਿੱਛੋਂ ਕੰਮ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਿਸਣਾ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸੁੰਦਿਆਂ
ਪਾਕ ਬਣਦੀ ਰਹੇ । ਪਾਕ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਕਲਣ ਦਾ
ਰਾਹ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਲੱਛਣ ਹਨ । ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ ਫੋੜੇ ਨੂੰ ਪਕਾਉਂਦਾ
ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ ਪਾਕ ਵਾਲੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ਼ੀ
ਕਰਦਾ ਹੈ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਦੁਰਬਲਤਾ ਦੇ ਲੱਛਣ । ਪਾਕ ਪਤਲੀ, ਖੂਨੀ,
ਬੰਦਾਰ ਅਤੇ ਮੈਲੀ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਜਦੋਂ ਹੱਡੀ ਵਿਚ ਪਾਕ ਬਣਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ
ਜਾਏ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਜ਼ਖਮ ਦੇ ਕੰਢੇ ਕਰੜੇ ਹੋਣ ।

ਬਵਾਸੀਰ (Haemorrhoids)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਬਵਾਸੀਰ ਵਿਚ ਚਮਕੀਲੇ ਲਾਲ ਲਹੂ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਜੋ ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਜੰਮ ਜਾਏ । ਢੁੰਡਰੀ ਨਿਕਲ ਆਏ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਪਰਧਾਨ ਐਸ਼ਧੀ । ਬਾਦੀ ਬਵਾਸੀਰ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਕਸਰ ਲੱਕ ਪੀੜ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ ਹੋਵੇ । ਖੂਨੀ ਬਵਾਸੀਰ । ਚਮਕੀਲਾ ਲਾਲ ਲਹੂ । ਖਾਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਮਹੁਕੇ । ਢੁੰਡਰੀ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਏ । ਜੀਭ ਦੇ ਰੰਗ-ਰੂਪ ਅਨੁਸਾਰ ਦੂਸਰੀ ਦਵਾ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਖੂਨੀ ਬਵਾਸੀਰ ਜਦੋਂ ਲਹੂ ਕਾਲਾ, ਗਾੜ੍ਹਾ ਅਤੇ ਜੰਮਿਆ ਹੋਵੇ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਬਵਾਸੀਰ ਨਾਲ ਪੀੜ, ਦੁਖਣ ਅਤੇ ਖਾਰਸ਼ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਜਦੋਂ ਜੀਭ ਤੇ ਪੀਲੀ ਚੀਕਨੀ ਮੈਲ ਹੋਵੇ, ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਰੱਤ-ਹੀਣ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਰੋਗੀਆਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਬਵਾਸੀਰ । ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ ਨਾਲ ਦਿਉ ।

ਮਗਨੈਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਬਵਾਸੀਰ ਵਿਚ ਤਿੱਖੀ ਪੀੜ, ਵਾਢ, ਚੋਭਾਂ । ਪੀੜ ਅਕਸਰ ਬਿਜਲੀ ਵਾਂਗ ਫਿਰੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਗੁਦਾ ਚਿਮਾਏ, ਥਰਥਰਾਏ ਅਤੇ ਢੁੰਡਰੀ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਏ । ਗੁਦਾ ਵਿਚ ਸਾੜ ਅਤੇ ਆਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਦੱਦਰ । ਟੱਟੀ ਕਰੜੀ, ਉਖਿਆਈ ਨਾਲ ਅਤੇ ਟੁੱਟ ਟੁੱਟ ਕੇ ਨਿਕਲੇ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਬਹੁਤ ਹੀ ਪੀੜ ਕਰਦੀ ਬਵਾਸੀਰ, ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਏ, ਜਾਂ ਡੱਕੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਪੱਕ ਜਾਏ । ਬਹੁਤ ਖਾਰਸ਼ । ਪੀੜ ਗੁਦਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪਤਾਲੂਆਂ ਵਲ ਜਾਏ । ਭਗੀਦਰ ।

ਬਾਲ-ਅਸਥੀ ਵਿਕਾਰ (Rickets)

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਬਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਨਰਮ । ਖੋਪਰੀ ਨਰਮ ਤੇ ਪਤਲੀ, ਦਬਾਉਣ ਨਾਲ ਤਿੜ-ਤਿੜ ਕਰੇ, ਤਾਲੂ ਦੇਰ ਨਾਲ ਬੰਦ ਹੋਣ, ਪੀਲਾ ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਰੰਗਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ, ਦੰਦੀਆਂ ਠਢਣ ਵਿਚ ਦੇਰ, ਸੋਕੜਾ, ਹੱਡੀਆਂ ਵਿੰਗੀਆਂ ਹੋ ਜਾਣ, ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਤੇ ਹੱਡੀ ਦੇ ਉਭਾਰ ਸੁਜ ਜਾਣ । ਕੰਗਰੋੜ ਦਾ ਜਮਾਂਦਰੂ ਨੂਕਸ, ਟੱਟੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਨਾ ਜੁੜਨ, ਸਰੀਰ ਦਾ ਰਕਤ-ਦੋਸ਼ । ਬੱਚਾ ਸਿਰ ਸਿਧਾ ਨਾ ਰਖ ਸਕੇ । ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸੋਕੜਾ, ਦਸਤ ਅਤੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਤਾਲੂ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਸੋਕੜਾ ਅਤੇ ਸੜ੍ਹਾਂਦ ਵਾਲੀ ਟੱਟੀ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਰੋਗ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਜਦ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਪੱਟ ਸੁੱਕ ਜਾਣ, ਅਤੇ ਹੱਡੀਆਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਰਮਾਈ ਹੋਵੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲ-ਪੋਸ ਮਾੜੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਮਿੱਟੀ ਰੰਗੀ ਟੱਟੀ ਆਉਂਦੀ ਰਹੇ । ਵਧੇਰੇ ਖਟਾਸ ਦੇ ਲੱਛਣ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਤਾਲੂ ਖੁਲ੍ਹੇ, ਸਿਰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਤੇ ਬਾਕੀ ਸਰੀਰ ਸੁੱਕਾ ਹੋਇਆ, ਚਿਹਰਾ ਪੀਲਾ, ਪੇਟ ਫੁੱਲਿਆ ਹੋਇਆ ਤੇ ਗਰਮ, ਗਿੱਟੇ ਕਮਜ਼ੋਰ, ਸਿਰ ਤੇ ਬਹੁਤ ਪਸੀਨਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਰੀਰ ਖੁਸ਼ਕ, ਗਰਮ ਕਪੜੇ ਵਿਚ ਨਿੱਘਾ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰੇ । ਟੱਟੀ ਪੀੜ ਰਹਿਤ, ਬੰਦਾਰ, ਅਣਪਚ, ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦੇਵੇ । ਗਿਲ੍ਹਟੀਆਂ ਤੇ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ, ਜ਼ਖਮ ਅਤੇ ਪਾਕ । ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਗਲ ਸੜ ਜਾਣਾ । ਫੌੜੇ ਛੋਟੀ ਰਾਜ਼ੀ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਕਰੜੇ ਭਿੱਕੇ ਬਝ ਜਾਣ ।

ਭਗੰਦਰ (Fistula in Ano)

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਭਗੰਦਰ ਅਤੇ ਛਾਤੀ ਦੇ ਲੱਛਣ ਵਾਰੀ

ਵਾਗੀ ਹੋਣ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਭਗੰਦਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਵਾਰ ਠੰਢੀ ਰੂਤ ਅਤੇ ਠੱਕੇ ਵਿਚ ਜੋੜਾਂ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ਹੋਣ । ਗੁਦਾ ਵਿਚ ਸਾੜ ਅਤੇ ਬਰਕਣ, ਗੁਦਾ ਵੱਲ ਭਾਰ ਪਏ । ਉਠਣ ਲਗਿਆਂ ਗੁਦਾ ਦੁਖੇ । ਭਗੰਦਰ ਦੇ ਅਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਪਿੱਛੋਂ ਤਕਲੀਫ ਵਾਸਤੇ ਉਪਕਾਰੀ ਹੈ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ—ਭਗੰਦਰ ਦੇ ਰੰਗੀਆਂ ਦੇ ਗੁਦਾ ਦੁਆਲੇ ਦੁਖਦੇ ਫੋੜੇ । ਪਾਕ ਵਰਗਾ ਨਿਕਾਸ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਛਾਤੀ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਨਾਲ ਭਗੰਦਰ । ਤੁਰਨ ਫਿਰਨ ਸਮੇਂ ਗੁਦਾ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ ਚੁਭਕਾਂ । ਢਿਡ ਪੀੜ ਨੂੰ ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਆਏ । ਫੋੜੇ ਪਕ ਜਾਣ । ਪਾਕ ਵਾਲਾ ਖੰਘਾਰ ।

ਮਧੂ-ਮੋਹ (Diabetes Mellitus)

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਚੌਖਾ ਪਿਸ਼ਾਬ, ਨਾ ਬੁਝਣ ਵਾਲੀ ਪਿਆਸ, ਸ਼ੱਕੜਾ, ਭੁਖ ਦੀ ਘਾਟ, ਉਨੀਂਦਰਾ, ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ । ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਰੋਗ ਦਾ ਜ਼ੋਰ । ਸਿਰ ਪੀੜ ਜਿਵੇਂ ਹਥੋੜੇ ਵੱਜ ਰਹੇ ਹੋਣ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਪਰਧਾਨ ਐਸ਼ਯੀ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਬਹੁ-ਮੂਤਰ ਨਾਲ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਬਹੁਤ ਪਿਆਸ, ਮੂੰਹ ਤੇ ਜੀਭ ਖੁਸ਼ਕ । ਪੇਟ ਪਿਲਪਿਲਾ, ਤਾਪੇ ਲਗ ਜਾਣ । ਮਧੂ-ਮੋਹ ਜਦੋਂ ਫੇਫੜੇ ਦੀਆਂ ਗੁੰਝਲਾਂ ਹੋਣ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਚੌਖਾ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕਰ ਮਿਲਿਆ ਪਿਸ਼ਾਬ । ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਨਿੰਦਰਾਇਆ । ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਜਾਂ ਭੂਰੀ ਮੈਲ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਉਨੀਂਦਰਾ, ਸਨਾਯੂ-ਦੁਰਬਲਤਾ, ਪ੍ਰਾਲਤਾ ਅਤੇ ਭੱਖੜਾ ।

ਮਰੋੜ (Dysentery)

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਪੇਟ ਵਿਚ ਸਖਤ ਵਾਦਵੀਂ ਪੀੜ, ਜਿਸ ਨਾਲ

ਥੋੜੇ ਥੋੜੇ ਮਿੰਟਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਮਰੋੜਾ ਅਤੇ ਟੱਟੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇ । ਪੀੜ ਚੀਕਾਂ ਕਢਾ ਦੇਵੇ । ਟੱਟੀ ਲੇਸਲੀ ਤੇ ਕਾਟਵੀਂ । ਇਸ ਦਵਾ ਨੂੰ ਫੈਰਮ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰੋਗੀ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਸਖ਼ਤ ਤਾਪ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਲੀ ਮਿਊਰ ਨਾਲ ਅਦਲ ਬਦਲ ਕੇ ਦਿਉ । ਲਗਾਤਾਰ ਪੀੜ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਆਏ । ਟੱਟੀ ਗਰਮ ਤੇ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ ਪਤਲੀ, ਲਹੂ ਪਾਕ ਮਿਲੀ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਟੱਟੀ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਖੂਨ ਆਏ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਬੋ ਆਏ । ਬਕੜਵਾਹ, ਪੇਟ ਦੀ ਸੋਜ ਅਤੇ ਜੀਭ ਖੁਸ਼ਕ । ਟੱਟੀ ਪਿੱਛੋਂ ਮਰੋੜਾ, ਚੁੰਡਰੀ ਨਿਕਲ ਆਏ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਸਲਫ—ਲਹੂ ਮਿਲੀ ਪਾਕ ਵਾਲੀ ਟੱਟੀ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਪੇਟ ਵਿਚ ਕੁੜੱਲਾਂ; ਦੂਹਰਾ ਹੋਣ, ਗਰਮਾਈ, ਮਾਲਸ਼ ਜਾਂ ਦਬਾਉਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਮਰੋੜਾ ਤੇ ਆਂਦਰਾਂ ਦਾ ਸੂਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਟੱਟੀ ਤੇ ਪੇਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਹਾਜ਼ਤ ਰਹੇ । ਟੱਟੀ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਗੁਦਾ ਵਿਚ ਪੀੜ ।

ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਵਿਗਾੜ (Gastric Derangement)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਮਿਹਦੇ ਦੀ ਤੀਖਣ ਸੋਜ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪੀੜ, ਦੁਖਣ ਅਤੇ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਉਲਟੀ ਹੋਵੇ । ਬਦਹਜ਼ਮੀ, ਚਿਹਰਾ ਲਾਲ ਤੇ ਗਰਮ, ਮਿਹਦਾ ਛੁਹਣ ਨਾਲ ਦੁਖੇ । ਤਾਪ ਸਮੇਂ ਭੁਖ ਨਾ ਲੱਗੇ । ਠੰਢ ਲੱਗ ਕੇ ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਪੀੜ ਹੋਵੇ ਤੇ ਦਸਤ ਆਉਣ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਊਰ—ਮਿਹਦੇ ਅਤੇ ਪਿੱਤ ਦੇ ਵਿਗਾੜ, ਜੀਭ ਚਿੱਟੀ ਜਾਂ ਮੈਲੀ । ਬਦਹਜ਼ਮੀ, ਜਿਗਰ ਵਿਚ ਜਾਂ ਸੱਜੀ ਮੋਰ ਹੇਠ ਪੀੜ ਜਾਂ ਭਾਰਾ-ਪਨ । ਤੱਤੀ ਸ਼ੈ ਪੀਣ ਤੋਂ ਮਿਹਦੇ ਦੀ ਸੋਜ । ਬਿੰਧੀ ਖੁਰਾਕ ਖਾਣ

ਕਾਰਨ ਬਦਹਜ਼ਮੀ । ਕੋੜਾ ਸੁਆਦ । ਥਿੰਧੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਾਣ ਪਿੱਛੋਂ
ਅਵਾਜ਼ਾਰੀ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਖਾਣ ਦੇ ਤੁਰਤ ਹੀ ਪਿੱਛੋਂ ਭੋਖੜਾ ਜਾਂ ਜੀ ਕੱਚਾ
ਹੋਣਾ । ਕਲੇਜੇ ਵਿਚ ਘਾਟਾ ਪਏ । ਬਹੁਤ ਪਿਆਸ । ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ
ਖਾਲੀਪਨ ਤੇ ਵਾਢ ਦਾ ਅਨੁਭਵ, ਖਾਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਮੁਹਰਕੇ ਤਾਪ
ਜਾਂ ਹੋਰ ਖੋਰਨ ਵਾਲੇ ਰੋਗਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਭੋਖੜਾ । ਖੱਬੀ ਵੱਖੀ ਵਿਚ ਅਫਾਰਾ
ਤੇ ਪੀੜ । ਡਰ ਜਾਂ ਉਤੇਜਨਾ ਤੋਂ ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਪੀੜ । ਮਿਹਦੇ ਦਾ
ਜ਼ਖਮ ਜਾਂ ਕੈਂਸਰ । ਪੇਟ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਥਾਂ ਤੇ
ਲਗਾਤਾਰ ਪੀੜ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਬਦਹਜ਼ਮੀ ਨਾਲ ਮਿਹਦਾ ਭਾਰਾ ਤੇ ਭਰਿਆ ਭਰਿਆ
ਜਾਪੇ । ਜੀਭ ਤੇ ਪੀਲੀ ਮੈਲ । ਗ਼ਸੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ । ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ
ਸੂਲ, ਜੇ ਮਗਨੋਸੀਆ ਫਾਸ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਏ ।

ਮਗਨੋਸੀਆ ਫਾਸ—ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਕੁੜੱਲਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਫਾਰਾ
ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਡਕਾਰ ਅਰਾਮ ਨਾ ਦੇਣ । ਸਾਫ ਜੀਭ । ਕੁੜੱਲ ਪਾਉਣ
ਵਾਲੀ ਹਿਡਕੀ । ਖਾਣ ਦੇ ਤੁਰਤ ਹੀ ਪਿੱਛੋਂ ਖੁਰਾਕ ਉਗਲੱਛ ਦੇਵੇ ।
ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਵਾਢ । ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਸੂਲ ਨੂੰ ਗਰਮ ਸੈ ਪੀਣ ਨਾਲ
ਅਰਾਮ ਆਏ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਅਣਪਚ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਦਿਨ
ਵੇਲੇ ਹਿਡਕੀ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਖੁਰਾਕ ਖਾਣ ਨਾਲ ਵੀ ਮਿਹਦੇ
ਵਿਚ ਪੀੜ । ਕਰਾਰੀ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਤੀਬਰ ਇੱਛਾ । ਮਿਹਦੇ
ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹਵਾ ਭਰ ਜਾਏ । ਖੁਰਾਕ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਨਾ ਲੱਗੇ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ—ਫਲ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਚਾਹ ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ
ਇੱਛਾ । ਬਹੁਤ ਭੁਖ ਤੇ ਪਿਆਸ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਬਦਹਜ਼ਮੀ ਨਾਲ ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਪੀੜ ਹੋਵੇ, ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਭਰ ਜਾਏ, ਸਾਫ਼ ਝੱਗਦਾਰ ਜਾਂ ਤਾਰਦਾਰ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਉਲਟੀ ਆਏ ਅਤੇ ਸਾਹ ਚੰ ਬੋ ਆਏ । ਭੋਖੜਾ ਤੇ ਸਖਤ ਪਿਆਸ । ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਵੱਲ ਅਰੁਚੀ । ਸੁਆਦ ਖੱਟਾ । ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੇ ਡੱਬ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਵਿਗਾੜ ਨਾਲ ਖਟਾਸ ਦੇ ਲੱਛਣ । ਮਿਹਦੇ ਦਾ ਜ਼ਖਮ, ਪੀੜ, ਬਦਹਜ਼ਮੀ ਅਤੇ ਖੱਟਾ ਸੁਆਦ । ਖਾਣ ਦੇ ਤੁਰਤ ਹੀ ਪਿੱਛੋਂ ਜਾਂ ਦੋ ਘੰਟੇ ਪਿਛੋਂ ਖੱਟੇ ਡਕਾਰ । ਕਿਰਮਾਂ ਕਾਰਨ ਮਿਹਦੇ ਦੀ ਪੀੜ । ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਥਾਂ ਤੇ ਪੀੜ । ਭੁਖ ਨਾ ਰਹੇ । ਬਿੰਧੀ ਚੀਜ਼ ਖਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਗੜਬੜ । ਖੱਟੇ ਡਕਾਰ । ਜੀਭ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਭਾਗ, ਗਲਿਆਂ ਅਤੇ ਤਾਲੂ ਤੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਖੱਟੀ ਮੈਲ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਵਿਗਾੜ ਨਾਲ ਕੋੜਾ ਸੁਆਦ ਅਤੇ ਕੋੜੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਜੀਭ ਤੇ ਹਰੀ ਭੂਰੀ ਮੈਲ । ਅਫ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਸੂਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਲਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਆਏ । ਲੱਕ ਦੁਆਲੇ ਤੰਗ ਕਪੜਾ ਸਹਾਰ ਨਾ ਸਕੇ ।

ਮਿਰਗੀ (Epilepsy)

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਮਿਰਗੀ ਦੀ ਪਰਧਾਨ ਔਸ਼ਧੀ, ਖਾਸ ਕਰ ਉਭਾਰ ਦਬਣ ਪਿੱਛੋਂ । ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਜਾਂ ਭੂਰੀ ਮੈਲ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਮਿਰਗੀ ਦੇ ਦੌਰੇ ਪਿੱਛੋਂ ਚਿਹਰਾ ਸੁੰਗੜ ਜਾਏ, ਸਰੀਰ ਠੰਢਾ ਹੋ ਜਾਏ ਅਤੇ ਦਿਲ ਧੜਕੇ :

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਖੱਟੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਕਾਰਨ ਮਿਰਗੀ ।

ਫੋਰਮ ਫਾਸ—ਮਿਰਗੀ ਦੇ ਦੌਰਿਆਂ ਸਮੇਂ ਖੂਨ ਜਿਰ ਵੱਲ ਦੌਰਾ ਕਰੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਕਿਰਮਾਂ ਕਾਰਨ ਮਿਰਗੀ ਦੇ ਦੋਰੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਸਿਰ ਦੀ ਸੱਟ ਕਾਰਨ ਮਿਰਗੀ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਖੱਟੀਆਂ ਆਦਤਾਂ, ਹਥ-ਰਸੀ ਕਾਰਨ ਮਿਰਗੀ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਚੰਨ ਸਮੇਂ ਮਿਰਗੀ ਦਾ ਦੋਰਾ ।
ਦੋਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਠੰਢ ਲਗੇ ।

ਮੂੰਹ ਦੇ ਰੋਗ (Diseases of the Mouth)

ਫੋਰਮ ਫਾਸ—ਮਸੂੜ੍ਹੇ ਦੁਖਦੇ, ਲਾਲ, ਗਰਮ ਅਤੇ ਸੁੱਜੇ ਹੋਏ ।
ਮੂੰਹ ਦੀ ਬਲਗਮੀ ਝਿੱਲੀ ਲਾਲ, ਖੁਸ਼ਕ ਜਾਂ ਗਰਮ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਦੁਧ ਚੁੰਘਦੇ ਬਾਲਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੇ
ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਛਾਲੇ । ਮੂੰਹ ਦੇ ਜ਼ਖਮ । ਮੂੰਹ ਚੋਂ ਸਖਤ ਬੋ ਆਏ । ਮੂੰਹ
ਲਾਲ ਅਤੇ ਸੁੱਜਾ ਹੋਇਆ, ਨਿਕਾਸ ਗਾੜ੍ਹਾ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ । ਮਸੂੜ੍ਹੇ
ਫੁੱਲੇ ਹੋਏ, ਚਿੱਟੇ ਜਾਂ ਪੀਲੇ । ਮਸੂੜ੍ਹਿਆਂ ਚੋਂ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਖੂਨ ਵਗੇ ।
ਮਸੂੜ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਆਤਸ਼ਕੀ ਜ਼ਖਮ । ਮੂੰਹ ਦੀ ਮਹੁਰੀ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਮੂੰਹ ਦੇ ਗਾਲਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਖਮ ; ਗਲ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹੁਰੀ,
ਸੁਆਹ-ਰੰਗੇ ਜ਼ਖਮ ਅਤੇ ਬੇਦਾਰ ਸਾਹ । ਮੂੰਹ ਦੀ ਸੋਜ, ਮਸੂੜ੍ਹਿਆਂ ਚੋਂ
ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਲਹੂ ਨਿਕਲ ਆਏ । ਬੁਲ੍ਹਾਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਭਰੇ ਦਾਣੇ, ਦੁਖਦੇ
ਖਰੀਂਦ ਅਤੇ ਵਿਮੁਣੀਆਂ । ਮਸੂੜ੍ਹੇ ਸਪੰਜ ਵਰਗੇ, ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਜਾਣ ।
ਲਾਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਾੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਲੂਣੀ । ਜੀਭ ਦੀ ਸੋਜ ਅਤੇ
ਖੁਸ਼ਕੀ, ਕੰਢੇ ਲਾਲ ਤੇ ਦੁਖਦੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਮੂੰਹ ਦੇ ਫਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਲਾਲਾਂ ਵਗਣ । ਮੂੰਹ
ਦੁਆਲੇ ਮੋਤੀਆਂ ਵਰਗੇ ਛਾਲੇ । ਬੁਲ੍ਹੇ ਸੁੱਜੇ ਹੋਏ । ਠੰਡੀ ਤੇ ਉਭਾਰ ।
ਮਸੂੜ੍ਹੇ ਦਾ ਫੋੜਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਚੀਜਾਂ ਅਤੇ ਵਿਨ੍ਹਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ਹੋਣ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਮਸੂੜ੍ਹੇ ਦਾ ਫੋੜਾ । ਜਬਾੜਿਆਂ ਜਾਂ ਮਸੂੜ੍ਹਿਆਂ

ਦੀਆਂ ਕਰੜੀਆਂ ਸੌਜਾਂ । ਵਰਾਛਾ ਦੇ ਜਖਮ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਦੰਦੀਆਂ ਕਢਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਸੂੜੇ ਸੁੱਜ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪੀੜ ਕਰਨ । ਮਸੂੜੇ ਪੀਲੇ । ਉਪਰਲਾ ਬੁਲ੍ਹਾ ਸੁੱਜ ਜਾਏ ਅਤੇ ਪੀੜ ਕਰੇ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ—ਬੁਲ੍ਹਾ ਦੇ ਅੰਦਰਵਾਰ ਜਖਮ । ਦੰਦ ਸਾਫ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਮਸੂੜਿਆਂ ਚੌਂ ਲਹੂ ਵਗੇ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਹੇਠਲਾ ਬੁਲ੍ਹਾ ਖੁਸ਼ਕ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਛਿਲਕੇ ਉਤਰਨ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਮੂੰਹ ਦੀਆਂ ਬਲਗਮੀਆਂ ਝਿੱਲੀਆਂ ਦੇ ਜਖਮ ।

ਰਸੋਲੀਆਂ (Tumors)

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਬਣ ਦਾ ਕੈਂਸਰ, ਛੁਹਿਆਂ ਦੁਖੇ । ਬਣ ਵਿਚ ਨਰਮ ਗੁੱਛੇ । (3× ਵਰਤੋ)

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਕੈਂਸਰ, ਪੀੜ, ਬੱਦਾਰ ਨਿਕਾਸ, ਫਿੱਕਾ ਰੰਗ । ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਅਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਪਿਛੋਂ ਜਦ ਜਖਮ ਅਰੋਗ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੈ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਬਲਗਮੀ ਝਿੱਲੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚਮੜੀ ਦਾ ਕੈਂਸਰ, ਨਿਕਾਸ ਪਤਲਾ, ਪੀਲਾ ਅਤੇ ਪਾਕ ਵਾਲਾ ।

ਫੋਰਮ ਫਾਸ—ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਸਖਤ ਪੀੜ । ਜੀਭ ਦਾ ਕੈਂਸਰ । ਜਮਾਂਦਰੂ ਚਿਨ੍ਹ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਨਵੇਂ ਜੰਮੇ ਬਾਲਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਖੂਨੀ ਰਸੋਲੀਆਂ ! ਇਸੜੀਆਂ ਦੇ ਬਣਾਂ ਵਿਚ ਗੰਢਾਂ, ਕਰੜੀਆਂ ਗਿਲ੍ਹਟੀਆਂ । ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਛੱਪਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਸੋਲੀਆਂ । ਅੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਗਿਲ੍ਹਟੀਆਂ ਵਧ ਜਾਣ । ਜਬਾੜੇ ਦੀ ਕਰੜੀ ਸੌਜ । ਗੁੱਟ ਤੇ ਪਾਣੀ ਭਰੀ ਰਸੋਲੀ ।

ਮਾਸ-ਪੱਠਿਆਂ ਦੇ ਪਰਦਿਆਂ (fascia). ਜੋੜ-ਬੰਧਨਾਂ ਅਤੇ ਨਸਾਂ (Tendons) ਦੀਆਂ ਕਰੜੀਆਂ ਸੋਜਾਂ। ਹੱਡੀ ਦੇ ਪਰਦੇ ਦੀਆਂ ਕਰੜੀਆਂ ਰਸੋਲੀਆਂ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਹਜੀਰਾਂ ਦੇ ਰੋਗੀਆਂ ਦਾ ਕੈਂਸਰ। ਨਵੀਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਜਲ-ਭਰੀ ਰਸੋਲੀ। ਹਜੀਰਾਂ, ਗਿਲੂੜ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਸਲਫ—ਸੀਰਸ ਸੋਜਾਂ ਅਤੇ ਜਲ ਭਰੀਆਂ ਰਸੋਲੀਆਂ। ਪਾਕ ਪੈਣ ਅਤੇ ਅੰਗੂਰ ਆਉਣ ਦਾ ਅਮਲ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਤੰਦਵਾ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਜੀਭ ਦਾ ਕੈਂਸਰ। ਗਿਲੂੜ ਨਾਲ ਖਟਾਸ ਦੇ ਲੱਛਣ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਸੋਜਾਂ, ਗੰਢਾਂ ਤੇ ਰਸੋਲੀਆਂ ਕਰੜੀਆਂ ਹੋ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕ ਪੈਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਏ। ਚਿਹਰੇ ਅਤੇ ਉਤਲੇ ਬੁਲ੍ਹ ਦੀ ਕਰੜਾਈ। ਧਰਨ ਦਾ ਕੈਂਸਰ। ਸਰੀਰ ਠੰਢਾ। ਭੂਰਾ, ਪਾਕ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਿਆ ਪ੍ਰਦਰ।

ਰੱਤ-ਹੀਣਤਾ (Anaemia)

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਚਿਹਰਾ ਮੌਮੀ, ਕੱਚਾ ਪਿੱਲਾ, ਭੁੱਸਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਸਿਰਪੀੜ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਘੰਟੀਆਂ ਵੱਜਣ। ਅਧੂਰਾ ਪੋਸ਼ਣ। ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰੋਗਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਪਰਧਾਨ ਐਸਧੀ।

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਜਦੋਂ ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਸੁਧਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਏ। ਲਹੂ ਦੇ ਲਾਲ ਕਣਾਂ ਦੀ ਘਾਟ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਐਗਜ਼ਿਮਾ ਜਾਂ ਰਮੜੀ ਦੇ ਉਭਾਰਾਂ ਨਾਲ ਰੱਤ-ਹੀਣਤਾ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਲਗਾਤਾਰ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਉ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਕਾਰਨ ਉਦਾਸੀ ਤੋਂ ਰੱਤ-ਹੀਣਤਾ । ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰੋਗਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਰੱਤ-ਹੀਣਤਾ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਰੱਤ-ਹੀਣਤਾ, ਲਹੂ ਪਤਲਾ, ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ, ਜੰਮ ਨਾ ਸਕੇ । ਚੜ੍ਹਦੀ ਜੁਆਨੀ ਵਿਚ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਰੱਤ-ਹੀਣਤਾ, ਮੈਲੀ ਚਮੜੀ, ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ, ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਦਬਾਉ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ । ਮਲੇਰੀਆ ਤੋਂ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਵਿਗਾੜ । ਉਦਾਸੀ । ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਬਦਹਜ਼ਮੀ, ਖਟਾਸ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਮਾਂ ਨਾਲ ਰੱਤ-ਹੀਣਤਾ । ਲੱਤਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ, ਪ੍ਰਾਲਤਾ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਸਿਲੀ ਰੁਤ ਜਾਂ ਸਿਲੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਲਹੂ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ ਹੋ ਜਾਏ ।

ਸਿਲੀਸੀਆ—ਪਤਲੇ, ਮਲੂਕ, ਮਾੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਦੁਧ ਚੁੰਘਦੇ ਬਾਲਾਂ ਦੀ ਰੱਤ-ਹੀਣਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਵਿਚ ਨੁਕਸ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਏ । ਰਿਤੁ ਦੀ ਥਾਂ ਪ੍ਰਦਰ ।

ਰਤ-ਵਾਹਣ (Haemorrhage)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਤੋਂ ਰਤ-ਵਾਹਣ, ਲਹੂ ਚਮਕੀਲਾ ਲਾਲ, ਤੁਰਤ ਹੀ ਜੰਮ ਜਾਏ । ਨਕਸੀਰ, ਖਾਸ ਕਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ । ਚਮਕੀਲੇ ਲਾਲ ਲਹੂ ਦੀ ਉਲਟੀ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਰਤ-ਵਾਹਣ, ਲਹੂ ਕਾਲਾ, ਜੰਮਿਆ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਕਰੜਾ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਕਮਜ਼ੋਰ, ਸੁਹਲ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਾਰਨ ਨਕਸੀਰ । ਲਹੂ ਤੂਰਾ, ਕਾਲਾ, ਪਤਲਾ, ਜੰਮ ਨਾ ਸਕੇ । ਰੱਤ-ਹੀਣ ਪੁਰਸ਼ ਦੀ ਰਤ-ਵਾਹਣ ਵਲ ਰੁਚੀ । ਮੁਸ਼ਕਿਆ ਲਹੂ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਰਤ-ਵਾਹਣ, ਲਹੂ ਪੀਲਾ, ਪਤਲਾ, ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ, ਜੰਮ ਨਾ ਸਕੇ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਧਰਨ ਚੋਂ ਰਤਵਾਹਣ, ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ । ਬਵਾਸੀਰ ਚੋਂ ਲਹੂ ਵਗੇ । ਲਹੂ ਦਾ ਬੁੱਕ, ਲਹੂ ਚਮਕੀਲਾ ਲਾਲ, ਨਿੱਕੀ ਨਿੱਕੀ ਸੁੱਕੀ ਖੰਘ ।

ਰਿਤੂ ਦੇ ਵਿਗਾੜ (Menstrual Disturbances)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਰਿਤੂ-ਸੂਲ, ਚਿਹਰਾ ਭਖਦਾ, ਨਾੜੀ ਤੇਜ਼, ਅਣਪਚ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਉਲਟੀ । ਲਹੂ ਚਮਕੀਲਾ ਲਾਲ, ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਜੰਮ ਜਾਏ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਰਿਤੂ ਬੇਕਾਇਦਾ, ਖੂਨ ਕਾਲਾ ਤੇ ਜੰਮਿਆ ਹੋਇਆ । ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਿਰ ਤਕ ਰਹਿਣ, ਜਾਂ ਠੰਢ ਲਗ ਕੇ ਦਬ ਜਾਣ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਰਿਤੂ ਬੇਕਾਇਦਾ, ਲਹੂ ਕਾਲਾ, ਬੰਦਾਰ, ਪਤਲਾ, ਜੰਮ ਨਾ ਸਕੇ । ਰਿਤੂ ਪਿੱਛੋਂ ਕਾਮ-ਚੇਸ਼ਟਾ ਵਧ ਜਾਏ । ਉਦਾਸ, ਚਿੜਚਿੜੇ ਰੋਗੀ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਰਿਤੂ-ਸੂਲ ਦੀ ਪਰਧਾਨ ਔਸ਼ਧੀ । ਰਿਤੂ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀੜ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਆਏ । ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਾਲੇ, ਤਾਰਦਾਰ । ਬੌੜਾ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਪੀੜ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਰਿਤੂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਹੇਠਾਂ ਦਬਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ, ਧਰਨ ਟਿਕਾਣਿਉਂ ਹਿਲ ਜਾਏ ।

ਕਲਕੋਰੀਆ ਫਾਸ—ਜਵਾਨੀ ਚੜ੍ਹ ਰਹੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਵਿਚ ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਪਿੱਛੋਂ । ਦੁਖ

ਪਿਆਉਣ ਦੇ ਕਾਲ ਵਿਚ ਰਿਤੂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ । ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਮ-
ਚੇਸ਼ਟਾ ਵਧ ਜਾਏ, ਰਿਤੂ ਪਿੱਛੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਅਤੇ ਡੋਬ ਪੈਣ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਰਿਤੂ ਦੇਰ ਨਾਲ ਆਉਣ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਥੋੜੇ ਹੋਣ ।
ਜੀਭ ਤੇ ਪੀਲੀ ਸੈਲ । ਪੇਟ ਭਾਰਾ ਤੇ ਭਰਿਆ ਭਰਿਆ ਜਾਪੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਊਰ—ਰਿਤੂ ਪਤਲਾ, ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ, ਪੀਲਾ । ਰਿਤੂ
ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਉਦਾਸੀ, ਸਵੇਰੇ ਸਿਰਪੀੜ । ਲੱਕਪੀੜ ਨੂੰ ਕਰੜੇ ਥਾਂ ਤੇ
ਲੇਟਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਆਏ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਰਿਤੂ ਤਿੱਖੇ, ਗਾਲਣ ਵਾਲੇ, ਪੱਟਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ
ਕਰ ਦੇਣ । ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਕਸੀਰ ਅਤੇ ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ ਸੂਲ ।
ਜਣਨੰਗ ਸੁਜ ਜਾਣ, ਦੁਖਣ ਅਤੇ ਛਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਢਕੇ ਜਾਣ । ਤੁਰਨ
ਫਿਰਨ ਸਮੇਂ ਰਿਤੂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਣ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਰਿਤੂ ਬਹੁਤ ਬੋਦਾਰ, ਕਬਜ਼ । ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ ਸਰੀਰ
ਬਹੁਤ ਠੰਢਾ ! ਦੁਧ ਪਿਆਉਣ ਦੇ ਕਾਲ ਵਿਚ ਰਿਤੂ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ।

ਰਿਤੂ-ਸੂਲ (Dysmenorrhoea)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਝਿੱਲੀਦਾਰ ਰਿਤੂ-ਸੂਲ, ਲਹੂ ਚਮਕੀਲਾ ਲਾਲ ।
ਪੀੜ ਰੋਕਣ ਲਈ ਰਿਤੂ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਤਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਰਿਤੂ-ਸੂਲ ਦੀ ਪਰਧਾਨ ਐਸ਼ਧੀ । ਰਿਤੂ ਆਉਣ
ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੀੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਏ । ਕੁੜੱਲ-ਪਾਉ ਪੀੜਾਂ, ਜੋ ਗਰਮਾਈ
ਨਾਲ ਘਟ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਵਧ ਜਾਣ । ਝਿੱਲੀਦਾਰ ਰਿਤੂ-ਸੂਲ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਰੌਂਦੂ, ਚਿੜਚਿੜੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਰਿਤੂ-ਸੂਲ
ਪਰਵਾਹ ਗੂੜ੍ਹਾ ਲਾਲ ।

ਰਿਤੂ-ਰੋਧ, ਰਜ-ਰੋਧ (Amenorrhoea)

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਰੱਤ-ਹੀਣਤਾ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਜਿਗਰ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਸੁਸਤ, ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਮੈਲ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਰਿਤੂ ਦੱਬਣ ਨਾਲ ਢਹਿੰਦੀਆਂ ਕਲਾਂ, ਥਕੇਵਾਂ,

ਕਮਜ਼ੋਰੀ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਰਿਤੂ ਥੋੜੇ ਜਾਂ ਦੱਬੇ ਹੋਏ । ਪੇਟ ਭਾਰਾ ਤੇ

ਭਰਿਆ ਭਰਿਆ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਰੱਤ-ਹੀਣਤਾ ਕਾਰਨ ਰਿਤੂ ਦੱਬ ਜਾਣ । ਸਿਰਪੀੜ

ਆਲਸ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ।

ਰੀਂਘਣ-ਵਾ (Sciatica)

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਪਰਧਾਨ ਔਸ਼ਧੀ । ਰੀਂਘਣ-ਵਾ ਦੀ ਪੀੜ ਪੱਟ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸਿਉਂ ਦੀ ਗੋਡੇ ਵੱਲ ਜਾਏ । ਖਿੱਚ ਪਾਉਂਦੀ ਪੀੜ, ਅਕੜਾਉ ਤੇ ਖੋਬੈਨੀ, ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਤੁਰਨ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਰੀਂਘਣ-ਵਾ ਦੀ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ, ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਆਏ । ਕਾਲੀ ਫਾਸ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਪੀੜ ਨਾਲ ਕੀੜੀਆਂ ਸਰਲ੍ਹਾਣ । ਚੂਲੇ ਦੀ ਹੱਡੀ ਵਿਚ ਪਾੜਨ, ਗੰਲੀ ਲੱਗਣ ਵਾਂਗ ਪੀੜ । ਠੰਢੀ ਰੁਤ ਵਿਚ ਹਮਲੇ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਚੂਲੇ ਦੇ ਸੱਜੇ ਜੋੜ ਅਤੇ ਗੋਡੇ ਵਿਚ ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ ਪੀੜ ਹੋਵੇ । ਪੀੜ ਨਾਲ ਲੱਤ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਜਾਏ । ਰੋਗੀ ਅੰਗ ਸੁਰਦਾ ਜਾਏ, ਛੁਹਣ ਨਾਲ ਪੀੜ ਕਰੇ । ਲੇਟਿਆਂ ਪੀੜ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਉਂ ਸੁਰੂ ਹੋ ਜਾਏ ਜਾਂ ਵਧ ਜਾਏ । ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਕੁਨੀਨ ਦੀ ਕੁਵਰਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਰੋਗੀ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਗੰਠੀਏ ਨਾਲ ਰੀਂਘਣ-ਵਾ । ਚੂਲੇ ਦੇ ਜੋੜ ਵਿਚ ਪੀੜ ਜੋ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ, ਹਿਲਣ ਜੁਲਣ ਜਾਂ ਉਠਣ ਲਗਿਆਂ ਵਧ ਜਾਏ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਗੰਘਣ-ਵਾ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰੋਗੀ । ਚੂਲੇ ਪੀੜ ਕਰਨ ।
ਤੁਰਨ ਸਮੇਂ ਪਿੰਨੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਜਾਪਣ । ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ।

ਰੀੜ੍ਹ ਦੇ ਰੋਗ (Diseases of the Spine)

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਕੰਗਰੋੜ ਕਮਜ਼ੋਰ, ਵਿੰਗੀ । ਪਿਲਪਿਲੇ,
ਸੁੱਕੇ, ਸੁੰਗੜੇ ਬੱਚੇ । ਸਰੀਰਕ ਖੋਚਲ ਅਤੇ ਖੁਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਤਕਲੀਫ਼
ਦਾ ਵਾਧਾ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਰੀੜ੍ਹ ਦਾ ਦਿਕ । ਰੀੜ੍ਹ ਸੁਕਦੀ ਜਾਏ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਰੀੜ੍ਹ ਨਰਮ ਹੋ ਜਾਏ, ਸਨਾਯੂ-ਕੇਂਦਰ ਮੁਰਦਾ ਹੋ ਜਾਣ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਰੱਤ-ਹੋਣਤਾ । ਲੱਤਾਂ ਦੀ ਪਖਿਆ-
ਘਾਤਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਟਹਿਲਣ ਜਾਂ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਨ ਪਿਛੋਂ ਆਮ
ਪ੍ਰਾਲਤਾ, ਭਾਰਾਪਨ ਅਤੇ ਥਕੇਵਾਂ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਰੀੜ੍ਹ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ ਬਨਾਵਟ ਵਿਚ ਫਰਕ
ਪੈ ਜਾਏ ।

ਲੱਕਪੀੜ (Backache)

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਲੋਰ—ਲੱਕ ਵਿਚ ਪੀੜ, ਸਾੜ ਤੇ ਥਕੇਵਾਂ, ਹਰਕਤ
ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਵਧ ਜਾਏ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਘਟ ਜਾਏ । ਕਬਜ਼ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਪੀੜ ਨਾਲ ਅੰਬਾਅ, ਠੰਢਾਪਣ ਅਤੇ ਸਰਲ੍ਹਾਣ,
ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਤੇ ਅਰਾਮ ਸਮੇਂ ਵਾਧਾ । ਲੰਮੇ ਰੋਗਾਂ ਪਿਛੋਂ ਲੱਕਪੀੜ ।
ਸਵੇਰੇ ਉਠਣ ਲਗਿਆਂ ਪੀੜ ਵਧ ਜਾਏ ।

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਲੱਕ ਅਤੇ ਗੁਰਦਿਆਂ 'ਚ ਪੀੜ । ਕੇਵਲ ਹਰਕਤ ਸਮੇਂ ਪੀੜ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ—ਪੀੜ ਨਾਲ ਸੁਕਤੀ-ਹੀਣ । ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਤੁਰਨ
ਨਾਲ ਅਰਾਮ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ—ਚਲਦੀ ਫਿਰਦੀ ਪੀੜ, ਗਰਮ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਾਧਾ, ਖੁਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਅਰਾਮ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਪੀੜ ਨੂੰ ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਆਏ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ—ਲੱਕਪੀੜ ਨੂੰ ਕਰੜੀ ਥਾਂ ਤੇ ਲੇਟਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਆਏ ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ—ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਲੱਕਪੀੜ, ਕੇਵਲ ਸੌਂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੌਂ ਸਕੇ । ਰੀੜ੍ਹ ਅਤੇ ਧੋਣ ਦੁਖੇ ।

ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ—ਲੱਕ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਪਏ, ਲੇਟਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ । ਰੀੜ੍ਹ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹਰ ਵਕਤ ਦੁਖੇ ।

ਲਾਕੜਾ ਕਾਕੜਾ (Chicken Pox)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਇਹ ਐਸ਼ਧੀ ਇਕੱਲੀ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਭਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਐਸ਼ਧੀ ਜਿਵੇਂ ਕਲਕੇਰੀਆ ਸਲਫ, ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ, ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ ਜਾਂ ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ ਨਾਲ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦਿਤਿਆਂ ਇਹ ਰੋਗ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕੁੜੱਲ (Writers' Cramp)

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ—ਉਂਗਲਾਂ ਅਤੇ ਗੁੱਟ ਵਿਚ ਕੁੜੱਲਾਂ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ—ਲਿਖਣ ਸਮੇਂ ਹੱਥ ਆਕੜ ਜਾਣ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ—ਅਕਸਰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ।

ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ—ਲਿਖਣ ਸਮੇਂ ਹੱਥ ਕੰਬੇ । ਕੁੜੱਲਾਂ । ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਜੋੜਾਂ ਵਿਚ ਵਾਈ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ । ਗੁੱਟ ਪੀੜ ਕਰਨ ।

ਵਾਤ ਰੋਗ (Rheumatism)

ਫੈਰਮ ਫਾਸ—ਵਾਤਰੋਗ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਅਵਸਥਾ । ਹਰਕਤ ਨਾਲ

ਪੀੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਵੱਧ ਜਾਏ । ਅਕੜਾਉ ।

ਕਾਲੀ ਮਿਉਰ--ਵਾਤਰੋਗ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਅਵਸਥਾ ਜਦੋਂ ਜੋੜਾਂ ਦੁਆਰੇ ਸ਼ੇਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਏ । ਸੋਜ । ਵਾਈ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਵੱਧ ਜਾਣ । ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਜਾਂ ਭੂਰੀ ਮੈਲ ।

ਕਾਲੀ ਫਾਸ--ਤੀਖਣ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣਾ ਵਾਤਰੋਗ, ਟਹਿਲਣ ਨਾਲ ਪੀੜ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਏ, ਸਵੇਰੇ, ਅਰਾਮ ਪਿੱਛੋਂ ਜਾਂ ਬਹਿਣ ਪਿੱਛੋਂ ਉਠਣ ਲੱਗਿਆਂ ਵੱਧ ਜਾਏ । ਵਾਤਰੋਗ ਵਿਚ ਅੰਗ ਆਕੜ ਜਾਣ ।

ਕਾਲੀ ਸਲਫ--ਵਾਈ ਦਾ ਤਾਪ । ਪੀੜ ਥਾਂ ਬਦਲਦੀ ਰਹੇ । ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਪੀੜ, ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਅਤੇ ਗਰਮ ਵਾਯੂ-ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਵਧ ਜਾਏ, ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਅਰਾਮ ।

ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ--ਵਾਤਰੋਗ ਦਾ ਰਾਤ ਸਮੇਂ, ਗਰਮੀ ਜਾਂ ਠੰਢ ਨਾਲ, ਖਰਾਬ ਰੁਤ ਜਾਂ ਰੁਤ ਬਦਲੀ ਸਮੇਂ ਵਾਧਾ । ਜੋੜਾਂ ਦਾ ਵਾਤਰੋਗ ਅੰਗ ਠੰਢੇ ਅਤੇ ਸੁੰਨ ਜਾਪਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੀੜੀਆਂ ਸਰਲ੍ਹਣ । ਹਰ ਵਾਰ ਠੰਢ ਨਾਲ ਜੋੜਾਂ ਵਿਚ ਪੀੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਏ । ਭਿੱਜਣ ਨਾ ਧੋਣ ਆਕੜ ਜਾਏ ਅਤੇ ਅੰਗ ਦੁਖਣ ।

ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ--ਵਾਈ ਦੇ ਤਾਪ ਸਮੇਂ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁੜਲ-ਪਾਉ ਪੀੜਾਂ, ਮਮੂਲੀ ਛੁਹ ਨਾਲ ਵਧ ਜਾਣ, ਅਤੇ ਗਰਮੀ ਤੇ ਸਖਤ ਦਬਾਉ ਨਾਲ ਘਟ ਜਾਣ ।

ਨੈਟਰਮ ਮਿਉਰ--ਜੋੜਾਂ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਵਾਤਰੋਗ । ਜੋੜਾਂ ਵਿਚ ਕੜਕੇ।

ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ--ਵਾਈ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ, ਗਿੱਚੀ ਅਤੇ ਲੱਕ ਵਿਚ ਪੀੜਾਂ ਅਤੇ ਅਕੜਾਉ । ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਪੀੜ, ਖਾਸ ਕਰ ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ, ਗੂਟਾਂ ਅਤੇ ਚੂਲੇ ਦੇ ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਪੀੜ, ਬਹਿਣ ਤੋਂ ਉਠਣ ਲੱਗਿਆਂ ਅਤੇ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ ਹਿਲਣ ਨਾਲ ਪੀੜ ਵਧ ਜਾਏ ।

ਟੈਪਰਟਰੀ

1956

ਰੈਪਰਟਰੀ

ਰੈਪਰਟਰੀ ਮੈਟੀਰੀਆ ਮੈਡੀਕਾ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਦੀ ਬੀੜ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰੋਗੀ ਦੇ ਲੱਛਣ ਅਨੁਕੂਲਿਆਂ ਚਿਕਿਤਸਕ ਨੂੰ ਇਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਔਸ਼ਧੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਸੂਹ ਤੁਰਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ।

ਇਸ ਦਾ ਕਈ ਵਾਰ ਅਧਿਐਨ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਣ ਵੇਲੇ ਲੱਛਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਔਸ਼ਧੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਆਏ ।

ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਔਸ਼ਧੀਆਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਨਾਮ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਪਰਕਾਰ ਹਨ :—

ਔਸ਼ਧੀ	ਸੰਖੇਪ ਨਾਮ
ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਲੋਰ	ਕਲ. ਫ.
ਕਲਕੇਰੀਆ ਫਾਸ	ਕਲ. ਫਾ.
ਕਲਕੇਰੀਆ ਸਲਫ	ਕਲ. ਸ.
ਫੈਰਮ ਫਾਸ	ਫੈਰ. ਫਾ.
ਕਾਲੀ ਮਿਊਰ	ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਕਾਲੀ ਫਾਸ	ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਕਾਲੀ ਸਲਫ	ਕਾਲੀ ਸ.
ਮਗਨੇਸ਼ੀਆ ਫਾਸ	ਮਗ. ਫਾ.
ਨੈਟਰਮ ਮਿਊਰ	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਨੈਟਰਮ ਫਾਸ	ਨੈਟ. ਫਾ.
ਨੈਟਰਮ ਸਲਫ	ਨੈਟ. ਸ.
ਸਿਲੀਸ਼ੀਆ	ਸਿਲੀ.

ਮਨ (Mind)

ਉਦਾਸੀ	:	*ਕਲ, ਸ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਅਸਥਿਰ ਦਸ਼ਾ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਆਤਮਘਾਤ ਵਲ ਰੁਚੀ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਸ਼ੱਕੀ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.
ਸ਼ਰਮਾਕਲ, ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਸ਼ੁਦਾਅ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਸੂਖਮ-ਚਿਤ (Sensitive)	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ
ਸੋਚਣ ਵਿਚ ਉੱਖਿਆਈ	:	*ਸਿਲੀ
ਹਠੀਲਾ, ਅੜਭ	:	ਸਿਲੀ.
ਹਿਸਟੀਰੀਆ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ
ਹੌਕੇ ਭਰਨਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕਲਪਨਾਵਾਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਕਾਹਲਾ, ਉਤਾਵਲਾ	:	ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਸ.
ਗੜਬੜ, ਮਾਨਸਿਕ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਗਾਲੜੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ
ਗੁੱਸਾ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਘਬਰਾਹਟ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ.
ਘਿਰਨਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਸੰਗਤ ਤੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਗਲ ਬਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਜੀਵਨ ਤੋਂ	:	*ਸਿਲੀ.
ਦਿਲਾਸੇ ਤੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.

(*) ਇਸ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲੀਆਂ ਐਸ਼ਯੀਆਂ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਵਧੇਰੇ ਹੈ ।

ਚਿੜਚਿੜਾਪਨ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ ਮਿ. *ਸਿਲੀ
ਸਵੇਰੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਸ.
ਚੁੱਪ-ਗੜੁੱਪ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਚੇਤਾ ਕਮਜ਼ੋਰ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਚਿੰਤਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਜੜੁਤਾ, ਮਾਨਸਿਕ (Cretinism)	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਟੁੱਟਾ ਦਿਲ, ਢੱਠਾ ਹੋਸਲਾ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਡਰ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.
ਜਾਏ, ਸਹਿਲੇ ਹੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਢਹਿੰਦੀਆਂ ਕਲਾਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਥਕਾਵਟ, ਦਿਮਾਗੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਨਿਰਾਸਤਾ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪ੍ਰਲਤਾ, ਮਾਨਸਿਕ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਫੜਨਾ, ਖਿਆਲੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਥਕੜਵਾਹ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਬੁਰਾ ਅਸਰ, ਖਿਝ ਦਾ	:	ਕਲ. ਫਾ.

ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਗ਼ਮ ਦਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਡਰ ਦਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਨਿਰਾਸਤਾ ਦਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.		
ਬੇਚੈਨੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.
		ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਸ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਸਿਲੀ		
ਪੀੜ ਤੋਂ	:	*ਮਗ ਫਾ.		
ਭੜਕ ਉੱਠੇ, ਸਹਿਲੇ ਹੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.		
ਭਵਿਖਬਾਣੀ, ਮਾੜੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਭੁਲੇਖੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ ਮਿ.	*ਨੈਟ ਫਾ.
ਮਦਹੋਸ਼ੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ ਮਿ.	
ਰੌਂਦੂ, ਰੈਣ ਵਲ ਰੁਚੀ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਰਾਤ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਰੋਵੇ, ਫੁਟ ਫੁਟ ਕੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		

ਚੱਕਰ (Vertigo)

ਸਵੇਰੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਦੁਪਹਿਰੇ	:	ਕਲ. ਫਾ.		
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.		ਸਿਲੀ.
ਉਠਣ ਲਗਿਆਂ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਨੈਟ ਮਿ.	
ਬਿਸਤਰੇ ਚੋਂ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਨੈਟ ਮਿ.	ਸਿਲੀ
ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਨਾਲ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਸਰਾਬ ਪੀਣ ਪਿਛੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਸਿਰ ਪੀੜ ਸਮੇਂ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਨੈਟ ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲ
ਸੂਰਜ ਸਾਹਮਣੇ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ ਮਿ.	
ਕਬਜ਼ ਸਮੇਂ	:	ਕਲ. ਫਾ.		

ਗਿੱਚੀ ਤੋਂ ਉਠਣ	:	*ਸਿਲੀ
ਚਾਹ ਪੀਣ ਪਿਛੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਤੁਰਨ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਦੇਰੇ ਨਾਲ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਨਿਸਚਿਤ ਸਮੇਂ ਤੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਮਾਨਸਿਕ ਖੇਚਲ ਤੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਲੇਟਣਾ ਪਏ	:	ਨੈਟ. ਸ.
ਲੋਟਿਆਂ ਵਾਧਾ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.

ਸਿਰ (Head)

ਉਭਾਰ	:	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਗਿੱਚੀ ਤੇ	:	*ਸਿਲੀ
ਵਾਲਾਂ ਦੇ ਹਾਜ਼ੀਏ ਤੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਐਗਜ਼ਿਜ਼ਮਾ	:	ਕਾਲੀ ਸ. ਸਿਲੀ
ਖੱਲ ਉਧੋੜ੍ਹ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਖਰੀਂਦ	:	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
	:	ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ
ਚਿੱਟੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪੀਲੇ	:	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਸ.
ਖਾਰਸ਼ ਸਹਿਤ	:	ਨੈਟ ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਖਾਰਸ਼ ਰਹਿਤ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਖੁਸ਼ਕ	:	ਸਿਲੀ.
ਗਿੱਲੇ, ਤਰ	:	ਨੈਟ ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਪੀਲੇ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਗੰਦਾਂ	:	*ਸਿਲੀ.

ਉਭਾਰ, ਛਿਲਕੇ	:	ਕਾਲੀ ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਕਾਲੇ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਚਿੱਟੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਫਿਸ਼ਟੀਆਂ	:	ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਸੱਟ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਪਿੱਛੋਂ ਦਾ ਅਸਰ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ ਸ.
ਸਾੜ, ਸਿਰ ਵਿਚ	:	*ਸਿਲੀ.
ਤਾਲੂ ਵਿਚ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਸਿੱਕਰੇ	:	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਚਿੱਟੀ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਚੱਖੀ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਪੀਲੀ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਸਿੱਧਾ ਨਾ ਰਖ ਸਕੇ, ਸਿਰ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਸਿਰਪੀੜ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ ਮਿ. *ਸਿਲੀ
ਸਵੇਰੇ ਜਾਗਦੇ ਸਾਰ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸੂਰਜ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਿੱਛੋਂ	:	ਸਿਲੀ
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਸਿਲੀ.
2 ਤੋਂ 3 ਵਜੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.

ਸਿਰਪੀੜ, ਅਧੇ ਸਿਰ ਦੀ	:	*ਮਗ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਸਿਉਣਾ (Sutures)				
ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ	:	*ਕਲ. ਫਾ.		
ਗਿੱਚੀ ਵਿਚ	:	*ਸਿਲੀ		
ਤਾਲੂ ਵਿਚ	:	*ਕਲ ਫਾ.	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਸਿਲੀ		
ਪੁੜਪੁੜੀਆਂ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਮੱਥੇ ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ
ਵਧੇ, ਰੀੜ੍ਹ ਵੱਲ	:	ਕਲ. ਫਾ.		
<hr/>				
ਹਥੋੜੇ ਵੱਜਣ ਵਾਂਗ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਚੀਰ	:	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਚੁਭਕਾਂ	:	ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਸ.
			*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਦੁਖਣ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ
ਧਮਕ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਸ.	*ਸਿਲੀ
ਪਾਟਦਾ ਜਾਪੇ, ਸਿਰ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਏਂਹੋਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
<hr/>				
ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ	:	*ਕਲ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਦੌਰੇ ਨਾਲ	:	*ਮਗ. ਫਾ.		
ਠੀਕ ਸਮੇਂ ਤੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ	
ਰੋਜ਼	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਥਾਂ ਬਦਲਦੀ ਰਹੇ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਪੁਰਾਣੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.

ਸਿਰਪੀੜ, ਸਬੰਧਤ ਲੱਛਣ :

ਅੱਥਰੂ ਵਗਣ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਅੰਬਾਅ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕਬਜ਼	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕੰਨ ਪੀੜ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਚੱਕਰ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਜਾਗ ਪਏ, ਪੀੜ ਨਾਲ	:	ਸਿਲੀ.
ਧਮਕ, ਤਾਲੂ ਵਿਚ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਨਕਸੀਰ ਨਾਲ ਅਰਾਮ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.
ਨਿਗਾਹ ਦੇ ਨੁਕਸ	:	*ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਨੀਂਦ ਤਾਜ਼ਗੀ ਨਾ ਦੇਵੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਿਸ਼ਾਬ ਚੌਖਾ	:	ਸਿਲੀ
ਪਿੱਛੋਂ ਅਨੁਪਨ	:	ਸਿਲੀ
ਮਿਹਦੇ ਦਾ ਵਿਗਾੜ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ
ਵਾਧਾ, ਹਰਕਤ ਨਾਲ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ		
ਤੇ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਅਰਾਮ, ਅਸੁਨਾਨ ਨਾਲ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਛਿਕਾਂ ਨਾਲ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਠੰਢੇ ਲੇਪ ਨਾਲ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.
ਦਬਾਉਣ ਨਾਲ	:	ਸਿਲੀ.
ਅੱਖਾਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.

- ਸ਼ੰਜ, ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਪਰਦਿਆਂ ਦੀ : *ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
- ਦਿੱਕੀ : ਸਿਲੀ.
- ਹੱਡੀ ਦਾ ਗਲੁਨਾ ਸੜਨਾ : ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
- ਦੀ ਰਸੋਲੀ : *ਕਲ. ਫਾ.
- ਹਿਲਣਾ, ਸਿਰ ਦਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ : *ਮਗ. ਫ. ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਹਿਲਦਾ ਜਾਪੇ, ਦਿਮਾਗ : ਕਾਲੀ ਮਿ.
- ਕੰਬੇ, ਸਿਰ : ਕਾਲੀ. ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ.
- ਖਾਈਦਾ ਜਾਪੇ, ਦਿਮਾਗ ਦਾ ਥੱਲਾ : *ਨੈਟ. ਸ.
- ਖਾਰਸ਼ : *ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ : ਸਿਲੀ.
- ਗਿੱਚੀ ਵਿਚ : *ਸਿਲੀ.
- ਗਰੋਮੜੀਆਂ (Lumps) ਖੋਪਰੀ ਤੇ : ਸਿਲੀ.
- ਚਖਮ, ਫੌੜੇ : ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
- ਗਿੱਚੀ ਵਿਚ : *ਸਿਲੀ.
- ਜਲ-ਕਪਾਲ (Hydrocephalus): ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
- ਦਾ ਖਤਰਾ : ਫੈਰ. ਫਾ.
- ਝਟਕੇ ਵੱਜਣ, ਸਿਰ ਨੂੰ : ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਠੰਦ : ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਗਿੱਚੀ ਵਿਚ : *ਕਲ. ਫਾ.
- ਤਾਲੂ ਵਿਚ : *ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਤਾਲੂ ਖੁਲ੍ਹੇ : *ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
- ਅਤੇ ਪੇਟ ਤਣਿਆ ਹੋਇਆ : ਸਿਲੀ.
- ਪਸੀਨਾ : ਕਲ ਫਾ. ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਸਿਲੀ.

ਪਸੀਨਾ, ਰਾਤ ਨੂੰ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਵਾਲਾਂ ਦੇ ਹਾਸ਼ੀਏ ਤੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਤਲੀ ਜਾਪੇ, ਖੋਪਰੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਭਾਰ	:	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਗਿੱਚੀ ਤੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਤਾਲੂ ਤੇ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਮੱਥੇ ਤੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਰਸੋਲੀ, ਹੱਡੀ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫ.
ਖੂਨੀ	:	*ਕਲ. ਫ. *ਸਿਲੀ.
ਰੱਤ-ਸੰਗ੍ਰਹ (Congestion)	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਰਤ-ਵਾਹਣ, ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਵੱਡਾ ਸਿਰ ਅਤੇ ਸੁੱਕਾ ਸਰੀਰ	:	*ਸਿਲੀ.
ਵਾਲ, ਗੋਜ	:	*ਸਿਲੀ.
ਚਿੱਟੇ	:	ਸਿਲੀ.
ਚੂੜ ਜਾਣ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਝੜ ਜਾਣ	:	*ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਸੀਮਤ ਥਾਂ ਤੋਂ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਜਣੇਪੇ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪੀੜ ਕਰਨ, ਵਾਹੁਣ ਲਗਿਆਂ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.

ਅੱਖਾਂ (Eyes)

ਉਭਾਰ, ਅੱਖਾਂ ਦੁਆਲੇ	:	ਕਾਲੀ ਸ.
ਛੱਪਰਾਂ ਉਪਰ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਛਿਲਕੇਦਾਰ ਦੱਦਰ, ਛੱਪਰਾਂ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਤੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਪਾਕ ਭਰੇ	:	ਸਿਲੀ
ਕਰਨੀਆਂ (Cornea) ਤੇ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਫੌੜੇ	:	ਸਿਲੀ
ਭਰਵੱਟਿਆਂ ਦੁਆਲੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਅੱਥਰੂ ਵਗਣ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਖੁਲੀ ਹਵਾ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਖੰਘਣ ਨਾਲ	:	*ਨੈਟ ਮਿ.
ਛਿੱਕਾਂ ਨਾਲ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਰੋਗ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਅਨੁਭਵ, ਕਿਸੇ ਬਾਹਰਲੀ ਸ਼ੈ ਦੇ ਪੈਣ ਦਾ	:	*ਕਲ ਸ.
ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ	:	*ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸੱਜੀ ਅੱਖ ਦਾ	:	*ਸਿਲੀ.
ਪਲਕਾਂ ਦਾ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਭਰਵੱਟਿਆਂ ਉਪਰ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ.
ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਸਾੜ, ਦੁਪਹਿਰ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਨੈਟ. ਸ.
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.

ਸੱਜ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਲ. ਸ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.
		*ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.
		*ਸਿਲੀ		
ਉਪਤਾਰਾ (Iris) ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਅਤੇ ਤਿੱਖੀ ਪੀੜ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.		
ਕਰਨੀਆ (Cornea) ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਸ.	
ਪਾਕ ਵਾਲੀ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.	
ਛੱਪਰਾਂ ਦੀ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.		
ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.
		*ਸਿਲੀ		
ਮੂਰਤੀ-ਪਟ (Retina) ਦੀ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
		ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਕਰਨੀਆ (Cornea),				
ਅਸਪਸ਼ਟ, ਪ੍ਰਿੰਦਲਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਸਿਲੀ.	
ਛਾਲੇ	:	*ਨੈਟ ਮਿ.		
ਜਖਮ, ਡੂੰਘੇ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਲ. ਸ.	
ਮਮੂਲੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਦਾਗ	:	*ਕਲ. ਫ.	ਕਲ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.		
ਚਿੱਟੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਪਾਕ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਕੁੱਕਰੇ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.
		ਸਿਲੀ.		
ਛਾਲਿਆਂ ਵਾਂਗ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਖਾਰਸ਼	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		

ਖਾਰਸ਼ ਸਵੇਰੇ	:	ਨੈਟ. ਸ.	
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ	:	ਸਿਲੀ.	
ਛੱਪਰ ਉਪ-ਅਸਥੀਆਂ (Tarsi) ਦੀ	:	ਕਲ. ਸ.	
ਛੱਪਰਾਂ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਦੀ	:	ਨੈਟ. ਸ.	
ਖਿੱਚ, ਪਿਛਾਂਹ ਨੂੰ	:	ਸਿਲੀ.	
ਗਲਾਕੋਮਾ (Glaucoma)	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਗ੍ਰਹਾਜਣੀ	:	ਕਲ. ਫ. ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ
ਕਰੜੀ	:	ਕਲ. ਫ.	ਸਿਲੀ.
ਕੋਇਆਂ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਵਾਰ ਵਾਰ	:	ਸਿਲੀ.	
ਚਾਨਣ ਤੋਂ ਡਰ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ.	
		*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.	ਸਿਲੀ
ਸਵੇਰੇ	:	ਨੈਟ. ਸ.	ਸਿਲੀ.
ਸਿਰਪੀੜ ਸਮੇਂ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਚੀਰ, ਕੋਇਆਂ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਛੱਪਰ, ਆਕੜ ਜਾਣ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਸੜਨ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕੰਢੇ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਜੁੜ ਜਾਣ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.
ਡਿਗ ਪੈਣ, ਭਾਰੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ.	
ਪੀਲੇ ਖਰੀਂਢ, ਉਪਰ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	
ਫਰਕਣ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
		ਸਿਲੀ.	
ਮੁੜ ਜਾਣ, ਅੰਦਰ ਨੂੰ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਬਾਹਰ ਨੂੰ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	

ਝਿੱਲੀ ਲਹੂ-ਨਾੜਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਏ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਡੋਲੇ, ਅੰਬ ਜਾਣ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਘੁਮਣ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਠੰਢੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਦੁਖਣ	:	*ਕਲ. ਫ.
ਪੀੜ ਕਰਨ, ਹਰਕਤ ਨਾਲ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.
ਤਾੜੇ ਲਗ ਜਾਣ, ਅੱਖਾਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਤੰਗੀ, ਅੱਥਰੂ-ਨਾਲੀ ਦੀ	:	*ਸਿਲੀ.
ਦਬਾਉ, ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ	.	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਬਾਹਰ ਨੂੰ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਪੁੰਦ-ਜਾਲਾ	:	ਕਾਲੀ ਸ. ਸਿਲੀ
ਨਾਸੂਰ, ਅੱਥਰੂ-ਗੰਥੀ ਦਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਕਰਨੀਆਂ ਦਾ	:	ਸਿਲੀ
ਨਾਖੂਨਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਨਿਕਾਸ, ਆਂ ਦਾ, ਸਾਫ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਆਂ ਜਾਂ ਪਾਕ ਦਾ	:	*ਕਲ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਖੱਟਾ ਭੂਰਾ	.	ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਖੂਨੀ	:	ਸਿਲੀ
ਗਾੜ੍ਹਾ	:	ਕਲ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਚਿੱਟਾ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਪੀਲਾ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਪਾਕ ਦਾ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਸ.
ਹਰੀ	:	ਨੈਟ. ਸ.
ਪੀਲਾ ਜਾਂ ਖੱਟਾ	:	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਪਖਿਆਘਾਤ, ਉਪਰਲੇ ਛਪਰ ਦਾ	:	ਮਗ. ਫਾ.

- ਪਖਿਆਘਾਤ, ਅੰਤਰੀ ਸਰਲ ਪੇਸ਼ੀ ਦਾ : *ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਦਿਸ਼ਟੀ ਨਾੜੀ ਦਾ : ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ
- ਪਾਕ, ਅਗਲੇ ਪਰਦੇ ਵਿਚ : *ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
- ਪੀਲੀ, ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਤਿੱਲੀ : *ਨੈਟ. ਸ.
- ਪੀੜ, : ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ. ਫੈਰ. ਫਾ.
ਕਾਲੀ ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸਿਲੀ.
- ਸਜੀ ਅੱਖ ਦੀ : ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਅੰਨ੍ਹਿਆਂ ਕਰ ਦੇਵੇ : ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਹਵਾ ਵਿਚ, ਠੰਢੀ : *ਸਿਲੀ.
-
- ਸਾੜ : ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
- ਖਿੱਚ : *ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਚੁਭਕਾਂ : ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਦਬਾਉ : *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਦੁਖਣ : ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਰੜਕ : *ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਰੇਤ ਦਾ ਅਨੁਭਵ : ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸਿਲੀ.
- ਪੁਤਲੀਆਂ ਸੁੰਗੜ ਜਾਣ : *ਮਗ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
- ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਜਾਂ : *ਮਗ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
- ਅੱਗੇ ਵਧ ਆਉਣ, ਆਨੇ : ਫੈਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਬਿਤਰ ਬਿਤਰ ਝਾਕਣਾ : *ਕਾਲੀ ਫਾ.
- ਭੁੰਗਾਪਨ : *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
- ਆਂਦਰਾਂ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ : ਨੈਟ. ਫਾ.

ਭੈਂਗਾਪਨ, ਕੁੜੱਲ ਤੋਂ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਖੁਨਾਕ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਦੁਕਵਾਂ (Convergent)	:	ਮਗ. ਫਾ.
ਪਾਟਵਾਂ (Divergent)	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਮੌਤੀਆ ਬਿੰਦ	:	*ਕਲ. ਫ. ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ.
		ਕਾਲੀ ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਰਸੋਲੀ, ਛੱਪਰ ਦੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਉਪ-ਅਸਥੀ ਦੀ	:	*ਸਿਲੀ.
ਪਾਣੀ ਭਰੀ	:	*ਸਿਲੀ.
ਲਹੂ-ਚੌਂਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਲਾਲੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ, *ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.

ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ (Vision)

ਅੱਖਰ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਵਿਚ ਮਿਲ ਜਾਣ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ
ਅੰਨ੍ਹਾ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰੇ, ਅਚਾਨਕ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ,
ਅੰਨ੍ਹਾਪਨ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਅਰਧ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ	:	*ਕਲ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਫੇਰ ਸਿਰਪੀੜ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਇਕ ਦੇ ਦੋ ਦਿੱਸਣ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕਮਜ਼ੋਰ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕਾਲੇ ਧੱਬੇ ਤਰਦੇ ਫਿਰਨ, ਅੱਖਾਂ ਅਗੇ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਸਿਲੀ.
ਕਾਲੇ ਰੰਗ. ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ
ਕਿਣਕੇ, ਮਖੀਆਂ ਵਾਂਗ ਜਾਪਣ,	:	*ਸਿਲੀ

ਮਿੱਟੀ ਘੱਟੋ ਦੇ

ਘੁਮਦੀ, ਵਲ ਖਾਂਦੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਚੰਗਿਆੜੇ, ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ	:	*ਕਲ ਫ. *ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਚੁੰਧਿਆ ਜਾਣਾ	:	ਸਿਲੀ.
ਫੁੱਟੀਆਂ ਜਾਪਣ, ਚੀਜ਼ਾਂ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਜਾਲੀ, ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਭਿਲਮਿਲਾਹਟ, ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ	:	*ਕਲ. ਫ. ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਡੱਬ ਖੜੱਬ, ਚਿਤਰ ਮਿਤਰੇ ਰੰਗ	:	ਸਿਲੀ.
ਡਾਵਾਂ ਡੌਲ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦੂਰ ਦਿਸ਼ਟੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ
ਧੁੰਦਲੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਨੇਤਰ-ਟਿਕਾਉ, ਨਾਕਸ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਖਿਆਘਾਤ, ਦਿਸ਼ਟੀ ਨਾੜੀ ਦਾ	:	ਸਿਲੀ.
ਪੀਲੀ	:	*ਸਿਲੀ.
ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਚਿਰ ਤਾਈਂ ਟਿਕਿਆ ਰਹੇ, ਮੂਰਤੀ ਪਟ ਤੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਭੁਲੇਖਾ, ਚਾਨਣ ਦਾ	:	*ਕਲ ਫ. *ਮਗ. ਫਾ.
ਮਧਮ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ
ਰੰਗਦਾਰ	:	*ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਵੱਡੀਆਂ ਜਾਪਣ, ਚੀਜ਼ਾਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.

ਕੰਨ (Ears)

ਉਭਾਰ, ਕੰਨਾਂ ਪਿੱਛੇ	:	*ਸਿਲੀ.
ਉਂਗਲਾਂ ਫੇਰਨੀਆਂ, ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ	:	ਸਿਲੀ
ਅਦਲ ਬਦਲ ਕੇ, ਪਾਸਾ,		
ਕੰਨਾਂ ਦਾ ਰੋਗ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.
ਸਜਾ ਪਾਸਾ,	:	ਸਿਲੀ.
ਸਾੜ, ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਸੁੱਕ ਜਾਣ, ਕਨੂਲੀ ਦੀਆਂ ਦਿਵਾਰਾਂ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਸੋਜ,	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਸਾੜ ਅਤੇ ਧਮਕ ਸਹਿਤ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਸੰਘ ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ.
ਕਨੂਲੀ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ
ਕੰਨ-ਸੰਘ ਨਾਲੀ ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਸਿਲੀ.
ਕੰਨ ਪੜਦੇ ਦੀ	:	*ਨੈਟ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਖਿਲਰੀ ਹੋਈ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਦੀ, ਕੰਨਾਂ ਦੁਆਲੇ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਬਾਹਰਲੇ ਭਾਗ ਦੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਭਾਗ ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਕੰਨ ਪੜਦਾ, ਸੁਜਾ ਹੋਇਆ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਮਗ. ਫਾ.
ਸੁੰਗੜਿਆ ਹੋਇਆ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਗਿੱਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਗੂੜ੍ਹਾ ਲਾਲ, ਮਾਸ ਵਰਗਾ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ.

ਕੰਨ ਪੜਦਾ, ਦਾਣੇਦਾਰ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਮੋਟਾ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਕੰਨ ਪੜਦੇ ਤੇ ਚੂਨੇ ਦੀ ਤਹਿ	:	*ਕਲ. ਫ.
ਤੇ ਜਖਮ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਤੋਂ ਛਿਲਕੇ ਉਤਰਨ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਵਿਚ ਛੇਕ	:	*ਸਿਲੀ.
ਖਾਰਸ਼,	:	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਕਨੂਲੀ ਵਿਚ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕੰਨ-ਸੰਘ ਨਾਲੀ ਦੀ	:	*ਸਿਲੀ.
ਕੰਨਾਂ ਪਿੱਛੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਗਲਨ ਸੜਨ ਦਾ ਖਤਰਾ	:	ਕਲ. ਫ. ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਠੰਢਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਤੋੜ ਸੁਕ ਜਾਣ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਛਿਲਕੇਦਾਰ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਬਣਸਮ ਹੱਡੀ, ਅਸਥੀ-ਝਿੱਲੀ ਰੋਗ (Mastoid Process)	:	*ਕਲ ਫ.
ਸੁਜੀ ਹੋਈ, ਦੁਖੇ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਗਲ ਜਾਏ	:	*ਸਿਲੀ.
ਪੀੜ ਕਰੇ, ਥੱਲੇ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਦੁਖਣ, ਕੰਨ ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਧਮਕ, ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ	:	ਕਲ. ਸ. *ਫੈਰ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਨਜਲਾ, ਕੰਨ-ਸੰਘ ਨਾਲੀ ਦਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.

ਨਜ਼ਲਾ, ਕੰਨ ਪੜਦੇ ਦਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ. ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਪੁਰਾਣਾ, ਅੰਤਰੀ ਕੰਨ ਦਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ. ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਨਿਕਾਸ	:	ਕਲ. ਫ. *ਕਲ. ਫਾ. *ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਸਜੇ ਕੰਨ ਦਾ	:	ਸਿਲੀ
ਖਟਾ, ਚਮਕੀਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਖੂਨੀ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਗਾੜ੍ਹਾ	:	*ਕਲ ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਚਮੜੀ ਉਧੇੜੂ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਚਿੱਟਾ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦੁਧ ਵਰਗਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਦੁਖਦਾਈ	:	ਕਲ. ਸ. ਫੈਰ. ਫਾ.
ਪਤਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਸ. ਸਿਲੀ.
ਪਨੀਰ ਵਰਗਾ	:	*ਸਿਲੀ
ਪਾਕ	:	*ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਆਂ ਮਿਲੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਗਾੜ੍ਹੀ	:	*ਕਲ. ਸ.
ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ	:	*ਕਾਲੀ ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਪੀਲਾ	:	ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਬੋਦਾਰ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਤੁੱਕੇ ਹੋਏ		
ਮਾਸ ਵਰਗਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.

ਨਿਕਾਸ, ਭੂਰਾ	:	ਕਾਲੀ ਸ.		
ਮੈਲ, ਕਾਲੀ	:	ਕਲ. ਸ.		
ਮੈਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਪਾਕ, ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਕੰਨ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਫਾਸ.	*ਸਿਲੀ.
ਪਾਲੀਪਸ ਕੰਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.		
ਪੀੜ,	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.
		*ਫੈਰ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਸ.	ਮਗ. ਫਾ.
		ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਸ.
		ਸਿਲੀ		
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਸਿਲੀ		
ਕਨੂਲੀ ਵਿਚ	:	ਕਲ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਕੰਨਾਂ ਅੱਗੇ	:	ਕਲ. ਫਾ.		
ਪਿੱਛੇ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.
		*ਸਿਲੀ		
ਜਾਏ, ਧੌਣ ਦੇ ਪਾਸੇ ਵਲ	:	ਮਗ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਨਸਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ	:	*ਮਗ. ਫਾ.		
ਪਾਕ ਨਾਲ, ਪੀਲੀ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.		
ਮੌੜਨ ਲਗਿਆਂ, ਸਿਰ	:	*ਮਗ. ਫਾ.		
ਸਾੜ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕੁੜੱਲ	:	ਸਿਲੀ.		
ਚੁਭਕਾਂ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਸ.
		*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਸ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਜ਼ੋਰ ਦੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.		
ਦੁਖਣ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਫਾ.	

ਪੀੜ, ਫੈਲਦੀ, ਹਰ ਪਾਸੇ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਫੋੜਾ, ਕਨੂਲੀ ਵਿਚ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਕੰਨਾਂ ਪਿੱਛੇ	:	*ਸਿਲੀ
ਫੋੜੇ ਫਿਮੂਣੀਆਂ, ਕੰਨਾਂ ਦੁਆਲੇ	:	*ਕਲ. ਸ.
ਬੰਦ ਜਾਪਣ, ਕੰਨ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਮੁਸ਼ਕ, ਕੰਨ ਚੋਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਸਿਲੀ
ਰਤ-ਵਾਹਣ ਵਲ ਰੁਚੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਲਾਲ, ਗਰਮ ਤੇ ਖਾਰਸ਼ ਕਰਦਾ,		
ਇਕ ਕੰਨ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.

ਸੁਣਨ ਸ਼ਕਤੀ (Hearing)

ਕਮਜ਼ੋਰ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਗੱਟਾ ਜਾਂ ਬੁੱਜਾ ਜਾਏ, ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਤੇਜ਼	:	ਸਿਲੀ
ਪਖਿਆਘਾਤ, ਕਨਾੜੀ ਦਾ	:	ਸਿਲੀ
ਜੁਕਾਮ ਤੋਂ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.
ਬੋਲਾਪਨ, ਤੀਖਣ ਸੋਜ ਤੋਂ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਨਾੜੀ ਰੋਗ ਤੋਂ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ ਤੋਂ, ਸੰਘ ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਕੰਨ-ਸੰਘ ਨਾਲੀ ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਸਿਲੀ
ਕੰਨ ਪੜਦੇ ਦੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ
ਗਿਲਟੀਆਂ ਦੀ,		
ਕੰਨ ਲਾਗੇ ਦੀਆਂ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.

ਬੋਲਾਪਨ,

ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਜ ਤੋਂ : *ਕਲ. ਸ. *ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਪਾਕ ਸਹਿਤ *ਸਿਲੀ.

ਬਾਹਰਲੇ ਭਾਗ ਦੀ : *ਕਾਲੀ ਮਿ.

ਵਿਚਲੇ ਕੰਨ ਦੀ : *ਕਾਲੀ ਸ.

ਰੋਲਾ, ਰਾਤ ਨੂੰ : ਸਿਲੀ.

ਖੜਕ : *ਕਾਲੀ ਮਿ.

ਗੜਗੜ : ਕਲ ਸ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
*ਸਿਲੀ.

ਘੰਟੇ ਖੜਕਣ : *ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ.
*ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.

ਬਿੰਡੇ ਬੋਲਣ : ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ.
ਨੈਟ. ਮਿ.

ਭਿਣਭਿਣਾਟ, ਗੁੰਜਾਰ : ਕਾਲੀ ਮਿ.

ਸਿਰਪੀੜ ਸਮੇਂ : ਸਿਲੀ

ਸੋਣ ਲਗਿਆਂ : *ਕਾਲੀ ਫਾ.

ਚੱਕਰਾਂ ਨਾਲ : ਸਿਲੀ

ਚਿੱਥਣ ਸਮੇਂ : *ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.

ਨੱਕ ਸੁਣਕਣ ਸਮੇਂ : *ਕਾਲੀ ਮਿ.

ਨਿਗਲਨ ਸਮੇਂ : *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.

ਲੋਟਣ ਸਮੇਂ : ਫੈਰ. ਫਾ.

ਨੱਕ (Nose)

ਉਂਗਲਾਂ ਮਾਰੇ, ਨਾਸਾਂ ਵਿਚ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾਸ.	*ਸਿਲੀ.
ਇਨਫਲੂਐਂਜ਼ਾ	:	*ਫੇਰ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਸਾੜ, ਨੱਕ ਵਿਚ	:	*ਨੈਟ. ਸ.		
ਸਿੱਕੜ, ਸੰਘ ਦੀ ਛਤ ਨਾਲ				
ਚਮੜ ਜਾਣ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਨੱਕ ਵਿਚ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਬੋਦਾਰ ਪੀਲੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਸੋਜ, ਪੁਰਾਣੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.
		ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਸੁੰਘਣ ਸ਼ਕਤੀ, ਘਟ ਜਾਏ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਨਾ ਰਹੇ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਸਿਲੀ		
ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮ	:	*ਸਿਲੀ		
ਦੇ ਪਰਦੇ ਦੇ ਰੋਗ	:	*ਕਲ. ਫ.	*ਸਿਲੀ.	
ਰੋਗ	:	*ਕਲ. ਫ.	*ਸਿਲੀ	
ਕੀੜੀਆਂ ਸਰਲ੍ਹਾਣ, ਨੱਕ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਕੈਂਸਰ, ਚਮੜੀ ਦਾ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.		
ਖਾਰਸ਼	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ.	*ਨੈਟ. ਫਾ.
		ਸਿਲੀ.		
ਅੰਦਰਵਾਰ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਸਿਰੇ ਦੀ, ਨੱਕ ਦੇ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.	
ਪਰ ਦੀ, ਨੱਕ ਦੇ	:	*ਨੈਟ. ਸ.		
ਪਿਛਲੇ ਨਾਸ-ਦੁਆਰ ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		

ਖੁਸ਼ਕੀ, ਅੰਦਰਵਾਰ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਖੁਟਣਾ, ਨੱਕ ਨੂੰ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਖੁਰਚਣਾ, ਪਿਛਲੇ ਨਾਸ ਦੁਆਰ ਨੂੰ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਚਿਮਾਂਦਾ, ਨੱਕ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਚੁਭਕਾਂ, ਨਾਸਾਂ ਵਿਚ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਛਿੱਕਾਂ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ. *ਫੈਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਸਵੇਰੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
2 ਵਜੇ ਤੜਕੇ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਅਸਫਲ ਜਤਨ	:	*ਕਲ. ਫ.	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਚੁਖਮ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ
ਅੰਦਰਵਾਰ	:	*ਸਿਲੀ	
ਨਿਕੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਹੱਡੀ ਦਾ	:	*ਸਿਲੀ	
ਦੁਖਦਾਈ	:	*ਸਿਲੀ	
ਪੁਰਾਣਾ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਬਾਲਾਂ ਦਾ, ਹਜ਼ੀਰਾਂ ਵਾਲੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	
ਜੁਕਾਮ,	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਅਤੇ ਨਕਸੀਰ	:	ਸਿਲੀ.	
ਹਰ ਸਾਲ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਖੁਸ਼ਕ	:	*ਕਲ. ਫ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਤੇ ਵਗੈ, ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਖੰਘ ਨਾਲ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪੁਰਾਣਾ	:	*ਸਿਲੀ	

ਜ਼ੁਕਾਮ, ਬੰਦ	:	*ਕਲ. ਫ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਸ.
		*ਨੈਟ. ਸ.		
ਰੱਤ-ਹੀਣ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.		
ਲਗਣ ਵਲ ਰੁਚੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
		ਸਿਲੀ.		
ਠੰਢਾ, ਨੱਕ ਦਾ ਸਿਰਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.		
ਦੁਖਣ, ਨਾਸਾਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਲ. ਸ.	
ਨਾਸਾਂ ਦੇ ਕੰਢੇ	:	*ਕਲ. ਸ.		
ਨਥਸੀਰ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.
		ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.
		ਸਿਲੀ.		
ਸਵੇਰੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਮੂੰਹ ਧੋਣ ਲਗਿਆਂ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਦੁਪਹਿਰ ਪਿਛੋਂ	:	ਕਲ. ਫਾ.		
ਖੰਘਣ ਲਗਿਆਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਬਾਲਾਂ ਦੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.		
ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ. ਸ.		
ਵਲ ਰੁਚੀ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਨਜ਼ਲਾਂ;	:	ਕਲ. ਫ.	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.
		ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਦਿਨ ਵੇਲੇ	:	ਸਿਲੀ.		
ਸਵੇਰੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਖੁਸ਼ਕ	:	ਕਾਲੀ ਸ.		
ਪੁਰਾਣਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	

- ਨਚਲਾ, ਪਿਛਲੇ ਨਾਸ ਦੁਆਰ ਦਾ : ਕਲ. ਸ. *ਫੇਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ.
 *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
- ਪੁਰਾਣਾ : *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
- ਤੇ ਸੁੰਘਣ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ
 ਨਾਸ : *ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਫੇਲ ਜਾਏ, ਮੱਥੇ ਦੇ ਪੌਲ ਵਲ : ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
- ਨਿਕਾਸ, ਇਕ ਨਾਸ ਚੋਂ : *ਕਲ. ਸ.
- ਸਾਫ : *ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਹਰਿਆ : *ਕਲ. ਫ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਸਿਲੀ.
- ਕਰੜਾ : *ਸਿਲੀ.
- ਕਾਟਵਾਂ : *ਸਿਲੀ
- ਖਾ ਜਾਣ ਜਾਂ ਗਾਲਣ ਵਾਲਾ : *ਸਿਲੀ
- ਖੂਨ ਮਿਲਿਆ : *ਕਲ. ਸ.
- ਖੂਨੀ : *ਕਲ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਖੰਘਣ ਨਾਲ ਵਾਧਾ : ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਗਰਮ, ਸਾੜ ਪਾਉਂਦਾ : ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਗਾੜ੍ਹਾ : ਕਲ. ਫ. *ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਮਿ.
 *ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ.
 ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
- ਪਿਛਲੇ ਨਾਸ ਦੁਆਰ ਚੋਂ : ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.
- ਚਮੜੀ ਉਧੇੜ੍ਹ : ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
- ਚਿੱਟਾ : *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਆਂਡੇ ਦੀ ਚਿਟਿਆਈ
 ਵਰਗਾ : *ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਦੁਧ ਵਰਗਾ : ਕਾਲੀ ਮਿ.
- ਚੌਖਾ : *ਨੈਟ. ਮਿ.

ਨਿਕਾਸ, ਝੱਗਦਾਰ	:	ਸਿਲੀ.
ਦੇਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ	:	*ਕਲ. ਫ. ਸਿਲੀ.
ਪਿਛਲੇ ਨਾਸ-ਦੁਆਰ ਚੋਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦਬ ਜਾਏ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਪਾਕ ਵਾਲਾ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	ਨੈਟ. ਸ.
ਪੀਲਾ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਪਿਛਲੇ ਨਾਸ-ਦੁਆਰ ਚੋਂ	:	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਫਾ.
ਪੀਲਾ ਹਰਿਆ	:	ਕਲ. ਫ. ਕਲ. ਸ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਪਿਛਲੇ ਨਾਸ-ਦੁਆਰ ਚੋਂ	:	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.
ਪ੍ਰਾਹ ਚੱਲ ਪਏ	:	ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ ਮਿ.
ਬੰਦਾਰ	:	*ਕਲ. ਫ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਬੰਦ ਹੋਣਾ	:	ਸਿਲੀ.
ਮੁਕਿਆ ਹੋਇਆ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਮੈਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਲੂਣਾ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਲੇਸਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਸ. ਸਿਲੀ.
ਪਿਛਲੇ ਨਾਸ-ਦੁਆਰ ਚੋਂ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.
ਪਸੀਨਾ, ਨੱਕ ਤੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਿਛਲਾ ਨਾਸ-ਦੁਆਰ, ਖੁਸ਼ਕ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਗਿਲੂਟੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਰੇਸ਼ਾ ਖੰਘੂਰ ਕੇ ਕਢੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.

ਪਿਛਲਾ ਨਾਸ-ਦੁਆਰ, ਰੋਸ਼ਾ ਪੀਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਪੀਨਸ	:	*ਕਲ. ਫ. *ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਆਤਸ਼ਕੀ	:	*ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਪੀੜ	:	*ਸਿਲੀ.
ਸਾੜ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ	:	*ਸਿਲੀ.
ਜੜ੍ਹ ਤੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਪੜਦੇ ਦੀ, ਨਖੇੜ੍ਹ	:	ਸਿਲੀ.
ਫਰਕਣ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਫਿਨਸੀਆਂ, ਨੱਕ ਤੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਫੌੜਾ	:	*ਸਿਲੀ.
ਬਲਗਮੀ ਖਿੱਲੀ, ਸੋਜ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਪੁਰਾਣੀ	:	*ਸਿਲੀ.
ਖੁਸ਼ਕ	:	*ਸਿਲੀ.
ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਏ, ਨੱਕ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਜੜ੍ਹ ਕੋਲ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਬੰਦ ਹੋਣਾ ਤੇ ਵਗਣਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਾਕ ਦਾ	:	*ਸਿਲੀ.
ਪੁਰਾਣਾ	:	ਸਿਲੀ.
ਖੁਸ਼ਕ, ਨਕ ਚੌਂ	:	*ਕਲ. ਫ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਰਸੋਲੀ, ਹੱਡੀ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫ.
ਨਰਮ (Polypus)	:	*ਕਲ ਫਾ.
ਲਾਲੀ, ਨੱਕ ਤੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦੇ ਸਿਰੇ ਤੇ	:	*ਸਿਲੀ.

ਚਿਹਰਾ (Face)

ਉਦਾਸ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਉਭਾਰ	:	ਕਲ. ਫ. ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ.
	:	ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਠੰਡੀ ਤੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਨੱਕ ਤੇ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ
ਬੁਲ੍ਹਾਂ ਤੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਭਰਵੱਟਿਆਂ ਦੁਆਲੇ	:	ਸਿਲੀ
ਮੱਥੇ ਤੇ	:	ਕਲ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਮੂੰਹ ਦੁਆਲੇ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਸਾਈਕੋਟਕ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਕਰੜੇ	:	*ਸਿਲੀ.
ਗੰਦਾਂ ਵਾਲੇ	:	*ਸਿਲੀ.
ਪਾਕ ਭਰੇ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਮੱਥੇ ਤੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਐਗਜ਼ਿਮਾ	:	ਕਲ. ਸ.
ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ	:	*ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਅੱਥਰੂਆਂ ਸਹਿਤ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕੁਨੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦੌਰੇ ਨਾਲ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਸਾੜ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਸਿੱਕੋਹਾਰ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸੁੱਕਾ ਹੋਇਆ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸੁੱਜਾ ਹੋਇਆ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.

ਸੱਜ, ਕਰੜੀ	:	*ਕਲ. ਫ.
ਪੁਰਾਣੀ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕੰਨਪੇੜਾ ਗੁੰਥੀਆਂ ਦੀ	:	ਕਲ. ਸ. ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਜਬਾੜੇ ਬਲਵੀਆਂ		
ਗੁੰਥੀਆਂ ਦੀ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਰਿਆ ਚਿੱਟਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਕਰੜੇ, ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਜਾਲੀਦਾਰ ਤੰਤੂ	:	*ਸਿਲੀ.
ਕਿੱਲ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਕੋਂਸਰ, ਚਮੜੀ ਦਾ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਦਿੱਕੀ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਬੁਲ੍ਹਾਂ ਦਾ	:	ਸਿਲੀ.
ਖੱਟਾ	:	*ਕਲ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਵਾਲਾਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੇ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਖਾਰਸ਼	:	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਮੂੰਹ ਦੁਆਲੇ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.
ਗਲ ਸੜ ਜਾਏ, ਹੇਠਲਾ ਜਬਾੜਾ	:	*ਸਿਲੀ.
ਗਲ੍ਹਾਂ, ਗਰਮ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.
ਦੀ ਸੌਜ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਕਰੜੀ	:	*ਕਲ. ਫ.
ਚਮਕੀਲਾ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਚਮੜੀ ਉਧੜ ਜਾਏ, ਮੂੰਹ ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਚਿਹਨ-ਚੱਕਰ, ਮੁਰਝਾਏ ਹੋਏ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਵਿਗੜੇ ਹੋਏ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ.

ਚਿਟਿਆਈ, ਨੱਕ ਦੁਆਲੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਚਿੰਤਾਵਾਨ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਚੀਕਣਾ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਚੰਬਲ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਛਾਹੀਆਂ, ਬਿਮੁ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਫਾ.
ਛਾਲੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਜ਼ਖਮ, ਗਲੇ ਸੜੇ ਹੋਏ, ਮੂੰਹ ਦੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਝੜ ਜਾਣ, ਦਾੜੀ ਮੁੱਛਾਂ ਦੇ ਵਾਲ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦੱਦਰਾਂ	:	ਕਲ. ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਬੁਲ੍ਹਾਂ ਦੁਆਲੇ	:	ਕਲ. ਫ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦਾਗ਼, ਕਾਲੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਦਾਗ਼ੀ	:	ਸਿਲੀ
ਧਸਿਆ ਹੋਇਆ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਧਸੀਆਂ ਤੇ ਖੋਖਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਧਮਕ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.
ਨੀਲਾ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.
ਨੀਲਾ ਪੀਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਪਸੀਨਾ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਖਾਣ ਸਮੇਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਠੰਢਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਪਖਿਆਘਾਤ, ਲਕਵਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਪੀਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.

ਪੀੜ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ.
ਹੇਠਲੇ ਜਬਾੜੇ ਦੀ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਫਾ.
ਸੂਰਜ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਵਾਧਾ	:	*ਫੈਰ, ਫਾ.
ਹਵਾ ਵਿਚ, ਠੰਢੀ. ਵਾਧਾ	:	*ਸਿਲੀ.
ਠੰਢੀ ਖੁਸ਼ਬ, ਵਾਧਾ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਠੰਢੀ ਖੁਲ੍ਹੀ, ਅਰਾਮ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਕੁਨੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਗਰਮ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਅਰਾਮ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਗਲ੍ਹ ਵਿਚ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਦੀ ਹੱਡੀ ਵਿਚ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਜਬਾੜੇ ਦੀ ਹੱਡੀ ਨੂੰ, ਉਤਲੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਝੱਖੜ ਵਿਚ	:	*ਸਿਲੀ.
ਠੰਢਾ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਸਰੀਰ	:	ਮਗ. ਫਾ.
ਠੰਢੇ ਲੋਪ ਨਾਲ ਵਾਧਾ	:	*ਮਗ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਅਰਾਮ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਦਬਾਉ ਨਾਲ ਅਰਾਮ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਦੌਰੇ ਨਾਲ	:	ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਧਮਕ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.
ਪਖਿਆਘਾਤ ਸਹਿਤ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਬਦਲਦੀ ਰਹੇ, ਸਥਾਨ	:	ਮਗ ਫਾ.

ਪੀੜ, ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ ਲੋਟਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਮਲੇਰੀਆ ਦਬਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਵਾਈ ਦੀ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਵਿਨੁਵੀਂ, ਰਾਤ ਨੂੰ	:	ਸਿਲੀ.
ਫਿਨਸੀਆ, ਪਾਕ ਵਾਲੀਆਂ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਮੱਥੇ ਤੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਫੁਟਿਆ ਹੋਇਆ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਫੁਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵਰਾਛਾਂ	:	ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਫੁਟੇ ਹੋਏ ਬੁਲ੍ਹ	:	ਕਲ. ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਫੁਲਿਆ ਹੋਇਆ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਫੋੜਾ	:	*ਸਿਲੀ.
ਬੁਲ੍ਹ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਉਚੜੇ ਹੋਏ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸੱਜ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਉਤਲੇ ਬੁਲ੍ਹ ਦੀ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਹੇਠਲੇ ਬੁਲ੍ਹ ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਸੁੰਨ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਖੁਸ਼ਕ	:	*ਕਾਲੀ. ਸ.
ਚਿੱਟੇ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਛਾਲੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਜ਼ਖਮ	:	*ਕਲ. ਫ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦੁਖਦੇ, ਅੰਦਰਵਾਰ	:	*ਕਲ. ਸ.
ਤੇ ਸੜਦੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਾਠੇ ਹੋਏ, ਫੁਟੇ ਹੋਏ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਾਣੀ ਭਰੇ ਉਭਾਰ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.

ਪੇਪੜੀ ਜੰਮੀ ਹੋਈ	: ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਰਸੋਲੀਆਂ	: *ਸਿਲੀ.
ਲਾਲ	: ਨੈਟ. ਮਿ.
ਭੁੱਸਿਆ ਹੋਇਆ	: *ਕਲ. ਫਾ. ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਮਿੱਟੀ ਰੰਗਾ	: *ਕਲ. ਫਾ. *ਫੈਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਮੈਲਾ	: *ਕਲ. ਫਾ.
ਮੋਮੀ	: *ਕਲ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਯਰਕਾਨੀ	: *ਨੈਟ. ਸ.
ਰੱਤ-ਗੋਣ	: *ਕਲ. ਫਾ. *ਫੈਰ. ਫਾ.
ਲਾਲ	: ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲਾ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਤੇ ਪੀਲਾ, ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ	: ਫੈਰ. ਫਾ.
ਪਾਸੇ, ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ	: ਨੈਟ. ਫਾ.
ਵਧ ਜਾਣ, ਕੰਨਪੋੜਾ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ	: ਸਿਲੀ.

ਮੂੰਹ (Mouth)

ਆਕੜ ਜਾਏ, ਜੀਭ	: ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਆਂ, ਲੇਸ ਆਦਿ, ਮੂੰਹ ਵਿਚ	: *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਸੰਤੋਆ ਜਾਪੇ, ਜੀਭ ਦਾ ਸਿਰਾ	: ਨੈਟ. ਸ.
ਸੜੀ ਜਾਪੇ, ਜੀਭ	: *ਮਗ ਫਾ.
ਸੁਆਸ, ਬੋਦਾਰ	: *ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਸੁਆਦ, ਸਬੂਣਾ	: *ਕਲ. ਸ.
ਕਸੈਲਾ	: *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਕਰਹਿਤਵਾਂ	: *ਕਲ. ਫਾ.

ਸੁਆਦ, ਕੋੜਾ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਸਵੇਰੇ	:	ਕਲ. ਫ. *ਕਲ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਖੁਰਾਕ ਦਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਖੱਟਾ	:	*ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਖਰਾਬ	:	ਕਲ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਸਵੇਰੇ	:	ਨੈਟ. ਸ.
ਪਾਣੀ ਦਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਖੁਰਾਕ ਦਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਚੀਕਣਾ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.
ਤੁਰਸ਼	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਫਿੱਕਾ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਸ.
ਲੂਣਾ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਵਿਹੂਣਾ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਸੁਆਦ ਅਤੇ ਸੁੰਘਣ-ਸ਼ਕਤੀ ਨਾ ਰਹੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸੇਕ, ਮੂੰਹ ਅੰਦਰ	:	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਸੋਜ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਜੀਭ ਦੀ, ਤੀਖਣ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਪੁਰਾਣੀ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਅਤੇ ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ	:	*ਕਲ. ਸ.
ਤਾਲੂ ਦੀ	:	ਸਿਲੀ.
ਮਸੂੜਿਆਂ ਦੀ	:	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਸੁੰਨ, ਜੀਭ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ:
ਦਾ ਇਕ ਪਾਸਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.

ਕਰੜੀ, ਜੀਭ	:	*ਕਲ. ਫ.	*ਸਿਲੀ.
ਕਾਂ, ਸੁੱਜਾ ਹੋਇਆ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਡਿੱਗਾ ਹੋਇਆ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਕੈਂਸਰ, ਜੀਭ ਦਾ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	
ਖੱਟੀ ਚੀਕਣੀ ਮੈਲ, ਤਾਲੂ ਨਾਲ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਖੁਸ਼ਕ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਜੀਭ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਤੇ ਪਿਆਸ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਤੇ ਲਾਲਾਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਗੰਦਾਂ, ਜੀਭ ਤੇ	:	ਸਿਲੀ.	
ਚਿਤਰੀ ਜੀਭ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਚੌੜੀ ਜਾਪੇ, ਜੀਭ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਚੰਬੜ ਜਾਏ, ਤਾਲੂ ਨਾਲ, ਜੀਭ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਫਾਲੇ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਜੀਭ ਤੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਦੇ ਸਿਰੇ ਤੇ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ.	
		ਨੈਟ. ਸ.	
ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਤੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਮਸੂੜਿਆਂ ਤੇ	:	ਸਿਲੀ.	
ਮੂੰਹ ਵਿਚ, ਦੁਧ-ਪਿਲਾਵੀਆਂ ਦੇ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਲਾਲਾਂ ਸਹਿਤ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਚੌਖਮ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸੁਆਹ ਰੰਗੇ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਚਿੱਟੇ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	

ਜਖਮ, ਜੀਭ ਦੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਮਸ਼ੁੜਿਆਂ ਦੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਮੋਰੀਆਂ ਵਾਲੇ	:	*ਸਿਲੀ.
ਤਾਲੂ ਦੇ	:	*ਸਿਲੀ.
ਵਰਾਛਾਂ ਦੇ	:	*ਸਿਲੀ.
ਜੀਭ, ਸਲੋਟੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਸਾਫ ਤੇ ਖੁਸ਼ਕ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਸੁਨਹਿਰੀ ਖੱਟੀ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਹਰੀ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਸਲੋਟੀ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਖੱਟੀ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਕਰੀਮ ਰੰਗੀ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਖੱਟੀ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਜੜ੍ਹ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਚਿੱਟੀ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਕੰਢਿਆਂ ਤੇ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਚਿਤਰੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਝੱਗਦਾਰ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਝੱਗ ਦੇ ਤੁਪਕੇ, ਕੰਢਿਆਂ ਤੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪੀਲੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਭੂਰੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਮਿੱਟੀ ਰੰਗੀ	:	*ਕਲ. ਸ.
ਮੈਲੀ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਮੋਟੀ	:	*ਨੈਟ. ਸ.

ਜੀਭ, ਲਾਲ	:	*ਫੇਰ. ਫਾ.	*ਮਗ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਤੇ ਅੱਲ੍ਹੇ ਕੰਢੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਲੇਸਲੀ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਭਿੱਲੀ, ਬਲਗਮੀ, ਰਿੱਟੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਲਾਲ	:	*ਫੇਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਰੰਦਵਾ	:	ਕਲ. ਫ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਬੁੱਕ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ, ਸੁੱਜ ਜਾਣ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਪੱਕ ਜਾਣ	:	ਸਿਲੀ		
ਦੱਦਰਾਂ, ਜੀਭ ਤੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਦੁਖਦੇ ਸਥਾਨ, ਜੀਭ ਤੇ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਦੰਦਣਾਂ	:	*ਮਗ. ਫਾ.		
ਠਾਸੂਰ, ਮਸੂੜਿਆਂ ਦਾ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਘਠੀ, ਚਮਕੀਲੀ ਜੀਭ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਪਿਲਪਿਲੀ ਜੀਭ	:	*ਫੇਰ. ਫਾ.		
ਪੀੜ, ਸਾੜ ਪਾਉਂਦੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.	
ਜੀਭ ਦੀ	:	ਕਲ. ਸ.		
ਦੇ ਸਿਰੇ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਦੁਖਾਵੀਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਫਟੀ ਹੋਈ, ਜੀਭ	:	*ਕਲ. ਫ.		
ਫਿਨਸੀਆਂ, ਜੀਭ ਤੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ.		
ਬੋਲਣਾ, ਔਖਾ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਜੀਭ ਭਾਰੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ	:	ਮਗ. ਫਾ.		
ਝੋਲੇ ਕਾਰਨ	:	ਮਗ. ਫਾ.		
ਬਥਲਾਉਣਾ	:	ਮਗ. ਫਾ.		
ਭਾਰੀ, ਜੀਭ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਮਸੂੜੇ ਅੱਡ ਹੋ ਜਾਣ, ਦੰਦਾਂ ਤੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		

ਮਸ਼ੁਕ੍ਰੇ, ਸਪੰਜੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਸਤਨ	:	*ਨੈਟ. ਸ.		
ਸੁੱਜੇ ਹੋਏ	:	*ਕਲ. ਫਾ.		
ਚਿੱਟੇ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.		
ਛਾਲੇ, ਉਪਰ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.	
ਜ਼ਖਮੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਦੁਖਣ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਫੁਹਣ, ਠੰਢ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਨਾਲ	:	*ਮਗ. ਫਾ.		
ਪੱਕ ਜਾਣ'	:	*ਸਿਲੀ.		
ਪੀਲੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਸ.	
ਪੀੜ ਕਰਦੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ. ਸ.	
ਲਹੂ ਵਗਣ ਵਲ ਰੁਚੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਲਹੂ ਵਗੇ, ਸਹਿਲੇ ਹੀ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਲਾਲ ਲਕੀਰ, ਉਪਰ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਮਸ਼ੁਕ੍ਰਿਆਂ ਦਾ ਫੋੜਾ, ਕਰੜੀ ਸੋਜ	:	*ਕਲ. ਫ.		
ਪਾਕ ਪੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.	
ਦੀ ਰਸੋਲੀ, ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਮੁਸ਼ਕ, ਮੂੰਹ ਚੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਲਾਲਾਂ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.
		*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.	ਸਿਲੀ.
ਵਰਾਫਾਂ, ਛਾਲੇ, ਮੌਤੀਆਂ ਵਰਗੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਜ਼ਖਮੀ	:	ਸਿਲੀ.		
ਪਾਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਫਰਕਣ	:	*ਮਗ. ਫਾ.		
ਵਾਲ ਜਾਪੇ, ਜੀਭ ਤੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.

ਦੰਦ (Teeth)

ਉਚਾਰਣ, ਹੌਲੇ ਹੌਲੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਉਤਲੀ ਪਰਤ, ਖੁਰਦਰੀ, ਦੰਦਾਂ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫ.
ਘਟ, ਦੰਦਾਂ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫ.
ਕਰੀਚੇ, ਨੀਂਦ ਸਮੇਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਖਾਧੇ ਜਾਣ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਛੇਤੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਤੇ ਪੀੜ ਕਰਨ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਖੰਖਲੇ	:	*ਕਲ. ਫ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਦੁਖਣ	:	ਫੇਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਹਵਾ ਨਾਲ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਚਿੱਥਣ ਸਮੇਂ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਫੁਹਣ ਨਾਲ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦੰਦੀਆਂ ਕਢਣ ਸਮੇਂ ਕੁੜੱਲਾਂ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਤਾਪ	:	*ਫੇਰ. ਫਾ.
ਦੰਦਣਾਂ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਰੋਗ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਲਾਲਾਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦੰਦੀਆਂ ਕਢਣਾ, ਕਠਨ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਦੇਰ ਨਾਲ ਨਿਕਲਨ	:	ਕਲ. ਫ. *ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਨਰਮ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਨਾਸੂਰ, ਦੰਦਾਂ ਦਾ	:	*ਸਿਲੀ.
ਪਾਲਸ, ਦੰਦਾਂ ਦਾ, ਘਟਕੁੰਤੇ ਖੁਰਦਰਾ	:	*ਕਲ. ਫ.
ਪਿੱਛੀ ਜੰਮ ਜਾਏ, ਦੰਦਾਂ ਤੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.

ਪੀੜ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.
		ਨੈਟ. ਸ.	ਸਿਲੀ.	
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਮਗ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
		ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.	
ਸਾਰੀ ਪਾਲ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਸੌਜ ਸਹਿਤ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਗਲਾਂ ਦੀ	:	ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਗਲਾਂ, ਗਰਮ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.		
ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ, ਹਰ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਪੈਰ ਠੰਢੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਲਾਲਾਂ ਸਹਿਤ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ, ਮੱਥੇ ਦੀ				
ਪੀੜ ਨਾਲ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਸਨਾਯੂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਮਗ. ਫਾ.	ਸਿਲੀ.
ਚੁਭਕਾਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਥਾਂ ਬਦਲਦੀ ਰਹੇ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	ਸਿਲੀ.	
ਪਾੜਦੀ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਵਾਈ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਸ.		
ਵਿਨ੍ਹਵੀਂ	:	*ਕਲ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.
		ਸਿਲੀ.		
ਵਾਧਾ, ਰਾਤ ਸਮੇਂ	:	*ਮਗ. ਫਾ.		
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.		
ਸਿਆਲ ਵਿਚ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਖੁਰਾਕ ਨਾਲ	:	*ਕਲ. ਫ.		
ਗਰਮ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.		

ਪੀੜ, ਵਾਧਾ, ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਨਾਲ	:	*ਫੇਰ. ਫਾ.
ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਚਿੱਥਣ ਸਮੇਂ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਠੰਢੀ ਸ਼ੈ ਨਾਲ	:	*ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਅਰਾਮ, ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨਾਲ	:	*ਮਗ ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਠੰਢ ਨਾਲ	:	*ਫੇਰ. ਫਾ.
ਠੰਢੀ ਸ਼ੈ ਨਾਲ	:	*ਫੇਰ. ਫਾ.
ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਵਿਚ	:	*ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ	:	*ਫੇਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਵਧੇ, ਅੱਖਾਂ ਵਲ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਕੰਨਾਂ ਵਲ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਚਿਹਰੇ ਵਲ	:	ਸਿਲੀ.
ਪੱਸਣ, ਅਧੂਰਾ, ਦੰਦਾਂ ਦਾ	:	*ਕਲ. ਫ.
ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ ਜਾਣ, ਝਟ ਹੀ, ਦੰਦ	:	*ਕਲ ਸ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਮਗ ਫਾ.
ਢੋੜਾ, ਦੰਦ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੇ	:	*ਸਿਲੀ.
ਭੁਰਭੁਰੇ	:	ਕਲ. ਫ. ਕਲ. ਫਾ.
ਭੂਹੀ ਮੈਲ, ਦੰਦਾਂ ਤੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਰੋਗ, ਦੰਦਾਂ ਦੇ, ਗਰਭ ਸਮੇਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਵਧਣ, ਦੰਦ, ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.

ਸੰਘ (Throat)

ਆਂ ਦਾ ਨਿਕਾਸ	:	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਸ.
		*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਸ.
		ਸਿਲੀ.		
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	ਸਿਲੀ.	
ਸਫੈਦੀ ਵਰਗੀ, ਆਂਡੇ ਦੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਖੱਟੀ	:	ਕਲ. ਸ.	ਸਿਲੀ.	
ਚਿੱਟੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.	
ਚੀਹੜੀ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.	
ਪਿਛਲੇ ਨਾਸ-ਦੁਆਰ ਚੌਂ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਸਰਲ੍ਹਾਂਟ, ਸੰਘ ਅੰਦਰ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਸਿਮੋਂ, ਬਲਗਮੀ ਝਿੱਲੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਸੇਕ, ਸੰਘ ਅੰਦਰ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.		
ਸੌਜ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.
		ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.	
ਥੈਲੀਵਤ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਪੁਰਾਣੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਕੱਜਿਆ ਜਾਏ, ਸੰਘ, ਸਾਫ ਆਂ ਨਾਲ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਕਰੜੀ ਆਂ ਨਾਲ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.		
ਕਾਂ (Uvula), ਸੌਜ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.	
		ਪੁਰਾਣੀ	ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.	
ਕਿਲਾ	:	ਕਲ. ਫ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਲਾਲ	:	ਕਲ. ਫਾ.		
ਲੰਮਾ	:	ਕਲ. ਫ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਖੰਘ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ	:	*ਕਲ. ਫ.		

ਕੰਨ-ਸੰਘ ਨਾਲੀ ਦੇ ਰੋਗ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਖੱਟੀ ਆਂ ਡਿੱਗੋ, ਪਿਛਲੇ				
ਨਾਸ-ਦੁਆਰ ਚੌ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.		
ਮੇਲ, ਤਾਲੂ ਨਾਲ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.		
ਖਰਖਰੀ, ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਖੁਸਕ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਸ.
		*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਸ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਅਤੇ ਦੁਖੇ, ਸੀਮਤ ਸਥਾਨ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਖੁਨਾਕ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.
		ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਸੁਆਸ-ਨਾਲੀ ਰੁਕ ਜਾਏ	:	*ਕਲ. ਫ.	ਕਲ. ਫਾ.	
ਝੂਠਾ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.		
ਪਹਿਲੀ ਅਵਸਥਾ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.		
ਪਰਧਾਨ ਔਸਧੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਪਿੱਛੋਂ ਦੇ ਅਸਰ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.	
ਖੁਰਾਕ ਅੜ ਜਾਏ, ਨਿਗਲਨ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਖੂਨ ਰਿਸੇ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.		
ਖੰਘਾਰਦਾ ਰਹੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.
		ਸਿਲੀ.		
ਖੰਘਾਰੇ, ਗਾੜ੍ਹੀ ਚਿੱਟੀ ਆਂ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਪਨੀਰ ਵਰਗੇ ਬੋਥੇ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਬੋਦਾਰ ਬੋਥੇ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਸਿਲੀ.	
ਲੂਣੀ ਆਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨਟ. ਸ.	
ਪਿਛਲੇ ਨਾਸ-ਦੁਆਰ ਚੌ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		

ਗਲਕੋਸ਼ ਦੀ ਸੋਜ, ਪੁਰਾਣੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਨਾਲ ਪੋਪੜੀ ਜੁੜੀ ਹੋਈ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਗਲ-ਗੁੰਥੀ ਵਧ ਜਾਏ	:	ਕਲ ਫ. *ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.	
	:	*ਸਿਲੀ.	
ਗਲ ਦੇ ਜ਼ਖਮ, ਆਤਸ਼ਕੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਪੁਰਾਣੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਗਲੇ (Tonsils), ਸੋਜ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.	
ਸੋਜ, ਤੀਖਣ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ	:	ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.	
ਪੁਰਾਣੀ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.	
ਬੋਲਾਪਨ ਸਹਿਤ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	
ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹਿਆਂ ਪੀੜ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	
ਵਾਰ ਵਾਰ	:	ਸਿਲੀ.	
ਕਰੜੇ	:	ਕਲ. ਫ.	
ਖੱਟੇ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਖਰ੍ਹਵੇ	:	*ਕਲ. ਫ.	
ਟੁੱਟੇ ਫੁੱਟੇ	:	*ਕਲ. ਫ.	
ਦੱਦਰ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਮੈਲ, ਪਨੀਰ ਵਰਗੀ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਲਾਲ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	
ਵਧ ਜਾਣ	:	*ਕਲ. ਫ. *ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.	
	:	ਸਿਲੀ.	
ਗਿਲਟੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਸ.	
	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਜਬਾੜੇ ਹੇਠਲੀਆਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	

ਗੁਣ ਗੁਣਾਏ, (ਨਕ ਚੋਂ ਬੋਲੋ),

ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ : *ਕਾਲੀ ਫਾ.

ਗੁਦਗੁਦੀ, ਸੰਘ ਅੰਦਰ : *ਕਲ. ਫ.

ਗੋਲਾ ਜਾਪੇ : *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਸਿਲੀ,

ਉਠਦਾ : *ਨੈਟ. ਮਿ.

ਹਿਸਟੀਰੀਆ ਵਿਚ : *ਕਾਲੀ ਫਾ.

ਨਿਗਲਨ ਸਮੇਂ : ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.

ਘਾਤਕ ਦਸ਼ਾ, ਸੰਘ ਦੀ : *ਕਾਲੀ ਫਾ.

ਚਮਕੀਲੀ ਦੱਖ : ਨੈਟ. ਮਿ.

ਚੀਕਨਾ ਜਾਪੇ, ਤਾਲੂ : ਕਾਲੀ. ਫਾ.

ਚੁਭਕਾਂ : *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.

ਜਖਮ : ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਸਿਲੀ.

ਆਤਸ਼ਕੀ : ਕਲ. ਫ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਸਿਲੀ.

ਪੁਰਾਣਾ : *ਨੈਟ. ਮਿ.

ਫਵਿਆ ਜਾਏ, ਮੂੰਹ : *ਕਾਲੀ ਮਿ.

ਠੰਢ ਨਾਲ ਅਰਾਮ, ਸੰਘ ਨੂੰ : *ਕਾਲੀ ਮਿ.

ਦਿਲਾ, ਸੰਘ : *ਕਲ. ਫ. *ਕਲ. ਫਾ.

ਤੰਗ, ਅੰਨ-ਨਾਲੀ : *ਨੈਟ. ਮਿ.

ਦਮ ਘੁਟਣਾ : ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਸ. ਮਗ. ਫਾ.

ਨੈਟ. ਮਿ.

ਕੁੜੱਲਾਂ ਨਾਲ : *ਮਗ ਫਾ.

ਪਤਲੀ ਸ਼ੈ ਨਿਗਲਨ ਸਮੇਂ : ਮਗ. ਫਾ.

ਪੀਣ ਸਮੇਂ : *ਨੈਟ. ਮਿ.

ਦਾਗ, ਸਲੋਟੀ, ਸੰਘ ਅੰਦਰ : *ਕਾਲੀ ਮਿ.

ਦੁਖਦਾ ਤੇ ਆਕੜਿਆ, ਸੰਘ : *ਮਗ. ਫਾ.

ਨਜ਼ਲਾ : ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.

ਨਿਗਲਨ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਇੱਛਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਨਿਗਲਨਾ, ਦੁਖਦਾਈ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਪਏ, ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ	:	*ਮਗ. ਫਾ.		
ਮੁਸ਼ਕਲ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਫੈਰ, ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਸ.
ਪਖਿਆਘਾਤ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਖੁਨਾਕ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਨਾਦ-ਤੰਦਾਂ ਦਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਪੁਰਾਣਾ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.	
ਪੀੜ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ.	ਫੈਰ. ਫਾ.
		ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਸ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਸਾੜ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਸੌਜ ਸਹਿਤ, ਪੁਰਾਣੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.
		ਨੈਟ. ਸ.	ਸਿਲੀ.	
ਚੁਭਕਾਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਨਿਗਲਨ ਸਮੇਂ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਬਹਿ ਜਾਏ, ਸੰਘ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.
		ਕਾਲੀ ਸ.		
ਬਲਗਮ ਡਿਗੋ, ਪਿਛਲੇ ਨਾਸ-ਦੁਆਰ ਚੋਂ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਬੋਲਿਆ ਨਾ ਜਾਏ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਮਹੁਰੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਸਿਲੀ.	
ਲਾਲ, ਸੰਘ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਵਾਲ ਜਾਪੇ, ਸੰਘ ਵਿਚ	:	*ਸਿਲੀ.		

ਧੋਣ (Neck)

ਸ਼ੰਕੜਾ, ਧੋਣ ਦਾ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਬਾਲਾਂ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਸ਼ੰਜ, ਪਰਾਣੀ, ਕਰੜੀ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਗਿਲ੍ਹਟੀਆਂ ਦੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.
ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਹਵਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ	:	ਸਿਲੀ.		
ਕਮਜ਼ੋਰ, ਪਤਲੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.		
ਗਲ-ਗੰਢ (Exophthalmic Goitre)	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਗਿਲ੍ਹੜ	:	ਕਲ. ਫ.	*ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ.
		ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਸ.
		ਸਿਲੀ.		
ਸੰਘ ਨੂੰ ਘੁੱਟੇ	:	ਕਲ. ਸ.		
ਮੂੰਹ ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਜਾਏ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਦੁਖਣ, ਧੋਣ ਦੇ ਪੱਠੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਨਾਸੂਰ	:	ਸਿਲੀ.		
ਨਿੱਗਰਤਾ, ਗਿਲ੍ਹਟੀਆਂ ਦੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.	
ਨੰਗੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਾਧਾ, ਧੋਣ	:	ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.	
ਪਸੀਨਾ	:	ਕਲ. ਫਾ.		
ਪੀੜ, ਠੱਕੇ ਤੋਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ.		
ਧੋਣ ਦੀਆਂ ਗਿਲ੍ਹਟੀਆਂ ਦੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਫੋੜਾ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਰਸੋਲੀ, ਰੇਸ਼ੇਦਾਰ, ਵਾਰ ਵਾਰ	:	ਸਿਲੀ.		(ਵੇਖੋ ਪਿੱਠ)

ਮਿਹਦਾ (Stomach)

ਉਗਲੱਛ ਦੇਵੇ, ਖਟਿਆਈ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.		
ਖੁਰਾਕ, ਖਾਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਮਗ, ਫਾ.		
ਉੱਪਰ ਵਲ ਰੁਖ, ਮਿਹਦੇ ਚੋਂ, ਰੋਗ ਦਾ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਉਲਟੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ.	ਨੈਟ ਮਿ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਅਚਾਨਕ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਅਣਪਚ ਖੁਰਾਕ ਦੀ	:	ਕਲ. ਫ.	ਕਲ. ਫਾ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.
		ਸਿਲੀ.		
ਆਂ ਦੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਸਾੜ ਪਾਉਂਦੀ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਸਿਰਪੀੜ ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.	ਸਿਲੀ.
ਸੀਤ ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਹਰੀ	:	*ਨੈਟ. ਸ.		
ਕਾਹਵੇ ਦੇ ਫੋਗ ਵਰਗੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਕੋੜੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.	
ਖੱਟੀ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਫਾ.
		ਨੈਟ. ਸ.		
ਖਾਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.
		*ਸਿਲੀ.		

ਉਲਟੀ, ਖੁਰਾਕ ਦੀ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਗਰਭ ਸਮੇਂ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਫਾਹ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਝਗਦਾਰ	:	ਸਿਲੀ.
ਤਾਪ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਤਾਰਦਾਰ	:	ਸਿਲੀ.
ਦੁਧ ਦੀ, ਹਠੀਲੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਚੁੰਘਦਿਆਂ ਸਾਰ	:	*ਸਿਲੀ.
ਜੰਮੇ ਹੋਏ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਦੁਧ ਪੀਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਸਿਲੀ.
ਮਾਂ ਦਾ	:	*ਸਿਲੀ.
ਨਮਕੀਨ	:	ਨੈਟ. ਸ.
ਨੀਂਦ ਆ ਜਾਏ, ਪਿੱਛੋਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਨੀਰ ਵਰਗੀ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.
ਪਾਣੀ ਦੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਪੀਣ ਪਿੱਛੋਂ, ਠੰਢਾ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਪਿੱਤ ਦੀ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਬਾਲਾਂ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਭੂਰੀ	:	ਨੈਟ. ਸ.
ਮਲਾਈ ਬਰਫ ਖਾਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਲਹੂ ਦੀ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਕਾਲੇ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਚਮਕੀਲੇ ਲਾਲ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਜੰਮੇ ਹੋਏ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਅਸਹਿਨਸ਼ੀਲ, ਨਸ਼ੀਲੀ ਸੈ	:	*ਸਿਲੀ.

ਅਫਾਰਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਅਤੇ ਖਟਾਸ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਅਤੇ ਜਿਗਰ ਸੁਸਤ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਅਤੇ ਧੜਕਣ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਅਰੁਚੀ, ਸ਼ਰਾਬ ਵਲ	:	*ਸਿਲੀ.
ਕਾਹਵੇ ਵਲ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਖੱਟੀ ਸ਼ੈ ਵਲ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਖੁਰਾਕ ਵਲ, ਕਿਸੇ ਵੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਗਰਮ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਬਿੰਧੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਪਰ ਭੁਖ ਹੋਵੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਤਰਲ ਸ਼ੈ ਵਲ, ਤੱਤੀ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਦੁਧ ਵਲ	:	ਫਾ. ਸ. *ਫੈਰ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਮਾਂ ਦੇ	:	*ਸਿਲੀ.
ਮਾਸ ਵਲ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਫੈਰ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਮਿਠਿਆਈ ਵਲ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਰੋਟੀ ਵਲ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.
ਇੱਛਾ, ਅਨੌਖੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਅਪੱਚ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਆਂਡਿਆਂ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ, ਹਰੀਆਂ	:	
ਤੋ ਖਟੀਆਂ	:	*ਕਲ. ਸ.
ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.

ਇੱਛਾ, ਕੱਚੀ ਖੁਰਾਕ, ਗਾਚਨੀ ਜਾਂ

ਮਿੱਟੀ ਖਾਣ ਦੀ : ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.

ਕੋੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ : *ਨੈਟ. ਮਿ.

ਖੱਟੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ : ਨੈਟ. ਮਿ.

ਖੰਡ ਦੀ : *ਮਗ. ਫਾ.

ਠੰਢੀ ਖੁਰਾਕ ਦੀ : ਕਾਲੀ ਸ. ਸਿਲੀ.

ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਦੀ : ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ. ਸ.

ਨੈਟ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.

ਬਿੰਧੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ : ਕਲ. ਫਾ.

ਦੁਧ ਦੀ : ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.

ਚੁੰਘਣ ਦੀ, ਹਰ ਵਕਤ : *ਕਲ. ਫਾ.

ਨਮਕੀਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ : ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.

ਫਲਾਂ ਦੀ : *ਕਲ. ਸ.

ਮਸਾਲੇਦਾਰ, ਕਰਾਰੀਆਂ

ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ : ਕਲ. ਫਾ.

ਮਾਸ ਦੀ, ਭੁੰਨੇ ਹੋਏ : *ਕਲ. ਫਾ.

ਮਿਠਿਆਈ ਦੀ : ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ.

ਸਿਲੀ.

ਸਰੀਰ ਦਾ ਹਿਸਾ ਨਾ ਬਣੇ, ਖੁਰਾਕ : *ਕਲ. ਫਾ.

ਸਾੜ, ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ : ਕਲ. ਸ. *ਫੋਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ.

ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.

ਸਵੇਰੇ, ਉਠਣ ਪਿੱਛੋਂ : ਨੈਟ. ਸ.

ਅਤੇ ਅਫਾਰਾ : *ਕਲ. ਫਾ.

ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਣੀ

ਭਰ ਆਏ : *ਨੈਟ. ਫਾ. •

ਸੂਲ, ਮਿਹਦੇ ਦਾ : *ਕਲ. ਸ. *ਮਗ. ਫਾ.

ਸ਼ੋਜ, ਮਿਹਦੇ ਦੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਤਤੀ ਸ਼ੈ ਪੀਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਪੁਰਾਣੀ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	
ਹਿਡਕੀ	:	ਕਲ. ਫ.	*ਮਗ, ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕਚਿਆਹਣ (Nausea)	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ.	ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਸਵੇਰੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਅਤੇ ਉਲਟੀ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਲਹੂ ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਕੰਬਣੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਚੱਕਰ	:	*ਕਲ. ਸ.	
ਸਿਰ-ਪੀੜ ਸਮੇਂ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਖਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ	:	ਨੈਟ. ਸ.	
ਪਿੱਛੋਂ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਤਾਪ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਬਿੰਧੀ ਖੁਰਾਕ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਪੀਣ ਪਿੱਛੋਂ, ਪਾਣੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਲਗਾਤਾਰ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਕਰੜਾਈ, ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਛੇਕ ਦੀ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਕੁਤਰ ਕੁਤਰ, ਖਾਣ ਨਾਲ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਕੈਂਸਰ	:	ਸਿਲੀ.	
ਖਟਿਆਈ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਖਾਲੀ ਖਾਲੀ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
	:	ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.
	:	ਨੈਟ. ਸ.	

ਖਾਲੀ ਖਾਲੀ, ਖਾਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਬਿਨਾਂ ਭੁਖ ਦੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ,
ਗ਼ਸੀ, ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ	:	*ਕਾਲੀ ਸ਼,
ਗ਼ੜਬੜ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਗ਼ੱਲਾ ਜਾਪੇ, ਸੰਘ ਵਲ ਚੜ੍ਹਤਾ	:	ਨੈਟ: ਮਿ.
ਰਿੰਤਾ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਜ਼ਖ਼ਮ, ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਠੰਢਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਡਗਾਰ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਸਵੇਰੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫ.
ਖੱਟੇ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.
ਉੱਖਿਆਈ ਨਾਲ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ	:	ਸਿਲੀ.
ਅਸਫਲ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਜਾਏ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ
ਖਾਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਸਿਲੀ.
ਅਰਾਮ ਦੇਣ	:	ਕਾਲੀ ਸ. ਸਿਲੀ.
ਸਾੜ ਪਾਉਂਦੇ	:	*ਮਗ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਹਵਾ ਖਾਰਜ ਹੋਵੇ, ਕੇਵਲ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਕੋੜੇ	:	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਖੱਟੇ	:	ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.
ਖਾਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.

ਡਕਾਰ ਖਾਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.	ਸਿਲੀ.
ਖੁਰਾਕ ਉਗਲੱਛੀ ਜਾਏ	:	ਕਲ. ਸ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦਾ ਸੁਆਦ ਆਏ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		ਸਿਲੀ.
ਤੰਗ ਕਪੜੇ ਸਹਾਰ ਨਾ ਸਕੇ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ:	
ਦਬਾਉ ਜਾਂ ਭਾਰ	:	ਕਾਲੀ. ਸ.	ਮਗ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
		ਨੈਟ. ਸ.		ਸਿਲੀ.
ਧਮਕ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		*ਸਿਲੀ.
ਪਿਆਸ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਕਾਲੀ. ਸ.
		*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.	ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਜਾਗਣ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.	
ਸਾੜ ਪਾਉਂਦੀ, ਲੂੰਹਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਸੀਤ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		ਸਿਲੀ.
ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਦੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਤਾਪ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ: ਮਿ.		ਸਿਲੀ,
ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ, ਕੇਵਲ	:	ਨੈਟ. ਸ.		
ਨਾ ਬੁਝਣ ਵਾਲੀ	:	ਕਾਲੀ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਪਸੀਨੇ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਬਹੁਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ				
ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਦੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਪਿਆਸ-ਰਹਿਤ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.		
ਪਿੱਤ	:	*ਨੈਟ. ਸ.		
ਪੀੜ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ. ਸ.
		ਮਗ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.
		ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.	

ਪੀੜ,	ਰਾਤ ਨੂੰ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
	ਖਾਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
			ਨੈਟ. ਸ.	ਸਿਲੀ.
	ਅਰਾਮ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	
	ਗਰਮ ਟਕੋਰ ਨਾਲ ਅਰਾਮ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	ਸਿਲੀ.
	ਡਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਰਾਮ	:	ਕਲ. ਫਾ.	
	ਲਗਾਤਾਰ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
<hr/>				
ਸਾੜ		:	ਕਲ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਸੂਲ		:	*ਕਾਲੀ ਸ:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਕੁੜੱਲਾਂ		:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
			ਨੈਟ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਦਬਾਉ		:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.
			*ਸਿਲੀ.	
ਦੁਖਣ		:	ਕਲ. ਫਾ.	ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ.
			ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਸ.
			ਸਿਲੀ.	
ਫੁਲਾਉ, ਮਿਹਦੇ ਦਾ		:	ਕਲ. ਸ.	ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
	ਖਾਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	
	ਡਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਰਾਮ	:	ਨੈਟ. ਸ.	
ਬਦਹਜ਼ਮੀ		:	*ਕਲ. ਸ.	ਫੈਰ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
	ਬਿੰਧੀ ਖੁਰਾਕ ਤੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਭਰਿਆ ਭਰਿਆ		:	ਕਲ. ਫਾ.	ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ.
			ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.	
	ਅਤੇ ਐਖਾ ਸਾਹ	:	ਨੈਟ. ਸ.	
	ਖਾਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.

ਭਾਰ, ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ	:	ਕਾਲੀ. ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਸ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਕੁਖ, ਹੜਬੂੰ ਹੜਬੂੰ ਕਰਦਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਲ. ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਸਿਲੀ:		
ਦੁਪਹਿਰ ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਅਤੇ ਸੁਕਦਾ ਜਾਏ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਸੁਕਦਾ ਜਾਏ, ਬਾਲ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਪੀੜ	:	ਸਿਲੀ.		
ਖਾਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਸਿਲੀ.	
ਟੋਟੀ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਤ੍ਰਿਪਤੀ, ਸਹਿਲੇ ਹੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਨਾ ਲਗੇ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਪਰ ਸੁਆਦ ਨਾ ਆਏ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਬਦਲਦੀ ਰਹੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਲਗਾਤਾਰ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਵਧ ਜਾਏ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਸ.
		*ਨੈਟ. ਮਿ	ਨੈਟ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਸ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਸੀਤ ਸਮੇਂ	:	ਸਿਲੀ.		
ਪੀੜ ਸਹਿਤ	;	ਸਿਲੀ.		
ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਰਤਵਾਹਣ, ਮਿਹਦੇ ਚੋਂ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ, ਮਿਹਦਾ	:	ਸਿਲੀ.		

ਪੇਟ (Abdomen)

ਅਫਾਰਾ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.
		*ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਫੇਰ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਅਤੇ ਸੂਲ, ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਸ.	
ਗੁੜਗੁੜ, ਪੇਟ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.	ਸਿਲੀ.
ਸਫਰਾਵੀ ਤਾਪ ਵਿਚ	:	*ਨੈਟ. ਸ.		
ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ	:	ਸਿਲੀ.		
ਪਾਸੇ, ਸੱਜੇ	:	*ਨੈਟ. ਸ.		
ਖੱਬੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.	
ਬਦਲਦਾ ਰਹੇ, ਥਾਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਰੁਕਿਆ ਹੋਇਆ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਆਂਦਰ ਦੇ ਜਖਮ	:	*ਕਲ. ਸ.		
ਸਖਤ, ਨਿੱਗਰ	:	ਮਗ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.	
ਮਧ-ਆਂਦਰ ਗਿਲੂਟੀਆਂ	:	ਨੈਟ. ਸ.		
ਸੁਹਲ (Tender)	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਸੁੰਗੜਿਆ ਹੋਇਆ	:	*ਮਗ. ਫਾ.		
ਸੁੰਨ	:	ਕਲ. ਫਾ.		
ਸੂਲ	:	*ਮਗ. ਫਾ.		
ਅਤੇ ਅਫਾਰਾ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਸੱਜੇ ਚੱਡੇ ਚੌਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇ	:	*ਨੈਟ. ਸ.		
ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਜ਼ਹਿਰ ਤੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਸ.		
ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ, ਪੇਟ ਦੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਸਿਲੀ.	

ਸੂਲ,	ਕਿਰਮਾਂ ਕਾਰਨ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
	ਕੁੜਲਾਂ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
	ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	
	ਘਟਦਾ ਵਧਦਾ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
	ਡਕਾਰ ਅਰਾਮ ਨਾ ਦੇਣ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
	ਦੂਹਰਾ ਹੋ ਜਾਏ, ਰੋਗੀ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
	ਪੁੰਨੀ ਤੋਂ ਫੈਲੇ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
	ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
	ਲੱਤਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰ ਲਏ,			
	ਬੱਚਾ :		*ਮਗ. ਫਾ.	
	ਅਰਾਮ, ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
	ਦੂਹਰਾ ਹੋਣ ਨਾਲ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
	ਮਾਲਸ਼ ਨਾਲ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਸੋਕੜਾ,	ਜਿਗਰ ਦਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
	ਪੇਟ ਦਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਸੋਜ		:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
	ਉਪ-ਆਂਦਰ ਦੀ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਮਗ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
	ਆਂਦਰਾਂ ਦੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
	ਚੱਡੇ ਦੀਆਂ ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਦੀ	:	ਸਿਲੀ.	
	ਜਿਗਰ ਦੀ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
	ਤਿਲੀ ਦੀ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
	ਪੇਟ-ਭਿੱਲੀ ਦੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ. ਮਿ.
			*ਕਾਲੀ ਸ.	
ਹਰਨੀਆਂ		:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਸਿਲੀ.
	ਸੋਜ ਵਾਲਾ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	

ਕਮਜ਼ੋਰੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪੋਟ ਦੇ ਉਤਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਕੀੜੀਆਂ, ਸਰਲ੍ਹਾਣ, ਪਿੱਤੇ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ. ਸ.	
ਕੂੜਲਾਂ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	*ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਹੈਜ਼ੇ ਵਿਚ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਪੁੰਨੀ ਉਦਾਲੇ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਸ.
ਖਾਲੀ ਖਾਲੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਫਾ.
ਟੱਟੀ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	ਨੈਟ. ਫਾ.
ਗਰਮ	:	*ਸਿਲੀ	
ਗੁੜ ਗੁੜ, ਪੋਟ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਫੇਰ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਟੱਟੀ ਨਿਕਲੇ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਚੱਡੇ ਦੀਆਂ ਗਿਲ੍ਹਟੀਆਂ ਵਧ ਜਾਣ	:	*ਸਿਲੀ	
ਚਿੰਤਾ, ਟੱਟੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਜਖਮ, ਆਂਦਰਾਂ ਵਿਚ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ:
ਬਾਰਾਂ-ਉਂਗਲੀ ਆਂਦਰ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਜਲੋਧਰ (ਵੇਖੋ ਤੇੜ)	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਜਿਗਰ, ਸੁਸਤ ਕਿਰਿਆ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਸੌਜ, ਪੁਰਾਣੀ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਕਰੜਾ, ਨਿੱਗਰ	:	ਸਿਲੀ.	
ਗੋਲਾ, ਥੱਲੇ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਦੁਖੇ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਲੇਟਿਆਂ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਪੀੜ ਕਰੇ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਕੰਗਰੋੜ ਵਲ ਜਾਏ	:	ਸਿਲੀ.	
ਫੋੜਾ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.

ਜਿਗਰ, ਭਾਰਾ ਭਾਰਾ	:	ਨੈਟ. ਸ.	
ਰੱਤ - ਸੰਗ੍ਰਹਿ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਵਧ ਜਾਏ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਠੰਢਾ ਜਾਪੇ, ਫੁਹਿਆ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	
ਤਣਾਉ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਤਿਲੀ ਦੇ ਰੋਗ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਦਿੱਕ, ਮਧ-ਆਂਦਰ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਧਸਿਆ ਹੋਇਆ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	
ਨਿਕਾਸ, ਧੁੰਨੀ ਚੋਂ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਖੁੰਨੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	
ਪਿਤ-ਪਥਰੀ ਸੂਲ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਬਣਨੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ	:	*ਕਲ ਫਾ.	
ਪਿਲਪਿਲਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	
ਪੀੜ, (ਵੇਖੋ ਸੂਲ)	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ. ਮਗ. ਫ.
	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਸਦੇਰੇ	:	ਨੈਟ. ਸ.	
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਖਲੋਣ ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਖਾਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਕਾਲੀ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਅਰਾਮ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ
ਦੋਰੇ ਨਾਲ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਰੋਜ਼	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਬਹਿਣ ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਮਾਲਸ ਨਾਲ ਅਰਾਮ	:	ਨੈਟ. ਸ.	
ਪੀੜ, ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਫਾ. ਸਿਲੀ.

ਖੀੜ, ਰਿੜੂ ਸਮੇਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ ਸ. ਸਿਲੀ.
ਵੇਕਾ ਸਰਨ ਨਾਲ ਅਰਾਮ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.
ਵਧੇ, ਉਪਰ ਵਲ, ਖਬੇ ਪਾਸੇ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਹਰ ਪਾਸੇ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਪੱਟਾਂ ਵਲ	:	ਮਗ. ਫਾ.
ਪਿਠ ਵਲ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਜਿਗਰ ਦੀ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ. ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਸੂਲ, ਪਿੱਤੇ ਦਾ	:	*ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਝਟਕੇ ਨਾਲ ਵਾਧਾ	:	*ਸਿਲੀ.
ਲੇਟਿਆਂ, ਖਬੇ ਪਾਸੇ	:	ਨੈਟ. ਸ.
ਵਧੇ, ਕੰਗਰੋੜ ਵਲ	:	ਸਿਲੀ.
ਟਿਲੀ ਦੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਧੁੰਨੀ ਦੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਲਾਗੇ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਵਖੀਆਂ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ. ਸ.
ਸਜੇ	:	ਨੈਟ. ਸ.
ਖਬੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਅਫਾਰੇ ਤੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਖੰਘਣ ਨਾਲ	:	ਨੈਟ. ਸ.
ਚੁਭਕਾਂ	:	ਸਿਲੀ.
ਦਬਾਉਣ		
ਨਾਲ ਅਰਾਮ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਵਧੇ, ਮੋਰਾਂ ਵਲ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸਾੜ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.

ਪੀੜ, ਕੁਝਲਾਂ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਮਗ. ਫਾ.
		ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ
ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ.
ਸਮੇਂ	:	ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਚੁਭਕਾਂ	:	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. ਸਿਲੀ.
ਭਾਰ, ਹੇਠਾਂ ਵਲ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਵਾਢ	:	*ਕਾਲੀ ਸ. ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਫੁਲਾਉ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਵਖੀਆਂ ਦਾ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਭਰਿਆ ਭਰਿਆ, ਖਾਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.
ਭਾਰ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਮਧ-ਆਂਦਰ ਗਿਲੂਟੀਆਂ ਵਧ ਜਾਣ	:	*ਕਲ ਫਾ.
ਯਰਕਾਨ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਅਤੇ ਉਂਘਲਾਹਟ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ
ਕਬਜ਼, ਸੁਆਦ ਕੋੜਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਦਸਤ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਖਿਝ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਠੰਢ ਲਗਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਮਿਹਦੇ ਦੀ ਸੋਜ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਲਮਕਦਾ, ਪੇਟ	:	*ਕਲ. ਫ.
ਵੱਡਾ	:	*ਸਿਲੀ
ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਪਤਲੀਆਂ	:	*ਸਿਲੀ
ਵਧ	:	ਸਿਲੀ

ਗੁਦਾ ਅਤੇ ਸਰਲ ਆਂਦਰ (Anus and Rectum)

ਉਭਾਰ, ਗੁਦਾ ਉਦਾਲੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਅਲੀ, ਗੁਦਾ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਅਪਣੇ ਆਪ ਨਿਕਲ ਜਾਏ, ਟੱਟੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਵੇਕਾ ਸਰਨ ਨਾਲ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.
ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਸੁੰਕੜ ਜਾਏ, ਗੁਦਾ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.
ਹੈੜਾ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਬਾਲਾਂ ਦਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਫੈਰ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਕਬਜ਼	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ. ਮਿ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਅਸਮਰਥਾ, ਟੱਟੀ ਕਢਣ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫ.
ਅਤੇ ਜੀਭ ਤੇ ਮੈਲ	:	*ਕਾਲੀ. ਮਿ.
ਅਤੇ ਦਸਤ, ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਅਤੇ ਰੀੜ੍ਹ ਦੇ ਰੋਗ	:	*ਸਿਲੀ.
ਆਮ, ਸਭਾਵਕ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਸਖਤ	:	*ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਹਾਜਤ, ਲਗਾਤਾਰ	:	ਸਿਲੀ.
ਕਿਲ੍ਹਣਾ, ਅਸਫਲ	:	ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ. ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਕਿਲ੍ਹਣਾ ਪਏ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਗਰਭ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ. ਸ.

ਕਬਜ਼, ਟੱਟੀ ਉਖਿਆਈ ਨਾਲ	:	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਸ.
		*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਕੁਦਰਤੀ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਨਰਮ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.
		ਸਿਲੀ.		
ਹਰ ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਕਾਲੀ, ਭੂਰੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਚਿੱਟੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਬੋੜੀ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਪਰਤ ਜਾਏ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਰੁਕ ਜਾਏ, ਪੀੜ ਨਾਲ	:	ਸਿਲੀ.		
ਤਾਪ ਨਾਲ, ਮਠੇ ਮਠੇ	:	*ਕਲ. ਸ.		
ਬਵਾਸੀਰ ਨਾਲ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਬਾਲਾਂ ਦੀ	:	ਮਗ. ਫਾ.		
ਬੁਢਿਆਂ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.		
ਬੇਕਾਰੀ, ਅੰਦਰਾਂ ਦੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.
ਕਿਰਮ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਸੂਤੀ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.
ਢੀਤੇ ਸਮਾਨ	:	ਸਿਲੀ.		
ਮਲੂਪ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.	
ਕੀੜੀਆਂ ਸਰਲਾਣ, ਗੁਦਾ ਅੰਦਰ	:	ਕਲ. ਸ.		
ਟੱਟੀ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਖਾਰਸ਼	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਸ.
		ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.	ਸਿਲੀ.

ਖਾਰਸ, ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਖੁਰਕਣ ਨਾਲ ਵਾਧਾ	:	ਸਿਲੀ.	
ਟੱਟੀ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਖੁਸ਼ਕੀ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਰੋਗ, ਦੇਦੀਆਂ			
ਕਢਦੇ ਬਾਲਾਂ ਦੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	
ਗਿੱਲ, ਗੁਦਾ ਅੰਦਰ	:	ਕਲ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ
ਗੋਲਾ ਜਾਪੇ, ਅੰਦਰ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.	
ਚਮੜੀ ਉਧੜ ਜਾਏ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਚੀਰ, ਗੁਦਾ ਦਾ	:	ਕਲ. ਫ. *ਕਲ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.	
		*ਸਿਲੀ	
ਝਪੜੀ ਜਾਏ, ਗੁਦਾ, ਟੱਟੀ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.	
ਡੱਕਾਂ ਫਸਿਆ ਜਾਪੇ	:	ਸਿਲੀ.	
ਢੁੰਡਰੀ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇ	:	*ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.	
		ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.	
ਨਿਕਲਣ ਵਲ ਰੁਚੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	
ਤਣਾਉ	:	*ਸਿਲੀ	
ਤੰਗੀ, ਗੁਦਾ ਦੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਦਸਤ	:	ਕਲ ਫਾ. ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ.	
		ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.	
		*ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.	
ਦਿਨ ਵੇਲੇ, ਕੇਵਲ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਦਿਨ ਰਾਤ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.	
ਸਵੇਰੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.	
ਉਠਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.	

ਦਸਤ, ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੰਢੇ ਵੇਲੇ ਤਕ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਅਣਪਚ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਅਫਾਰੇ ਸਹਿਤ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਆਪਣੇ ਆਪ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਸਫਰਾਵੀ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਸਿਲੀ ਰੁਤ ਵਿਚ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਹਰੇ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.
ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ	:	*ਕਲ ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਖੱਟੇ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	ਨੈਟ. ਸ.
ਖੱਟੀ ਬੋ ਵਾਲੇ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਖਾਣ ਸਮੇਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਪਿੱਛੋਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਸ.
ਸਬਜ਼ੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.
ਬਿੰਧੀ ਖੁਰਾਕ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਪੇਸਟਰੀ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.
ਫਲ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਰੋਟੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਖਿਝ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਕਲ. ਫਾ.	
ਗਰਮ ਕਪੜੇ ਵਿਚ	:		
ਵਲ੍ਹਟਿਆਂ, ਅਰਾਮ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਚਮੜੀ ਉਧੜ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਛਾਹ ਵੇਲੇ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਟੀਕੇ ਪਿੱਛੋਂ, ਚੀਚਕ ਦੇ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਠੰਢ ਕਾਰਨ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	

ਫਸਤ, ਠੰਢੀ ਸੈ ਪੀਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਡਰ ਕਾਰਨ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਦੰਦੀਆਂ ਕਚਣ ਸਮੇਂ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਪਾਕ ਮਿਲੇ	:	*ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਸ.
ਪਾਣੀ ਵਰਗੇ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਿੱਛ ਵਰਗੇ, ਚੌਲਾ ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਪੀਲੇ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਪੀੜ-ਰਹਿਤ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
		ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.
ਪੁਰਾਣੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਬਾਲਾਂ ਦੇ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਲ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਨੈਟ ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਕਲ ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਸਿਲੀ.
ਬੋਦਾਰ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਕੁੜੱਲਾਂ	:	
ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣ	:	ਮਗ. ਫਾ.
ਯਰਕਾਨ ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਸ.
ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ	:	ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.
ਰੁਤ ਬਦਲੀ ਸਮੇਂ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਲਿੱਸੇ ਪੁਰਜਾ ਵਿਚ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਲੱਮਦਾਰ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ.
		*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਹਰੇ	:	ਨੈਟ. ਸ.
	:	ਨੈਟ. ਮਿ.

ਪਾਟ ਜਾਏ ਅਤੇ ਚਿਮਾਏ, ਗੁਦਾ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਪੀੜ, ਟੱਟੀ ਸਮੇਂ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਭੰਗ ਤੋਂ ਵਾਧਾ	:	ਸਿਲੀ.	
ਲਗਾਤਾਰ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਵਧੇ, ਜਣਨੰਗ ਵੱਲ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਸਾੜ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਟੱਟੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਪਿੱਛੋਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਸਖਤ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਚੁਭਕਾਂ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਸ. ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਦੁਖਣ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਵਾ. *ਕਾਲੀ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਟੱਟੀ ਸਮੇਂ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਤੁਰਨ ਸਮੇਂ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਵਾਦ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਫਸ ਜਾਏ, ਟੱਟੀ	:	ਸਿਲੀ.	
ਫੌੜਾ, ਗੁਦਾ ਉਦਾਲੇ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.
ਬਵਾਸੀਰ	:	*ਕਲ. ਫ.	ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ. *ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ. ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਰਾਤ ਨੂੰ ਵਾਧਾ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਅੰਦਰੂਨੀ	:	ਕਲ. ਫ.	*ਕਾਲੀ. ਸ.
ਸੋਜ ਨਾਲ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	
ਖਾਰਸ਼	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਸ.

ਬਵਾਸੀਰ, ਖੂਨੀ	:	ਕਲ. ਫ. ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਗਰਭ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਚਿਮਾਏ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਜਖਮ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਡੰਗ ਵੱਜਣ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਦੁਖਦਾਇਕ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਨਿੰਗਰ, ਕਰੜੀ	:	ਕਲ. ਫ.	
ਪੁਰਾਣੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	
ਬਾਦੀ	:	ਕਲ. ਫ. ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ. ਸ.
ਮਹੁਕੇ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਰਿਸੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਭਗੰਦਰ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਛਾਤੀ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਨਾਲ,			
ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਸਿਲੀ.
ਹੁਕੇ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਮਰੋੜ	:	ਕਲ. ਸ. ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
		ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਮਗ. ਫਾ.
ਤਾਪ ਅਵਸਥਾ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	
ਪਾਕ	:	*ਕਲ. ਸ.	
ਪੀੜ, ਬਹੁਤ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਮਰੋੜਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਲਹੂ, ਨਿਰਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਲੇਸਲੀ ਟੱਟੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਰਤਵਾਹਣ, ਗੁਦਾ ਚੰ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.
		ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.

ਵੇਕੇ, ਹਵਾ ਸਰੋ	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਸ.
	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.
		*ਸਿਲੀ.	
ਸਵੇਰੇ		*ਨੈਟ. ਸ.	
ਅਰਾਮ ਦੇਣ		*ਨੈਟ. ਸ.	
ਜ਼ੋਰ ਦੀ, ਟੱਟੀ ਸਮੇਂ		* ਨੈਟ. ਸ.	
ਦਸਤਾਂ ਸਮੇਂ	ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਬੰਦਾਰ	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ

ਟੱਟੀ (Stool)

ਉਖਿਆਈਂ ਨਾਲ		ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਨਰਮ ਹੁੰਦਿਆਂ		ਸਿਲੀ	
ਅਣਪਚ	ਕਲ. ਫਾ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.	ਸਿਲੀ.
ਅਫਾਰੇ ਸਹਿਤ		*ਨੈਟ. ਸ.	
ਆਪਣੇ ਆਪ		*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਆਂ ਨਾਲ ਕੱਜੀ		ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਚਿੱਟੀ		ਕਲ. ਸ.	
ਇਕ ਦਮ		*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਨੈਟ ਫਾ.
ਸਖਤ, ਕਰੜੀ	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.
	ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.
		*ਸਿਲੀ	
ਸਫਰਾਵੀ		*ਨੈਟ. ਸ.	
ਸਫੈਦੀ ਵਰਗੀ (ਆਂਡੇ ਦੀ)		ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਸਲੇਟੀ		ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਸੁੱਕੀ, ਖੁਸ਼ਕ	ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.

ਹਰੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਫਾ.
		*ਨੈਟ. ਸ.		
ਹੋ ਜਾਏ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਨੈਟ. ਸ.		
ਕਾਟਵੀਂ, ਚਮੜੀ ਉਰੋੜ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਕਾਲੀ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਕਾਲੀ. ਸ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਖੱਟੀ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	ਨੈਟ. ਸ.	
ਸੁਨਹਿਰੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਚਮਕੀਲੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਮੈਲੀ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਸ.	
ਖਾਣ ਸਮੇਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਖੂਨੀ	:	ਕਲ. ਸ.	ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
		ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਯਾਰੀਆਂ, ਟੱਟੀ ਵਿਚ	:	ਕਲ. ਸ.	ਨੈਟ. ਸ.	
ਪਾਣੀ, ਨਿਰਾ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.		
ਜਰਮ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਗੋਹੜੇਦਾਰ, ਪਰਤਾਂ ਵਿਚ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਗੋਲੀ ਵਾਂਗ ਨਿਕਲੇ	:	ਕਲ. ਫ.	ਨੈਟ. ਸ.	
ਗੋਲੇ ਜਾਂ ਗੋਦ ਵਰਗੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਗੋਦਵਾਰ	:	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਸ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਘਸਮੇਲੀ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਚਿੱਕੜ ਜਾਂ ਮੈਲੇ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ	:	ਫੈਰ ਫਾ.		
ਚਿੱਟੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਫਾ.
		ਸਿਲੀ.		
ਚੌਖੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.
		ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.	ਸਿਲੀ.

ਜੋਲੀ ਵਰਗੀ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ, ਇਕ ਦਮ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਝੱਗਦਾਰ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਟੋਟੇ ਟੋਟੇ, ਟੁਕ ਟੁਕ ਕੇ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਤਿਕੋਨੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਤੇਲੀਆ	:	ਨੈਟ. ਸ.	
ਥੋੜੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਦੁਖਦਾਈ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	
ਨਰਮ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਸ.
ਪਤਲੀ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਸਵੇਰੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਕਾਲੀ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	
ਖੱਟੀ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਘਸਮੈਲੀ	:	ਨੈਟ. ਸ.	
ਪਰਨਾਲੇ ਵਾਗ ਵਗੇ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਭੂਰੀ	:	ਨੈਟ. ਸ.	
ਪਨੀਰ ਦੇ ਚੱਕੇ ਵਰਗੀ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਪਾਕ ਵਾਲੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਸਵੇਰੇ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਖੱਟੇ	:	ਨੈਟ. ਸ.	
ਚੋਲਾਂ ਦੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.

ਪਿੱਛ ਵਰਗੀ, ਚੋਲਾਂ ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਪਿਲਪਿਲੀ	:	ਸਿਲੀ.
ਚਿਟੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਪਿੜਪਿੜ ਕਰਦੀ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਪੀਲੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਪੀੜ ਰਹਿਤ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਫਿੱਕੇ ਰੰਗ ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਬ, ਖੱਟੀ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਘਿਣਿਤ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਤੁੱਕੀ ਹੋਈ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਮੁਰਦੇ ਹਾਰ	:	ਕਲ. ਫ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਭੁਰਭੁਰੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਭੂਰੀ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਮਿੱਟੀ ਰੰਗੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਮਿੱਟੀ ਵਰਗੀ	:	ਸਿਲੀ.
ਮੋਗਣਾਂ ਵਰਗੀ, ਬੱਕਰੀ ਦੀਆਂ	:	ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਰੰਗ, ਕਈ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਲੇਸ, ਆਂ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਹਰੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਖੱਟੀ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਖੁਨੀ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਚਿੱਟੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦੁਧ ਵਰਗੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.

ਵੱਡੀ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਵਾਰ ਵਾਰ	:	*ਕਾਲੀ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.

ਮਸਾਨਾ (Urinary Bladder)

ਸਾੜ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਸਮੇਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਨੈਟ ਮਿ.
ਸੂਲ, ਮਸਾਨੇ ਵਿਚ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਸੌਜ, ਤੀਖਣ	:	*ਫੈਰਮ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਦੁਰਬਲ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ.
ਪਾਕ ਸਹਿਤ	:	*ਕਲ. ਸ.
ਪੁਰਾਣੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਹਾਜਤ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਦੀ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦਿਨ ਵੇਲੇ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ
ਅਸਫਲ	:	ਕਾਲੀ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਇਕ ਦਮ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਸਮੇਂ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਲਗਾਤਾਰ	:	ਸਿਲੀ.
ਵਾਰ ਵਾਰ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਕੁੜੱਲ, ਮਸਾਨੇ ਵਿਚ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਖੂਨ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਿਚ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਚੁਭਕਾਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਗਰਦਨ ਵਿਚ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਦਬਾਉ, ਭਾਰ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ	:	ਕਾਲੀ ਸ.

ਦੁਬਾਉ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਪਿੱਛੋਂ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਦੁਖਣ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਨਸਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਪਖਿਆਘਾਤ	:	ਫੈਰ.ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ.ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਪਿਸ਼ਾਬ, ਅਟਕ ਜਾਏ,		
ਚਿਰ ਪਿੱਛੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਅਧੂਰਾ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.
ਆਪਣੇ ਆਪ	:	ਕਲ.ਫਾ. ਫੈਰ.ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ.ਮਿ.
ਦਿਨ ਸਮੇਂ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ.
ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ
ਹੱਸਣ ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ ਮਿ.
ਕਿਰਮਾਂ ਕਾਰਨ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਖਲੋਣ ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਖੰਘਣ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਗਰਭ ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਛਿੱਕਣ ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਤੁਰਨ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ ਮਿ.
ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਬੁਢਿਆਂ ਦਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਬੈਠਣ ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕਰ ਦੇਣ,		
ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ, ਬੱਚੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਫੈਰ. ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਫਾ.

ਪਿਸ਼ਾਬ, ਕਰ ਨਾ ਸਕੇ,			
ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ :	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਤੁਪਕਾ ਤੁਪਕਾ :	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਪਿੱਛੋਂ :	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਪਿੱਛੋਂ, ਹਰ ਵਾਰ :	ਫੇਰ. ਫਾ.		
ਪੀੜ ਨਾਲ :	*ਫੇਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.		
	ਨੈਟ. ਸ.		
ਰੁਕ ਜਾਏ :	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਮਗ ਫਾ.		
ਵਗਦਾ ਰਹੇ :	*ਕਲ. ਫਾ.		
ਵਾਧਾ, ਖੰਘਣ ਨਾਲ :	ਫੇਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਤੂਰਨ ਨਾਲ :	ਫੇਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਪਖਿਆਘਾਤ ਕਾਰਨ :	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ :	*ਨੈਟ. ਫਾ.		
ਵਾਰ ਵਾਰ :	ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.		
ਰਾਤ ਨੂੰ :	ਕਲ. ਫ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.		
	ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.		

ਗੁਰਦੇ (Kidneys)

ਸੌਜ :	ਫੇਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.
ਤੀਖਣ :	*ਫੇਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਪਾਕ ਪੈ ਜਾਏ :	*ਸਿਲੀ
ਪੁਰਾਂਣੀ :	*ਨੈਟ. ਸ.
ਪੇਡੂ ਦੀ, ਗੁਰਦੇ ਦੇ :	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਸ.
ਵਾਰ ਵਾਰ :	ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਗਰਮੀ ਦਾ ਅਨਭਵ :	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦਬਜਾਏ, ਪਿਸ਼ਾਬ :	*ਫੇਰ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.

ਪਥਰੀ	:	ਨੈਟ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਮੂਤਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (Ureter) ਵਿਚ	:	*ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਪੀੜ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਚੁਭਕਾਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦੁਖਣ	:	ਨੈਟ. ਸ.

ਪ੍ਰਾਸਟੇਟ ਗਿਲੂਟੀ (Prostate Gland)

ਸਖਤ, ਕਰੜੀ	:	ਸਿਲੀ
ਸੋਜ	:	*ਸਿਲੀ
ਰਸ, ਪ੍ਰਾਸਟੇਟ 'ਚੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਕਾਮੀ ਵਿਚਾਰਾ ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਟੱਟੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਸਿਲੀ.
ਲਗਾਤਾਰ ਤਪਕਾ ਤੁਪਕਾ	:	ਕਲ. ਫ.
ਪਾਕ. ਫੋੜਾ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਵਧ ਜਾਣ	:	*ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.

ਮੂਤਰ ਮਾਰਗ (Urethra)

ਸੁਜਾਕ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਸੋਜ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਤੀਖਣ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਦਬ ਜਾਏ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਨਿਕਾਸ, ਹਰਿਆ	:	ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਸ.

ਸੁਜ਼ਾਕ. ਨਿਕਾਸ ਪਾਕ ਵਾਲਾ	:	ਕਲ. ਸ.	*ਨੈਟ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਲੇਸਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.		
ਪਹਿਲੀ ਦਵਾ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.		
ਪੁਰਾਣਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
		ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਪੀੜ-ਭਹਿਤ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਖਾਰਸ਼	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਤੰਗੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਨਿਕਾਸ, ਆਂ ਦਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਚਿੱਟਾ, ਦੁਧ ਵਰਗਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਸਾਫ਼	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਹਰਿਆ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਖੱਟਾ	:	*ਨੈਟ. ਸ.		
ਗਾੜ੍ਹਾ	:	*ਨੈਟ. ਸ.		
ਪੁਰਾਣਾ	:	*ਨੈਟ. ਸ.		
ਖੱਟਾ	:	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਸ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪੁਰਾਣਾ	:	ਕਲ. ਸ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਖੂਨੀ	:	*ਫੈਰ. ਫ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਗਾੜ੍ਹਾ	:	ਨੈਟ. ਸ.		
ਚਿੱਟਾ	:	*ਕਾਲੀ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਪੁਰਾਣਾ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਰੱਤਹੀਣ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.		
ਤਿੱਖਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਦਾੜ ਪਾ ਦੇਵੇ, ਕਪੜੇ ਤੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਦੁਧ ਵਰਗਾ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		

ਨਿਕਾਸ, ਪਤਲਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਾਕ ਵਾਲਾ	:	*ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਸ. ਜਿਲੀ.
ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪੀੜ-ਰਹਿਤ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਬੋਦਾਰ	:	ਜਿਲੀ.
ਲੈਸਲਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪੀੜ, ਸਾੜ	:	*ਜਿਲੀ.
ਸਵੇਰੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਸਮੇਂ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਜਿਲੀ.
ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਚੁਭਕਾਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਵਾਢ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.

ਪਿਸ਼ਾਬ (Urine)

ਆ ਅਤੇ ਪਾਕ ਵਾਲਾ	:	*ਜਿਲੀ.
ਸੱਕਰ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਿਚ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ. ਜਿਲੀ.
ਸਫਰਾਵੀ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਸਾੜ ਪਾਉਂਦਾ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਕਾਟਵਾਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਖੂਨੀ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ.

ਗਾਦ (Sediment)	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਸਿਲੀ.
ਆਂ ਵਾਲੀ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਇੱਟ ਦੇ ਚੂਰੇ ਵਰਗੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਖੱਟੀ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.
ਲਾਲ	:	ਨੈਟ. ਸ.	
ਚਿੱਟੀ	:	ਨੈਟ. ਸ.	
ਪਾਕ ਵਾਲੀ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਰੇਤ ਵਰਗੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਚਿੱਟੀ	:	ਨੈਟ. ਸ.	
ਖੱਟੀ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਲਾਲ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਲਾਲ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਘਸਮੈਲਾ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਚਰਬੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਿਚ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਚਿਟਿਆਈ ਵਰਗਾ, ਆਂਡੇ ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ. ਮਿ.	*ਕਾਲੀ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ
	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਸ.
ਚੁਭਵਾਂ	:	*ਕਲ. ਫ.	
ਚੌਖਾ	:	*ਕਲ. ਫ.	*ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ.ਸ. *ਨੈਟ.ਮਿ. ਨੈਟ.ਫਾ. *ਨੈਟ.ਸ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਕਲ. ਫ.	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਥੋੜਾ	:	ਕਲ. ਫ.	ਕਾਲੀ. ਮਿ. ਕਾਲੀ. ਸ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	ਫੈਰ. ਫ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦੁਧ ਵਰਗਾ	:	ਕਾਲੀ. ਫਾ.	

ਧੁੰਦਲਾ	:	ਕਾਲੀ. ਫ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਬੰਦਾਰ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ.
ਰੰਗ, ਕਾਲਾ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਖੱਟਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਖੱਟਾ ਹਰਿਆ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਪੀਲਾ	:	ਕਲ. ਫ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਲਾਲ	:	ਸਿਲੀ.
ਰੰਗ-ਰਹਿਤ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਲਾਲ ਅਤੇ ਮਠਾ ਮਠਾ ਤਾਪ	:	*ਕਲ. ਸ.
ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਗੁਰੂਤਾ ਵਧ ਜਾਏ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.

ਪੁਰਸ਼ ਜਣਨੰਗ (Male Genital Organs)

ਉਭਾਰ, ਖਾਰਸ਼ ਕਰਨ	:	ਸਿਲੀ.
ਅੰਡਕੋਸ਼ਾਂ ਦੇ	:	ਨੈਟ. ਸ.
ਸਿਲੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਅੰਡਕੋਸ਼ ਦੇ	:	ਸਿਲੀ.
ਆਤਸ਼ਕ, ਗੰਢਾਂ	:	*ਸਿਲੀ.
ਜਖਮ, ਕਰੜਾ	:	*ਕਲ. ਫ.
ਖੂ ਜਾਣ ਵਾਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਨਰਮ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਪਾਕ ਦੀ ਦਸ਼ਾ	:	ਕਲ. ਸ.
ਪੁਰਾਣਾ	:	ਕਲ. ਫ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਅੰਡਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਪਾਣੀ	:	ਕਲ. ਫ. ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
	:	*ਸਿਲੀ.
ਲੜਕਿਆਂ ਦੇ	:	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.

ਸਖਤ, ਕਰੜੇ, ਪਤਾਲੂ	:	*ਕਲ. ਫ.	*ਸਿਲੀ.
ਸ਼ਿਰਾਵਾਂ ਦਾ ਫੁਲਾਉ, ਅੰਡਕੋਸ਼ ਦੀਆਂ	:	ਸਿਲੀ.	
ਸੁਕਦੇ ਜਾਣ, ਪਤਾਲੂ	:	ਕਲ. ਫ.	
ਸੁਜ਼ਾਕ	:	(ਵੇਖੋ ਮੂਤਰ ਨਾਲੀ)	
ਸੁਪਨ ਦੋਸ਼	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
		*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਰੋਜ਼ ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਅਚੇਤ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਅਰਾਮ ਦੇਵੇ	:	ਕਲ. ਫਾ.	
ਸੁਪਨ-ਰਹਿਤ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਕੁੜੱਲਾਂ ਨਾਲ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਭੋਗ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.
ਵਾਰ ਵਾਰ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਸੋਜ, ਸੁਜ਼ਾਕ ਦਬਣ ਤੋਂ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	
ਸੁਪਾਰੂ ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਸ.
		ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਪਤਾਲੂਆਂ ਦੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਪੁਰਾਣੀ, ਅੰਡਕੋਸ਼ ਦੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
	ਜਲਸੋਜ :	ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.	
ਇੰਦਰੀ ਦੀ	:	ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.	
ਪਤਾਲੂਆਂ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਹਥਰਸੀ	:	*ਕਲ ਫਾ.	
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ, ਅਧੂਰੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਸਵਾਰੀ ਸਮੇਂ	:	ਕਲ. ਫਾ.	
ਕਾਮਚੋਸਟਾ, ਬਿਨਾ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.	

- ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ, ਦੁਖਦਾਈ : ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਤੋ ਟੇਢੀ : *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
- ਨਾ ਆਏ (ਨਮਰਦੀ) : *ਕਲ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.
- ਕਾਮ ਉਤੇਜਨਾ : *ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
- ਕਾਮ ਚੇਸਟਾ, ਸਖਤ : *ਸਿਲੀ.
- ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ : ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
- ਘਟ ਜਾਏ : ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
- ਨਾ ਰਹੇ : ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
- ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ : ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਵਧ ਜਾਏ : *ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
- ਪਖਿਆਘਾਤਕ ਰੰਗਾਂ ਤੋਂ : ਸਿਲੀ.
- ਕਾਮੀ ਵਿਚਾਰ, ਖਹਿੜਾ ਨਾ ਛੱਡਣ : *ਸਿਲੀ.
- ਖਾਰਸ਼ : ਨੈਟ. ਸ.
- ਅੰਡਕੋਸ਼ ਦੀ : ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
- ਰਾਤ ਨੂੰ : *ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਸੁਪਾਰੂ ਦੀ : ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
- ਗਿੱਲੇ ਥਾਂ, ਅੰਡਕੋਸ਼ ਤੇ : ਸਿਲੀ.
- ਚਮੜੀ ਉਧੜ ਜਾਏ, ਅੰਡਕੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪੱਟਾਂ ਵਿਚਾਲੇ : ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਜਲ ਸੋਜ, ਅੰਡਕੋਸ਼ ਦੀ : ਕਲ. ਫ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
- ਸੁਪਾਰੂ ਦੇ ਪਰਦੇ ਦੀ : *ਨੈਟ. ਸ.
- ਢਿਲਾ, ਅੰਡਕੋਸ਼ : ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਦਬ ਜਾਏ, ਸੁਜਾਕ : ਨੈਟ. ਮਿ.

ਨਾਮਰਦੀ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਪਸੀਨਾ, ਅੰਡਕੋਸ਼ ਤੇ		ਕਲ: ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਪਾਕ, ਅੰਡਕੋਸ਼ ਜਾਂ ਪਤਾਲੂਆਂ ਵਿਚ	:	*ਕਾਲੀ ਸ. *ਸਿਲੀ
ਪਾਂਚ, ਸੁਪਾਰੂ ਦੀ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.
ਪਤਾਲੂਆਂ ਦੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦੁਖਣ, ਅੰਡਕੋਸ਼	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਅਤੇ ਪੱਟਾਂ ਵਿਚਾਲੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਤਾਲੂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪ੍ਰਾਲਤਾ, ਭੋਗ ਜਾਂ ਸੁਪਨ ਦੋਸ਼ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਮਹੁਕੇ, ਆਤਸ਼ਕੀ	:	*ਨੈਟ ਸ.
ਸਪਾਰੂ ਤੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਵਧ	:	*ਕਲ ਸ. ਫੈਰ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਵਾਲ ਝੜ ਨਾਲ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਵੀਰਜ, ਪਤਲਾ ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਵੀਰਜ-ਪਾਤ ਚਿਰ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਛੇਤੀ, ਬਹੁਤ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਟੱਟੀ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.

ਇਸਤਰੀ ਜਣਨੰਗ (Female Genital Organs).

ਸਰਲੂਟ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਸਾੜ, ਧਰਨ ਵਿਚ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਭਗ ਵਿਚ,		
ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.

ਸੂਲ, ਡਿੱਬ ਗੁੰਥੀ ਦਾ, ਘਟੇ

- ਪੀੜ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਲੋਟਿਆਂ : *ਕਾਲੀ ਸ. *ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.
- ਸੋਜ, ਡਿੱਬ ਗੁੰਥੀ ਦੀ : *ਫੈਰ. ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ.
- ਸੁਜਾਕੀ : ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
- ਪੁਰਾਣੀ : *ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ.
- ਧਰਨ ਦੀ : *ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਪੁਰਾਣੀ : ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ.
- ਧਰਨ ਦੀ ਧੋਣ ਦੀ : ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਭਗ ਦੀ : ਫੈਰ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਸੰਗੋੜ, ਧਰਨ ਦੀ : ਕਲ. ਫਾ.
- ਹਥਰਸੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ : *ਕਲ. ਫਾ.
- ਹਿਸਟੀਰੀਆ : *ਕਾਲੀ ਫਾ.
- ਹੇਠਾਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚੀਦੀ ਜਾਏ, ਧਰਨ : *ਕਲ. ਫ.
- ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਧਰਨ ਦੀ : *ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
- ਟੱਟੀ ਪਿਸ਼ਾਬ ਸਮੇਂ : ਕਲ. ਫਾ.
- ਕਰੜੀ, ਧਰਨ ਦੀ ਧੋਣ : ਸਿਲੀ.
- ਕਰੜੀਆਂ ਗੰਦਾਂ, ਬਣਾਂ ਵਿੱਚ : *ਕਲ. ਫ.
- ਕਰੜੇ, ਬਣ : *ਕਲ. ਫ. *ਕਲ. ਫਾ.
- ਕਾਮ-ਉਤੇਜਨਾ ਦਾ ਅਨੁਭਵ : *ਕਲ. ਫਾ.
- ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ : ਕਲ. ਫਾ.,
- ਪਿੱਛੋਂ : ਕਾਲੀ ਫਾ.
- ਕਾਮ-ਉਨਮਾਦ : ਕਲ. ਫ. ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
- ਕਿਰਮ : ਸਿਲੀ.
- ਕੁੜੱਲ, ਭਗ ਵਿਚ : *ਫੈਰ ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
- ਕੋਸਰ, ਧਰਨ ਦਾ : ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
- ਖਾਰਸ਼ : ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.

ਖਾਰਸ਼, ਪ੍ਰਚਰ ਤੋਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਰਿਤੂ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਬਿਰਧ ਇਸਤਰੀਆਂ ਵਿਚ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਖੁਸ਼ਕੀ, ਭਗ ਦੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਗੋਲਾ ਚੜ੍ਹਦਾ ਜਾਪੇ, ਸੰਘ ਵਲ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਘਿਰਣਾਂ, ਭੋਗ ਤੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਜ਼ਖਮ	:	*ਸਿਲੀ.
ਧਰਨ ਦੀ ਧੋਣ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਦਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ
ਜਲੂਣ, ਕਾਮ-ਉਤੇਜਕ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਟਿਕਾਟਿਉਂ ਹਿਲ ਜਾਏ, ਧਰਨ	:	*ਕਲ. ਫ. ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ ਮਿ.
ਅਤੇ ਵਾਈ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਠੰਢੀ, ਭਗ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਧਮਕ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਨਾਸੂਰ, ਭਗ ਦਾ	:	*ਸਿਲੀ
ਪੀੜ, ਡਿੱਬ ਗ੍ਰੰਥੀ ਵਿਚ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	ਕਾਲੀ. ਫਾ.
ਸੱਜੀ	:	*ਕਲ. ਸ.
ਖੱਬੀ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਗਰਭ ਸਮੇਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਦੂਹਰਾ ਹੋਣ		
ਨਾਲ ਅਰਾਮ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਧਰਨ ਵਿਚ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਗਰਭ ਸਮੇਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਅਰਾਮ	:	*ਮਗ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਠੰਢਾ ਸਿਲੀ ਰੁੱਤ ਵਿਚ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਦਬਾਉਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ	:	ਮਗ. ਫਾ.

ਪੀੜ, ਧਰਨ ਚਿ ਦੁਧ ਚੁੰਘਣ ਸਮੇਂ, ਬੱਚੇ ਦੇ :	*ਸਿਲੀ
ਭੋਗ ਸਮੇਂ :	ਫੈਰ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ :	*ਕਲ. ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ :	ਕਲ. ਫਾ.
ਸਮੇਂ :	ਕਲ. ਫਾ.
ਧਰਨ ਅਤੇ ਲੱਕ ਵਿਚ, ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ :	*ਕਲ. ਫਾ.
ਭਗ ਵਿਚ :	ਕਲ. ਫਾ.
ਉਪਰ ਵੱਲ :	ਸਿਲੀ.
ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਸਮੇਂ :	ਸਿਲੀ.
ਭੋਗ ਸਮੇਂ :	ਕਲ. ਫਾ. ਫੈਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸਾੜ :	ਸਿਲੀ.
ਭਗ ਵਿਚ :	ਕਲ. ਫ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕੁੜੱਲਾਂ, ਧਰਨ ਵਿਚ :	ਕਲ. ਫਾ.
ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ :	*ਕਲ. ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ.
ਸਮੇਂ :	*ਕਲ. ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ.
ਚੁਭਕਾਂ :	ਕਲ. ਫਾ.
ਡਿੱਬ ਗੰਥੀ ਵਿਚ :	ਮਗ. ਫਾ.
ਧਰਨ ਵਿਚ :	ਕਾਲੀ. ਫਾ.
ਜਣੇਪੇ ਵਰਗੀ, ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ :	ਕਲ. ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ.
ਸਮੇਂ :	ਕਲ. ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ.
ਦਬਾਉਣ ਵਾਲੀ :	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪ੍ਰਦਰ :	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿ.
	ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ ਮਿ.
	ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਸਵੇਰੇ :	*ਕਲ. ਫਾ.
ਰਾਤ ਨੂੰ :	ਨੈਟ. ਮਿ.

ਪ੍ਰਦਰ, ਸਾੜ ਪਾਉਂਦਾ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸ਼ਹਿਦ ਰੰਗਾ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.		
ਸੂਲ ਪਿਛੋਂ	:	ਸਿਲੀ.		
ਸੰਤਰੇ-ਰੰਗਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਹਰਿਆ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਕਰੀਮ ਵਰਗਾ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਕਾਟਵਾਂ, ਚਮੜੀ ਉਧੋੜੂ	:	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
		ਨੈਟ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.	
ਕੂਲਾ, ਨਰਮ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਦੁਧ ਵਰਗਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਖੱਟਾ	:	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਸ.
		ਨੈਟ. ਫਾ.		
ਖਾਰਸ਼ ਕਰੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਖੂਨੀ	:	*ਕਲ ਸ.	ਸਿਲੀ.	
ਗਾਲਦਾ ਜਾਏ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਗਾੜ੍ਹਾ	:	ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਚਿੱਟਾ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
		*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਚਿਟਿਆਈ ਵਰਗਾ, ਆਂਡੇ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਚਿਮਾਂਦਾ	:	*ਨੈਟ ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਚੌਖਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਜੰਮਿਆ ਹੋਇਆ ਦਹੀਂ ਵਰਗਾ	:	ਸਿਲੀ.		
ਕੁਰਨ ਨਾਲ ਵਾਧਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਤੇਜ਼ਾਬੀ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.		
ਦੁਧ ਵਰਗਾ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਸਿਲੀ.

- ਪ੍ਰਦਰ, ਨਸ਼ਾਸਤੇ ਵਰਗਾ, ਉਬਲੇ ਹੋਏ : *ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਪਤਲਾ : ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
- ਪ੍ਰਵਾਹ ਚੱਲੇ : *ਸਿਲੀ.
- ਪਾਕ ਵਾਲਾ : ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ. ਸ.
- ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ : ਕਾਲੀ. ਸ. *ਨੈਟ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
- ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ : ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ ਮਿ.
- ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਸਮੇਂ : ਸਿਲੀ.
- ਬੋ ਵਾਲਾ : *ਕਾਲੀ ਫਾ. ਸਿਲੀ.
- ਖੱਟੀ : *ਨੈਟ. ਫਾ.
- ਤੁੱਕੀ ਹੋਈ : *ਕਾਲੀ ਫਾ.
- ਭੂਰਾ : ਸਿਲੀ.
- ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ : ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਪਿੱਛੋਂ : *ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
- ਬਦਲੇ : ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਲੇਸਲਾ : *ਕਾਲੀ ਸ.
- ਫੌੜਾ : *ਸਿਲੀ.
- ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਏ, ਧਰਨ : *ਕਲ. ਫ. ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਅਤੇ ਡੋਬ ਪੈਣ : *ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਫਾ.
- ਬਹਿਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ : *ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਰਿਤੂ, ਟੱਟੀ ਜਾਂ
- ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਸਮੇਂ : ਕਲ. ਫਾ.
- ਭਾਰੀ, ਧਰਨ : *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ
- ਭੰਗ ਦੀ ਦਿੱਛਾ, ਘਟ ਜਾਏ : ਕਲ. ਫਾ.
- ਵਧ ਜਾਏ : ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਕਾਲੀ ਫਾ. ਸਿਲੀ. : *ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਸਿਲੀ.

ਮਹੁਕੇ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਮਾਸ ਦਾ ਲੱਥੜਾ, ਧਰਨ ਵਿਚ	:	ਸਿਲੀ.
ਰਸੋਲੀ, ਧਰਨ ਦੀ, ਨਰਮ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਸਿਲੀ
ਪਾਣੀ ਭਰੀ	:	*ਸਿਲੀ.
ਰੇਸ਼ੇਦਾਰ,	:	*ਕਲ. ਫ. ਕਲ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਭਗ ਦੀ	:	*ਸਿਲੀ.
ਰਤਵਾਹਣ	:	ਕਲ. ਫ. ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਦੂਧ ਚੁੰਘਣ ਸਮੇਂ, ਬੱਚੇ ਦੇ	:	ਸਿਲੀ.
ਰਿਤੂਆਂ ਵਿਚਕਾਰ	:	*ਸਿਲੀ.
ਰੇੜ੍ਹੇ ਵਗੇ	:	*ਕਲ. ਫ.
ਰਿਤੂ, ਰਾਤ ਨੂੰ ਵਾਧਾ	:	ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਅਗੋਤਾ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਫੈਰ. ਫਾ.
ਅਭਾਵ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਸਾੜ ਪਾਏ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਹਰ ਦੇ ਹਫਤੇ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਤਿੰਨ ਹਫਤੇ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਕਰੜਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਕਾਟਵਾਂ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਕਾਲਾ	:	*ਕਾਲੀ. ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਲੁੱਕ ਵਰਗਾ	:	*ਕਾਲੀ. ਮਿ. ਮਗ. ਫਾ.
ਗਾਲਣ ਵਾਲਾ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਗਾੜ੍ਹਾ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਪਸਮਲਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ.
ਚਿਰ ਤਾਈਂ ਰਹਿਣ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.

- ਰਿਤੂ, ਚੱਖਾ : *ਕਲ. ਫਾ. ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸਿਲੀ.
- ਖੇਚਲ ਨਾਲ ਵਾਧਾ : ਕਲ. ਫਾ.
- ਤੁਰਨ ਸਮੇਂ : ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
- ਥੋੜ੍ਹਾ ਚਿਰ ਰਹੇ : ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਜੰਮ ਜਾਏ : *ਕਲ. ਫਾ. ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਘਸਮੈਲਾ : *ਕਾਲੀ ਮਿ.
- ਜੰਮ ਨਾ ਸਕੇ : *ਕਾਲੀ ਫਾ.
- ਜੁਆਨੀ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ : *ਕਲ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਸਿਲੀ.
- ਝਿੱਲੀਦਾਰ : ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ.
- ਤਾਰਦਾਰ : ਮਗ. ਫਾ.
- ਥੋੜ੍ਹਾ : ਕਲ. ਫਾ. ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ.
*ਕਾਲੀ-ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਚਿਰ ਰਹੇ : ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਦਬ ਜਾਣ : ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ.
ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
- ਦਾਗ ਪਾ ਦੇਵੇ, ਪੱੜਾ : ਮਗ. ਫਾ.
- ਦੁਖਦਾਈ : *ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ.
- ਦੁਧ ਚੁੰਘਾਈ ਸਮੇਂ : ਕਲ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
- ਦੇਰ ਨਾਲ : ਕਲ. ਫਾ. ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ
- ਅਤੇ ਸਿਰਪੀੜ : *ਨੈਟ. ਮਿ.

ਰਿਤੁ, ਦੋਰ ਨਾਲ, ਲੜਕੀਆਂ

	ਦੇ ਪਹਿਲੇ :	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਤਲਾ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
		ਨੈਟ. ਫਾ.		
ਪਹਿਲਾਂ, ਸਮੇਂ ਤੋਂ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
		*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਪੀਲਾ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.
ਬੇਕਾਇਦਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਫਾ.	ਸਿਲੀ.
ਬੰਦਾਰ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਸਿਲੀ.	
ਖੱਟੀ ਬੋ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.	ਸਿਲੀ.	
ਮੁੜ ਜਾਰੀ, ਬੰਦ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਰੁਕ ਜਾਣ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	ਸਿਲੀ.	
ਰੋਸ਼ੇਦਾਰ	:	*ਮਗ. ਫਾ.		
ਲਾਲ, ਗੂੜ੍ਹਾ	:	ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਸ.
ਘਸਮੈਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਚਮਕੀਲਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.	
ਜੰਮ ਜਾਏ, ਸਹਿਲੇ ਹੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.		
ਵਾਰ ਵਾਰ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ.	ਫੈਰ. ਫਾ.
		*ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਸ.
		*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਰਿਤੁ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਦਾਸੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਕਾਮ ਚੋਸ਼ਟਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.		
ਥਣ ਦੁਖਣ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਨਕਸੀਰ	:	*ਨੈਟ. ਸ.		

- ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੀੜਾਂ : *ਕਲ. ਫਾ. ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ.
*ਮਗ. ਫਾ.
- ਜਣੇਪੇ ਵਰਗੀਆਂ : *ਕਲ. ਫਾ.
- ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ, ਉਭਾਰ : ਕਲ. ਫਾ.
- ਉਦਾਸੀ : *ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਸਿਰਪੀੜ : ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ.
*ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਸੂਲ : ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ.
*ਨੈਟ. ਸ.
- ਸੋਜ : *ਫੈਰ. ਫਾ.
- ਕਬਜ਼ : ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
- ਠੰਢਾ ਸਰੀਰ, ਬਰਫ ਵਾਂਗ : ਸਿਲੀ
- ਬਣ ਦੁਖਣ : ਕਾਲੀ ਮਿ.
- ਦਸਤ, ਸਵੇਰੇ : *ਨੈਟ. ਸ.
- ਪਸੀਨਾ, ਬੋਦਾਰ, ਪੈਰਾਂ ਦਾ : *ਸਿਲੀ.
- ਪਾਲਾ ਲਗੇ : ਨੈਟ. ਸ.
- ਪੀੜਾਂ, ਜਣੇਪੇ ਵਰਗੀਆਂ : *ਕਲ. ਫ. *ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਡਿੰਬ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੀਆਂ : *ਫੈਰ ਫਾ.
- ਵਾਈ ਦੀਆਂ : *ਕਲ. ਫਾ.
- ਭਾਰ, ਤਾਲੂ ਵਿਚ : ਫੈਰ. ਫਾ.
- ਰਿਤੂ ਪਿੱਛੋਂ, ਸਿਰਪੀੜ : *ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਕਾਮ ਇੱਛਾ, ਪ੍ਰਬਲ : *ਕਾਲੀ ਫਾ.
- ਰਿਤੂ-ਸੂਲ : *ਕਲ. ਫਾ. ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ.
- ਅਤੇ ਅਣਪਚ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਉਲਟੀ : ਫੈਰ. ਫਾ.

ਰਿਤੂ ਸੂਲ, ਅਤੇ ਪਿਸ਼ਾਬ ਦੀ

ਵਾਰ ਵਾਰ ਹਾਜ਼ਤ :	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਬਰਫ਼ ਵਾਂਗ ਠੰਢਾ ਸਰੀਰ :	*ਸਿਲੀ.
ਝਿੱਲੀਦਾਰ :	*ਮਗ. ਫਾ.
ਰੋਕਣ ਲਈ :	ਕਲ. ਫਾ. *ਫੈਰ. ਫਾ.
ਰਿਤੂ-ਬੰਧ, ਰਿਤੂ-ਰੋਧ :	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਡਾ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਜਲ-ਵਾਯੂ ਦੀ ਬਦਲੀ ਤੋਂ :	ਕਲ ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਮਾਨਸਿਕ ਥੱਕੇ ਤੋਂ :	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਰੱਤਹੀਣਤਾ ਤੋਂ :	*ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਵਾਲ ਝੜਨ :	ਨੈਟ. ਮਿ.

ਗਰਭ ਅਤੇ ਜਣੇਪਾ (Pregnancy and Labor)

ਉਲਟੀ, ਅਣਪਚ ਖੁਰਾਕ ਦੀ :	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਅਤੇ ਕੋੜਾ ਸੁਆਦ :	*ਨੈਟ. ਸ.
ਖੱਟੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ :	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਚਿੱਟੀ ਬਲਗਮ ਦੀ :	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਝੱਗਝਾਰ, ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ :	*ਨੈਟ. ਮਿ.

ਸਰਾਵ, ਜਣੇਪੇ ਪਿੱਛੋਂ (Lochia),

ਕਾਟਵਾ :	ਸਿਲੀ.
ਖੂਨੀ, ਦੁਧ ਚੁੰਘਣ ਸਮੇਂ :	ਸਿਲੀ.
ਚਿੱਟਾ :	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਚਿਰ ਤਾਈਂ :	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਬੰਦਾਰ :	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਸਿਹਤ, ਡਿਗ ਜਾਏ, ਗਰਭ ਸਮੇਂ :	*ਕਲ. ਫਾ.
ਚਿਰ ਤਾਈਂ ਦੁਧ	
ਪਿਆਉਣ ਕਾਰਨ :	*ਕਲ. ਫਾ.
ਜਣੇਪੇ ਪਿੱਛੋਂ :	*ਕਲ. ਫਾ.

- ਸੂਤਕੀ ਤਾਪ : *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਫਾ.
 ਦੰਦਣਾਂ : *ਮਗ. ਫਾ.
 ਪਾਗਲਪਨ : *ਕਾਲੀ ਫਾ.
 ਸ਼ੋਜ, ਬਣਾਂ ਦੀ : ਕਲ. ਫ. *ਕਲ. ਸ. ਵੈਰ. ਫਾ.
 ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
 ਭੂਰੀ ਬੋਦਾਰ ਪਾਕ ਵਗੇ : *ਕਾਲੀ ਫਾ.
 ਪੱਟਾਂ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਦੀ,
 ਜਣੇਪੇ ਪਿੱਛੋਂ : *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.
 ਕੁੜੱਲਾਂ, ਲੱਤਾਂ ਵਿਚ : *ਮਗ. ਫਾ.
 ਗਰਭਪਾਤ : *ਕਾਲੀ ਫਾ.
 ਰੋਕਣ ਲਈ : *ਕਲ. ਫ. *ਕਾਲੀ. ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ.
 ਚੂਚੀਆਂ ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਪਾਟ ਜਾਣ ਤੇ
 ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਜਾਣ : *ਸਿਲੀ.
 ਜ਼ਖਮ, ਬਣਾਂ ਦੇ, ਮੋਰੀਆਂ ਵਾਲੇ : *ਸਿਲੀ.
 ਜਣੇਪੇ ਲਈ, ਸੌਖੇ : *ਕਲ. ਫ. *ਕਾਲੀ ਫਾ.
 ਥਕੇਵਾਂ, ਸਾਰੇ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ, ਗਰਭ ਸਮੇਂ : *ਕਲ. ਫਾ.
 ਦੁਧ ਘਟ ਜਾਏ : *ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
 ਨਾ ਉਤਰੇ : *ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
 ਲੂਣਾ ਅਤੇ ਨੀਲਾ : *ਕਲ. ਫ. *ਕਲ. ਫਾ.
 ਪੀੜਾਂ, ਜਣੇਪੇ ਦੀਆਂ, ਕਮਜ਼ੋਰ : *ਕਾਲੀ ਫਾ.
 ਕੁੜੱਲਾਂ ਸਹਿਤ : *ਮਗ. ਫਾ.
 ਝੂਠੀਆਂ, ਅਕਾਰਥ : *ਕਾਲੀ ਫਾ.
 ਜਣੇਪੇ ਪਿੱਛੋਂ : *ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ.
 ਬਹੁਤ, ਕਮਜ਼ੋਰ : *ਕਲ. ਫ.
 ਪੈਰ ਦੁਖਣ, ਗਰਭ ਸਮੇਂ : *ਸਿਲੀ.

ਸੁਆਸ ਪ੍ਰਬੰਧ (Respiratory System)

ਅਟਕਾਉ, ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿਚ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ
ਅਦਲ ਬਦਲ ਕੇ, ਛਾਤੀ ਅਤੇ			
ਗੁਦਾ ਦੇ ਰੋਗ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਅਵਾਜ਼ ਨਾ ਨਿਕਲੇ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ. ਮਿ.
		*ਕਾਲੀ. ਫਾ.	
ਅਚਾਨਕ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਨਾਦ-ਤੰਦਾਂ ਦੇ			
ਪਖਿਆਘਾਤ ਕਾਰਨ	:	*ਕਾਲੀ. ਫਾ.	
ਭਰੜਾਏ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ. ਮਿ.
		ਕਾਲੀ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ. ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
		ਸਿਲੀ.	
ਸਵੇਰੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ			
ਕਾਰਨ, ਅਵਾਜ਼ ਦੀ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ. ਫਾ.
ਆਂ, ਸੁਆਸ-ਨਾਲੀਆਂ ਵਿਚ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਸਰਲੂਟ, ਘੰਡੀ ਵਿਚ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਸਾਂ ਸਾਂ ਤੇ ਘਰੜ ਘਰੜ ਦੀ ਅਵਾਜ਼	:	*ਕਾਲੀ. ਮਿ.	
ਸੁਆਸ, ਔਖਾ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
		*ਸਿਲੀ.	
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ	:	*ਕਾਲੀ. ਮਿ.	
ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ. ਸ.	
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਨੈਟ. ਸ.	ਸਿਲੀ.

ਸੁਆਸ, ਅੰਖਾ, ਅਤੇ ਨਿੱਕਾ	:	*ਕਾਲੀ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਅਫਾਰੇ ਕਾਰਨ	:	ਨੈਟ. ਸ.	
ਸਿਲੀ ਰੁਤ ਵਿਚ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਖੁਲੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਅਰਾਮ :		ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਖੋਚਲ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਖੰਘ ਨਾਲ	:	ਕਾਲੀ. ਸ.	ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਗਰਮ ਕਮਰੇ ਵਿਚ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	
ਤੁਰਨ ਨਾਲ	:	ਕਲ. ਸ.	ਨੈਟ. ਸ.
ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਨ ਸਮੇਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ	:	ਨੈਟ. ਸ.	
ਸਾਂ ਸਾਂ ਕਰਦਾ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਸੀਟੀਆਂ ਵੱਜਣ	:	ਸਿਲੀ.	
ਕਾਹਲਾ ਅਤੇ ਦਬਿਆ ਹੋਇਆ :		ਕਲ. ਫ.	*ਫੇਰ ਫਾ.
ਝੰਘਾ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.
ਲੈਣਾ ਚਾਹੇ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਤੇਜ਼	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਨੈਟ ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਦਬਿਆ ਘੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ :		ਕਲ. ਫਾ.	*ਫੇਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਨਿੱਕਾ	:	ਕਲ ਫਾ.	*ਫੇਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ.
		ਕਾਲੀ ਸ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਬਲਗਮ ਖੜਕੇ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	
ਰੁਕ ਜਾਏ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਚੁੱਕਣ ਲੱਗਿਆਂ, ਬੱਚੇ ਦਾ :		ਕਲ. ਫਾ.	
ਸੋਜ, ਸੁਆਸ ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ	:	*ਫੇਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.
ਪੁਰਾਣੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.

ਸੌਜ, ਘੰਡੀ ਦੀ	:	*ਫੈਰ ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਗਵੱਈਆਂ ਦੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.		
ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ. ਮਿ.	ਕਾਲੀ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.		
ਬੁੱਢਿਆਂ ਦੇ	:	ਨੈਟ. ਸ.		
ਹੋਕੇ ਲੈਣ ਵੱਲ ਰੁਚੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਕੁੜੱਲ, ਘੰਡੀ ਵਿਚ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਖਰਖਰੀ, ਸੁਆਸ ਨਾਲੀ ਵਿਚ, ਵਡੀ	:	ਕਾਲੀ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਘੰਡੀ ਵਿਚ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ. ਮਿ.	ਕਾਲੀ. ਫਾ. ਕਾਲੀ. ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਖੰਘ, ਦਿਨ ਵੇਲੇ	:	ਕਾਲੀ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਸਵੇਰੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਉਠਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਜ਼ਾਰ ਦਿਆਂ ਸਾਰ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
3 ਵਜੇ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
3 ਤੋਂ 4 ਵਜੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ (Loud)	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਅਤੇ ਆਂ ਦੀ ਉਲਟੀ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਸਿਰਪੀੜ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		

ਖੰਘ, ਠੀਕ ਸਮੇਂ ਤੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਠੰਡਾ ਹੋਣ ਨਾਲ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਕੋਈ ਅੰਗ	:	*ਸਿਲੀ.
ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨਾਲ	:	*ਸਿਲੀ.
ਤਰ (Loose), ਸਵੇਰੇ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਤਾਪ ਸਮੇਂ	:	ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਤੀਖਣ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਦਿਕ ਦੇ ਰੋਗੀਆਂ ਦੀ,		
ਪੁਰਾਣੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਦੁਖਦਾਈ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦੇਰੇ ਨਾਲ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ.
ਨਿੱਕੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਠੀਂਦ ਸਮੇਂ, ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਸਿਲੀ
ਨੰਗਾ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਕੋਈ ਅੰਗ	:	*ਸਿਲੀ.
ਬਲਗਮ ਖੜਕੇ	:	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਅਤੇ ਸੰਘ ਬਹਿ ਜਾਏ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਅਤੇ ਸੰਘ ਨਾ ਬੈਠੇ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਨਿਕਲੇ, ਸਹਿਲੇ ਹੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਮਿਹਦੇ ਜਾਂ ਖੇਟ ਚੋਂ		
ਉਠਦੀ ਜਾਪੇ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਲੋਟਿਆਂ ਵਾਧਾ	:	ਕਾਲੀ ਸ. ਮਗ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਅਰਾਮ	:	ਕਲ. ਫਾ.

ਖੰਘ, ਵਾਦ ਪਾਉਂਦੀ	:	*ਕਲ. ਫ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਖੰਘਾਰ, ਦਿਨ ਸਮੇਂ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਸਵੇਰੇ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਅਭਾਵ (Absent)	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਆਂ ਦਾ	:	*ਕਲ. ਫ.	*ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ.
		ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
		ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.	
ਖੂਨੀ	:	ਕਲ. ਸ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਐਖਾ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ: ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਸ.
		*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਸਾਫ਼	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਹਰਿਆ	:	ਕਲ. ਸ.	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਸ.
		*ਨੈਟ. ਸ.	ਸਿਲੀ.	
ਕਰੜਾ	:	ਸਿਲੀ.		
ਖਟਾ	:	*ਕਲ. ਫ.	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਲ ਸ.
		ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਸ.	ਨੈਟ. ਫਾ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਸਵੇਰੇ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਸਿਲੀ.	
ਸੁਨਹਿਰੀ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.		
ਕਰੜਾ ਤੇ ਬਝਵਾਂ	:	*ਕਲ ਫ.		
ਖੜਕੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਖੂਨੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਗਾੜਾ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਘਸਮੈਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		

ਖੰਘਾਰ, ਚਿੱਟਾ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸਫੈਦੀ ਵਰਗਾ, ਆਂਡੇ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਘਸਮੇਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਤੇ ਚੀੜਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਦੁਧ ਵਰਗਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਭੂਰਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਚੌਖਾ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਝੰਗਦਾਰ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਤਾਰਦਾਰ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਤਿਲਕ ਜਾਏ, ਪਿਛਾਂਹ ਨੂੰ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਤੁੱਕਿਆ ਹੋਇਆ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਦਾਣੇਦਾਰ	:	*ਸਿਲੀ.
ਪਤਲਾ	:	ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਪਾਕ ਵਾਲਾ	:	*ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ	:	ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਬਝਵਾਂ	:	*ਕਲ. ਫ. *ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਬੋ ਵਾਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਖੱਟੀ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਲੂਣਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਲੇਸਲਾ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ.
ਖੰਘਾਰਨਾ ਪਏ, ਵਾਰ ਵਾਰ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਗਰਮੀ, ਛਾਤੀ ਵਿਚ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਘਰੜ ਘਰੜ, ਛਾਤੀ ਵਿਚ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਸਿਲੀ.
ਛਾਤੀ, ਸੁੰਗੜੀ ਹੋਈ	:	*ਕਲ. ਫਾ.

ਛਾਤੀ, ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ, ਅੰਦਰ :	*ਸਿਲੀ.
ਖੜਕੇ, ਬਲਗਮ ਨਾਲ :	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਤੰਗ, ਘੁੱਟੀ ਹੋਈ :	ਕਲ. ਫ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਸਵੇਰੇ :	*ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਰਾਤ ਨੂੰ :	ਨੈਟ. ਸ.
ਦੁਖੇ, ਛੁਹਿਆਂ :	ਨੈਟ. ਸ.
ਦਬਾਉਣ ਨਾਲ :	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਜਖਮ ਫੇਫੜੇ ਦਾ :	*ਸਿਲੀ.
ਜਲਸੋਜ (Oedema), ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ :	ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਜਲ-ਸੰਗ੍ਰਹ, ਪਲੂਰਾ ਵਿਚ :	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਜਲੂਣ, ਸੁਆਸ-ਨਾਲੀਆਂ ਵਿਚ :	*ਕਲ. ਫ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਘੰਡੀ ਵਿਚ :	ਕਲ. ਫ. ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਜੁਕਾਮ ਹੋ ਜਾਏ, ਸਹਿਲੇ ਹੀ :	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਠੋਸ ਹੋ ਜਾਏ, ਫੇਫੜਾ :	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਤਪਦਿਕ, ਫੇਫੜੇ ਦੀ :	*ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ. ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ:
ਸ਼ੁਰੂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ :	*ਕਲ: ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ
ਸੈਕੜਾ :	ਕਲ. ਫਾ.
ਟੋਏ, (Cavities)	
ਫੇਫੜਿਆਂ ਵਿਚ :	ਕਲ. ਫਾ.

ਤਪਦਿਕ, ਤੀਖਣ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਪਸੀਨੇ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਪਾਕ ਦੀ ਦਸ਼ਾ	:	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਬਲਗਮੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਤਾਪ, ਮੱਠਾ ਮਠਾ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਲ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਤੰਗੀ, ਘੰਡੀ ਦੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਥਕ ਜਾਏ, ਬੋਲਣ ਨਾਲ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਦਮ ਘੁਟੇ	:	ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ. ਸ.
ਦਮਾ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਸਵੇਰੇ	:	*ਸਿਲੀ.
4—5 ਵਜੇ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਸ਼ਾਮ ਤੋਂ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਤਕ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	ਫੈਰ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.
3 ਵਜੇ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਹਰ ਹਫਤੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਅਤੇ ਅਫਾਰਾ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਖੰਘਾਰ, ਖੱਟਾ ਬੱਝਵਾਂ	:	*ਕਲ. ਫ.
ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ ਆਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਝਟਕੇ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਬਦਹਜ਼ਮੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਮਠਾ ਮਠਾ ਤਾਪ	:	*ਕਲ. ਸ.
ਸੁਆਸ-ਨਾਲੀਆਂ ਨਾਲ		
ਸਬੰਧਤ :		ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ.

- ਦਮਾ, ਸੁਜਾਕੀ ਰਕਤ-ਦੋਸ਼ ਤੋਂ : ਨੈਟ. ਸ.
- ਜਗਾ ਦੇਵੇ, ਰਾਤ ਸਮੇਂ : *ਨੈਟ. ਸ.
- ਤਰ : *ਨੈਟ. ਸ.
- ਨਸਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ : *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ.
- ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ : *ਨੈਟ. ਸ.
- ਵਾਧਾ, ਸਿਲੀ ਰੁਤ ਵਿਚ : *ਨੈਟ. ਸ.
- ਹਵਾ ਦੇ ਬੁੱਲੇ ਨਾਲ : ਸਿਲੀ.
- ਖਾਣ ਪਿੱਛੋਂ : ਕਾਲੀ ਫਾ.
- ਗਰਮ ਰੁਤ ਵਿਚ : *ਕਾਲੀ. ਸ.
- ਦੁਖਣ, ਪੱਸਲੀਆਂ ਵਿਚਲੇ ਪੱਠੇ : *ਨੈਟ. ਫਾ.
- ਦੁਖੇ, ਘੰਡੀ : ਕਲ. ਸ. *ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ.
ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਨਬਲਾ, ਸੁਆਸ-ਨਾਲੀਆਂ ਦਾ : ਕਲ. ਫਾ. *ਕਲ. ਸ. ਫੈਰ. ਫਾ.
*ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸਿਲੀ.
- ਘੰਡੀ ਦਾ : *ਕਲ. ਫਾ. *ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਸ.
ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਛਾਤੀ ਦਾ : *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਸਿਲੀ.
- ਬੁਦਿਆਂ ਦੀ : ਨੈਟ. ਸ.
- ਨਮੂਨੀਆ : ਕਲ. ਸ. *ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਪਸੀਨਾ, ਕੱਛਾਂ ਵਿਚ : ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
- ਚੌਖਾ, ਰਾਤ ਨੂੰ : ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
- ਪਲੂਰਿਸੀ : *ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਮਗ ਫਾ.
*ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਪਾਕ, ਪਲੂਰਾ ਵਿਚ : *ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਸਿਲੀ.

ਪੀੜ, ਛਾਤੀ ਵਿਚ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਕਲ. ਸ. *ਮਗ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਅਲੂਪਨ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਚੁਭਕਾ	:	ਕਲ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਦੁਖਣ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਪਾਸੇ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਸੱਜੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਖੱਬੇ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਹੇਠਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਬੱਥਰ ਹੇਠ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦਿਨ ਵੇਲੇ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਪੈਰ ਠੰਢੇ, ਛਾਤੀ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਵਿਚ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਫੋੜਾ, ਫੇਫੜੇ ਦਾ	:	*ਸਿਲੀ.
ਬਲਗਮ, ਸੁਆਸ-ਨਾਲੀਆਂ ਵਿਚ	:	*ਕਲ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਖੜਕੇ, ਛਾਤੀ ਵਿਚ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਭਾਰ, ਛਾਤੀ ਤੇ	:	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਭਾਰੀ, ਛਾਤੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਰੱਤ-ਸੰਗ੍ਰਹ, ਛਾਤੀ ਵਿਚ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਲਹੂ ਜਾਏ, ਛਾਤੀ ਚੋਂ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਸੱਟ ਲਗਣ ਨਾਲ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.

ਲਹੂ-ਗੋੜ ਪ੍ਰਬੰਧ (Circulatory System)

ਸੁਸਤ, ਲਹੂ-ਗੋੜ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਸੁੰਨ, ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸੌਜ, ਸ਼ਿਰਾ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫ. *ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਸੌਜ, ਦਿਲ ਦੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਦਿਲ ਦੇ ਪਰਦੇ ਦੀ	:	ਕਲ. ਸ. *ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਕੱਸ, ਦਿਲ ਉਦਾਲੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕਮਜ਼ੋਰ, ਦਿਲ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕਿਰਿਆ, ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ, ਦਿਲ ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕੰਬੇ, ਦਿਲ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਖੂਨ ਦਬਾਉ, ਅਧਕ (High B.P.)	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਗਸ਼ੀ, ਡਰ ਜਾਂ ਥਕੇਵੇਂ ਤੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਜ਼ਖਮ, ਸ਼ਿਰਾ ਦੇ	:	*ਕਲ. ਫ.
ਠੰਢ, ਦਿਲ ਉਦਾਲੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਠੰਢੇ, ਹੱਥ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦਬਾਉ, ਦਿਲ ਤੇ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਪੜਕਣ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਉਤੇਜਨਾ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਅਤੇ ਉਨੀਂਦਰਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਚਿੰਤਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.
ਹਰਕਤ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਹਿਲਾ ਦੇਵੇ, ਸ਼ਰੀਰ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕੁੜੱਲਾਂ ਤੋਂ,	:	*ਮਗ. ਫਾ.

ਧੜਕਣ, ਖੋਚਲ ਤੋਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.
ਜਾਗਦਿਆਂ ਸਾਰ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਜ਼ੋਰ ਦੀ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਿਆਰ ਤੋਂ, ਬੇਲੋੜੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਪੇੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਭੁਖ ਸਮੇਂ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਲੋਟਿਆਂ, ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਵਹਿਣ ਤੋਂ, ਲਹੂ ਦੇ ਅਧਕ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਵਾਤਰੋਗ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ, ਸਿਰ ਵਿਚ			
ਧਮਕ ਨਾਲ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਨਾੜੀ, ਅਨੁਭਵ ਹੋਵੇ, ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਤੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.
ਮਸਾਂ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	
ਸਖਤ	:	ਸਿਲੀ.	
ਕੂਲੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	
ਤੇਜ਼	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
		ਸਿਲੀ.	
ਬੇਕਾਇਦਾ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਭਰਵੀਂ, ਗੋਲ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	
ਮੋਟੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	
ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਨਿੱਗਰ ਧਮਨੀ ਦੀ ਦਿਵਾਰ	:	ਕਲ. ਫ.	ਨੈਟ. ਮਿ.

ਪੀੜ, ਦਿਲ ਦੀ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਮਗ. ਫਾ.
		ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਅਰਾਮ :		ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਲੋਟਿਆਂ, ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਅਤੇ ਜੋੜਾਂ ਦੀ, ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.		
ਚੁਭਕਾਂ	:	ਕਲ. ਫਾ.		
ਦਬਾਉ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਦੁਖਣ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਮੁਢ ਤੇ, ਦਿਲ ਦੇ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.		
ਫੜ ਫੜ ਕਰੇ, ਦਿਲ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਫਾ.
		*ਨੈਟ. ਸ.		
ਖੁਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਅਰਾਮ :		*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.	
ਲੋਟਿਆਂ ਵਾਧਾ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਫੁੱਲੀ ਹੋਈ, ਸ਼ਿਰਾ	:	*ਕਲ ਫ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.	
ਫੈਲ ਜਾਏ, ਦਿਲ	:	*ਕਲ. ਫ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਜਾਣ, ਲਹੂ-ਨਾਲੀਆਂ	:	*ਕਲ. ਫ.		
ਮੋਟੀਆਂ, ਲਹੂ-ਨਾਲੀਆਂ	:	*ਕਲ. ਫ.		
ਰਸੋਲੀ, ਲਹੂ-ਨਾਲੀ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.	
ਰੌਤ-ਹੋਣਤਾ, ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਨਾਲ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਰੌਤ-ਰੋਧ (Embolism)	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਰੋਗ, ਦਿਲ ਦਾ, ਹੋਰ ਰੋਗਾਂ ਨਾਲ				
ਅਦਲ ਬਦਲ ਕੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਪੁਰਾਣਾ	:	*ਸ਼ਿਲੀ.		
ਲਸੂਣ	:	*ਕਲ. ਫ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.	
ਵਧ ਜਾਏ, ਦਿਲ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		

ਨਾੜੀ ਸੰਸਥਾ (Nervous System)

ਉਪਜਾਮਤਾ, ਉਦਾਸੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਅਸਹਿ, ਰੋਲਾ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਅਕਤਾਉ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਮਗ. ਫਾ.
ਸਨਾਯੂ ਸੂਲ, ਸਮੇਂ ਸਿਰ, ਠੀਕ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸੋਜ ਵਾਲਾ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	
ਹਠੀਲਾ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਚਿਹਰੇ ਦਾ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਮਗ. ਫਾ.
ਪੱਸਲੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਬਦਲਦਾ ਰਹੇ, ਥਾਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਸ. ਮਗ. ਫਾ.
ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਧੱਕੇ ਵਾਂਗ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਮਗ. ਫਾ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਮਗ. ਫਾ.
ਸਰਲਾਟ, ਕੀੜੀਆਂ ਤੁਰਦੀਆਂ ਜਾਪਣ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	
ਸੁਸਤੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਲ. ਸ. *ਮਗ. ਫਾ.
ਹਿਸਟੀਰੀਆ, ਅਚਾਨਕ ਉਤੇਜਨਾ ਤੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਅਤੇ ਨਤਾਕਤੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਹਠੀਲਾ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਹਿਡਕੀ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕੁੜੱਲਾ, ਧਨੁਸ਼ਵਾਤ ਸਬੰਧੀ			
(Tetanic)	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ	:	ਕਲ ਫਾ.	*ਮਗ. ਫਾ.
ਕੰਬਣਾ, ਅੰਗਾਂ ਦਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਸਰੀਰ ਦਾ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
		ਨੈਟ. ਸ.	
ਹੱਥਾਂ ਦਾ, ਲਿਖਣ ਲਗਿਆਂ	:	ਮਗ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.

ਗੱਲਾ, ਹਿਸਟੀਰੀਆ ਦਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਜਾਪੋ, ਸੰਘ ਵਿਚ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਝੱਲਾ	:	ਕਾਲੀ ਸ. *ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਲੋਢੇ ਵੇਲੇ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਅਤੇ ਕਬਜ਼	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਕਿਰਮਾਂ ਤੋਂ	:	*ਸਿਲੀ.
ਤੋਟਾ, ਚਾਲਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਛੁਹ ਅਨੁਭਵ ਦਾ	:	*ਕਾਲੀ. ਫਾ.
ਤੌਰ, ਡਾਂਵਾਂ ਡੌਲ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਤੁਭਕ ਉਠੋ, ਮਮੂਲੀ ਰੋਲੇ ਤੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਥਕ ਜਾਏ, ਸਹਿਲੇ ਹੀ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਥਕੇਵਾਂ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਹਦੋਂ ਵਧ ਭੋਗ ਵਿਲਾਸ ਤੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਥਥਲਾਹਟ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਦਿਕ, ਰੀੜ੍ਹ ਦਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਦੁਰਬਲਤਾ, ਜੀਵਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦੰਦਣਾਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ.
ਦੰਦੀਆਂ ਕਢਦੇ ਬਾਲਾਂ ਦੀਆਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਫੈਰ. ਫਾ.
ਨਤਾਕਤੀ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਲ. ਸ. ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ. ਫਾ.
ਹਿਸਟੀਰੀਆ ਠਾਲ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਤੀਖਣ ਰੋਗਾਂ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਨਾੜਾਂ ਸਬੰਧੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਪਖਿਆਘਾਤ,	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ.
ਅਧਰੰਗ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.

ਪਖਿਆਘਾਤ, ਅੰਗ ਦਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਇਕ ਦਮ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਸਕੰਪ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਸੂਕਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਹਿਲਜੁਲ ਸਬੰਧੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਗਤੀ-ਹੀਨਤਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਚਿਹਰੇ ਦਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਬਾਲਾਂ ਦਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਗੀੜ੍ਹ ਦੇ ਦਿਕ ਤੋਂ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਵਾਤ ਸਬੰਧੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਫਰਕਣ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.
ਬੇਚੈਨੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਭਾਰ, ਸੱਜੇ ਮੋਢੇ ਹੇਠ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਭੈ, ਰਾਤ ਦਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਮਦਮਸਤੀ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਮਿਰਗੀ,	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਉਭਾਰ ਦਬਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਕਲ ਫਾ.	*ਕਾਲੀ. ਮਿ.
ਸਿਰ ਵਲ ਖੂਨ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	
ਖੋਟੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਤੋਂ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਡਰ ਤੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਪਿਛੋਂ ਧੜਕਣ, ਅੱਖਾਂ ਧਸ ਜਾਣ :		*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਮੀਟੀਆਂ ਜਾਣ, ਉਂਗਲਾਂ ਜਾਂ ਮੁੱਠਾਂ,			
ਘੁਟ ਕੇ :		*ਮਗ. ਫਾ.	
ਮੌੜ ਤੌੜ ਅੰਗਾਂ ਦੇ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਰੀਘਣ ਵਾ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ. ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.

ਕੰਡ ਜਾਂ ਪਿੱਠ (Back)

ਅਕੜਾਉ	:	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਸ.
			*ਸਿਲੀ.	
ਠੰਢ ਨਾਲ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.	
ਧੋਣ ਦਾ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਸ.
			ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.
			*ਸਿਲੀ.	
ਸਵੇਰੇ ਜਾਗਣ ਸਮੇਂ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਹਵਾ ਦੇ ਬੁੱਲੇ ਨਾਲ	:	*ਕਲ. ਫਾ.		
ਠੰਢ ਨਾਲ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਫਾ.
ਅੰਬਾਅ, ਸੁੰਨ ਹੋਣਾ	:	ਕਲ. ਫਾ.		
ਲੱਕ ਦਾ	:	ਸਿਲੀ.		
ਸਖਤ ਹੋ ਜਾਣ, ਧੋਣ ਦੀਆਂ ਗਿਲੂਟੀਆਂ	:	*ਕਲ. ਫ.		
ਸੱਟ, ਕੰਗਰੋੜ ਦੀ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	ਸਿਲੀ.	
ਪੂਛ ਹੱਡੀ ਦੀ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਸੋਕ, ਹੇਠਾਂ ਨੂੰ ਜਾਏ	:	ਕਲ. ਫਾ.		
ਸੋਕੜਾ ਧੋਣ ਦਾ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਬਾਲਾਂ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਸੋਜ, ਕੰਗਰੋੜ ਦੀਆਂ ਝਿੱਲੀਆਂ ਦੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਧੋਣ ਦੀਆਂ ਗਿਲੂਟੀਆ ਦੀ	:	ਸਿਲੀ.		
ਕਮਜ਼ੋਰੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਲੱਕ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਕੁੜੱਲਾਂ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਖਾਰਸ, ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		

ਖਿੱਚ ਪਏ, ਹੋਠਾਂ ਨੂੰ	:	*ਕਲ. ਫ.		
ਗਿਲ੍ਹੜ	:	*ਕਲ. ਫ.	ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
		ਨੈਟ. ਫਾ.		
ਗੋਸ਼ਤਖੋਰ ਫੋੜਾ	:	*ਕਲ ਸ.	*ਸਿਲੀ.	
ਚੁਕ	:	ਕਲ. ਸ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.	
ਛੁਹ ਨਾ ਸਹਾਰੇ, ਕੰਗਰੋੜ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਜਮਾਂਦਰੂ ਨੁਕਸ, ਕੰਗਰੋੜ ਦਾ	:	ਕਲ. ਫ.	*ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ.
		ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.	
ਠੰਢ, ਪਿੱਠ ਨੂੰ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.
ਰਾਤ ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਉਪਰ ਨੂੰ ਜਾਏ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਸ.	
ਹੇਠਾਂ ਨੂੰ ਜਾਏ	:	ਸਿਲੀ.		
ਧੋਣ ਨੂੰ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਤਣਾਉ, ਧੋਣ ਦਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.	
ਲੱਕ ਦਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਥਕੇਵਾਂ ਜਾਪੇ, ਪਿਠ ਨੂੰ	:	*ਕਲ. ਫ.		
ਦਿਕ, ਰੀੜ੍ਹ ਦਾ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਮਗ. ਫਾ.
ਧਮਕ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਧੋਣ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ. ਸ.		
ਲੱਕ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਤਿੱਗ-ਮੰਡਲ ਵਿਚ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
(Sacral region)				
ਨਰਮ ਹੋਣਾ, ਕੰਗਰੋੜ ਦਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਨਾਸੂਰ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.	
ਲੱਕ ਮੁਹਰਿਆਂ ਦਾ	:	ਸਿਲੀ.		
ਪਸੀਨਾ	:	*ਸਿਲੀ.		

ਪੀੜ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.	
ਸਵੇਰੇ, ਉਠਣ ਲਗਿਆਂ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਸਾਮ ਨੂੰ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਸ.	
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਰਾਤ ਨੂੰ, ੨ ਵਜੇ	:	ਨੈਟ. ਸ.		
੩ ਵਜੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਉਠਣ ਲਗਿਆਂ, ਝੁਕਣ ਤੋਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਬਹਿਣ ਤੋਂ	:	ਕਲ ਸ.	ਸਿਲੀ.	
ਉਪਰ ਨੂੰ ਫੈਲੇ	:	ਨੈਟ. ਸ.		
ਸੱਟ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਨੈਟ. ਸ.		
ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਵਾਧਾ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਨਾਲ ਅਰਾਮ	:	*ਕਲ. ਫ.	ਕਾਲੀ ਸ.	ਨੈਟ. ਸ.
ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ	:	ਕਲ. ਫ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਖੁਲੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਅਰਾਮ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.		
ਖੰਘਣ ਨਾਲ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਝਟਕੇ ਨਾਲ ਵਾਧਾ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਠੰਢੀ ਰੁਤ ਆਉਣ ਨਾਲ	:	*ਕਲ. ਫਾ.		
ਥਾਂ ਬਦਲਦੀ ਰਹੇ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਦਬਾਉਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਭੋਗ ਵਿਲਾਸ ਪਿੱਛੋਂ,	:			
ਹਦੋਂ ਵਧ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਸਿਲੀ.
ਦਬਣ ਤੋਂ	:	ਸਿਲੀ.		

ਪੀੜ, ਲੋਟਿਆਂ, ਅਰਾਮ, ਪਿੱਠ ਪਰਨੇ :	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਵਧੇ, ਗਿੱਚੀ ਵਲ :	*ਸਿਲੀ.		
ਵਾਈ ਦੀ :	ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਸ.	
ਰਾਤ ਨੂੰ :	ਕਲ. ਫਾ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕੰਗਰੋੜ ਦੀ :	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਧੌਣ ਦੀ :	ਕਲ. ਫਾ.	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.
	ਮਗ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਸ.	ਸਿਲੀ.
ਬਾਹਰੀ, ਰਾਤ ਨੂੰ :	ਨੈਟ. ਸ.		
ਪਿੱਠ ਦੀ :	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਸ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
	ਨੈਟ. ਸ.		
ਕੰਗਰੋੜ ਵਿਚ :	*ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.	
ਮੈਰਾਂ ਦੀ :	ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਥੱਲੇ :	ਕਲ. ਫਾ.		
ਵਿਚਕਾਰ :	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.
	ਸਿਲੀ.		
ਲੱਕ ਦੀ :	*ਕਲ. ਫ.	ਕਲ. ਫਾ.	ਫੈਰ. ਫਾ.
	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਸ.	ਮਗ. ਫਾ.
	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਸ.
	*ਸਿਲੀ.		
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ :	ਨੈਟ. ਸ.		
ਰਾਤ ਨੂੰ :	*ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.	
ਜਾਏ, ਪੈਰਾਂ ਵਲ :	ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਭੋਗ ਪਿੱਛੋਂ :	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਲੋਟਿਆਂ, ਅਰਾਮ :	ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਜ਼ੋਰ ਖਾ ਜਾਣ ਨਾਲ :	*ਕਲ. ਫ.	ਕਲ. ਫਾ.	ਫੈਰ. ਫਾ.
ਤਿੱਗ-ਮੰਡਲ ਦੀ :	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.

- ਪੀੜ, ਤਿੱਗ-ਮੰਡਲ ਦੀ, ਰਾਤ ਨੂੰ
 (Sacral region) : *ਨੈਟ. ਸ.
- ਤਿੱਗ-ਅਸਤੀ ਅਤੇ ਜਘਨ
 -ਅਸਤੀ ਦੇ ਜੋੜ ਵਿਚ : *ਕਲ. ਫਾ.
- ਪੂਛ ਹੱਡੀ ਦੀ : ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
 *ਸਿਲੀ.
- ਉਠਣ ਲਗਿਆਂ : *ਸਿਲੀ.
- ਸਵਾਰੀ ਸਮੇਂ : *ਸਿਲੀ.
-
- ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ : *ਕਾਲੀ ਸ. *ਮਗ. ਫਾ.
- ਸਾੜ : ਕਾਲੀ ਫਾ. ਸਿਲੀ.
- ਕੁੜੱਲ : ਮਗ. ਫਾ.
- ਚੁਭਕਾਂ : ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਮਗ. ਫਾ.
 ਸਿਲੀ.
- ਚੋਭਾਂ : ਨੈਟ. ਸ.
- ਟੁੱਟਣ ਭੱਜਣ ਵਾਂਗ : *ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਦੁਖਣ : ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.
 ਸਿਲੀ.
- ਲੰਙ : *ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਵਾਢ : ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
- ਢੋੜਾ, ਰੀੜ੍ਹ ਦਾ : *ਕਲ. ਫ.
- ਭਾਰ : ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਧੋਣ ਤੇ : ਕਲ. ਫਾ.
- ਦਧ ਜਾਣ, ਧੋਣ ਦੀਆਂ ਗਿਲ੍ਹਟੀਆਂ : *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.
- ਵਿੰਗ, ਕੰਗਰੋੜ ਦਾ : *ਕਲ. ਫ. *ਕਲ. ਫਾ. *ਕਲ. ਸ.
 *ਸਿਲੀ.
- ਅਤੇ ਪੀੜ : *ਸਿਲੀ.

ਸ਼ਾਖਾਂ (Extremeties)

ਉਭਾਰ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਜੋੜਾਂ ਦੁਆਲੇ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਅਕੜਾਉ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਹੱਡੀਆਂ ਜੁੜਨ ਕਾਰਨ, ਗੋਡੇ ਦੀਆਂ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਹੱਥਾਂ ਦਾ, ਲਿਖਦਿਆਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.
ਜੋੜਾਂ ਦਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ	:	*ਕਲ. ਸ.	ਨੈਟ. ਸ.
ਮੋਢੇ ਦਾ	:	*ਕਲ. ਸ.	
ਅਰਾਮ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਠੰਢ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	
ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ, ਅੰਗਾਂ ਦਾ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	*ਮਗ. ਫਾ.
ਸਰਲ੍ਹਾਟ, ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	
ਸਾੜ, ਗੋਡਿਆਂ ਤੋਂ ਥੱਲੇ	:	ਨੈਟ: ਸ.	
ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਵਿਚ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ
		ਨੈਟ. ਸ.	
ਪੱਥਾਂ ਵਿਚ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	
ਸੁੰਨ, ਅੰਗ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਹੱਥ, ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਉਂਗਲਾਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਦੇ ਪੱਟੇ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਗੋਡੇ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.	

ਸੁੰਨ ਅਤੇ ਠੰਢੇ, ਅੰਗ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਸੇਕ, ਹੱਥਾਂ ਚੌਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਪੈਰਾਂ ਚੌਂ	:	ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਸੋਜ, ਉੱਤਰੀ		
(Upper extremities) ਦੀ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.
ਅਰਕ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫ.
ਸਪੰਜੀ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ	:	*ਸਿਲੀ.
ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ		
ਜੋੜਾਂ ਦੀ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਗੋਡੇ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਝਿੱਲੀ ਦੀ, ਪੁਰਾਣੀ	:	*ਸਿਲੀ.
ਜੋੜਾਂ ਦੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਦੀ ਝਿੱਲੀ ਦੀ, ਪੁਰਾਣੀ	:	*ਕਲ. ਫ. ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਦੁਆਲੇ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਨਿਮਨ ਅੰਗਾਂ (Lower		
extremities) ਦੀ	:	*ਸਿਲੀ.
ਸੂਤਕੀ	:	ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਪੈਰਾਂ ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਪੈਰ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਲੱਤਾਂ ਦੀ, ਪੁਰਾਣੀ	:	*ਕਾਲੀ. ਮਿ.
ਸੌਂ ਜਾਣ, ਅੰਗ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਜਿਸ ਪਾਸੇ ਲੇਟੇ	:	ਸਿਲੀ.
ਹਥ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਪੈਰ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.

ਸੰਗੜ, ਦੁਖਦਾਈ, ਖੁੱਚਾਂ ਦੇ ਪੱਠਿਆਂ ਦੀ :	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਪਰਸਾਰਨੀ ਪੇਸ਼ੀ ਦੀ			
(Extensor muscle) :	*ਨੈਟ. ਫਾ.		
ਹਿਲਣ, ਆਪਣੇ ਆਪ, ਹੱਥ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਕਮਜ਼ੋਰੀ	:	ਕਲ. ਫ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ.	
		*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.	
ਗਿੱਟੇ ਦੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.	
		*ਸਿਲੀ.	
ਗੋਡੇ ਦੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.	
ਚੂਲਿਆਂ ਦੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	
ਜੋੜਾਂ ਦੀ	:	ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.	
ਪੱਠਿਆਂ ਦੀ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਪਿੰਨੀਆਂ ਦੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਪੈਰਾਂ ਦੀ, ਸਵੇਰੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਬਾਹਵਾਂ ਦੀ ਸਵੇਰੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਲੱਤਾਂ ਦੀ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.	
		ਸਿਲੀ.	
ਕੜਾਕੇ ਪੈਣ, ਜੋੜਾਂ ਵਿਚ	:	*ਕਲ. ਫ. ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ.	
		ਨੈਟ. ਸ.	
ਕੀੜੀਆਂ ਸਰਲ੍ਹਾਣ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	
ਕੀੜੇ ਕੱਟਦੇ ਜਾਪਣ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਕੁੜਲਾਂ, ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ	:	ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.	
ਪਿੰਨੀਆਂ ਵਿਚ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.	
		*ਸਿਲੀ.	
ਹੈਜੇ ਸਮੇਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ.	
ਤੁਰਨ ਸਮੇਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	

ਕੁੜੱਲਾਂ, ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਵਿਚ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਲੱਤਾਂ ਵਿਚ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕੰਬਣਾ (Trembling)	:	ਕਲ ਫਾ.	ਸਿਲੀ.
ਵੀਰਜਪਾਤ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਉੱਤੰਗਾਂ ਦਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਸਿਲੀ.
ਹੱਥਾਂ ਦਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਫਾ.
		*ਮਗ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
		ਸਿਲੀ.	
ਨਿਮਨ ਅੰਗਾਂ ਦਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਲੱਤਾਂ ਦਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਖਾਰਸ਼	:	ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
		ਸਿਲੀ.	
ਹੱਥਾਂ ਦੀ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	
ਹਥਾਲੀਆਂ ਵਿਚ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਨਿਮਨ ਅੰਗਾਂ ਦੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਵਿਚ	:	*ਨੈਟ ਸ.	
ਤਲੀਆਂ ਵਿਚ	:	*ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.
ਲੱਤਾਂ ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਖਿੱਚ, ਹੱਥਾਂ ਜਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦਿਆਂ ਪੱਠਿਆਂ ਨੂੰ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਨੂੰ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਫਾ.
ਖੁਸ਼ਕੀ, ਹੱਥਾਂ ਦੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਨਹੁੰਆਂ ਦੁਆਲੇ	:	ਸਿਲੀ.	
ਗਤੀ-ਹੀਨਤਾ (Locomotor			
Ataxia)	:	*ਨੈਟ. ਸ.	ਸਿਲੀ.

ਗੰਠੀਆ, ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹਮਲੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਤੀਖਣ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਪੀੜਾਂ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪੁਰਾਣਾ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਪੈਰਾਂ ਦਾ	:	ਮਗ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਫਾ.	ਸਿਲੀ.
ਵਧ ਜਾਣ, ਜੋੜ	:	*ਕਲ. ਫ.		
ਗੰਢਾਂ, ਜੋੜਾਂ ਵਿਚ	:	*ਕਲ. ਫ.	ਕਲ ਫਾ.	ਕਲ. ਸ.
		ਕਾਲੀ ਸ.	ਸਿਲੀ.	
ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ	:	ਕਲ. ਫ.	ਕਲ. ਫਾ.	ਸਿਲੀ.
ਅਰਕਾਂ ਦੇ	:	ਕਲ. ਫਾ.		
ਪੈਰਾਂ ਦੇ	:	ਨੈਟ. ਸ.		
ਚਮੜੀ ਉਧੜ ਜਾਏ,				
ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਵਿਚਾਲੇ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਚੰਦਰਾ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.
ਠੰਢੇ ਲੇਪ ਨਾਲ ਅਰਾਮ	:	*ਨੈਟ. ਸ.		
ਡੂੰਘਾ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਛਪਾਕੀ, ਜੋੜਾਂ ਦੁਆਲੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਛਾਲੇ, ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ. ਸ.		
ਛਿਲਕੇ ਉਤਰਨ, ਨਹੁੰਆਂ ਤੋਂ	:	ਸਿਲੀ.		
ਛਿਲਤ, ਨਹੁੰ ਦੀ (Hangnail)	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਜਖਮ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਕਾਲੀ ਸ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਸਾੜ ਪਾਉਂਦੇ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਡੂੰਘੇ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.	
ਪੀੜ-ਰਹਿਤ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.	
ਜਲਸੋਜ, ਪੈਰਾਂ ਦੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.	
ਤੇ ਥਕੇਵਾਂ, ਪੈਰਾਂ ਦਾ	:	*ਨੈਟ. ਸ.		

ਜ਼ੋਰ ਖਾ ਜਾਣ, ਬੰਧਨ ਜਾਂ ਨਸਾਂ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਝਟਕੇ, ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਝਣਨ ਝਣਨ ਕਰਨ, ਅੰਗ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਉਤੰਗ	:	*ਸਿਲੀ.
ਉਂਗਲਾਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਨਿਮਨ ਅੰਗ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਝਰੀਆਂ, ਨਹੁੰਆਂ ਵਿਚ	:	*ਸਿਲੀ.
ਝੋਲਾ	:	ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਠੇਡਾ ਲਗ ਜਾਏ, ਸਹਿਲੇ ਹੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਤੁਰਨ ਸਮੇਂ	:	ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਠੰਢੇ, ਅੰਗ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਬਦਹਜ਼ਮੀ ਸਮੇਂ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ	:	ਸਿਲੀ.
ਹਥ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਫੈਰ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ.
		*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਗੁੱਟ ਅਤੇ ਗਿੱਟੇ	:	ਕਲ. ਫ.
ਗੋਡੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਜੋੜ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪੈਰ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ.
		*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਦਿਨ ਸਮੇਂ	:	ਸਿਲੀ.
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ, ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਠੰਢੀਆਂ, ਉਂਗਲਾਂ, ਹਥਾਂ ਦੀਆਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਲੱਤਾਂ	:	ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਗਟਮ ਕਮਰੇ ਵਿਚ	:	*ਸਿਲੀ.
ਡਿਗ ਪੈਣ, ਚੀਜ਼ਾਂ, ਹਥਾਂ ਚੋਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.

- ਤਣਾਉ, ਉਤੰਗਾਂ ਦਾ, ਲਿਖਣ ਸਮੇਂ : *ਮਗ. ਫਾ.
 ਜੋੜਾਂ ਦਾ : *ਨੈਟ. ਮਿ.
 ਨਿਮਨ ਅੰਗਾਂ ਦਾ : *ਨੈਟ. ਮਿ.
 ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ,
 ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਵਿਚ : *ਕਾਲੀ ਮਿ.
- ਤੌਰ, ਡਾਵਾਂਡੌਲ : *ਨੈਟ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
 ਤੰਗੀ, ਜੋੜਾਂ ਦੀ : *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
 ਥਕੀਆਂ ਜਾਪਣ, ਬਾਹਵਾਂ : *ਨੈਟ. ਫਾ.
 ਥਕੇਵਾਂ : *ਨੈਟ. ਮਿ.
 ਥਲੀਆਂ, ਜੋੜਾਂ ਤੇ : ਕਲ. ਫ. *ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
 *ਸਿਲੀ.
 ਦੱਦਰਾਂ, ਖੁੱਚਾਂ ਵਿਚ : *ਨੈਟ. ਮਿ.
 ਦਾਗੀ ਨਹੁੰ : *ਸਿਲੀ.
 ਦਿੱਕ, ਜੋੜਾਂ ਦਾ : ਕਲ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
 ਦੇਰ ਨਾਲ ਸਿਖੇ, ਤੁਰਨਾ, ਬੱਚਾ : *ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
 ਨਾਸੂਰ, ਅੱਡੀਆਂ ਦਾ : *ਕਲ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
 ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ : *ਸਿਲੀ.
 ਜੋੜਾਂ ਦਾ : *ਸਿਲੀ.
 ਨੰਗੇ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਅੰਗ, ਵਾਧਾ : ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
 ਖਸੀਨਾ, ਹਥਾਂ ਨੂੰ : ਕਲ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
 ਹਥਾਲੀਆਂ ਵਿਚ : *ਸਿਲੀ.
 ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ : *ਕਲ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
 ਬੋਦਾਰ : ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
 ਪਖਿਆਘਾਤ (ਵੇਖੋ ਨਾੜੀ ਸੰਸਥਾ) : *ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
 ਪੱਟੀ ਬਝੀ ਜਾਪੇ, ਗੋਡਿਆਂ ਤੇ : ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.

ਘਟ ਜਾਣ ਉਂਗਲਾਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਹਥ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਨਹੂੰ	:	*ਸਿਲੀ.
ਪੋਟੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪੀੜ	:	*ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਫਾ.
ਅੱਡੀਆਂ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ. ਸ.
ਸਨਾਯੂ	:	ਮਗ. ਫਾ.
ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਗਿੱਟਿਆਂ ਵਿਚ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਗੋਡਿਆਂ ਵਿਚ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਫੈਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਚੂਲਿਆਂ ਵਿਚ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਉੱਠਣ ਲਗਿਆਂ	:	ਨੈਟ. ਸ.
ਬਹਿਣ ਲਗਿਆਂ	:	ਨੈਟ. ਸ.
ਵਾਈ ਦੀ, ਰਾਤ ਨੂੰ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਜੋੜਾਂ ਵਿਚ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਫੈਰ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਗੰਠੀਏ ਦੀਆਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਕਲ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਠੰਢ ਲਗ ਕੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਠੰਢੀ ਰੁਤ ਵਿਚ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਵਾਈ ਦੀਆਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ. *ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਮੱਢੇ ਦੇ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਥਾਂ, ਬਦਲਦੀ ਰਹੇ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਮਗ. ਫਾ.
ਦੌਰੇ ਨਾਲ	:	*ਮਗ. ਫਾ.

ਪੀੜ, ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ	:	ਸਿਲੀ.
ਜੜ੍ਹ ਤੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਵਿਚ	:	ਕਾਲੀ. ਫਾ.
ਪੋਟਿਆਂ ਵਿਚ	:	ਸਿਲੀ.
ਗੀਘਣ ਦੀ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ. ਮਿ. *ਕਾਲੀ. ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਲੱਤਾਂ ਵਿਚ, ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਪਾਸਾ ਬਦਲੇ	:	ਮਗ. ਫਾ.
ਵਾਈ ਦੀ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਠੰਢੀ ਰੁਤ ਵਿਚ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਪੁਰਾਣੇ ਦਸਤਾਂ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ. ਸ.
ਵਾਧਾ, ਸਿਲੀ ਰੁਤ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਹਰਕਤ ਨਾਲ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ. ਮਿ.
ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ	:	ਕਾਲੀ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਠੰਢ ਨਾਲ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਅਰਾਮ, ਹਰਕਤ ਨਾਲ	:	ਕਾਲੀ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ. ਸ. ਨੈਟ. ਸ.
ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ	:	*ਕਾਲੀ. ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਤੁਰਨ ਨਾਲ	:	ਕਾਲੀ. ਸ.
ਚੁਭਕਾਂ	:	*ਕਾਲੀ. ਸ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.
ਜੋੜਾਂ ਵਿਚ	:	ਕਾਲੀ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਦੁਖਣ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਫੈਰ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪੋਟੇ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਮੋਢਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ	:	*ਕਾਲੀ. ਫਾ.
ਪਾੜਦੀ ਜਾਪੇ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਭੈਨ-ਕੁੱਟ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.

ਫਰਕਣ, ਅੰਗ	: ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਪੱਟ	: ਕਾਲੀ. ਮਿ.
ਫੌੜਾ	: *ਸਿਲੀ.
ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ	: *ਕਲ. ਫ. *ਸਿਲੀ.
ਉਂਗਲਾਂ ਦੀਆਂ	: ਕਲ. ਫਾ.
ਸੂਕੜੜੀਆਂ ਦੀਆਂ	: ਕਲ. ਫਾ.
ਗੋਸ਼ਤਖੋਰ	: *ਸਿਲੀ
ਬੇਚੈਨੀ	: ਕਾਲੀ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ
ਉਤੰਗਾਂ ਦੀ, ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ	: ਕਾਲੀ. ਮਿ.
ਨਿਮਨ ਅੰਗਾਂ ਦੀ	: ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪੈਰਾਂ ਦੀ	: *ਕਾਲੀ. ਫਾ.
ਭਾਰੇ, ਅੰਗ	: *ਕਾਲੀ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਪੈਰ	: *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਭਾਰੀਆਂ ਜਾਪਣ, ਬਾਹਵਾਂ	: *ਸਿਲੀ.
ਭੁਰਭੁਰੇ ਨਹੁੰ	: ਸਿਲੀ
ਭੇਰੀਆਂ	: ਕਲ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਸੁੱਜ ਜਾਣ	: ਸਿਲੀ.
ਪੀੜ ਕਰਨ	: ਕਲ. ਸ.
ਭੇਨੇ ਟੁੱਟੇ, ਨਹੁੰ	: *ਸਿਲੀ.
ਮਹੁਕੇ	: ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਹਥਾਲੀਆਂ ਵਿਚ	: *ਕਾਲੀ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਮਾਸ ਵਿਚ ਖੁਭ ਜਾਣ, ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਹੁੰ	: ਕਾਲੀ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਮੇਚ	: ਕਾਲੀ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਮੋਟੇ ਨਹੁੰ	: *ਸਿਲੀ.
ਰਸੋਲੀ, ਹੱਡੀ ਦੀ	: *ਕਲ. ਫ.
ਖੁੱਚਾਂ ਵਿਚ	: *ਕਲ. ਫ.

ਰਸੋਲੀ, ਗੁੱਟ ਪਿੱਛੇ	:	*ਕਲ. ਫ.	
ਰੋਗ, ਚੂਲੇ ਦੇ ਜੋੜ ਦਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਲੰਡ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਲੰਜੇ ਤੇ ਭੁਰਭੁਰੇ, ਨਹੁੰ	:	ਕਾਲੀ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.
ਵਧ ਜਾਣ, ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ			
ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਜੋੜ	:	*ਕਲ. ਫ.	
ਵਾਤਰੋਗ ਅਤੇ ਗੰਠੀਆਂ	:	*ਕਾਲੀ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਵਾਤਰੋਗ, ਹਰਕਤ ਸਮੇਂ ਜਾਪੇ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਜੋੜਾਂ ਦਾ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ.
		ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਸਖ਼ਤ ਪੀੜ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਸ. *ਮਗ. ਫਾ.
		ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਪੁਰਾਣਾ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਤਾਪ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਤੀਖਣ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਲ. ਸ. *ਫੈਰ. ਫਾ.
		ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਥਾਂ ਬਦਲਦਾ ਰਹੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਪੱਠਿਆਂ ਦਾ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	
ਪੁਰਾਣਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਫਾ.
		ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.
ਵਾਧਾ, ਸਵੇਰੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	
ਸੋਕ ਨਾਲ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	
ਸੋਕ ਜਾਂ ਠੰਢ ਨਾਲ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	
ਹਰਕਤ ਨਾਲ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	

ਵਾਤਰੋਗ, ਵਾਂਧਾ, ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ,

ਬਿਸਤਰੇ ਦੀ : *ਕਾਲੀ ਮਿ.

ਬਕੇਵੇਂ ਨਾਲ : *ਕਾਲੀ ਫਾ.

ਰੂਤ ਬਦਲੀ ਸਮੇਂ : *ਕਲ. ਫਾ.

ਅਰਾਮ, ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ

ਹਰਕਤ ਨਾਲ : *ਕਾਲੀ ਫਾ.

ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ : *ਫੇਰ. ਫਾ.

ਵਿਆਈਆਂ : *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ.

ਵਿੰਗ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਵਿਚ : *ਕਲ. ਫਾ.

ਨੀਂਦ ਅਤੇ ਸੁਪਨੇ (Sleep and Dreams)

- ਉੱਪਲਾਹਟ : ਕਲ. ਫਾ. ਫੇਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
- ਦਿਨ ਵੇਲੇ : *ਕਲ. ਫਾ. *ਫੇਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
*ਸਿਲੀ.
- ਜਾਗੇ ਰਾਤ ਨੂੰ : *ਕਲ. ਸ.
- ਸਵੇਰੇ : ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
- ਲੌਢੇ ਵੇਲੇ : *ਫੇਰ. ਫਾ.
- ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ : ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਬੁਢਿਆਂ ਦੀ : *ਕਲ. ਫਾ.
- ਉਨੀਂਦਰਾ : ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ.
*ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.
*ਸਿਲੀ.
- ਅਧੀ ਰਾਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ : ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
- ਪਿੱਛੋਂ : ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.

ਉਨੀਂਦਰਾ, ਅਧੀ ਰਾਤ ਪਿੱਛੋਂ			
1 ਵਜੇ ਤਕ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	
2 ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਉਤੇਜਨਾ ਤੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਖਾਰਸ਼ ਕਾਰਨ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਚਿੰਤਾ ਕਾਰਨ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਛਾਤੀ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਕਾਰਨ, ਰਾਤ ਨੂੰ			
1 ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ	:	ਨੈਟ. ਸ.	
ਜਾਗਣ ਨਾਲ, ਇਕ ਵਾਰ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਥਕੇਵੇਂ ਤੋਂ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਉਬਾਸੀਆਂ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ.	
		ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.	
ਦਿਨ ਵੇਲੇ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਸੀਤ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਹਿਸਟੀਰੀਆ ਵਿਚ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਕੁੜਲਾਂ ਨਾਲ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ.	
ਆਕੜ (Stretching)	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਅਤੇ ਉਬਾਸੀਆਂ, ਲਗਾਤਾਰ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਸੁਪਨ-ਗਮਤਾ (Somnambulism)	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.	
ਸੁਪਨੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.	
ਅੱਗ ਦੇ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਅਣਖੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.	
ਸਪਸ਼ਟ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.	
		ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.	
ਸਫਰ ਦੇ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.	
ਸੁਹਾਉਣੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਕਤਲ ਦੇ	:	ਸਿਲੀ.	

ਸੁਪਨੇ, ਕਾਮ ਵਰਤਕ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਖਤਰੇ ਦੇ	:	*ਕਲ. ਫ, ਮਗ. ਫਾ.
ਚਿੰਤਾ-ਜਨਕ	:	ਫੇਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਜਗਾ ਦੇਣ	:	ਸਿਲੀ.
ਡਾਕੂਆਂ ਦੇ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਡਿੱਗਣ ਦੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਦਿਸ਼ਾਂ, ਥਾਵਾਂ ਆਦਿ ਦੇ, ਨਵੇਂ	:	*ਕਲ. ਫ.
ਪਿਆਰ ਮੁਹੱਬਤ ਦੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤਾਂ ਦੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਭੈਦਾਇਕ	:	*ਸਿਲੀ.
ਲਿੰਗ ਸਬੰਧੀ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਸੌਂ ਜਾਏ, ਬੈਠਾ ਬੈਠਾ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਸੋਣ ਦੀ ਇੱਛਾ, ਸਵੇਰੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਹਰ ਵਕਤ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਚੀਕਾਂ ਮਾਰੇ, ਸੁੱਤਾ ਪਿਆ, ਬੱਚਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਜਾਗ ਪਏ, ਤੜਕੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਅਤੇ ਖੰਘੇ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਅਫਾਰੇ ਅਤੇ ਪੀੜ ਨਾਲ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਚਾਂਗਰਾਂ ਮਾਰਦਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਜਾਗੇ, ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ, ਸਵੇਰੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਝਟਕੇ ਵੱਜਣ, ਸੁੱਤੇ ਪਿਆਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ
ਤੜਕ ਪਏ, ਸੁੱਤਾ ਪਿਆ	:	ਕਲ. ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਮਮੂਲੀ ਰੋਲੇ ਤੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.

ਨੀਂਦ, ਉੱਖੜ ਜਾਏ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਆਖਰਾਂ ਦੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸੀਤ ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਭੁੰਘੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸਵੇਰੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਤਾਜ਼ਗੀ ਨਾ ਦੇਵੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਤਾਪ ਸਮੇਂ, ਵਾਰੀ ਦੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਬੇਚੈਨ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਫਰਕਣ, ਪੱਠੇ, ਸੌਂਦੇ ਸਾਰ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਮਦਹੋਸ਼ੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.

ਸੀਤ (Chill)

ਸਧਾਰਨ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਦਿਨ ਵੇਲੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ ਤਕ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦੁਪਹਿਰ ਸਮੇਂ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦੁਪਹਿਰ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਸਿਲੀ.
4 ਤੋਂ 8 ਤਕ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ.
5 ਵਜੇ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
6 ਵਜੇ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਸਿਲੀ.
ਅੰਦਰ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.

ਸਰੀਰ ਠੰਢਾ, ਬਰਫ ਵਾਂਗ, ਸੀਤ ਸਮੇਂ :	*ਸਿਲੀ.
ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸੁਰੂ ਹੋਵੇ :	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਹਰਕਤ ਸਮੇਂ :	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਹਵਾ ਵਿਚ, ਖੁਲ੍ਹੀ :	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਕੱਪੜਾ ਉਤਾਰਨ ਨਾਲ :	*ਸਿਲੀ.
ਉਤਾਰਨਾ ਚਾਹੇ :	ਕਲ. ਸ.
ਕੰਬਣੀ ਛਿੜ ਪਏ :	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ :	*ਕਾਲੀ ਸ. ਸਿਲੀ.
ਘਾਤਕ :	ਨੈਟ. ਸ.
ਜ਼ੋਰ ਦੀ, ਅਤੇ ਬਕੜਵਾਹ :	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਬੇਹੋਸ਼ੀ :	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪੀੜਾਂ ਸਮੇਂ :	ਕਲ. ਫਾ.
ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ :	*ਸਿਲੀ.
ਸਮੇਂ :	ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਰੋਜ਼ :	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.

ਤਾਪ (Fever)

ਸਵੇਰੇ :	ਨੈਟ. ਮਿ.
9 ਤੋਂ 12 ਤਕ :	ਕਾਲੀ ਮਿ.
9 ਵਜੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ 5 ਵਜੇ :	ਕਾਲੀ ਮਿ.
10-11 ਵਜੇ :	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦੁਪਹਿਰ ਪਿੱਛੋਂ :	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਸੀਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ :	ਸਿਲੀ.
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ :	*ਸਿਲੀ.
ਰਾਤ ਨੂੰ :	*ਸਿਲੀ.

ਸਧਾਰਨ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ
ਅੰਦਰ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਅਫਾਰੇ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਨੈਟ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਸਫਰਾਵੀ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਸੀਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.
10—11 ਵਜੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸੂਤਕੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਸੌਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ. ਮਿ.
ਕਦੇ ਕਦੇ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.
ਕਪੜੇ ਉਤਾਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਉਤਾਰਨਾ ਨਾ ਚਾਹੇ	:	ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਕਾਂਬਾ, ਤਾਪ ਵਿਚ	:	ਮਗ. ਫਾ.
ਖੁਸ਼ਕ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.
ਗਰਦਨ ਤੋੜ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਘਾਤਕ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਜ਼ਹਿਰ ਰਚਣ ਨਾਲ, ਖ਼ੂਨ ਵਿਚ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਜ਼ੋਰ ਦਾ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਅਤੇ ਬਕੜਵਾਹ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਬੇਹੋਸ਼ੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦਿਮਾਗੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਨਜ਼ਲਾਵੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਨੀਂਦ ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਪਿੱਛੋਂ	:	ਸਿਲੀ.
ਪਸੀਨਾ, ਤਾਪ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ. ਸ.

ਪਸੀਨਾ, ਨਾ ਆਏ	: ਕਾਲੀ ਸ.
ਪਤਝੜ ਵਿਚ	: *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਬਾਹਰੀ	: *ਸਿਲੀ.
ਮੱਠਾ ਮੱਠਾ	: ਕਲ. ਫਾ. *ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਮਿਹਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ	: *ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ.
ਮੁਹਰਕਾ	: ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ.
ਲਗਾਤਾਰ	: *ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਅਤੇ ਯਰਕਾਨ	: ਨੈਟ. ਸ.
ਵੱਧਦਾ ਘਟਦਾ	: *ਨੈਟ. ਸ.
ਵਾਈ ਦਾ	: ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਵਾਰੀ ਦਾ	: *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਪੁਰਾਣਾ	: ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.

ਪਸੀਨਾ (Perspiration)

ਦਿਨ ਵੇਲੇ	: ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.
ਸਵੇਰੇ	: *ਸਿਲੀ.
ਲੰਬੇ ਵੇਲੇ	: ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ, ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਰਹੇ	: ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	: ਕਲ. ਫਾ. ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.

ਉਪਰਲੇ ਭਾਗਾਂ ਤੇ	:	*ਸਿਲੀ.
ਅਕੜਾ ਦੇਵੇ, ਕਪੜਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਇਕ ਅੰਗ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਸਧਾਰਨ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਸਿਰ ਦੁਆਲੇ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਕਪੜੇ ਉਤਾਰਨਾ ਚਾਹੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਕਾਟਵਾਂ	:	*ਸਿਲੀ.
ਖੱਟੀ ਬੋ ਵਾਲਾ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਖਾਣ ਸਮੇਂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਿੱਛੋਂ	:	ਸਿਲੀ.
ਖੋਚਲ ਨਾਲ, ਮਮੂਲੀ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਖੰਘਣ ਸਮੇਂ, ਸਹਿਲੇ ਹੀ	:	ਕਲ. ਸ.
ਚਿਪਚਿਪਾ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਚੌਖਾ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ. ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਸਹਿਲੇ ਹੀ	:	*ਕਾਲੀ ਸ. ਸਿਲੀ.
ਠੰਢਾ	:	*ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਤਾਪ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਨੈਟ. ਸ.
ਥੋੜਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.

ਦਬ ਜਾਏ	:	*ਕਲ. ਸ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਦੱਬਣ ਪਿੱਛੋਂ, ਰੋਗ	:	ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.	
ਨੀਂਦ ਸਮੇਂ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਬੋਦਾਰ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.	
ਲੱਛਣਾਂ ਨੂੰ ਅਰਾਮ, ਪਸੀਨੇ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		

ਚਮੜੀ (Skin)

ਉਭਾਰ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਅਤੇ ਮਿਹਦੇ ਤੇ ਆਂਦਰਾਂ ਦੇ ਰੋਗ :		*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਆਟੇ ਵਰਗੇ, ਜਾਂ ਮੈਦੇ ਹਾਰ :		*ਸਿਲੀ.		
ਆਤਸ਼ਕੀ	:	ਸਿਲੀ.		
ਸਾੜ ਪਾਉਂਦੇ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਸ.	*ਸਿਲੀ.
ਤੇ ਖਾਰਸ਼ ਕਰਦੇ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਸ.	
ਕਾਲੇ	:	ਸਿਲੀ.		
ਖਰੀਂਢ ਦਾਰ	:	*ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਖੱਟੇ	:	ਕਾਲੀ ਸ.		
ਚਿੱਟੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਖਾਰਸ਼ ਕਰਦੇ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਸ.
		*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.	ਸਿਲੀ.
ਖਾਰਸ਼ ਰਹਿਤ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਖੁਸ਼ਕ	:	*ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਸਿਲੀ.		

ਉਭਾਰ, ਗਰਮ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਹਦੋਂ ਵਧ :	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ :	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਗਲੇ ਸੜੇ :	*ਸਿਲੀ.		
ਗੁੱਛਿਆਂ ਵਿਚ :	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਗੋਲ, (ਲੂਤਾਂ) :	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਗੰਦਦਾਰ :	ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਸ.	ਸਿਲੀ.	
ਚਮੜੀ ਉਧੇੜ :	*ਕਾਲੀ. ਸ.	ਸਿਲੀ.	
ਚਿਮਾਂਦੇ :	ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਛਿਲਕੇਦਾਰ :	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਸ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	
	*ਸਿਲੀ.		
ਸੂਹੜੇ ਵਾਂਗ :	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਖੱਟੇ :	*ਕਾਲੀ ਸ.		
ਚਿੱਟੇ :	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਜੋੜਾਂ ਤੇ, ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ :	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਗਿੱਟਿਆਂ ਦੇ :	ਨੈਟ. ਫਾ.		
ਦੱਦਰਾਂ ਵਰਗੇ :	*ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਸ.	
	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.	
ਦਬ ਜਾਣ :	*ਕਾਲੀ ਸ.	*ਸਿਲੀ.	
ਨਿੱਗਰ, ਕਰੜੇ :	*ਸਿਲੀ.		
ਨੌਕਦਾਰ :	*ਸਿਲੀ.		
ਪਧਰੇ :	ਸਿਲੀ.		
ਪਾਕ ਵਾਲੇ :	*ਕਲ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਪੀੜ ਕਰਦੇ :	*ਸਿਲੀ.		
ਡੰਗ ਵੱਜਣ ਵਾਂਗ :	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਬਸੰਤ ਰੁਤ ਵਿਚ :	ਨੈਟ. ਸ.		
ਬਰੀਕ :	ਨੈਟ. ਮਿ.		

- ਉਭਾਰ, ਬਾਜਰੇ ਦੇ ਦਾਣਿਆਂ ਵਰਗੇ : *ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਬੰਦਾਰ : ਸਿਲੀ.
- ਮੋੜਾਂ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਤੇ : *ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਲਾਲ ਫਿਸੁਣੀਆਂ : ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਵਾਲਾਂ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਤੇ : ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਅਗਨ ਵਾਹ (Herpes zoster) : ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਐਗਜ਼ਿਮਾ : *ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ.
- *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
- ਅਤੇ ਖੱਟਾ ਹਰਿਆ ਨਿਕਾਸ : *ਕਾਲੀ ਸ.
- ਚਿੱਟੇ ਖਰੀਂਢ : *ਕਲ. ਫਾ.
- ਚਿੱਟੇ ਛਾਲੇ : *ਕਾਲੀ ਮਿ.
- ਪਾਣੀ ਭਰੇ ਛਾਲੇ : *ਨੈਟ. ਸ.
- ਬਰੀਕ ਫਿਲਕੇ : *ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਖੂਨੀ : ਕਲ. ਸ.
- ਚੀਚਕ ਦੇ ਟੀਕੇ ਪਿੱਛੋਂ : *ਕਾਲੀ ਮਿ.
- ਫਿਲਕੇਦਾਰ : *ਸਿਲੀ.
- ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਮੋੜ ਤੇ : *ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਦਬ ਜਾਏ, ਇਕ ਦਮ : *ਕਾਲੀ ਸ.
- ਅਲੀਆਂ ਤੇ ਦੁਖਣ, ਹਥਾਲੀਆਂ : *ਨੈਟ. ਸ.
- ਆਤਸ਼ਕੀ ਦਾਣੇ : *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
- ਸਰਲ੍ਹਾਟ ਦਾ ਅਨੁਭਵ : *ਕਾਲੀ ਫਾ.
- ਸਰਲ੍ਹਾਟ ਹੋਵੇ, ਕੀੜੀਆਂ ਦੀ, ਜਿਵੇਂ : ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
- ਸਾੜ, ਲੂਸ, (Burns) : ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
- ਸਿੱਕਰੀ : ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ.
- ਸੀਮਤ ਥਾਂ, ਖਾਰਸ਼ ਕਰੋ : *ਸਿਲੀ.
- ਚਿੱਟੀ : *ਸਿਲੀ.

ਸੀਮਤ ਥਾਂ, ਠੰਢੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਤਰ	:	*ਸਿਲੀ.
ਸੁਜਾਕੀ ਪੁੰਗਾਰਾ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਰਕਤ-ਦੋਸ਼	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸੋਜ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਸਪੰਜੀ	:	*ਸਿਲੀ.
ਜਲ-ਸੋਜ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਹਜੀਰਾਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਜ਼ਖਮ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਕੀੜਿਆਂ ਦੇ ਡੰਗ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕੌਸਰ, ਚਮੜੀ ਦਾ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਕੋੜ੍ਹ	:	*ਸਿਲੀ.
ਖਸਰਾ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਸਿਲੀ.
ਖੂਨੀ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਖਰੀਂਦ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਖੱਟੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਖੁਰਕ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਅਤੇ ਸਰਲ੍ਹਾਟ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਸਖਤ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਖੇਚਲ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਭਗ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.
ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਤੇ	:	ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਸਾੜ ਪਾਉਂਦੀ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਸਿਲੀ.

ਖੁਰਕ, ਸੀਮਤ ਥਾਵਾਂ ਤੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਸੁੱਕੀ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਕਪੜੇ ਉਤਾਰਨ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਪਾਕਵੀਂ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	ਸਿਲੀ.
ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਵਿਚ	:	*ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ ਗਰਮ ਹੋਣ ਨਾਲ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.
ਬਿਰਧਾਂ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	
ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਣ, ਜਖਮਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਗਰੋਮੜੀ	:	ਸਿਲੀ.	
ਗੁਲਾਬੀ ਦਾਣੇ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਗੋਸ਼ਤਖੋਰ ਫੋੜਾ	:	ਕਲ. ਫ.	*ਕਲ. ਸ. ਫੈਰ. ਫਾ.
		ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਗੀਦਾਂ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਮਹੁਕਿਆਂ ਵਾਂਗ	:	ਨੈਟ. ਸ.	
ਚਮੜੀ, ਉਧੜ ਜਾਏ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿ.
		*ਕਾਲੀ ਸ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸਖਤ, ਕਰੜੀ	:	ਕਲ. ਫ.	*ਸਿਲੀ.
ਸੜੇ	:	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਸਿਲੀ.	
ਖੁਰਕਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	*ਸਿਲੀ.
ਚੰਗਿਆੜਿਆਂ ਨਾਲ, ਜਿਵੇਂ	:	ਕਲ. ਫਾ.	
ਸੁਹਲ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਕਿਰਿਆਹੀਨ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਖੱਟੀ, (ਯਰਕਾਨ)	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਨੈਟ. ਸ.	ਸਿਲੀ

ਚਮੜੀ, ਖਰੁਵੀ	:	*ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਖੁਸ਼ਕ	:	ਕਲ. ਫ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਚਿੱਟੇ ਪੱਥਰ ਵਾਂਗ	:	ਕਲ. ਫ.
ਚਿਰਮੀ ਕਾਗਜ਼ ਵਾਂਗ	:	ਕਲ. ਫ. ਸਿਲੀ.
ਚੀਕਨੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.
ਜੁੜ ਜਾਏ, ਹੱਡੀ ਨਾਲ	:	ਸਿਲੀ.
ਝੁਰੜਾ ਜਾਏ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਠੰਢੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਪਰ ਕਪੜਾ ਨ ਲਏ	:	ਕਲ. ਸ.
ਧਾਰੀਆਂ	:	*ਸਿਲੀ.
ਪਿਲਪਲੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪੀਲੀ	:	ਕਲ. ਸ. ਫੈਰ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਪੀੜ ਕਰੇ	:	*ਸਿਲੀ.
ਖੁਰਕਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਸਿਲੀ.
ਭੂਰੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.
ਮੈਲੀ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਮੋਟੀ	:	ਸਿਲੀ.
ਮੌਮੀ	:	ਸਿਲੀ.
ਰਾਜ਼ੀ ਨਾ ਹੋਵੇ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਲਹੂ ਵਗੇ, ਖੁਰਕਿਆਂ	:	*ਕਲ. ਸ.
ਲਾਸਾਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਲਾਲ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦਾਗ਼	:	ਸਿਲੀ.
ਲੁੱ ਕੰਡੇ ਹੋ ਜਾਏ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.

ਚੀਚਕ	:	ਕਲ. ਸ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
		ਕਾਲੀ ਸ.	ਸਿਲੀ.	
ਚੀਰ (Cracks)	:	*ਕਲ. ਫ.	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਸ.
		ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਸਿਆਲ ਵਿਚ	:	ਕਲ. ਸ.		
ਭਿੱਜਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਕਲ. ਸ.		
ਚੰਦਰਾ	:	*ਕਲ. ਫ.	ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.
ਚੇਬਲ (Psoriasis)	:	ਕਲ. ਫ.	*ਕਾਲੀ ਸ.	ਸਿਲੀ.
ਹਠੀਲੀ	:	ਸਿਲੀ.		
ਛਪਾਕੀ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
		ਨੈਟ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਸ.	ਸਿਲੀ.
ਇਸ਼ਨਾਨ ਪਿੱਛੋਂ, ਠੰਢੇ	:	ਕਲ. ਫਾ.		
ਸੀਤ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਕਸਰਤ ਪਿੱਛੋਂ, ਜ਼ੋਰ ਦੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਗਰਮਾਈ ਅਤੇ ਕਸਰਤ ਤੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਗੰਢਦਾਰ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਛਾਹੀਆਂ, ਥਿਮੂ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਸਿਲੀ.	
ਛਾਲੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.
		*ਨੈਟ. ਸ.		
ਖੱਟੇ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਚਿੱਟੇ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਪਾਣੀ ਭਰੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਪਿੱਤ ਵਾਂਗ, ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਲਹੂ ਭਰੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਲਾਲ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		

ਛਿਲਕੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਸੁਨਹਿਰੇ, ਖਾਦੇ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਜ਼ਹਿਰਬਾਦ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਛਾਲੇ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ.
ਝੁੰਘਾ	:	*ਸਿਲੀ.
ਪਧਰਾ, ਲਾਲ ਤੇ ਚਮਕੀਲਾ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਫੋੜਿਆਂ ਦਾ ਰੂਪ	:	*ਸਿਲੀ.
ਜ਼ਖਮ	:	ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਉਪਰ ਉਪਰ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਸਪੰਜੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਸਾੜ ਪਾਉਂਦੇ	:	*ਸਿਲੀ.
ਸੁੱਜੇ ਹੋਏ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਹਜੀਰਾਂ ਦੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਕਾਲੇ	:	ਸਿਲੀ.
ਕੈਂਸਰ ਦਾ	:	ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਕੰਢੇ ਉੱਚੇ ਤੇ ਕਰੜੇ	:	*ਸਿਲੀ.
ਉੱਚੇ ਨੀਵੇਂ	:	ਸਿਲੀ.
ਸਪੰਜੀ	:	*ਸਿਲੀ.
ਖਰੀਂਢਦਾਰ	:	ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਖਾਰਸ਼ ਕਰਦੇ	:	*ਸਿਲੀ.
ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ ਅਰਾਮ	:	*ਸਿਲੀ.
ਗਲੇ ਸੜੇ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਚਿੱਟੇ ਦਾਗਾਂ ਸਹਿਤ	:	*ਸਿਲੀ.

ਜੁਖਮ, ਡੰਗ ਵੱਜਣ, ਚੁਭਕਾ	:	*ਸਿਲੀ.
ਡੂੰਘੇ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ,
ਨਿਕਾਸ, ਸਲੋਟੀ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਖੱਟਾ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਪਾਣੀ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਖੂਨੀ	:	ਸਿਲੀ.
ਚਮੜੀ ਉਧੋੜ	:	*ਸਿਲੀ.
ਬੋੜਾ	:	*ਸਿਲੀ.
ਪਤਲਾ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ	:	ਸਿਲੀ.
ਬੋਦਾਰ	:	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਭੂਰਾ	:	ਸਿਲੀ.
ਨੀਲੇ	:	*ਸਿਲੀ.
ਪਧਰੇ	:	ਸਿਲੀ.
ਪਾਕ ਵਾਲੇ	:	*ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਪੀੜ ਕਰਦੇ	:	ਸਿਲੀ.
ਝਟਕੇਦਾਰ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਪੀੜ-ਰਹਿਤ	:	*ਕਲ. ਫ. ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਫਿਮੁਣੀਆਂ, ਦੁਆਲੇ	:	ਸਿਲੀ.
ਬਿਸਤਰੇ ਦੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਬੋ ਮਾਰਨ	:	ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਮਹੁਰੀ ਦੇ	:	ਸਿਲੀ.
ਮੋਰੀਆਂ ਵਾਲੇ	:	*ਕਲ. ਫ. ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਲਹੂ ਚੌਂਦੇ	:	ਸਿਲੀ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.

ਜ਼ਖਮ, ਲਾਲ ਘੋਰਾ	:	*ਸਿਲੀ.
ਜਮਾਂਦਰੂ ਚਿੰਨ੍ਹ	:	ਕਲ. ਫ. ਫੈਰ. ਫਾ.
ਲੰਜੇ ਤੇ ਭੂਰਭੂਰੇ	:	*ਕਾਲੀ ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਜਲ-ਸੋਜ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਝਰਨੂਟ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਤਾਂਬੇ ਵਰਗੇ ਦਾਗ	:	*ਸਿਲੀ.
ਦੱਦਰਾਂ	:	*ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਆਟੇ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਮੈਦੇ ਹਾਰ	:	*ਸਿਲੀ.
ਹਥਾਲੀਆਂ ਵਿਚ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਖਾਰਸ਼	:	ਸਿਲੀ.
ਖੁਸ਼ਕ	:	*ਸਿਲੀ.
ਚਮੜੀ ਉਧੇੜ	:	*ਸਿਲੀ.
ਤੀਖਣ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਨਾੜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਪੁਰਾਣੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਲੂਤ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦਿਕ, ਚਮੜੀ ਦਾ (Lupus)	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਦਿੱਕ-ਦਾਣੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਨਿਕਾਸ, ਹਰੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਖੱਟੇ	:	ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਗਾਲ ਦੇਣ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਚਿੱਟੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਤਰ	:	ਕਲ. ਸ.

ਨਿਕਾਸ, ਪਤਲੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਾਣੀ ਵਰਗੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਲੋਸਲੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਵਾਲ ਨਾਸ ਕਰ ਦੇਣ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪੁੰਗਾਰਾ	:	ਸਿਲੀ.
ਸੁਜਾਕੀ ਰਕਤ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਮਹੁਕੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਫੱਟ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਣ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਪੀੜ ਕਰਨ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਫਲੂਹੇ	:	*ਨੈਟ ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਘਾਤਕ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਫਿਸ਼ਟੀਆਂ	:	ਕਲ. ਸ. *ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਾਕ ਵਾਲੀਆਂ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਫੋੜਾ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਮੋਰੀਆਂ ਵਾਲਾ	:	ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਮਹੁਕੇ	:	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਰਗੜ, ਖਰਾਸ	:	ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਲੂਸਨ, ਜਮਾਂਦਰੂ ਨਿਸ਼ਾਨ	:	*ਕਲ ਫ.
ਲਾਕੜਾ ਕਾਕੜਾ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਵਿਆਈਆਂ	:	ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. ਸਿਲੀ.

ਤੰਤੂ (Tissues)

ਸੱਟਾਂ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਅਸਰ, ਸੱਟਾਂ ਦੇ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਅਣਗੋਲੇ ਰੋਗੀ	:	*ਕਲ. ਸ.
ਸਿਰ ਨੂੰ	:	*ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਸੋਜ ਅਤੇ ਸੋਮ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਪੀੜ ਪਰਤ ਆਏ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਵਿਚ	:	*ਸਿਲੀ.
ਪੁਰਾਣੀਆਂ, ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਣ	:	*ਸਿਲੀ.
ਸਾੜ, ਅੱਗ ਜਾਂ ਉਬਲਦੀ ਸ਼ੈ ਨਾਲ	:	*ਕਲ. ਸ. ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਸ.
ਐਕਸ-ਰੇ ਨਾਲ	:	ਕਲ. ਫ.
ਸਿੱਕੇ ਦਾ ਜ਼ਹਿਰ	:	ਨੈਟ. ਸ. (2 ×)
ਸੋਮ, ਆਂਡੇ ਦੀ ਸਫੈਦੀ ਵਰਗੀ (Exudation)	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਸ਼ਹਿਦ-ਰੰਗੀ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਸੀਰਸ (Serous)	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ. ਸ. *ਨੈਟ ਮਿ.
ਕਰੜੀ	:	*ਕਲ. ਫ. *ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਕਰੀਮ ਵਰਗੀ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਖੱਟੀ	:	ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਖੂਨ-ਮਿਲੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਚਮੜੀ ਉਚੇੜ੍ਹ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਚਿੱਟੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਚਿਮਾਂਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਠਰਮ, ਕੂਲੀ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.

ਸ਼ੇਮ, ਪਾਕ ਵਾਲੀ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਪਾਣੀ ਵਰਗੀ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਬੰਦਾਰ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਰੇਸ਼ੇਦਾਰ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਲਸਿਕਾ (Lymph)	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਸ਼ੋਜ,	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਪਹਿਲੀ ਅਵਸਥਾ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	
ਦੂਸਰੀ ਅਵਸਥਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਸੀਰਸ ਤਿੱਲੀਆਂ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਸ,	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਸੀਰਸ ਤੇ ਪਾਕ ਵਾਲੀ ਸ਼ੇਮ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	
ਸ਼ੇਮ ਅਵਸਥਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਘਾਤਕ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਥੈਲੀਵਤ	:	ਕਲ. ਫ.	
ਪੁਰਾਣੀ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਮਹੂਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਹੱਡੀਆਂ	:	ਕਲ. ਫ.	*ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਸ਼ੋਜ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਕੁਰੀਆਂ ਦੀ	:	ਕਲ. ਫ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਰਦੇ ਦੀ, ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ	:	ਕਲ. ਫ.	*ਫੈਰ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਖਰਵੀਆਂ	:	*ਕਲ ਫ.	
ਖਾਰਸ, ਹੱਡੀਆਂ ਤੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਖਸਰਾਂ, ਹੱਡੀਆਂ ਤੇ	:	*ਕਲ ਫ.	
ਜ਼ਖਮੀ	:	*ਕਲ. ਫ.	ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਜੁੜਨ, ਦੇਰ ਨਾਲ	:	*ਕਲ. ਫਾ	

ਹੱਡੀਆਂ, ਟੁਟ ਜਾਣ	:	ਕਲ. ਫ. *ਕਲ. ਫਾ. ਫੈਰ. ਫਾ.
ਨਰਮ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਨਾਸੂਰ	:	ਕਲ. ਫ. ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਪਤਲੀਆਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਪਾਕ, ਹੱਡੀਆਂ ਵਿਚ	:	*ਕਲ ਫ. *ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਪੀੜ, ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਕਲ ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਮੁਰਕਵੀਆਂ ਤੇ ਪਤਲੀਆਂ	:	ਕਲ. ਫ. *ਸਿਲੀ.
ਰਸੋਲੀਆਂ, ਹੱਡੀਆਂ ਦੀਆਂ	:	*ਕਲ. ਫ. *ਸਿਲੀ.
ਵਿੰਗੀਆਂ, ਟੋਢੀਆਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਗਲ-ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੀ ਪੀੜ-ਰਹਿਤ ਸੋਜ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਗਿਲੂਟੀਆਂ, ਸੋਜ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਤੀਖਣ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ,
ਪੁਰਾਣੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਖਾਰਸ਼	:	ਸਿਲੀ.
ਜ਼ਖਮ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਨਾਸੂਰ	:	ਸਿਲੀ.
ਨਿੱਗਰ	:	*ਕਲ. ਫ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਗਿਲੂਟੀਆਂ, ਪਾਕ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਵਧ ਜਾਣ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਗਿਲੂੜ	:	ਕਲ. ਫ. *ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.
ਗੀਠੀਆਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.
ਗੰਦਾਂ	:	*ਕਲ. ਫ.
ਘਸਰਾਂ, ਰਗੜਾਂ	:	*ਕਲ. ਸ. ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਘਾਤਕ ਫਿਮੂਣੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਸਿਲੀ.

ਚਮੜੀ ਦੀ ਦਿੱਕ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	*ਸਿਲੀ.
ਜਖਮ, ਆਤਸ਼ਕੀ	:	*ਕਲ. ਫ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਸਪੰਜੀ	:	ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਲਹੂ ਵਗੇ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਸਾੜ ਪਾਉਂਦੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਕੰਢੇ, ਨਿੱਗਰ	:	ਕਲ. ਫ.	
ਘਾਤਕ	:	ਕਲ. ਸ.	
ਝੰਝਾ	:	ਕਲ. ਸ.	
ਨਾਸੂਰ	:	ਕਲ. ਫ.	*ਸਿਲੀ.
ਨੀਲੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਪੀੜ ਸਹਿਤ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਪੀੜ ਰਹਿਤ	:	*ਕਲ. ਫ.	
ਬਿਸਤਰੇ ਦੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਮੋਰੀਆਂ ਵਾਲੇ	:	*ਕਲ. ਫ.	*ਸਿਲੀ.
ਜਲ-ਸੋਜ (Oedema)	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਜਲੋਧਰ (Dropsy)	:	ਕਲ. ਫ.	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਸਧਾਰਨ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਸੋਜ, ਕਰੜੀ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਗੁਰਦੇ ਦੇ ਰੋਗ ਤੋਂ	:	*ਕਲ. ਫ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਜਿਗਰ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗ ਤੋਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਦਿਲ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੋਂ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਦੇ ਰੋਗ ਤੋਂ	:	*ਕਲ. ਫ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਪਿੱਤ-ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕ ਤੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਲਹੂ-ਘਾਟ ਤੋਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਵਿਆਪਕ	:	ਕਲ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.

ਦਿਲੇ, ਲਿਚਕੀਲੇ ਤੰਦ	:	*ਕਲ. ਫ.
ਤਣਾਉ, ਲਹੂ-ਨਾਲੀਆਂ ਦਾ	:	ਕਲ. ਫ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਤੰਦਵਾ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦਾਗ, ਥਾਲੇ ਜਾਂ ਨੀਲੇ, ਸੱਟ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਫਾ.
ਨਜਲਾ	:	ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪੁਰਾਣਾ	:	*ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਫਾ.
ਨਾਸੂਰ (Fistula)	:	ਕਲ. ਫ. ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਨਿਕਾਸ, ਸਫ਼ੈਦੀ ਵਰਗਾ, ਆਂਡੇ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸਾਫ਼	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸਾੜ ਪਾਉਂਦਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.
ਸੁਨਹਿਰੀ ਖੱਟਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਹਰਿਆ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਹਰਿਆ ਹੋ ਜਾਏ	:	*ਕਲ. ਫ.
ਕਾਟਵਾਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਖੱਟਾ	:	*ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਖੂਨੀ	:	ਕਲ. ਸ. *ਫੈਰ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਪਾਕ ਮਿਲਿਆ	:	*ਕਲ. ਸ.
ਗਾੜ੍ਹਾ	:	ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਚਿੱਟਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਦੁਧ ਵਰਗਾ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਚਿਮਾਂਦਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਚੌਖਾ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.

ਨਿਕਾਸ, ਦਾਗ ਪਾ ਦੇਵੇ, ਪੱਕਾ	:	ਸਿਲੀ.
ਨਰਮ, ਕੂਲਾ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਪਤਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਪਾਕ ਦਾ	:	*ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਪਾਣੀ ਵਰਗਾ	:	*ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਬੱਝਵਾਂ	:	*ਕਲ. ਫ. ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਮੁਸ਼ਕਿਆ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਰੇਸ਼ੇਦਾਰ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਲੇਸਲਾ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਨਿੱਗਰ, ਧਮਨੀ ਦੀ ਦਿਵਾਰ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
(Arterio-sclerosis)		
ਪੱਥਰੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਪਾਕ	:	*ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਕੰਢੇ, ਕਰੜੇ, ਜਖਮ ਦੇ	:	*ਕਲ. ਫ.
ਖੱਟੀ	:	ਕਲ. ਸ.
ਹਰੀ	:	ਨੈਟ. ਸ.
ਖੂਨੀ	:	ਕਲ. ਸ.
ਗਾੜ੍ਹੀ	:	*ਕਲ. ਸ. ਨੈਟ. ਸ
ਮੈਲੀ, ਗੰਦੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਪਾਲੀਪਸ (Polypus)	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਪੋਸਟ, ਨਾਕਸ, ਅਧੂਰਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.
ਫਲਾਉ, ਸ਼ਿਰਾ ਦਾ	:	*ਕਲ. ਫ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਬਰੀਕ ਲਹੂ-ਨਾਲੀਆਂ ਦਾ	:	*ਕਲ. ਫ. *ਫੇਰ. ਫਾ.

ਫੋੜਾ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.
ਪਕੋਣ ਲਈ	:	*ਸਿਲੀ.	(ਛੋਟੀ ਸ਼ਕਤੀ)
ਪਾਕ ਬਣਨਾ ਰੋਕਣ ਲਈ	:	*ਕਲ. ਸ.	(ਉੱਚੀ ਸ਼ਕਤੀ)
ਮੋਰੀਆਂ ਵਾਲਾ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.
ਵਗਦਾ	:	*ਕਲ. ਸ.	
ਵਾਰ ਵਾਰ	:	ਕਲ. ਸ.	
ਬਾਹਰ ਕਢਣ ਲਈ, ਬਾਹਰੀ ਸੈ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਬਾਲ-ਅਸਥੀ ਵਿਕਾਰ (Rickets)	:	*ਕਲ ਫਾ.	
ਅਤੇ ਬੋਦਾਰ ਟੋਟੀਆਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਮਹੁਰੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਸਿਲੀ.
ਮਾਸ-ਖੋਰਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਮੁਸ਼ਕ, ਬਦਬੋ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਮੋਚ	:	*ਫੋਰ. ਫਾ.	
ਰਸੋਲੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਖੂਨੀ	:	*ਕਲ. ਫ.	
ਜ਼ਖਮ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤੇ	:	*ਕਲ. ਫ.	*ਸਿਲੀ.
ਜਲ-ਭਰੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਥੋਲੀ ਵਤ	:	*ਕਲ. ਫ.	ਕਲ. ਸ.
ਨਿੱਗਰ, ਕਰੜੀ	:	ਕਲ. ਫ.	
ਰਤਵਾਹਣ (Haemorrhage)	:	*ਫੋਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਕਾਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਘਸਮੈਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਚਮਕੀਲਾ ਲਾਲ	:	*ਫੋਰ. ਫਾ.	
ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਅਤੇ ਪਤਲਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਜੰਮ ਨਾ ਸਕੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	

ਰਤਵਾਹਣ, ਜੰਮ ਜਾਏ	:	*ਫੇਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਤੁੱਕਿਆ ਹੋਇਆ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਰਿਸੇ, ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ	:	*ਫੇਰ. ਫਾ.	
ਰੋਸ਼ੇਦਾਰ ਤੰਤੂ	:	ਕਲ. ਫ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਲਹੂ ਦੇ ਚਿੱਟੇ ਕਣਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ (Leucocytosis)	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਲਹੂ ਵਿਚ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾਪਨ ਅਤੇ ਫੋੜੇ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਲੁੱਥੇ (pancreas) ਦਾ ਰੋਗ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.

ਵਿਆਪਕ ਲੱਛਣ (Generalities)

ਉਤੇਜਨਾ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਅਕਤਾਉ, ਆਕਤ ਜਾਣਾ	:	ਕਲ. ਫ.	ਸਿਲੀ.
ਅਚਵੀ (Fidgety)	:	ਸਿਲੀ.	
ਆਕਤ ਲੈਣੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.
ਆਤਸ਼ਕ	:	*ਕਲ. ਫ.	ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਿਕਲ ਜਾਏ, ਟੱਟੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਜਾਂ ਵੀਰਜ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਅੰਬਾਅ, ਸੁੰਨ ਹੋਣਾ	:	ਕਲ. ਫ.	*ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ ਸਿਲੀ.
ਸਹਾਰ ਨਾ ਸਕੇ, ਕਪੜਾ	:	ਨੈਟ. ਸ.	
ਰੋਲਾ, ਰੋਸ਼ਨੀ, ਪੀੜ ਆਦਿ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਸਕਤਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਸਨਾਯੂ-ਸੂਲ	:	*ਮਗ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸਰਲੁਟ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.

ਸੁਸਤ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ	:	*ਨੈਟ.ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਸੁਸਤੀ, ਬਕੇਵਾਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਸੁਜਾਕੀ ਰਕਤ ਦੋਸ਼ (Sycosis)	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਸੋਕੜਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਉੱਪਰੋਂ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਸਰੀਰ ਦਾ, ਅਤੇ ਸਿਰ ਵੱਡਾ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਬਾਲਾਂ ਦਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਬਿਰਧਾਂ ਦਾ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਹਜ਼ੀਰਾਂ	:	ਕਲ. ਫ.	*ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਹਮਲਾ, ਰੋਗ ਦਾ, ਇਕ ਦਮ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਜ਼ੋਰ ਦਾ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਵਾਰ ਵਾਰ	:	ਮਗ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਹਰਿਆਪਨ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਹਵਾ ਲਈ ਇੱਛਾ, ਖੁਲ੍ਹੀ	:	ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਵੱਲ ਅਰੁਚੀ, ਖੁਲ੍ਹੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਕਰੜਾ ਜਾਪੇ, ਬਿਸਤਰਾ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਕੁੜੜਾਂ,	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਮਗ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਕੋਸਰ	:	ਕਲ. ਫ.	ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਸਿਲੀ.

ਕੋਸਰ, ਸਪੰਜੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਕਰਤਾ	:	ਕਲ. ਫ.	ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਚਮਤੀ ਦਾ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	ਸਿਲੀ.
ਚਿਹਰੇ ਦਾ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਜ਼ਖਮ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਲਹੂ ਦਾ (Leukaemia)	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਖਟਾਸ, ਖਟਿਆਈ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਖੱਟੀ ਰੰਗਤ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਸ.
ਖਾਲੀਪਨ ਦਾ ਅਨੁਭਵ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਖਾਣ ਨਾਲ ਅਰਾਮ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਖਿੱਚ (Tetanus)	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਮਗ. ਫਾ.
ਖੁਸ਼ਕੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਗਸੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਗਰਮ ਹੋਣ ਨਾਲ ਤਕਲੀਫ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	ਸਿਲੀ.
ਗਰਮੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਦੀ ਘਾਟ, ਸਰੀਰਕ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਗਲਨ ਸਤਨ ਦੀ ਦਸ਼ਾ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਗੋਲੇ ਜਾਂ ਗੰਦੇ ਦਾ ਅਨੁਭਵ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.
ਗੰਦਾਂ	:	ਸਿਲੀ.	
ਘਸਮੈਲਾਪਨਾ	:	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.
ਘਾਟ, ਸਰੀਰਕ ਰਸਾਂ ਦੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.

ਚਮੜੀ ਉੱਚੜੇ	:	*ਸਿਲੀ.
ਉਧੜੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਚੜ੍ਹਦੀ ਜਵਾਨੀ (Puberty)	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਫੋਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਚਿਕਨੱਤ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਚਿਟਿਆਈ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਛੋਟੇ ਜਾਪਣ, ਅਗ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਜ਼ਖਮ ਛੋਤੀ ਰਾਜ਼ੀ ਨਾ ਹੋਵੇ	:	*ਸਿਲੀ.
ਜ਼ੋਰ ਖਾ ਜਾਣ, ਪੱਠੇ ਅਤੇ ਨਸਾਂ	:	ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਝਟਕੇ, ਬਿਜਲੀ ਵਾਂਗ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.
ਝੋਲਾ	:	ਮਗ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਠੰਢਾ (Chilly)	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਪਰ ਧੁੱਪ ਨਾ ਸਹਾਰੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਠੰਢੇ ਅਤੇ ਦੁਖਦਾਈ, ਅੰਗ	:	*ਸਿਲੀ.
ਡੱਬ-ਖੜੱਬੀ ਜਾਂ ਚਿਤਰ ਮਿਤਰੀ ਚਮੜੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਡੋਬ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਢਿੱਲਾਪਨ	:	*ਕਲ. ਫ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਤਣਾਉ (Tension)	:	ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਤਪਦਿਕ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਗਿਲ੍ਹਟੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਮੱਠਾ ਮੱਠਾ ਤਾਪ ਤੇ ਰਾਤ ਦੇ		
ਪਸੀਨੇ	:	*ਕਲ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਤੰਗੀ (Constriction)	:	*ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਦੁਆਰਾਂ (Orifices) ਦੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਪੱਟੀ ਬੱਝੀ ਜਾਏ	:	ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.

ਥਕੇਵਾਂ, ਸਹਿਲੇ ਹੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਸਵੇਰੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਦਾਬ, ਘੁੱਟ (Compression)	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਦੁਆਰ (Orifices)	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਦੁਰਬਲਤਾ; ਕਮਜ਼ੋਰੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਨੈਟ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.
ਦਿਨ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਸਵੇਰੇ	:	ਕਲ. ਫ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਸਨਾਯੂ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਮਗ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਫਾ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਖੋਚਲ ਤੋਂ, ਮਮੂਲੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਜਾਗਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਟੱਟੀ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਦਸਤਾਂ ਨਾਲ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.	
ਪਖਿਆਘਾਤਕ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਸਮੇਂ	:	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਸ.	
ਵੀਰਜ-ਪਾਤ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਦੇਰੇ, ਠੀਕ ਸਮੇਂ ਤੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਵਾਰ ਵਾਰ	:	ਮਗ. ਫਾ.		
ਦੰਦਣਾਂ (Convulsions)	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਮਗ. ਫਾ.
		ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ	:	ਨੈਟ. ਸ.		
ਹਿਸਟੀਰੀਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਹੌਸ਼ ਸਹਿਤ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਹੌਸ਼ ਰਹਿਤ	:	ਕਲ. ਸ.	ਸਿਲੀ.	

ਦੰਦਣਾਂ, ਖਿੱਚ ਵਾਂਗ ਸਖਤਾਈ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਟੀਕੇ ਪਿੱਛੋਂ, ਚੀਚਕ ਦੇ	:	*ਸਿਲੀ.
ਪਸੀਨਾ ਦਬਣ ਪਿੱਛੋਂ, ਪੈਰਾਂ ਦਾ	:	*ਸਿਲੀ.
ਪਿਸ਼ਾਬ ਦੇ ਜ਼ਹਿਰ ਤੋਂ	:	ਕਾਲੀ ਸ.
ਬਾਲਾਂ ਦੀਆਂ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਮਿਰਗੀ ਵਿਚ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਧਮਕ	:	*ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਸਿਲੀ.
ਨਿਗਰਤਾ, ਸਖਤਾਈ	:	*ਕਲ. ਫ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਨੀਲਾ, ਊਂਦਾ ਰੰਗ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਨੀਲਾਪਨ, ਸਰੀਰ ਦਾ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਪਸੀਨਾ ਦਬ ਜਾਏ	:	*ਕਲ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਪੱਠੇ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਨਾ ਹੋਣ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਤਨ ਅਵਸਥਾ (Collapse)	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਤਲੇ, ਸੁਬਕ ਵਿਅਕਤੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਪੱਥਰ-ਘਾੜਿਆਂ ਦੇ ਰੋਗ	:	ਸਿਲੀ.
ਪਿਆ ਰਹੇ, ਅਡੌਲ, ਸ਼ਾਂਤ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਪਿੱਤ, ਸਫਰਾ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਪਿਲੱਤਣ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਫੈਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਪਿਲਪਿਲ੍ਹਾਟ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ.
ਪੀੜ, ਰਾਤ ਸਮੇਂ, ਕੇਵਲ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
2 ਤੋਂ 5 ਵਜੇ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.

ਪੀੜ, ਇਕ ਦਮ ਆਏ ਤੇ ਜਾਏ	:	ਫੇਰ. ਫਾ.	*ਮਗ. ਫਾ.
ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਆਏ ਤੇ ਜਾਏ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਸਾੜ ਪਾਉਂਦੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਕੱਟਣ, ਵਢਣ ਵਾਂਗ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਸ.
		*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਗੱਲੀ ਵਾਂਗ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਚੀਰਦੀ, ਫਾੜਦੀ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
		*ਸਿਲੀ.	
ਚੁਭਕਾਂ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ.
		*ਸਿਲੀ.	
ਜ਼ਖਮ ਵਾਂਗ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	*ਸਿਲੀ.
ਝਟਕੇਦਾਰ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਡੰਗ ਵੱਜਣ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਦਬਾਉਂਦੀ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਸਿਲੀ.	
ਦੁਖਣ	:	ਫੇਰ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਸਿਲੀ.	
ਰਗੜਾਂ, ਘਸਰਾਂ ਤੋਂ	:	*ਫੇਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਫੈਲਦੀ, ਹਰ ਪਾਸੇ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਬਦਲਦੀ ਰਹੇ, ਥਾਂ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	
ਬਿਜਲੀ ਵਾਂਗ ਫਿਰੇ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਭੰਨ ਟੁੱਟ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਮਰੌੜਦੀ	:	ਮਗ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਲਹਿਰਾਂ ਵਿਚ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਵਿਨ੍ਹਵੀਂ	:	ਮਗ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
		*ਸਿਲੀ.	

ਪੋਸ਼ਣ, ਅਧੂਰਾ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਸੁਸਤ	:	ਕਲ. ਫ.	
ਪ੍ਰਤਿਕਰਮ ਦੀ ਘਾਟ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਸ.
ਪ੍ਰਾਲਤਾ, ਪੀੜ ਤੋਂ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	
ਫਰਕਣ	:	ਕਲ. ਸ.	*ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਬਦਲਦੇ ਰਹਿਣ, ਲੱਛਣ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	ਮਗ. ਫਾ.
ਬਾਲ, ਦੁਧ ਪੀਂਦੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਬਿਰਧ ਵਿਅਕਤੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਬੇਚੈਨੀ, ਸਰੀਰਕ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਬੇਢੰਗਾਪਨ (Awkwardness)	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਭਾਰ ਦਾ ਅਨੁਭਵ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਭੁਰਭੁਰਾਪਨ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਭੁਰਾਪਨ	:	ਕਾਲੀ. ਮਿ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਮਾਨਸਿਕ ਚੁਸਤੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸੁਸਤੀ	:		ਸਿਲੀ.
ਮੁਸ਼ਕ, ਬਦਬੋ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਰੱਤ-ਅਧਕਤਾ (Plethora)	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਰੱਤ-ਸੰਗ੍ਰਹ (Congestion)	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਰੱਤ-ਹੀਣਤਾ (Anaemia)	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.
ਅਤੇ ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੋਗ	:		ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਰੁਕ ਜਾਏ, ਵਾਧਾ (Growth)	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਸਿਲੀ.
ਰੋਗ, ਸੁਕਾ ਦੇਣ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਟਿਕਾਣਾ ਬਦਲਦਾ ਰਹੇ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਕਾਲੀ ਸ. ਮਗ. ਫਾ.

ਰੋਗ ਦਾ ਰੁਖ ਉੱਪਰ ਵੱਲ	:	*ਸਿਲੀ.
ਅਗਾਂਹ ਵੱਲ	:	ਸਿਲੀ.
ਹਰ ਪਾਸੇ	:	ਮਗ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਟੇਢੇ ਦਾਅ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਪਿਛਾਂਹ ਨੂੰ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਬਾਹਰ ਵੱਲ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਰੋਗ ਪਿੱਛੋਂ ਸਿਹਤ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਵਕਫਾ ਪਾ ਕੇ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਲਹੂ ਜੋਸ਼ ਮਾਰੇ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਲਿੱਸਾਪਨ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਚੰਗਾ ਚੌਖਾ ਖਾਂਦਿਆਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਲੂਹਾ, ਧੁਪ ਦਾ (Sunstroke)	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਲੂਣਾਪਨ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਲੂੰ ਕੰਡੇ ਹੋਣਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਲੰਮਾ ਪਿਆ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਵਹਿਣ, ਪਰਨਾਲੇ ਵਾਂਗ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਵਧ ਜਾਣਾ, ਕਿਸੇ ਅੰਗ ਦਾ (Hypertrophy)	:	*ਸਿਲੀ.
ਵੇਣਾਪਨ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.

ਕਿਰਿਆ-ਖੇਤਰ (Sphere of Action)

ਉਪ-ਅਸਥੀ (Cartilage)	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਅਹਾਰ-ਪੁਸ਼ਟੀ (Nutrition).	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਅੱਖਾਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਆਂ (Mucus)	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.
ਆਂਦਰ, ਉਤਰਦੀ ਵੱਡੀ (Descendiug Colon)	:	ਨੈਟ. ਸ.		
ਬਾਰਾਂ-ਉਂਗਲੀ (Duodenum):	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.		
ਆਂਦਰ ਬੰਧ (Mesentery)	:	ਨੈਟ. ਫਾ.		
ਸਿਰ	:	ਮਗ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਸ਼ਿਰਾ (Veins)	:	*ਕਲ. ਫ.		
ਸੁਆਸ-ਪ੍ਰਬੰਧ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਸ.	ਸਿਲੀ.
ਸੰਘ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਹੱਡੀਆਂ	:	ਕਲ. ਫ.	*ਕਲ. ਫਾ.	ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਕਪਾਲ-ਅਸਥੀ ਜੋੜ, ਸਿਉਣ (Sutures)	:	*ਕਲ. ਫਾ.		ਸਿਲੀ.
ਕੰਗਰੋੜ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.		
ਕੰਨ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਕੰਨ-ਸੰਘ ਨਾਲੀ (Eustachian Tube)	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਖੋਪਰੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.		ਸਿਲੀ.

ਗਲੇ (Tonsils)	:	*ਕਲ. ਫ.	*ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਗਿੱਚੀ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.
		*ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.	
ਗਿਲ੍ਹਟੀਆਂ (Glands)	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਆਂ ਉਤਪਾਦਕ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
		ਨੈਟ. ਫਾ.		
ਗੁਦਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਚਮੜੀ	:	ਕਲ ਸ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਕਾਲੀ ਸ.
		ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਦਾ ਉਤਲਾ ਪਰਤ (Epithelium)	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਕਾਲੀ ਸ.	
ਚਿਹਰਾ	:	*ਮਗ. ਫਾ.		
ਛਾਤੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਸ.	(ਖੱਬਾ ਹੇਠਲਾ ਭਾਗ)
ਜਣਨੰਗ, (Genitals), ਪੁਰਸ਼	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਫਾ.
ਇਸਤ੍ਰੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਜਿਗਰ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਜੋੜ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਤਾਲੂ (Vertex)	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਤਿਲੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.	
ਤੰਤੂ (Tissues), ਸੂਤੀ, ਰੇਸ਼ੇਦਾਰ (Fibrous)	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਜਾਲੀਦਾਰ (Cellular)	:	*ਸਿਲੀ.		

ਤੰਤੂ, ਜੋੜ (Connective)	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਲਚਕਦਾਰ (Elastic)	:	*ਕਲ. ਫ. *ਸਿਲੀ.
ਦਿਮਾਗ	:	*ਕਲ. ਫ. ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਦਿਲ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਨਸਾਂ (Nerves)	:	ਕਲ. ਫਾ. ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਪਾਸਾ, ਇਕ	:	ਕਲ. ਫ. ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਸੱਜਾ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਖੱਬਾ	:	*ਕਲ. ਫ. ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਪਾਚਨ-ਨਾਲੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਿੱਤ (Bile)	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਪਿੱਤ-ਨਾਲੀਆਂ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.
ਪੇਟ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਪੌਲ (Sinuses), ਮੱਥੇ ਆਦਿ ਦੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਫੇਫੜੇ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.
ਬਲਗਾਮੀ ਤਿੱਲੀਆਂ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਲ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਮਠ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਮਾਸ ਪੱਠੇ (Muscles)	:	ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਮਿਹਦਾ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.

ਮੂੰਹ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਮੌਢਾ	:	*ਫੇਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਲਹੂ	:	*ਫੇਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਲਹੂ-ਗੋੜ (Circulation)	:	*ਫੇਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਲਹੂ-ਨਾਲੀਆਂ	:	ਕਲ. ਫ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਲੁੱਥਾ (Pancreas)	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.

ਰੋਗ ਦਾ ਵਾਧਾ (Aggravation)

ਦਿਨ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸਵੇਰੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਫੇਰ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਦੁਪਹਿਰੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਦੁਪਹਿਰ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ	:	ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਝੁੰਘੀ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਰਾਤ ਨੂੰ	:	*ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਉਠਣ ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਉਤੇਜਨਾ ਤੋਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.

ਅਸ਼ਨਾਨ ਤੋਂ	:	*ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਮਗ. ਫਾ.
ਠੰਢੇ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.	
ਅਲਕੋਹਲ ਜਾਂ ਸ਼ਰਾਬ ਤੋਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਇਕੱਲੇ ਰਹਿਣ ਤੋਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਸਵਾਰੀ ਸਮੇਂ, ਘੋੜੇ ਜਾਂ ਗੱਡੀ ਦੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਸਾਹ ਲੈਣ ਸਮੇਂ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
			ਸਿਲੀ.	
ਡੂੰਘਾ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
			*ਸਿਲੀ.	
ਸਿਰ ਹਿਲਣ ਨਾਲ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਦੀ ਸੱਟ ਤੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਸ.		
ਨੰਗਾ ਕਰਨ ਨਾਲ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਸਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ	:	ਕਲ. ਫ.	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.
			*ਨੈਟ. ਸ.	
ਗਰਮ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਠੰਢੀ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ.	
ਸਿਲ੍ਹੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ. ਸ.		
ਠੰਢੇ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਸੀਤ ਸਮੇਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਸੁਪਨਦੋਸ਼ ਤੋਂ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਫਾ.
			*ਸਿਲੀ.	
ਸੋਚਣ ਸਮੇਂ	:	ਕਲ. ਫਾ.		
ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਹੱਥਰਸੀ ਤੋਂ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਫਾ.

ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਉਂਗਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ	
ਜਿਵੇਂ ਲਿਖਣ, ਥੱਮਣ ਨਾਲ :	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ	: ਨੈਟ. ਮਿ.
ਹਰਕਤ ਨਾਲ	: ਕਲ. ਫਾ. ਕਲ. ਸ: *ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ: ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਤੋਜ਼, ਜ਼ੋਰ ਦੀ	: *ਸਿਲੀ.
ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ	: *ਕਲ, ਫ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਰੋਗੀ ਅਗਾਂ ਦੀ	: ਸਿਲੀ.
ਹਵਾ ਵਿਚ, ਸਿਲੀ, ਰਾਤ ਦੀ	: *ਨੈਟ. ਸ.
ਖੁਲ੍ਹੀ	: ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਠੰਢੀ	: *ਕਲ. ਫਾ. *ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ
ਬਰਫਾਨੀ	: ਕਲ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਕਪੜੇ ਉਤਾਰਨ ਨਾਲ	: ਸਿਲੀ.
ਕੁਵਰਤੋਂ ਨਾਲ, ਅਫੀਮ ਦੀ	: *ਨੈਟ. ਫਾ.
ਸਿਲਵਰ ਨਾਈਟ੍ਰੇਟ ਦੀ	: ਨੈਟ. ਮਿ.
ਕੁਨੀਨ ਦੀ	: *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਾਰੇ ਦੀ	: *ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਕੰਘਾ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ	: ਸਿਲੀ.
ਖਲੋਣ ਸਮੇਂ	: ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਖਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ	: ਨੈਟ. ਫਾ.
ਸਮੇਂ	: *ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਪਿਛੋਂ	: *ਕਲ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.

ਖੁਰਕਣ ਨਾਲ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਖੁਰਾਕ ਤੋਂ, ਆਟੇ ਜਾਂ ਮੈਦੇ ਦੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਆਲੂ	:	ਨੈਟ. ਸ.		
ਸਬਜ਼ੀਆਂ	:	*ਨੈਟ. ਸ.		
ਖੱਟੀ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.		
ਖੰਡ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ.		
ਗਰਮ	:	ਨੈਟ. ਸ.		
ਚਰਬੀਲੀ, ਥਿੱਧੀ	:	*ਕਾਲੀ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਚਾਹ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਠੰਢੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਪੀਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ੈ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਮਗ. ਫਾ.	ਸਿਲੀ.
ਦੁਧ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਮਗ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਨੈਟ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਸ.	ਸਿਲੀ.
ਪਤਲੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਫਲ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਰੋਟੀ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਖੇਚਲ ਤੋਂ, ਸਰੀਰਕ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.
		*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਮਾਨਸਿਕ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਖੰਘਣ ਨਾਲ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ.	*ਫੈਰ. ਫਾ.
		ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.
		ਸਿਲੀ.		
ਗਰਭ ਸਮੇਂ	:	*ਕਲ. ਫ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	ਮਗ. ਫਾ.
		ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਗਰਮ ਸਿਲੀ ਰੁਤ ਵਿਚ	:	*ਨੈਟ. ਸ.	ਸਿਲੀ.	

ਗਰਮ ਹਵਾ ਨਾਲ	: ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਹੋਣ ਨਾਲ	: *ਕਾਲੀ ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਕਪੜੇ ਵਿਚ	: *ਕਾਲੀ ਸ.
ਕਮਰੇ ਵਿਚ	: *ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ. ਸ. ਨੈਟ. ਸ.
ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ	: ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਗਰਮਾਈ ਨਾਲ	: ਕਲ. ਸ. *ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਅੱਗ ਤੇ ਧੁਪ ਦੀ	: *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਗੁਸਤਾਖੀ ਤੋਂ, ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀ	: ਨੈਟ. ਮਿ.
ਗੁੱਸੇ ਤੋਂ, ਖਿਝ ਤੋਂ	: *ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਘੱਟੇ ਤੋਂ	: ਸਿਲੀ.
ਚੜ੍ਹਾਈ ਸਮੇਂ	: ਕਲ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਚਾਨਣ ਤੋਂ	: ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਗੈਸ ਦੇ	: ਨੈਟ. ਫਾ.
ਚਿੱਥਣ ਸਮੇਂ	: *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਚੁੱਕਣ ਨਾਲ	: ਕਲ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਚੰਨ ਦੇ ਵਧਾਅ ਘਟਾਅ ਨਾਲ	: *ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਚਿੰਤਾ ਤੋਂ	: *ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਛਾਹ ਵੇਲੇ ਪਿੱਛੋਂ	: ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.
ਛੁਹਣ ਨਾਲ	: ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਜਵਾਨੀ ਸਮੇਂ, ਚੜ੍ਹਦੀ	: ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਜਾਗਣ ਜਾਂ ਜਗਾਉਣ ਨਾਲ	: *ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.

ਜ਼ੋਰ ਖਾ ਜਾਣ ਨਾਲ	:	ਕਲ. ਫ.	ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.
		ਨੈਟ. ਸ.	*ਸਿਲੀ.	
ਝਖੜ ਸਮੇਂ	:	ਨੈਟ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.	
ਝਟਕੇ ਨਾਲ, ਗਲਤ ਪੈਰ ਪੁੱਟਣ ਨਾਲ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.
ਝੁਕਣ ਨਾਲ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਝੰਜੋੜਨ ਜਾਂ ਹਲੂਣਾ ਦੇਣ ਨਾਲ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਸ.	ਨੈਟ. ਮਿ.
		*ਸਿਲੀ.		
ਟੱਟੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਸਮੇਂ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.		
ਟੀਕੇ ਪਿੱਛੋਂ, ਚੀਚਕ ਦੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਸਿਲੀ.	
ਠੱਕੇ ਵਿਚ	:	ਕਲ. ਫ.	*ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ.
		ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਮਗ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਠੰਢ ਨਾਲ	:	*ਕਲ. ਫ.	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ.
		*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਮਗ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਅਤੇ ਸੇਕ ਠਾਲ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਠੰਢਾ ਹੋਣ ਨਾਲ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਮਗ. ਫਾ.
		ਨੈਟ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.	
ਇਕ ਅੰਗ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਠੰਢੀ ਸ਼ੈ ਪੀਣ ਨਾਲ	:	*ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਮਗ. ਫਾ.	ਸਿਲੀ.
ਤੱਕਣ ਨਾਲ, ਇਕ ਟੱਕ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਤਾਪਮਾਨ ਅਤੇ ਰੁਤ ਬਦਲੀ ਸਮੇਂ	:	ਕਲ. ਫ.	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਠੰਢੇ ਤੋਂ ਗਰਮ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.
ਤੁੱਛ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ, ਨਗੂਣੀ ਗੱਲ ਤੋਂ	:	*ਸਿਲੀ.		
ਤੁਰਨ ਸਮੇਂ	:	*ਕਲ. ਸ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਮਗ. ਫਾ.
ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ	:	ਸਿਲੀ.		

- ਤੁਰਨ ਸਮੇਂ ਖੁਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿਚ : ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਮਗ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
 ਤੇਜ਼ : ਕਲ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
 ਪਿੱਛੋਂ, ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ : *ਸਿਲੀ.
 ਥਕੇਵੇਂ ਤੋਂ : *ਮਗ. ਫਾ.
 ਮਾਨਸਿਕ : *ਕਾਲੀ ਫਾ.
 ਦਬ ਜਾਣ ਨਾਲ, ਨਿਕਾਸਾਂ ਜਾਂ ਉਭਾਰਾਂ ਦੇ : ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
 ਦਬਾਉ ਨਾਲ : ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
 ਦਿਲਾਸਾ ਦੇਣ ਨਾਲ : ਕਲ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
 ਦੌੜਨ ਨਾਲ : ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
 ਦੰਦੀਆਂ ਕਢਣ ਸਮੇਂ : *ਕਲ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
 ਪੁੱਪ ਵਿਚ, ਸੂਰਜ ਸਾਹਮਣੇ : *ਨੈਟ. ਮਿ.
 ਨਿਸਚਿਤ ਸਮੇਂ ਤੇ : *ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
 ਹਰ ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ : *ਨੈਟ. ਮਿ.
 ਨਿਗਲਨ ਸਮੇਂ : ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
 ਨੀਝ ਲਾਉਣ ਨਾਲ, ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ : *ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
 ਨੰਗਾ ਹੋਣ ਨਾਲ : *ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
 ਕੋਈ ਅੰਗ : ਕਲ. ਫਾ. ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
 ਪਸੀਨਾ ਦਬਣ ਨਾਲ : *ਕਲ. ਸ. *ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
 ਪਾਸਾ ਪਰਤਣ ਨਾਲ, ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ : *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
 ਪੀਣ ਪਿੱਛੋਂ : ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.

ਪੀੜ ਨਾਲ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਬਹਿਣ ਨਾਲ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਬਾਲਾਂ ਦੇ ਲੱਛਣ, ਦੁਧ ਪੀਂਦੇ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਬੋਲਣ ਨਾਲ, ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ	:	ਕਲ. ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਬੋਲਦਿਆਂ ਸੁਣ ਕੇ, ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ	:	ਸਿਲੀ.	
ਭਿੱਜਣ ਨਾਲ	:	ਕਲ. ਸ.	
ਪੈਰ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਭੋਗ ਵਿਲਾਸ ਤੋਂ	:	ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਮਾਲਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ, ਹੱਥਾਂ ਦੀ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਰਸਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਤੋਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ.
ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਸਿਲੀ.
ਸਮੇਂ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਸਿਲੀ.
ਪਿਛੋਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਰੁਤ ਸਮੇਂ, ਸਿਆਲ ਦੀ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਸਿਲੀ.
ਹੁਨਾਲ ਜਾਂ ਗਰਮੀ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਬਸੰਤ	:	ਕਲ. ਫਾ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਵਰਖਾ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ. ਕਾਲੀ ਮਿ. ਮਗ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.

ਰੋਲੇ ਰੋਪੇ ਤੋਂ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ.
		ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਲਮਕਾਉਣ ਨਾਲ, ਲਤਾਂ ਬਾਹਵਾਂ	:	ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਲੋਟਿਆਂ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਪਾਸੇ ਪਰਨੇ	:	ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਸਜੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਮਗ. ਫਾ.
ਖਬੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. *ਨੈਟ. ਸ.
ਦੁਖਦੇ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਪਿਠ ਪਰਨੇ	:	ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ. *ਸਿਲੀ.
ਵਰਤ ਰਖਣ ਨਾਲ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਵੀਰਜ ਪਾਤ ਤੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਫਾ. ਸਿਲੀ.

ਰੋਗ ਦਾ ਘਾਟਾ ਜਾਂ ਅਰਾਮ (Amelioration)

ਦਿਨ ਸਮੇਂ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਉਤਰਾਈ ਸਮੇਂ	:	*ਸਿਲੀ.
ਅਸ਼ਨਾਨ ਨਾਲ	:	*ਕਲ. ਸ.
ਗਰਮ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਨੰਦੇ	:	ਕਲ. ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਨਾਲ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਅੰਗ	:	ਕਲ. ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਇਕੱਲੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ	:	ਕਲ. ਫਾ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸਾਹ ਲੈਣ ਨਾਲ, ਡੂੰਘਾ,	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸਾਥ ਨਾਲ, ਹਸਮੁਖ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.

ਸੇਕ ਨਾਲ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਸੋਣ ਪਿੱਛੋਂ	:	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ. ਫਾ.
ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਹਰਕਤ ਨਾਲ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.	*ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਸ.
ਧੀਮੀ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਲਗਾਤਾਰ	:	ਕਲ. ਫ.	ਸਿਲੀ.
ਹਵਾ ਵਿਚ, ਖੁਲ੍ਹੀ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਸ. *ਨੈਟ. ਮਿ.
	:	*ਨੈਟ. ਸ.	
ਠੰਢੀ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.	
ਕਮਰੇ ਵਿਚ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਖਾਣ ਸਮੇਂ	:	ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਪਿੱਛੋਂ	:	ਕਲ. ਸ.	*ਕਾਲੀ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਸ.
	:	ਨੈਟ. ਫਾ.	
ਖੁਰਕਣ ਨਾਲ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	
ਗਰਮ ਹੋਣ ਨਾਲ	:	*ਸਿਲੀ.	
ਕਪੜਿਆਂ ਵਿਚ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ.
	:	*ਸਿਲੀ.	
ਖੁਸ਼ਕ ਰੁਤ ਵਿਚ	:	*ਕਲ. ਸ.	*ਨੈਟ. ਸ.
ਚੁਲ੍ਹੇ ਕੋਲ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਟਕੌਰ ਨਾਲ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਕਲ. ਸ. *ਮਗ. ਫਾ.
	:	*ਸਿਲੀ.	
ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ	:	ਕਲ. ਫਾ.	ਮਗ. ਫਾ. *ਸਿਲੀ.
ਛਾਹ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	
ਬੁਕਣ ਨਾਲ	:	*ਮਗ. ਫਾ.	*ਸਿਲੀ.
ਟੱਟੀ ਪਿੱਛੋਂ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.

ਠੰਢ ਨਾਲ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. *ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਸ.
ਠੰਢਾ ਹੋਣ ਨਾਲ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਠੰਢੀ ਸ਼ੈ ਪੀਣ ਨਾਲ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਠੰਢੇ ਲੈਪ ਨਾਲ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ. *ਕਾਲੀ. ਫਾ.
ਡਕਾਰਾਂ ਨਾਲ	:	ਕਾਲੀ ਸ. ਸਿਲੀ.
ਚਿੱਲੇ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਕਪੜੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਤੁਰਨ ਨਾਲ	:	ਕਾਲੀ ਸ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ	:	ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਖੁਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿਚ	:	*ਕਾਲੀ ਸ.
ਬਮਣ ਜਾਂ ਬੱਮੇ ਜਾਣ ਨਾਲ	:	ਨੈਟ. ਸ. ਸਿਲੀ.
ਦਬਾਉ ਨਾਲ	:	*ਮਗ. ਫਾ. ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ. *ਸਿਲੀ.
ਦੂਹਰਾ ਹੋਣ ਨਾਲ	:	*ਮਗ. ਫਾ.
ਧੁੱਪੇ ਬਹਿਣ ਨਾਲ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.
ਨਿਕਾਸ ਨਾਲ	:	ਸਿਲੀ.
ਨੰਗਾ ਹੋਣ ਨਾਲ	:	ਕਲ. ਸ.
ਪਸੀਨੇ ਨਾਲ	:	*ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪੱਖਾ ਝਲਣ ਨਾਲ	:	*ਕਾਲੀ ਫਾ.
ਪਾਸਾ ਪਰਤਣ ਨਾਲ	:	*ਨੈਟ. ਸ.
ਪੀਣ ਪਿੱਛੋਂ, ਗਰਮ ਪਾਣੀ	:	ਕਲ. ਫ. ਮਗ. ਫਾ.
ਠੰਢਾ ਪਾਣੀ	:	ਫੈਰ. ਫਾ. ਕਾਲੀ ਮਿ. ਨੈਟ. ਮਿ.
ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਨਾਲ	:	ਸਿਲੀ.
ਬਹਿਣ ਨਾਲ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.
ਸਿਧਾ	:	ਨੈਟ. ਮਿ. ਨੈਟ. ਸ.

ਮਾਲਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਮਗ. ਫਾ.	ਸਿਲੀ.
ਪੇਟ ਤੇ	:	ਨੈਟ. ਸ.		
ਰਿਤੂ ਸਮੇਂ	:	ਕਲ. ਫ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਲਹੂ ਵਗਣ ਨਾਲ	:	*ਫੈਰ. ਫਾ.		
ਲੋਟਿਆਂ	:	*ਕਲ. ਫਾ.	ਫੈਰ. ਫਾ.	ਕਾਲੀ ਮਿ.
		*ਨੈਟ. ਮਿ.		
ਪਿੱਠ ਪਰਨੇ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਨੈਟ. ਸ.	
ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ	:	ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.	
ਵਰਤ ਰਖਣ ਨਾਲ	:	ਕਾਲੀ ਸ.	*ਨੈਟ. ਮਿ.	ਸਿਲੀ.
ਵਾਲ ਖੁਲ੍ਹੇ ਰਖਣ ਨਾਲ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	ਕਾਲੀ ਫਾ.	
ਵੈਕਾ ਸਰਨ ਨਾਲ	:	ਕਾਲੀ ਮਿ.	*ਨੈਟ. ਸ.	

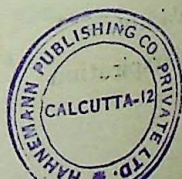
INDEX

Abdomen	242	Carbuncle	133
Abscess	164	Catarrh	143
Aggravation	351	Chicken Pox	179
Amelioration	359	Chill	316
Amenorrhoea	176	Cholera	121
Anaemia	173	Chorea	145
Angina Pectoris	153	Circulatory System	291
Anus & Rectum	247	Colic	117
Aphonia	119	Concussion of the	
Arthritis	144	Brain	151
Asthma	150	Constipation	122
Back	297	Consumption	113
Backache	178	Convulsions	124
Bones, diseases of the	120	Coryza	143
Brain-fag	152	Cough	128
Bronchial Catarrh	114	Delirium	110
Bronchitis	114	Dentition	156
Burns and Scalds	111	Diabetes Mellitus	167
Calcareo Fluor	19	Diarrhoea	149
Calcareo Phos	23	Diphtheria	127
Calcareo Sulph	29	Dropsy & Oedema	141

Dysentery	167	Gout	133
Dysmenorrhoea	176	Haemorrhage	174
Ears	200	Haemorrhoids	165
Ears, diseases of the	124	Head	187
Epilepsy	170	Headache	111
Epistaxis	157	Hearing	204
Erysipelas	138	Heart, diseases of the	154
Extremities	302	Hiccough	121
Eyes	193	Hip Joint Disease	138
Eyes, diseases of the	101	Hydrocele	104
Face	212	Hysteria	121
Fainting	129	Inflammation	119
Female Genital Organs	268	Inflammation of the	
Ferrum Phos	33	spleen	148
Fever	317	Influenza	107
Fever, intermittent	148	Injuries	108
Puerperal	146	Insect Bites	145
Simple	146	Kali Mur	38
Typhoid	147	Kali Phos	44
Fistula in Ano	166	Kali Sulph	51
Gall-stones	160	Kidneys	260
Gastric Derangement	168	Kidneys, diseases	
Generalities	339	of the	132
Glandular Affections	131	Labor & Pregnancy	140
Gonorrhoea	115	Leucorrhœa	162

Liver, diseases of the	142	Pleurisy	160
Magnesia Phos	58	Pneumonia	157
Male Genital Organs	265	Pregnancy & labor	278
Marasmus	118	Prostate Gland	261
Measles	126	Pulmonary Phthisis	113
Meningitis	153	Respiratory System	280
Menstrual		Rheumatism	179
Disturbances	175	Rickets	166
Mental States	152	Sciatica	177
Metritis	157	Silicea	82
Mind	184	Skin	321
Mouth	217	Skin, diseases	
Mouth, diseases of the	171	of the	134
Mumps	126	Sleep & dreams	313
Natrum Mur	62	Sleeplessness	99
Natrum Phos	71	Small Pox	137
Natrum Sulph	76	Sore throat	129
Neck	231	Spasms	124
Nervous System	294	Spermatorrhoea	116
Neuralgia	108	Sphere of Action	348
Neurasthenia	109	Spine, diseases of the	178
Nose	206	Stomach	232
Oedema of the Lungs	163	Stool	254
Paralysis	102	Sweat	159
Perspiration	319	Syphilis	103

Teeth	223	Urinary disorders	161
Testicles, diseases		Urine	263
of the	159	Veins, diseases of the	113
Throat	226	Vertigo	134, 186
Tissues	332	Vision	198
Tonsillitis	131	Vomiting	100
Toothache	155	Whooping Cough	123
Tumors	172	Women, diseases	
Ulcer	139	of the	104
Urethra	261	Worms	123
Urinary Bladder	258	Writers' Cramp	179

REFERENCE

1. The Twelve Tissue Remedies of Schuessler by Drs. Boericke and Dewey.
2. The Biochemic System of Medicine by Dr. Carey.
3. An Abridged Therapy Manual for Biochemical Treatment of Diseases by Dr. Schuessler.
4. A Synoptic Key of the Materia Medica by Dr Boger.
5. Lectures on Homoeopathic Materia Medica by Dr. Kent.
6. Repertory of the Homoeopathic Materia Medica by Dr. Kent.

ਡਾ: ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਡੀ. ਐਮ. ਐਸ. ਦੀ ਲੇਖਣੀ ਤੋਂ

ਹੋਮਿਉਪੈਥਿਕ ਸਾਰ ਸੰਗ੍ਰਹ

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਹੋਮਿਉਪੈਥਿਕ ਚਿਕਿਤਸਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੇ ਅਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤੇ ਅਦੁਤੀ ਰਚਨਾ ਛੇਤੀ ਹੀ ਛਪ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਕਰਤਾ ਨੇ ਹੋਮਿਉਪੈਥੀ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਪਰਮਾਣੀਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਰਚਨਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਣ ਇਹ ਹਨ :—

1. ਹੋਮਿਉਪੈਥਿਕ ਫਿਲਾਸਫੀ ਦੀ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
2. ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਡਾਕਟਰੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਰੋਗ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼, ਕਾਰਨ, ਰੋਗ-ਚਿੱਤਰ, ਪਰਖ ਅਤੇ ਭਾਵੀਫਲ ਵੇਰਵੇ ਸਹਿਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ।
3. ਚਿਕਿਤਸਾ ਭਾਗ ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਮਹਾਨਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਹਰ ਰੋਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਮਿਉਪੈਥਿਕ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਣ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਚਿਕਿਤਸਾ-ਸਾਰ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਰੈਪਰਟਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਦਵਾ ਦੀ ਚੋਣ ਸਹਿਲੇ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
4. ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਰੋਗ ਨਿਦਾਨ ਅਤੇ ਹੋਮਿਉਪੈਥੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਇਕ ਅਮੁੱਲ ਭੰਡਾਰ ਹੈ। ਡਾਕਟਰੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਜਗਿਆਸੂ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਚਿਕਿਤਸਕ ਇਸ ਤੋਂ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਣਗੇ।

ਪੁਛਰਿਛ ਦਾ ਪਤਾ—

ਬਾਬਾ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਹੋਮਿਉਪੈਥ

ਤਹਿਸੀਲ ਬਜ਼ਾਰ, ਤਰਨ ਤਾਰਨ

